

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sal: 28 / Hejmar: 333 / Îlon 2009

İNİSİYATİF KÜRT ÖZGÜRLÜK HAREKETİNDE

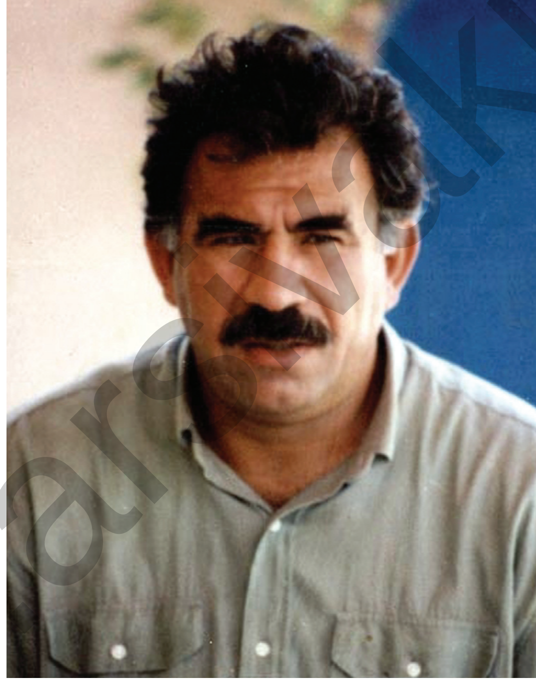

BARIŞ ZOR DA OLSA GELİŞECEKTİR

Öz savunması olmayan barış teslimiyetin ve köleliğin ifadesi olabilir

Toplum kendini sürdürmesi için gerekli ahlaki ve politik kurumlarını oluşturup çalıştıramama, işlevsel kılamama durumuna düşünce, baskı ve sömürü cenderesine alınmış demektir. Bu durum 'savaş hali'dir. Tarih, uygarlıkların topluma karşı 'savaş hali' olarak da tanımlanabilir. Ahlak ve politika işlev görmediğinde, toplumun yapabileceği tek iş kalmıştır: Öz savunma. Savaş hali, barışın olmaması halidir. Dolayısıyla barış ancak öz savunma temelinde anlam kazanabilir. Öz savunması olmayan barış, teslimiyetin ve köleliğin ifadesi olabilir. Liberalizmin günümüzde halklara, toplumlara dayattığı öz savunmasız barış, hele hele demokratik istikrar, uzlaşı denen oyun, tek taraflı gırtlağına kadar silahlı güç ile yürütülen burjuva sınıf egemenliğinin örtbas edilmesi halinden, yani savaş halinin örtülü yürütülmesinden başka bir anlam taşımaz. Barışı bu biçimde tanımlamak ideolojik sermaye hegemonyasının en büyük çabası olarak karşımıza çıkar. Tarihte ise daha değişik biçimde 'kutsallaştırılmış kavramlar' adıyla kendini ifade eder. Dinler bu yönlü kavram yüklüdür. Özellikle uygarlaştırılmış dinler böyledir.

Barışın gerçekleştirilmesi, ancak toplumların öz savunması, dolayısıyla ahlaki ve politik toplum karakteri korunur ve sağlama alınırsa gerçek anlamına kavuşabilir. Özellikle Michel Foucault'nun da büyük uğraşısını gerektiren barış tanımı ancak bu biçimde kabul edilebilir bir toplumsal ifade kazanabilir. Bunun dışındaki anlam yüklenimleri barışın tüm topluluklar, halklar adına bir tuzak olmaktan, savaş halinin örtük biçimler halinde sürdürülüp gitmesinden öteye bir ifade doğurmaz. Barış kelimesi kapitalist modernite koşullarında tuzak yüklü bir kelimedir. Doğru tanımlanmadan kullanımı çok sakıncalıdır. Bir kez daha tanımlarsak, barış ne tümüyle savaş halinin ortadan kaldırılmasıdır, ne de bir tarafın üstünlüğü altındaki istikrar ve savaşın olmaması halidir. Barışta taraflar vardır. Bir tarafın kesin üstünlüğü söz konusu değildir ve olmaması gerekir. Üçüncüsü, silahlar toplumun öz ahlaki ve politik kurumsal işleyişine rıza temelinde susturulmaktadır. Bu üç koşul ilkesel barışın temelidir. Gerçek bir barış bu ilkeli koşullara dayanmadıkça anlam ifade etmez.

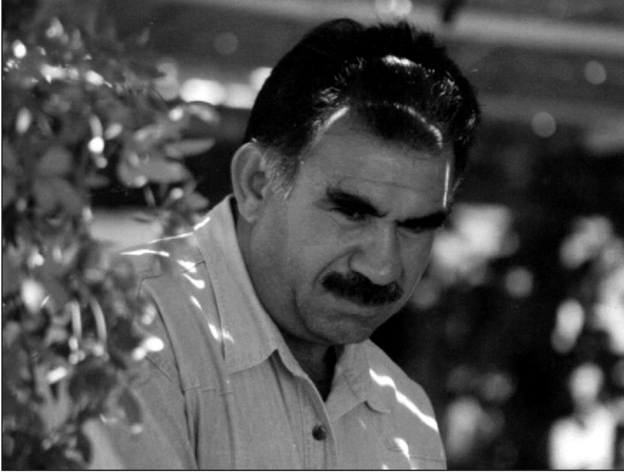
Bu üç koşulu biraz açarsak, *birincisi,* tarafların tümüyle silahsızlandırılması öngörülmemektedir. İddiaları ne olursa olsun, birbirlerine sadece silahlarla saldırmamayı ahdetmektedirler. Silahlı üstünlük peşinde koşulmamaktadır. Kendilerini güvenlik altında tutma haklarına ve olanaklarına saygılı olmayı kabul etmektedirler. *İkincisi,* bir tarafın nihai üstünlüğü söz konusu değildir. Belki silahların üstünlüğü altında sağlanan bir istikrar, sakinlik olabilir, ama bu durum barış olarak adlandırılamaz. Barış, hangi taraf (haklı-haksız) olursa olsun, üstünlük (silahla) sağlamadan savaşı durdurmayı karşılıklı olarak kabul etmeleri durumunda gündeme gelebilir. *Üçüncüsü,* taraflar sorunların çözümünde toplumların (yine konumları ne olursa olsun iki taraf, toplum veya iktidar) ahlaki (vicdan) ve politik kurumsal işleyişine saygılı olmayı kabul etmektedirler. Adına 'politik çözüm' denen koşul bu çerçevede tanımlanmaktadır. Politik ve ahlaki çözüm ihtiva etmeyen bir ateşkes barış olarak yorumlanamaz.

Bu ilkesel barış koşulları altında demokratik siyaset vazgeçilmez bir önem kazanarak gündeme girmektedir. Toplumun ahlaki ve politik kurumları çalışınca, doğal olarak ortaya çıkan süreç demokratik siyaset süreci oluyor. Barışı uman çevreler, ancak politika ahlaki temelde rolünü oynarsa bunun başarı sağlayabileceğini de bilmek durumundadırlar. Barışta en az bir tarafın demokratik siyaset konumunda olması gerekir. Aksi halde yapılan, tekeller adına 'barış oyunu' olmaktan öteye gitmez. Demokratik siyaset bu durumda hayati bir rol oynuyor. Karşısındaki iktidar veya devlet güçleri ile ancak demokratik siyaset güçlerince diyalog altında anlamlı bir barış süreci yaşanabilir. Gerisi savaşçılıkların (tekellerin) karşılıklı süre durdurumuyla sürüp gitmesidir. Savaştan yorulma, lojistik ve ekonomik zorluk vardır. Giderilmeleri halinde, bir tarafın üstünlüğü tam sağlanıncaya kadar savaşa devam edilir. Bu biçimlere barış süreci denmez, daha şiddetli savaşlar için yapılan ateşkesler denilebilir. Bir ateşkesin barışçı olabilmesi için barışa yol açması, saydığımız üç koşula bağlanması ilkesel bir önem taşır.

Savaşta bazen görüldüğü gibi, öz savunmacı (haklı konumda olanlar) tarafın da nihai üstünlük kazandığı durumlar olabilir. Bu durumda bile barış için üç koşul değişmez. Reel sosyalizm ve birçok haklı ulusal kurtuluş savaşlarında görüldüğü gibi, hemen kendi iktidar ve devletine koşmak, bu iktidar ve devlet altında istikrar sağlamak barış olamaz. Bu sefer yabancı gücün yerine (tekelci) yerli bir gücün (devlet kapitalizmi veya milli burjuvazi denen kesim) ikame edilmesi söz konusudur. Sosyalist iktidar da denilse, sosyolojik gerçeklik değişmez. Barış ilke olarak iktidar ve devlet üstünlükleriyle sağlanan bir olgu değildir. İktidar ve devlet ne adla olursa olsun (burjuva, sosyalist, milli, gayri milli, fark etmiyor) üstünlüğünü demokratik güçlerle paylaşmayınca barış gündeme girmez. Barış son tahlilde demokrasi ile devletin koşullu uzlaşmasıdır. Tarih boyunca bu uzlaşmanın öyküleri de büyük yer ve zaman kaplamaktadır. Birçok süre ve mekânda denenmişlerdir. İlkesel ve uzun süreli olanı vardır. Daha mürekkebi kurumadan bozulanı da vardır. Toplumlar sadece iktidar ve devlet güçlerinin kurulmasından ibaret yaşamazlar. Ne kadar alanları daraltılırsa daraltılsın, toptan yok edilmedikçe, kendi öz ahlaki ve politik kimlikleri altında yaşamayı da sürdürmesini bilirler. Belki de tarihte yazılmayan, ama yaşamın esas hali olan da bu gerçekliktir.

**** Bu yazı Reber Apo'nun Özgürlük Sosyolojisi adlı kitabından alınmıştır***

İçindekiler

PKK'nin stratejik değişimi Türkiye'yi de siyasi güçleri de değişime zorlamaktadır

"Kürt Özgürlük Hareketi son iki yılda ideolojik, siyasi ve askeri alanda önemli başarılar elde etmiştir. Ortadoğu ve Türkiye'deki siyasi gelişmelerde önemli bir etkinlik ve inisiyatif kazanmıştır. Tabii ki bu gelişmeler içinde tek güç Özgürlük Hareketi değildir, ama en aktif güç olduğu kesindir. Kürt Özgürlük Hareketi her şeyi belirlemedi, ama aldığı..." **(2'de)**

PKK'NİN STRATEJİK DEĞİŞİMİ TÜRKİYE'Yİ DE SİYASİ GÜÇLERİ DE DEĞİŞİME ZORLAMAKTADIR

"Özgürlük Hareketi siyasi mücadeleyle meşru savunmayı birlikte yürütme becerisini çok iyi gösterecektir. Çünkü Kürt Özgürlük Hareketi eylemsizlik halindeyken çatışma ve imha hareketlerinin aralıksız sürdürülmesi gerçeği vardır. Öte yandan Kürt Halk Önderinin hazırladığı yol haritası verilmemiştir. Bu nedenle hem siyasal mücadeleyi geliştirerek AKP'nin oyunlarını boşa çıkartacak, hem de askeri operasyonların imha saldırılarını kıracak bir duruş sergileyecektir. Siyasi ve meşru savunmayı bir arada yürütmek dönemin mücadele karakteri olmaktadır"

Kürt Özgürlük Hareketi son iki yılda ideolojik, siyasi ve askeri alanda önemli başarılar elde etmiştir. Ortadoğu ve Türkiye'deki siyasi gelişmelerde önemli bir etkinlik ve inisiyatif kazanmıştır. Tabii ki bu gelişmeler içinde tek güç Özgürlük Hareketi değildir, ama en aktif güç olduğu kesindir. Kürt Özgürlük Hareketi her şeyi belirlemedi, ama aldığı kararlarla ve aktif olmasıyla sürece yön vermiş ve kazanımları esas olarak bu temelde kendisi ortaya çıkarmıştır. Kürt Özgürlük Hareketi bu süreci değerlendirmeye ve tanımlamaya çalıştığı gibi, gelişme yaratmak için ciddi bir mücadele yürütmüştür. İçerisinde eksikliklerin ve hataların yaşandığı bir süreç olsa da esas olarak kazanımların ve gelişmenin yaşandığı bir süreç olarak tanımlamak daha doğrudur. Bu açıdan Kürt Özgürlük Hareketinin siyasal değerlendirmeleri, örgütlülük düzeyi ve mücadele iradesi önem kazanmaktadır.

Kürt Özgürlük Hareketi Aralık 2008'de mücadelenin ağırlıklı olarak siyasal temelde yürütülmesi kararını ortaya koymuştu. Tabii ki 1 Haziran 2004'ten bu yana süren aktif savunma savaşı da -eylemsizlik ve ateşkeslerle farklı bir doğrultuya girse de- bu siyasal mücadele stratejisinin bir parçası olarak yürütülmüştür. Özellikle son bir yıldır siyasal mücadelenin öne çıktığı açıktır. Hem halkın serhıldanları, hem pratik politika, hem de ajitasyon-propaganda bu dönemde önemli bir yer işgal etti. Yerel seçimler öncesi siyasal mücadelenin öne çıktığı açıktır. Türkiye seçim sürecini bir referanduma çevirdiği gibi, tüm dünya da bu siyasal mücadelenin sonuçlarını merak etmiştir. Türkiye tüm imkânlarıyla bu seçime yüklendi. Kürt Özgürlük Hareketinin de bundan kaçınması mümkün değildi. Kürt Özgürlük Hareketi bu süreçte meşru savunma savaşına yüklenseydi mevcut siyasal sürecin ihtiyaçlarına cevap veremez ve gerekli kazanımları elde edemezdi. Bu nedenle başarılı sonuç almak için Kürt Özgürlük Hareketinin de bu seçime yüklenmesi doğru bir karar olmuştur. ABD'den Avrupa'ya, İran'dan Suriye'ye kadar, yine KDP'den YNK'ye kadar tüm güçler AKP'yi desteklemişlerdi. Devlet AKP ile birleşmişti, AKP'nin arkasında yer almıştı. Bu açıdan mücadeleyi seçim alanında yürütmek riskliydi, ama o süreçte doğrusu böyle bir politik mücadele içerisine girmekti. Tabii ki başarılı olamama, kaybetme riski de vardı. Fakat böyle de olsa iyi çalışıldığında sonuç alma imkânları da görülüyordu. Bu temelde ideolojik mücadele, propaganda savaşı, politik çalışma, seçim faaliyetleri önemli bir planlamayla yürütülmüştür. Zaten Kürt Özgürlük Hareketi her zaman olduğu gibi bu dönemde de meşru savunmasını güçlü tutmuştur. Bu karar doğrultusunda büyük bir mücadele de yaşanmıştır. Özellikle Ocak, Şubat, Mart aylarında ve 29 Mart yerel seçimleri etrafında büyük bir mücadele yaşanmıştır. Sonuç olarak bu süreçte alınan kararın doğruluğu çalışmaların başarıyla sonuçlanmasıyla açığa çıkmıştır.

29 Mart seçimleriyle birlikte siyasal sürecin daha da derinleştirilmesinin imkânları ortaya çıktığı gibi, doğru bir mücadele yürütülürse demokratik siyasal çözümün gerçekleşebileceği görülmüştür. Kürt Özgürlük Hareketi bu imkânı değerlendirmede biraz gecikse de 13 Nisan öncesi yaptığı toplantılarla önemli değerlendirmeler yapmış ve mücadelede yeni kararlara varmıştır. Yeniden bir politik süreç tanımı yapılmıştır. 29 Mart yerel seçimleri öncesi tanımlanan bu mücadele süreci 13 Nisan'da daha somut çatışmasızlık ya da eylemsizlik süreci diye adlandırılarak yeni bir mücadele süreci olarak ortaya konulmuştur. Bu daha önceki sürecin hem biraz daha somut tanımlanması, hem de derinleştirilerek uygulanması anlamına gelmiştir. Fakat bu değerlendirme ve kararlar 13 Nisan öncesi değil de, Obama'nın Türkiye'ye gelişi öncesi ortaya konulsaydı daha ciddi siyasal kazanımlar ortaya çıkabilirdi. Örneğin ABD Kürt Özgürlük Hareketinden daha önce bir politik tavır gösterdi. ABD Başkanının seçim sonrası yaptığı Türkiye ziyaretinde DTP'yle görüşmesi Kürt so-

runu konusunda farklı bir politik strateji benimseyeceklerini göstermiştir. Kürt Özgürlük Hareketi kendi tutumunu ABD'nin bu yaklaşımından önce açıklasaydı hem ABD, hem de Türkiye politikasını daha fazla etkileyebilirdi. Seçim başarısıyla böyle bir politik hamleyi de Kürt Özgürlük Hareketi haketmişti.

Bilindiği gibi, Türkiye yönetimi seçim sonrası hamlesini 14 Nisan'da yaptı. Hem DTP'ye yönelik siyasi bir hamle geliştirdi, hem de Genelkurmay ağzından Kürt Özgürlük Hareketine karşı izleyecekleri yeni politikanın ipuçlarını verdi. Türkiye ile Kürt Özgürlük Hareketi hamlelerini at başı yapmış oldular. Ancak Kürt Özgürlük Hareketi bir gün önce de olsa erken davranarak Türkiye'nin politikalarını boşa düşürmüş oldu. Eğer Kürt Özgürlük Hareketi daha erken davranabilseydi, ABD'nin yaklaşımıyla da birleşince Türkiye yönetiminin tutumlarını daha çok teşhir edici, zorlayıcı bir politik süreç ortaya çıkarırdı. Ancak 13 Nisan açılımı Türkiye'nin 14 Nisan'da DTP operasyonuyla ortaya koyduğu siyasi tutumu teşhir etti. Bu, siyasi inisiyatifin Kürt Özgürlük Hareketinin elinde kalmasında önemli etkide bulundu.

Türkiye yönetimi 14 Nisan tarihli operasyonla Kürt sorununun siyasi çözüm sürecinin gelişmesine, barışçıl demokratik çözümün gerçekleşmesine zemin teşkil edecek güce, yani DTP'ye yönelerek Kürt Özgürlük Hareketinin ve ABD'nin sürece ilişkin yaklaşımlarını boşa çıkarmayı, demokratik siyasal çözüm zeminini darbeleyerek bu süreçte kendisinin etkisizleşmesinin önünü almaya çalışmıştır. Kürt Özgürlük Hareketi 13 Nisan tarihli açıklamasıyla güçlü bir politik tutum almasına ve seçimde elde ettiği kazanımlara rağmen Türkiye'nin bu tutumu nedeniyle tartışma sürecinin gelişmesinde sıkıntılar ortaya çıkmıştır. Çünkü Türkiye bu tutumuyla gündemi saptırmaya yönelmiştir. Hem askeri ve siyasi operasyonlarıyla, hem propaganda savaşıyla, hem de özel psikolojik savaş yöntemleriyle saptırmaya çalışmıştır. Ama Kürt Özgürlük Hareketi siyasi tutumunda, ideolojik ve propaganda alanındaki mücadelesinde ısrarlı olarak çalışmaları geliştirmeyi ve yeniden inisiyatifi ele almayı başarmıştır. Bu çalışmalar ve kararlı tutum Türkiye'yi zorlamaya başlamıştır.

İnisiyatif Kürt Özgürlük Hareketinin eline geçmiştir

İnkârcı-sömürgeci politikalar yalnız DTP'ye ve gerillaya yönelik değil, halka yönelik de saldırılar yürüterek Kürt Özgürlük Hareketinin inisiyatifini ve gelişimini durdurmak istemiştir. Ağrı'da yapılan saldırılar, Amara'daki cinayetler ve Mazıdağı Bilge köyündeki katliamı da bu çerçevede değerlendirmek gerekmektedir. Böyle katliamlarla süreci boğmak, halkın mücadelesini durdurmak istiyordu. Türkiye yönetimi ve Genelkurmay Başkanı bizzat psikolojik savaş kapsamında basını yönlendiriyordu. Ancak Özgürlük Hareketinin çabaları bu çalışmaları önemli oranda başarısız kılmıştır.

Türkiye yönetimi eski politikalarla Kürt halkı üzerinde etkili olamayacaklarını gördüklerinden yeni bir politika inşa etme arayışına girmişlerdir. Zaten Zap sonrası Erdoğan-Başbuğ görüşmesiyle Kürt politikasında yeni bir yaklaşımın zorunluluğu benimsenmiştir. Cumhurbaşkanının iyi niyetli bir insan olduğunun söylenmesi, iyi şeyler olacak demesinin bir çözümü ifade ettiği değerlendirmeleri bu süreçte ortaya çıkmıştır. Özellikle 14 Nisan DTP operasyonuyla başlatılan yaklaşımda ısrar etmelerinin kendilerine hem içten hem de dıştan ciddi bir tecridi yaşatacağını görerek politika ve uygulamalarda değişiklikler yapmaya yöneldiler. Hatta zihniyette ve Kürtlere yönelik politikada temelde değişiklik yapmasalar da, öngördükleri hedeflere ulaşmada yol ve yöntemde stratejik değişikliğe karar verdikleri söylenebilir. Cumhurbaşkanının o dönemdeki "Kürt sorununu biz de çözeriz, kendimiz çözeriz, çözmek gerekir" biçimindeki yeni bir tartışma sürecini ifade eden sözleri böyle bir dönemde gündeme gelmiştir.

Türk devleti Kürt Özgürlük Hareketinin onlarca yıldır yürüttüğü mücadelenin ortaya çıkardığı sonuçların getirdiği zorlanmalarını aşmak ve Kürt Özgürlük Hareketinin inisiyatifini ve süreci yönlendirmesini engellemek için yeni bir politika ve yaklaşım belirlemek zorunda kalmıştır. Cumhurbaşkanıyla birlikte AKP hükümetinin geliştirdiği tartışma süreci böyle bir yeni politika inşa etme hedefini ifade etmektedir. Önderliğimiz de sürecin Türkiye devletini zorladığını ve demokratik çözüm imkânını ortaya çıkardığını görmüştür. Önderlik, devletin ve

hükümetin çabalarının da bu sürecin Kürt Özgürlük Hareketi'nin lehine gelişmesini engelleme ve inisiyatifi ele geçirme amaçlı olduğunu görerek yol haritasını gündeme soktu. Böylece inisiyatif Özgürlük Hareketimizin elinde kaldığı gibi, gündemin bu yol haritası çerçevesinde tartışılması açısından etkili oldu. Önderliğin geliştirdiği bu inisiyatif Özgürlük Hareketinin geliştirmeye çalıştığı mücadele süreciyle örtüşüyordu. Bütün hareket ve halk Önderliğin bu müdahalesiyle yekvucut olunca Kürt Özgürlük Hareketi inisiyatifi daha güçlü biçimde ele geçirmiş oldu. Cumhurbaşkanı ve Başbakan şahsında AKP hükümetinin ve yönetiminin kendi inisiyatifinde geliştirmek istediği tartışma sürecini bu sefer yol haritası kapsamında Kürt Halk Önderi'nin geliştirdiği tartışmalar başat hale geldi. Önderliğin bu süreci iyi değerlendirdiğini ve çok etkili olduğunu herkes gördü. Hareketimizin ve halkımızın kararlı tutumuyla Önderliğin muhatap olması gündeme oturdu.

Tüm zorluklara ve engellemelere rağmen zor da olsa barış gelişecektir

2008 yılında ve seçim sonrasında Özgürlük Hareketinin siyasal mücadeleyi geliştirme kararına uygun biçimde sonuçlar ortaya çıktığını söylemek gerekir. Belki Özgürlük Hareketi hedeflediği sonuçların hepsine ulaşmamıştır; ancak sürecin iyi değerlendirildiğini ve yönlendirildiğini söylemek gerekmektedir. Siyasal alanda ve gerilla cephesinde Kürt Özgürlük Hareketi zaman zaman kayıplar verse de, siyasal mücadelenin hedeflediği gelişmeler ortaya çıkarılmıştır. Sürecin derinleşerek devam etmesi ve tartışmaların demokratik çözüm açısından daha güçlü zemin yaratacak biçimde gelişmesi bunu göstermektedir. Tabii ki süreç tümüyle Kürt Halk Önderliğinin istediği çerçevede yürümemiştir. Kürt Halk Önderi'nin istediği bilgiler yeterince ulaştırılamadığı için bu süreçteki tartışmaları ve toplumu etkileme düzeyini daha da arttıracak değerlendirme ve perspektifler sunma imkânına kavuşamadı. Öte yandan Kürt Özgürlük Hareketinin yönetim düzeyinde, ideolojik çalışmalar ve basın alanında, kadın ve gençlik hareketi çalışmalarında, yönetimin politik süreci daha da derinliğine geliştirecek açıklamaları zamanında yapma konusunda kimi eksiklikler de olmuştur. Bu eksikliklere rağmen süreç yönlendirildi ve önemli sonuçlar da alındı. Kuşkusuz Özgürlük Hareketinin hedefi Kürt sorununun barışçıl ve demokratik siyasi çözüm sürecinin önünü çözümü getirecek biçimde açmaktı. Böyle bir sonuca ulaştığı söylenemez. Bu konuda belirsizlik durumu çok boyutlu sürmektedir. Kürt Halk Önderi son görüşme notunda *"şüphelerim var, çok umutlu değilim"* diyor ve oyun olabileceği yönünde kaygılarını belirtiyor. Kürt Özgürlük Hareketi de bu yönlü düşüncelerini çeşitli vesilelerle ortaya koymaktadır. Tamamen süreç sabote olmuştur demek de henüz erkendir. Ancak olumsuz veriler daha fazladır. Devlet ve hükümetin şu anda düşündüğü sürecin çözüm yönünde değil de, eski amaçlarına yeni yol ve yöntemlerle ulaşmak istediği konusunda ciddi kaygılar oluşmuş durumdadır. Ancak süreç tümüyle böyle geliştirilecektir, bundan başka bir gelişme olmaz demek de süreci derinleştirmek isteyenler açısından şu anda gerekli değildir. Kürt Özgürlük Hareketinin öngördüğü stratejik hedeflere yaklaştığını söylemek de zordur. Bu süreç sonucunda öngörülen hedeflere ulaşılacak mıdır, yoksa daha önceki ateşkesler gibi bu da sabote olacak ve farklı süreçlere mi girilecektir henüz netleşmemiştir. Ancak eski dönemlerdeki demokratik çözüm girişimlerine ve bu yönlü yapılan ateşkeslere kıyasla bugünkü koşullar daha pozitif durumdadır. Önderlik tüm zorluklara ve engellere rağmen barışın geleceğinden söz ediyor. Ama bunun zor geleceği konusunda da uyarılar yapmaktadır. Kürt Özgürlük Hareketi de bunu dikkate alarak sürecin kesintiye uğratılmadan sürdürülmesi konusunda çabalamaktadır. Kürt Özgürlük Hareketinin ve Kürt halkının şu ana kadarki duruşu da bu doğrultudadır.

Kürt sorunu ve PKK siyasi sürece dahil oldu

Şu an stratejik düzeyde hedeflere ulaşılmamış olsa da, Kürt Özgürlük Hareketi siyasal mücadeleye ağırlık verdi, bu nedenle yanlış yaptı gibi bir değerlendirmede bulunmak doğru değildir. Karamsarlık ise hiç doğru değildir. Tersi doğrudur. Süreçten Kürt Özgürlük Hareketi önemli kazanımlar elde etmiştir. Bu kazanımlar birçok yönden değerlendirilebilir. Örneğin Kürt Halk Önderi'nin bir yol haritası hazırlaması sürecin derinliğine geliştirilmesi açısından önemli bir kazanım olmuştur. Yol haritası henüz halka ve kamuoyuna ulaşmamış olsa da ana fikirleri ortaya çıkmıştır ve bir muhatap olarak devletin elindedir. Yani bu süreçte Kürt sorununun barışçıl, demokratik, siyasi çözümü konusunda Kürt Halk Önderi'nin bir yol haritası sunması düzeyinde bir derinleşme ortaya çıktı. Geliştirilmek istenen bu tür süreçlerde bu durum ilk defa ortaya çıkıyor. Bundan önceki ateşkes süreçlerinde siyasal ortam genel tartışma düzeyinde kalmıştır. Genel teorik tartışma düzeyi, stratejik tartışma düzeyiyle sınırlı kalmıştır. Oysa yol haritası bir pratik çözümlemedir; taktik süreçleri çözümlüyor. Bu bakımdan Kürt sorununun tartışılması konusunda şimdiye kadar olanların ilerisine geçen bir siyasi süreç yaşanmaktadır. yol haritası bunun belgesidir. Yüz altmış sayfalık bu belgeyi sadece kamuoyuna, ilgili çevrelere sunmuyor, aynı zamanda bir tartışma yürütüyor. Nitekim Önderliğin tutumu ve hazırlayacağı yol haritası etrafında üç aylık kapsamlı bir tartışma süreci yaşandı. İlk defa Kürt sorunu

bu düzeyde tartışıldı. Elbette önceleri de önemli tartışmalar yapılmıştı, ama bu düzeydeki tartışma ilk defadır. Tartışmalar derinlik kazandığından eskinin tekrarı biçiminde geçmemiştir. Eski tartışmaları daha da ilerletip çözüm için zemin oluşturan düzeye taşımıştır.

'93'te de bir tartışma düzeyi vardı, ama bu kadar derinleşmemişti. Tartışmaların boyutları sınırlıydı. Tek yanlı, sınırlı ve kısıtlı tartışmalar oluyor, bir noktadan ileriye gitmiyordu. Bu defa daha ileri gitti. Karşı çıkanlar olduğu gibi, çözüm isteyenler de oldu. Çok değişik düzeylerde görüşler ortaya konuldu. Tartışmalara hemen herkes katıldı. İçte katıldı, dışta katıldı. Bu önemli bir durumdur. Bu tartışma düzeyiyle Kürt sorunu siyasi mücadele alanına çok güçlü bir biçimde girdi. Önceki yıllarda "dikkat edelim PKK Kürt sorununu siyasallaştırmak istiyor, engelleyelim" diyorlardı. İnkârcı güçler böyle bir yaklaşım gösteriyorlardı, ama bu defa bunu engelleyemediler. Kürt sorunu ve PKK siyasi sürece açıkça dahil oldu; siyasi tartışma sürecine girdi. Artık hiçbir çevre Kürt sorununun siyasi bir sorun olduğunu reddedecek, inkâr edecek durumda değildir. Kürt halkını kültürel soykırıma tabi tutmak ve ortadan kaldırmak hedefi bırakılmamış olsa da, bu anlamda inkârcılık kırıldı. Politik duruş anlamında kırıldı. Ne hükümet, ne Genelkurmay Kürt sorununun varlığını inkâr edemiyorlar. Açıkça, Kürt yoktur diyemiyorlar. Kürt vardır, ama Türk milleti içindedir gibi ucube tezler ortaya atsalar da, objektif durum Kürtlerin inkârına açıkça imkân vermiyor.

Artık asker anaları da yürüyor ve devletten çocuklarını istiyorlar

Bu düzeydeki tartışma, sorunun böyle bir siyasi sorun olarak gündeme getirilmesi ve ortaya konulmasının çeşitli çevreler üzerinde etkisi oldu. Örneğin Türkiye toplumuna güçlü bir biçimde yansıdı. 1993'teki ilk ateşkesteki yansımayı devam ettiren ikinci bir yansıma Türkiye toplumu üzerinde bu süreçte gerçekleşti. Bundan önceki ateşkes süreçlerinde Kürt sorunu Türkiye toplumuna yansımadı. Türkiye toplumundaki Kürt sorununu algılama düzeyi 8-10 ay öncekinden çok farklıdır. Yapılan anketler en gerici bilinen yerlerde bile yüzde seksen düzeyinde Kürt sorununun demokratik çözümü istenmektedir. Türkiye toplumu artık bu sorunla birlikte yaşayamayacak, sorunu kaldıramayacak duruma gelmiştir.

Devlet ve gerici güçler çözümü engellediği gibi, Kürt Özgürlük Hareketinin Türkiye toplumuna ulaşmasını da engelliyor. Buna rağmen toplumun genel duruşu itibariyle bu engel aşıldı. Bu önemli bir durumdur. Bu yaklaşım bir siyasi bilinç ve örgütlülüğe dönüşmüş değil, ama Türkiye toplumunun duygu, düşünce yapısında Kürtlere ve Kürt sorununa ilişkin önemli bir değişiklik bu süreçte yaşanmıştır. Bu iyi bir gelişmedir. Stratejik önemi olan bir gelişmedir, hiç de basit bir gelişme değildir. Çünkü özel savaş ve psikolojik savaş zırh gibi Kürt Özgürlük Hareketinin önünü kesiyor, Kürt halkının taleplerinin ve amaçlarının Türk insanına, kadınına, gencine, emekçisine, işçisine ulaşmasını engelliyordu. Bu süreç bu zırhı önemli ölçüde deldi. Bu alandaki gelişme de halen istenilen düzeyde değildi. Fakat küçümsenmeyecek bir gelişmenin bu alanda yaşandığı da tartışma götürmezdir. Artık asker anaları da yürüyorlar ve çocuklarımızı nereye gönderiyorsunuz, ölüme nasıl gönderiyorsunuz diye devletten çocuklarını istiyorlar. Bunun ciddi bir anlamı olduğu açıktır. Özgürlük mücadelesi şimdiye kadar böyle bir toplumsal ortam yakalayamamıştı. Kürt halkının özgürlük mücadelesi karşısında şoven, milliyetçi, hatta faşist eksende tam bir milli blok oluşturulmuştu. O zırhı delmek önemlidir.

Diğer yandan, bu sürecin Kürt ulusal kamuoyu üzerinde de önemli etkisi olmuştur. Şimdiye kadar Kürt Özgürlük Hareketi karşısında olumsuz pozisyonda duran Güney'de ve Kuzey'deki milliyetçi çevreler üzerinde de olumlu ve önemli etkisi oldu. Belki bu etki bir ulusal konferans gerçekleştirme düzeyine ulaşmadı. Bu yönüyle ulusal konferans hedefine ulaşma düzeyinde bir sonuç ortaya çıkarmadı. Ancak Kürt ulusal siyasetini oldukça olumlu etkilediği, yönlendirdiği, birbirine yaklaştırdığı da tartışma götürmezdir. Demokratik Toplum Kongresi çerçevesinde Kuzey'de bu yaşanıyor. Daha birleştirici gelişmeler yaşanıyor. Bunu devletin kendisi de itiraf ediyor. Güney'de, yurtdışında, diğer parçalarda da benzer bir durum var. Bu da önemli bir gelişme. Çünkü inkâr ve imha sisteminin yürüttüğü özel savaşın önemli bir amacı, Kürt siyasetini bölüp parça-

“Devlet operasyonlarını hep devam ettirdi, hiç durdurmadı. Bu saldırılarını esas olarak da demokratik toplum örgütlülüğünün güçlü bir biçimde gelişmesini engellemek için yürüttü. Tabii ki buna karşı büyük bir örgütlenme ve direniş mücadelesi de yürütüldü. Yaşanan kıran kırana bir mücadeleydi”

layıp birbiriyle çatıştırmaktı. Özellikle Güney Kürdistan yönetimini Özgürlük Hareketine karşı yürütülen kuşatma ve ezme mücadelesine katmaktı. Bu projenin ve arayışın darbelenmesinde mevcut gelişmeler önemli bir etkide bulunmuştur. Elbette çatışma ihtimali tümden ortadan kalktı denilemez, ama ciddi bir biçimde zayıflatıldı. Şu anda ulusal düzeyde siyasi ittifak zemini her zamankinden daha güçlüdür.

Dış siyasette de Türkiye bir tıkanma ve daralmayı yaşıyor

Bir gelişmeyi de dış siyaset açısından belirtebiliriz. Dış siyasette de örneğin Kürt sorununun çözümünün politik anlam kazanmasını ve diplomatik faaliyete konu edinmesini sağlatan gelişmeler yaşandı. Hem Avrupa düzeyinde hem ABD düzeyinde bu yönlü gelişmeler olduğu söylenebilir. Kuzey Kürdistan açısından bu yönlü gelişmeler tarihsel anlam ifade etmektedir. Bunu hiç küçümsemeyelim. Bu sürecin yaşandığı dönemde Türkiye ile ABD ve Avrupa Birliği politikaları arasında çelişkiler yeni bir boyut kazanmıştır. Seçimlerle birlikte oluşan çelişik durum devam ediyor. Hâlihazırda Türkiye yönetimi bu çelişkiyi çözemedi. Bu çelişkili durumun sürmesinde ve boyutlanmasında Kürt Özgürlük Hareketinin yürüttüğü siyasal mücadelenin etkisi küçümsenemez. Mevcut durumda Türkiye’nin AB ile de ABD ile de Kürt sorunundaki politikaları çelişiktir, uyumlu değiller. Türkiye yönetimi bu çelişkiyi ortadan kaldırmak, uyum sağlatmak için elinden gelen bütün çabayı bir diplomatik seferberlik biçiminde harcıyor. Her türlü imkânını kullanıyor olsa da, hâlihazırda bu çelişkiyi gidermiş değildir. Bu anlamda da bu dönemde yürütülen siyaset olumlu sonuçlar vermiştir.

Bu sürecin en önemli gelişmesi ve kazanımı ise, yüzde elli düzeyinde Kürt Halk Önderliğinin Türkiye toplumu nezdinde Kürt sorununun çözümün muhatabı haline gelmiş olmasıdır. Dış alanda da bu yönlü gelişme ortaya çıkarılmıştır. Kürt ulusal siyasetinde de bu tutum ve değerlendirmeler gelişmiştir. Güney Kürdistan yönetiminin bakanlıkları bunu ifade eden açıklamalar yaptılar. Türkiye’deki demokratik çevrelerin, emekçi çevrelerin, kadın çevrelerinin sözlerinde, açıklamalarında Kürt Halk Önderi’nin muhatap alınması açıkça dile getirilmektedir. Bütün bu süreci, gerici faşist çevreler şoven propagandayla ne kadar tersyüz etmeye çalışsalar da Kürt Halk Önderi başarılı bir biçimde yürüttü, yönetti. Hem Kürt sorununun siyasallaşmasının önderliğini yaptı hem de Türkiye toplumu ve genel siyasi ortam nezdinde önemli bir muhatap olarak kendisini gündemleştirdi. Şimdi Türkiye’nin şu bakanı, başbakanı, bu tür muhataplıkları reddediyoruz dese de, Türkiye toplumundaki gerçeklik farklıdır. Zaten onlar böyle demeseler mevcut çelişki ve çatışma devam etmez, farklı bir durum ortaya çıkar. Şimdi sadece onlar diyorlar, eskiden ise herkes Abdullah Öcalan ve PKK muhatap alınamaz diyordu. Bu da büyük bir gelişmedir. Dolayısıyla bu süreç içinde çok boyutlu önemli bir siyasal hamle gerçekleştirilmiştir. Bu gelişme üzerinden benzer yeni bir hamle gerçekleştirilebilirse Kürt Halk Önderi öncülüğünde Kürt sorununun çözümü ve Türkiye’nin demokratikleşmesinin gelişmesi söz konusu olur.

Büyük bir örgütlenme ve direniş mücadelesi yürüttük

Bu dönemde Kürt Özgürlük Hareketi açısından temel eksiklik, Kürt Halk Önderi’nin belirttiği gibi, KCK sisteminin komün, kooperatif, akademi ve meclisler temelinde kurumlaştırılamaması olmuştur. Demokratik konfederalizmin inşasının 2007- 2008 ve 2009 yıllarında yürütülen ve önemli başarılar elde edilen mücadelenin siyasi sonuçlarına dayanarak başta kadın ve gençlik olmak üzere değişik toplumsal kesimleri kapsayacak düzeyde güçlü bir örgütlülüğe kavuşturulması gerekirdi. Bu önemli ve gerçekleştirilebilir bir hedefti. Bu doğrultuda çalışmalar yapılmış, çabalar harcanmıştır. Ancak yaratılan sonuçlar çok yetersizdir. Karşı tarafın engellemeleri de bunda etkili olmuştur. Bu alan çalışmaları üzerinde devlet operasyonlarını hep devam ettirdi, hiç durdurmadı. Sistemin kurumlaşmasını engellemede oldukça titiz davrandığını söylememiz gerekiyor. Bu saldırıları halkın dinamizmini kırmak için yürüttü. Esas olarak da demokratik toplum örgütlülüğünün güçlü bir biçimde gelişmesini engellemek için yürüttü. Tabii ki buna karşı büyük bir örgütlenme ve direniş mücadelesi de yürütüldü. Bu saldırılara karşı toplum direndi. Takdir edilecek bu direnişi küçümsememek gerekir. Bunu da görmezlikten gelemeyiz. Yaşanan kıran kırana bir mücadeleydi. Yüzlerce tutuklu var, daha fazlası gözaltına alındı, bırakıldı. Çocuklar bile dünyada görülmedik cezalara çarptırılıyor. 12 Eylül dönemindekine benzer bir faşist saldırı ve tutuklama, cezalandırma kampanyası sürdürülüyor. Buna karşı halk hala da direniyor; gerçekten de selamlamak lazım bu direnişi. Zayıflıkları var. Bu ayrı bir konu, ama direniş kesilmemiştir. Örgütlenmede de ısrar var, yeni

insanlar katılıyorlar, boşalan yerleri doldurmaya çalışıyorlar. Bir moral düzey, duygusal düzey de var. Özgürlük bilinci daha çok gelişmiş, yayılmıştır toplumun değişik kesimlerine. Bu anlamda birlik eğilimi de var. Bu da önemli bir durumdur. Ancak mevcut siyasal ortam ve halkın bilinç düzeyi değerlendirilerek gerçekleştirilmesi gereken örgütlenmeler yapılamamıştır. Bunu ciddi bir eksiklik ve tek yanlı çalışmanın sonucu olarak görmeliyiz. Örgütlenmenin yerine direniş öne çıktı. Operasyonlar, tutuklama, gözaltı biçiminde geliştirilen saldırılar karşısında direniş ortaya çıktı. Böyle bir süreç yaşandı.

Uluslararası komployla sürecin önü alınmak istendi

Şimdiki durum şudur: Kürt Özgürlük Hareketi Kürt Halk Önderi öncülüğünde 1993'ten bu yana stratejik değişiklik yapmaya çalışıyor. Aslında bu ilk ateşkesle birlikte PKK bir stratejik değişiklik yapmaya yöneldi. Aslında stratejik değişikliği önüne koydu. Fakat bu stratejinin teorik izahını, programını yapamadı; örgütü buna göre yeniden yapılandıramadı. Bunu topyekûn savaşçı güçler engellediler; çeteci yönetim engelledi. Hem çeteciliğin, hem devletin, hem uluslararası güçlerin saldırıları nedeniyle PKK liderliğinin yaptığı stratejik değişiklik ve bu yönlü başlattığı süreç derinleştirilerek yürütülemedi. Bu süreç 1 Eylül 1998 ateşkesiyle birlikte yeni bir hamle olarak yürütülmek istendi. Bu ikinci büyük değişim hamlesi oluyordu. Artık ne olursa olsun bu değişim ve yeniden yapılanmayı gerçekleştireceğiz kararıyla süreç geliştirildi. Uluslararası komplo bu süreci boşa çıkartmak için dayatıldı. Uluslararası komployla bu sürecin önü alınmak, stratejik değişim ve örgütsel yeniden yapılandırmayı gerçekleştirmeden PKK tasfiye edilmek istendi. Bu saldırılar Kürt Halk Önderi'nin imhası üzerine yürütülmeye çalışıldı. İmha başarılı olamayınca bu sefer 15 Şubat komplosu sonucunda İmralı sistemiyle bunu yapmak istediler. Kürt Halk Önderi buna karşı da direndi. Bu direnişe örgüt ve halk da destek verdi. Önderlikle birleşti. Birçok belirsizliğe, ağır baskı ve duygusal ortama rağmen uluslararası komplonun Kürt Halk Önderi'nin imhası ve PKK'nin tasfiyesi üzerinden inkâr ve imha sistemini başarıya götürme çabaları kırıldı, boşa çıkartıldı. 2003-2004 yılındaki içten tasfiyeci dayatmalar da başarısız kılındı. Nihayetinde Kürt Halk Önderi, çok ağır ve zor koşullar bulunsa da, İmralı işkence sistemi altında gerçekten de insan üstü bir çabayla stratejik değişimin teorik tahlilini geliştirdi. Stratejik değişimi gerektirecek ideolojik, felsefi yenilenmeyi yarattı. Paradigma değişimi temelinde derin bir ideolojik yenilenme ortaya çıkardı ve örgütsel yeniden yapılanmanın yeni teorik açılımlar ve çözümlemeler temelinde inşasını sağladı.

Bu stratejik dönüşümü ve PKK'nin yeniden inşasını ve bu temelde demokratik özgürlükçü sistemin kurumlaşmasını engellemek üzere 2005'ten itibaren AKP yönetimi bir saldırı başlattı. Kürt Halk Önderi'nin bu düşünceleri üretmesi ve PKK'nin yeniden inşası İmralı işkence sistemi altında engellenemeyince, bu düşüncelerin pratiğe geçmesini, örgüte dönüşmesini engellemek için yoğun bir saldırı, baskı sistemi yürütüldü. Bunun adına da topyekûn mücadele konsepti dediler. Bu saldırı topyekûn savaş konseptinin bir benzeriydi. Kürt Halk Önderinin fiziki imhası gerçekleştirilemeyip ideolojik-siyasi imhayı, yani çürütme politikasını başarıya götüremeyince, Kürt Halk Önderi ve Özgürlük Hareketi karşısında başarıyı yeni paradigmanın ve yeni stratejinin örgüte dönüşmesini, pratiğe geçmesini engellemekte gördüler. Bu bakımdan 2005'ten 2009'a kadarki süreç önemlidir. Ciddi bir saldırı ve tasfiye hareketini içermektedir. Kürt Özgürlük Hareketinin bu dönemdeki yürüttüğü çalışmalar bu bakımdan çok değerli bir özelliğe sahip ve önem taşıyor. Bu süreç Özgürlük Hareketi açısından Önderliğin yeni düşüncesinin, çizgisinin özümsenme ve örgüte dönüştürülmesi, hareketin bu temelde yeniden yapılandırılmasının süreci oldu. Kürt Özgürlük Hareketi ve halk olarak bir yandan imha ve tasfiye saldırılarına karşı direnildi, bir yandan Kürt Halk Önderi'nin yeni düşünceleri özümsenmeye ve bu temelde yeniden örgütlenmeye ve yapılanmaya çalışıldı. Paradigma değişimi temelinde ideolojik yenilenme belirli ölçüde özümsenmiş ve stratejik değişim anlaşılarak pratikleştirilmeye çalışılmıştır.

Stratejik değişimi sabote etmek isteyen saldırılar kırılmıştır

Bu ideolojik yenilenme ve stratejik değişiklik halk örgütlenmesine dönüşmese de, tabandaki örgütlenmeler istenen düzeyde yaratılamasa da, 1993 Mart'ındaki ilk ateşkesle birlikte ciddi biçimde başlatılan stratejik değişimin çok daha köklü felsefi, ideolojik yenilenme ve derinleşme temelinde bir gerçekleşmeye ulaştığını söylemek mümkündür. İdeolojik ve teorik yenilenmeyi ve stratejik değişimi sabote etmek isteyen saldırılar kırılmıştır. O saldırıların hedefi, hareketin Önderlik çizgisi temelinde yeniden örgütlemesi sağlanmadan Kürt Özgürlük Hareketini tasfiye etmekti. 2005-2009 arasındaki direniş böyle uğursuz amaçlı topyekûn saldırı konseptini, inkâr ve imha sistemini boşa çıkarmıştır. Stratejik değişim -uygulamadaki bütün hata ve eksikliklerine rağmen-, aslında 2009 başında bir yönüyle gerçekleştirilmiştir. Gerçekten de 29 Mart yerel seçimlerinin bir anlamı da buydu. 29 Mart seçimleri hareketin yeni paradigmasının ve stratejik dönüşümünün gerçekleşmesini engellemeye çalışan saldırıya karşı yürütülen mücadele sürecinin son noktası oldu. Bu sürecin sonucunda 29 Mart seçimleriyle Kürt Öz-

gürlük Hareketi halktan kopartılıp marjinal kılınamayınca artık stratejik değişim gerçekleştirilmiş oldu. Böylece Kürt Özgürlük Hareketinin stratejik değişim ve örgütsel yeniden yapılandırma gerçeğini gerçekleştirmeden, yani Kürt sorununun barışçıl, demokratik, siyasi çözümünü gerçekleştirecek bir PKK oluşmadan tasfiye etmek üzere inkâr ve imha sisteminin yürüttüğü saldırılar boşa çıkartılmıştır.

ABD henüz PKK ile uzlaşma arama sürecine girmiş değil

PKK bu değişimi yaptıktan sonra herkese de bu değişimi dayattı. Stratejik değişimi başaran PKK, herkese stratejik değişimi dayatan bir PKK'dir. Bu bir gerçektir. Şimdi herkese stratejik değişimi dayatıyor. Çünkü Kürt sorunuyla ilgili çevreler ya PKK'nin stratejik değişim yapmasını engelleyeceklerdi ya da engelleyemezlerse kendileri değişmek zorunda kalacaklardı, değişime karşı direnirlerse de yok olup gidecekler. Başka çareleri yoktur. Bu bakımdan hemen 29 Mart yerel seçimleri ardından ABD Başkanı Obama'nın Ankara'ya gelip DTP başkanıyla görüşmesi, aslında ABD'nin bu doğrultuda değişiklik yapması anlamına geldi. ABD PKK'ye karşı mücadele stratejisini değiştirdi; yeni bir Kürt politikası ortaya koydu. Bu nettir. Neyi değiştirdi ABD? İki şey değiştirdi: *Bir*, ABD o zamana kadar Kürt sorununu elbette biliyordu, Kürtleri kabul ediyordu, ama Güney Kürdistan'da, Irak'ta kabul ediyordu, onun dışında kabul etmiyordu. İlk defa 29 Mart seçimi ardından ABD Güney Kürdistan dışındaki Kürtleri tanır hale geldi. Nitekim ABD Başkanı Obama bir Kürt liderle ilk defa görüşüyorum dedi. Bu yeni bir stratejiydi işte. Sadece Güneyde değil, Ortadoğu düzeyinde Kürtlerin tanınmasıydı. Kuzey Kürdistan'daki Kürtleri tanımak, onlara ilişkin politika oluşturmak demek, bütün Kürtleri tanımak demektir. Çünkü Kuzey Kürdistan Güney Kürdistan gibi değildir. Artık Batı da, Doğu da bunun dışında kalamaz. *İkincisi*, ABD Kürt sorununun çözümü konusunda bir strateji oluşturdu veya kendisine yeni bir mücadele yöntemi belirledi. O zamana kadar Kuzey Kürdistan'da Kürt sorunu diye bir şey tanımıyor, Türkiye'nin yürüttüğü mücadeleyi ve bu mücadelenin her türlü biçimini kabul ediyordu. '80'li yıllarda da, '90'lı yıllarda da Türkiye'ye sonuna kadar destek verdi. En sonunda 2007-2008 yıllarında PKK ortak düşmanımız diyerek Türkiye ile askeri ittifak yapıp Kuzey'de ve Güney'de birlikte askeri operasyon yürütülmesine katıldılar. Bu anlaşma temelinde şiddetle PKK'nin gücü kırılarak tasfiye edilmesi öngörüldü.

29 Mart yerel seçimleri ardından ABD bu eylem çizgisinde de değişiklik yaptı. PKK'nin tasfiyesinden vazgeçmedi ama PKK ortak düşmanımız biçiminde Türkiye ile askeri ittifak yaparak PKK'nin üzerine gelme anlayışından vazgeçti. Çeşitli yollardan görüşerek, diyalog kurarak, siyasi mücadeleyi geliştirerek, tecrit ederek tasfiye etme politikasını öngördü. ABD henüz PKK ile uzlaşma arama sürecine girmiş değildir. O gerçekleşirse zaten Kürt sorununun çözümünün önü açılır. Önderlik, Türkiye'de Kürt sorununun çözümünü engelleyen derin bir güç var diyor. O gücün üzerinde etkili olacak tek güç ise ABD'dir. Bunu herkes biliyor. ABD'nin kendisi de biliyor. Mevcut değişiklikle ABD PKK ile uzlaşma arar noktaya gelmedi. Ama PKK'yi savaşla yok etmenin mümkün olmadığını gördü ve PKK'yi siyaseten tecrit ederek, daraltarak, marjinalleştirerek tasfiye etme, etkisizleştirme politikasını benimsedi. Birçok rapor var bu konuda. Bu raporlarda tabanını zayıflatarak PKK'yi daraltıp marjinal kılmak gerekir diyorlar. Bu raporların hepsi ABD politikasının şu veya bu biçiminde yansıtılmasını ifade ediyor. PKK'nin yürüttüğü büyük mücadelenin dayatması ve ABD'nin bu değişikliği, Türkiye yönetiminin klasik katı inkâr ve imha çizgisinde, stratejisinde devam etmesini imkânsız hale getirdi.

Özgürlük Hareketine karşı yeni bir strateji benimsedikleri görülüyor

Bu gerçeklik temelinde Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün Kürt sorunu var diyerek yeni bir süreç başlattı. Daha doğrusu PKK'nin gerçekleştirdiği stratejik değişimin dayatması karşısında Türkiye böyle bir sürece girmek zorunda kaldı. Özellikle Temmuz'dan bu yana Türkiye'de PKK'ye karşı mücadelede ve Kürt sorununa yaklaşımda yeni bir strateji oluşturuluyor. Tayip Erdoğan açık açık, "bu bir paket değildir, şu bu konudaki bir değişiklik değildir,

bir süreçtir, biz yeni bir süreç başlatıyoruz" diyordu. Bu yeni bir stratejik duruş anlamına geliyor. Bunu görmemiz lazım. Kürt sorununun demokratik çözümünü hedefleyen bir strateji değildir. Ancak Kürt sorununa bakışta ve Kürt Özgürlük Hareketine karşı mücadelede yeni bir strateji benimsedikleri görülüyor. Belki çok kapsamlı planları, programları ve projeleri hazır olmayabilir, ancak bilinçli ve hedefi belli olan bir çalışma yaptıkları açıktır. Ne yaptıklarını bilmeden çalışma yürütüyorlar demek yanlıştır. PKK'ye karşı mücadelede, Kürt sorununda strateji değiştirdikleri açıktır. Ancak bir daha vurgulamalıyız ki, bu stratejik değişiklik zihniyet değişikliği alanında yapılan bir değişiklik değildir. Böyle anlamamak lazım. Zihniyet değişikliği yoktur, inkâr ve imha zihniyeti devam ediyor. Birçok çevre de değişti, toplum da değişti. Aydınlarda da değişiklikler vardır. Fakat devlet yönetiminde zihniyet değişikliği olmamıştır. Bu değişikliği zihniyet değişimi olarak anlamamak lazım. Ama mücadele stratejisinde değişiklik var. Şimdiye kadarki mücadele stratejilerini katı ret ve inkâr üzerine kuruyorlardı. Şimdi öyle yapmıyorlar. Kürt'ü tanıyoruz, kabul ediyoruz söylemi çerçevesinde, demokrasi söylemi içerisinde inkâr zihniyetine zarar vermeyecek bazı değişiklikler yaparak kendi tecrit durumlarını aşmak istiyorlar. Çünkü eski Kürt bakışını ve uygulamalarını bırakalım Kürtleri, ne kendi kamuoyları, ne de dış kamuoyu kabul ediyor. Bu nedenle Özgürlük Hareketini tecrit edecek, Kürt Özgürlük Hareketinin stratejik değişiminin kendilerini zorlamasını önleyecek, içte ve dışta ittifaklarını güçlendirecek bir siyasi gelişme yaratmak istiyorlar. Kürtler üzerinde yürütecekleri yeni egemenlik politikalarına açılım dedikleri bazı basit ve sınırlı adımlarla siyasi meşruiyet kazandırmaya çalışıyorlar. Mevcut durumda AKP-Genelkurmay ittifakının yürütmeye çalıştığı politika böyledir.

> "Devlet artık farklı bir politikaya yöneliyor. Çünkü artık eski politikaları yürütemiyorlar ve bu konuda çok zorlanıyor. Bu değişikliği yaparak o zorlukları aşmak istiyorlar. Yani Türkiye yönetimindeki mevcut değişiklik zorlanma sonucu oluyor. Bizim mücadelemiz zorluyor, ABD politikasındaki değişiklik zorluyor"

Kürt Özgürlük Hareketine karşı kirli bir özel savaş uyguluyorlar

Bu yeni bir durum, önemli bir durumdur. Bu yeni durumu anlamak ve doğru değerlendirmek gerekiyor. O zaman demokratik siyasal mücadele ve demokratik çözüm açısından doğru yol ve yöntemleri de buluruz. Kuşkusuz Kürt Özgürlük Hareketi siyasal mücadele ve demokratik çözüm sürecini başlatırken Türkiye yönetiminde böyle bir stratejik duruş yoktu. Kürt Özgürlük Hareketine karşı kirli bir özel savaş uyguluyorlardı. Bu özel savaş kaba ret ve inkâra dayanıyordu; imhaya dayanıyordu. Her şeyi Kürt'ün varlığını, ismini, cismini reddetme temelinde yürütülen bir özel savaş uygulamasıydı. Şimdi farklı bir politikaya yöneliyorlar. Çünkü artık eski politikaları yürütemiyorlar ve bu konuda çok zorlanıyorlar. Bu değişikliği yaparak o zorlukları aşmak istiyorlar. Yani Türkiye yönetimindeki mevcut değişiklik zorlanma sonucu oluyor. Bizim mücadelemiz zorluyor, ABD politikasındaki değişiklik zorluyor, AB'deki değişiklik zorluyor. Dolayısıyla zorlanma sonucunda farklı bir politikaya yöneliyorlar.

Kürt Özgürlük Hareketi şimdiye kadar hep o kaba ret politika ve uygulamasına karşı bir mücadele yürüttü. Yani mevcut duruma göre bir mücadele mevzilenmesi ve yürütmesi söz konusu değildi. Kürt Halk Önderi yıllar önce bir çözümlemesinde, ilerde Kürtçülüğü de elinizden alırlar, o zaman bu yöntemlerle ve yaklaşımlarla bir şey yapamazsınız diyerek Özgürlük Hareketini ve Kürt halkını uyarmıştı. Devletin ve AKP'nin yapmaya çalıştığı budur. Kürtçülüğü Kürtlerin elinden alarak, bu konuda Kürtleri silahsızlandırmaya çalışıyor. Buna göre bir süreç geliştiriyorlar. Bu önemli bir durum. Yani inkâr ve imhadan vazgeçmiş değiller ve bundan sonraki çabaları da yeni koşullarda yeni yöntem ve araçlarla inkâr ve imhaya yönelik olacaktır. Ama görüldüğü gibi söylem değişik, tutumlar değişiktir.

AKP işbirlikçi bir kesim oluşturmaya çalışıyor

AKP başlattığı bu süreç temelinde Kürdistan'da toplumsal tabanı yeniden kazanmaya çalışıyor. Kürtleri bölüp parçalamaya çalışıyor. İşbirlikçi bir kesim oluşturmaya çalışıyor. Yine Türkiye'de Kürt Özgürlük Hareketinin kazandığı tabanı ve toplumu etkileme durumunu ortadan kaldırmaya çalışıyor. ABD ve AB'yi bazı değişiklikler yaptım adı altında yeniden kendi siyasetine kazanmaya ve mücadelemizi tasfiye etmede daha fazla destek almaya çalışıyor. Açılım dedikleri Planın, projenin esası budur. Buna göre propaganda çalışmalarını etkili bir biçimde yürütüyorlar. Siyasi çalışmaları, askeri çalışmaları yürütüyorlar. Bu alanlardaki çalışmaların hiçbirinde bir eksilme ve boşluk bırakma yoktur. Geçen dönemde Kürt sorununda birçok tartışmalar ve değerlendirmeler yapmışlardır. Ama ideolojik, siyasi ve askeri çalışmalarında herhangi bir azalma olmamıştır. Yeni düşünceler ortaya koymaya çalışıyorlar. İnsanları yönlendirecek yeni söylemler geliştiriyorlar. Böylece Kürt so-

rununun demokratik çözümünü isteyen çevreleri etkileyip Kürt Özgürlük Hareketini boşa çıkarmayı hedefliyorlar. Mücadele sonucu siyasi alanda zorlandığı noktalarda kendini böyle kurtarmaya çalışıyor. Açılım dediği süreç ve geliştirdiği ilişkilerle ABD ile çelişkisini çözmeye çalışıyor. AB ile bunu yapmak istiyor. KDP-YNK'yi kendi politik hedeflerine destek verir hale getirmeye çalışıyor. İran'la, Suriye ile durumunu daha çok güçlendirmeye çalışıyor. Kendi içinde siyasi birlik yaratmaya çalışıyor. Tüm bu alanlarda yoğun çaba gösteriyor.

AKP'nin bu süreçte çok aktif olması, iç siyasette birbirlerine söylenmeyecek sert sözler de söyleseler de, bu durum aslında yeniden bir siyasi birlik yaratmaya yöneliktir. AKP, gelin Kürt sorununda yeni bir ulusal politika belirleyelim, herkes buna destek olsun ve bu sorundan kurtulalım diyor. Yakında yapacakları meclis oturumunda da bunu sağlamayı hedefliyor. Devlet Askeri saldırılarını da bu dönemde arttırmıştır. Bazılarının kendini kandırdığı gibi, AKP Kürt sorununu çözüyor, artık savaş duruyor, ordunun savaşsız bir duruma geçtiği gibi bir durum ortada yoktur. Tam tersine son operasyonlardan da açıkça görüldüğü gibi hummalı bir çalışma içinde olan, uzun vadeli, orta vadeli, kısa vadeli planlar temelinde yoğun bir askeri faaliyet yürüten bir ordu bulunmaktadır. Botan'dan Dersim'e kadar operasyon sürdürdükleri ve imha planları yaptıkları bilinmektedir. Bu imha hareketlerini en çok da Botan'da, Zagros'ta ve sınır üzerinde yürütüyorlar. Askeri amaçlı yollar ve barajlar yapıyorlar. Araziyi gerillaya kapalı hale getirmeye çalışıyorlar.

Toplum özgürlük ve demokrasi mücadelesi için eyleme kalkıyor

Siyasi olarak kendini yeni bir siyasetle, söylemle güçlü tutmaya çalışıyor. KDP ve YNK üzerinde yeniden çalışıyor. Onları da devreye koymayı, Kürt Özgürlük Hareketine karşı bu yeni söylem temelinde tasfiye planında daha fazla rol vermeyi düşünüyor. Zaten gerillayı kaçırtmak ve katılımları engellemek için önceden yaptıkları anlaşmalar her gün pratikleştirilmektedir. Önümüzdeki süreçte bunu daha fazla da yapacakları şimdiden anlaşılmaktadır. Bu biçimde bizim gelişmemizi engellemeye, daraltmaya, sınırlandırmaya, kendi zayıflıklarını gidermeye, zorluklarını aşmaya, çelişkilerini çözüp iç ve dış siyasi birliğini sağlamaya çalışıyor. Bu konuda güçlendiğine inandığı zaman askeri saldırıları da gündeme koyacaktır. Bunun da herkes tarafından çok iyi bilinmesi gerekmektedir. Şu anda kapsamlı bir harekete içerden ve dışarıdan destek alması gerçekten de zordur. Toplum asker ölümlerini eskisi gibi kaldıramıyor. Ekonomik kriz böyle bir operasyon olduğunda daha fazla derinleşecektir. Öte yandan seçim sonuçlarıyla birlikte Türkiye Kürt sorunu konusunda zor duruma düşürüldü. Şimdi AKP hükümeti bu zor durumdan çıkmayı hedefleyen bir siyasi çalışma yürütmektedir. Kürt sorununda açılım yapıyoruz, bu bir süreçtir diyerek, içerde ve dışarıda siyasi pozisyonunu güçlendirmeye çalışıyor.

AKP'nin geliştirdiği süreci şöyle anlamak hatalı olur: İşte plan proje hazırlayacaklar, yol haritası ortaya koyacaklar biçiminde bir beklenti içine girmek kendini kandırmaktır. Hem propaganda edecekler, hem de inkâr ve imha siyasetini ortadan kaldırmayan bazı açılımlar yapacaklar. İçte ve dışta etkili olacak, bizi daraltacak, kendi tabanlarını genişletecek açılımlar yapmaya çalışacaklar. Böylece kendi siyasi konumlarını daha sağlamlaştırmak isteyecekler. Bu süreç Böyle devam edecektir. Kürt Özgürlük Hareketi üzerinde bu biçimde hem siyasi baskı oluşturacaklar, hem de tutuklamalarla örgütlenmeyi ve mücadeleyi engelleyecekler. Zaten 14 Nisan'dan beri bunu yapmaktadırlar. Nitekim DTP'nin örgüt çalışmasını engelliyorlar, basını engelliyorlar. Sanatın da etkisiz olduğunu biliyorlar. Gerillanın duruşunun, hareketin genel duruşunun, Önderlik duruşunun oluşturduğu bir toplumsal taban ve dinamizm var. Toplum özgürlük ve demokrasi mücadelesi için eyleme kalkıyor. Şimdi bunun da zeminini ve moral gücünü ortadan kaldırmak için "gerilla çekilmeli ve silah bırakmalı" dayatması yapıyorlar. Gerillanın toplumu yakından siyasi olarak etkileme durumunu da ortadan kaldırırlarsa, o zaman Kürt Özgürlük Hareketi genelde daraltılmış, zayıflatılmış, saldırı yapılması için zemin uygun hale getirilmiş olacaktır. Dayatmaları bu çerçevededir. Bu bir özel savaş durumudur. Daha inceltilmiş ve derinleştirilmiş bir özel savaş durumudur. Yeni bir siyaset te-

melinde gelişen özel savaş durumudur. Yapılan zihniyet değişikliği değildir, ama siyasi stratejide değişiklik temelinde gelişen bir özel savaş ve bu özel savaşta daha çok derinleşme söz konusudur.

Gerilla kendisini her türlü savaşa hazır görüyor

Kürt Özgürlük Hareketi de bu yeni özel savaş karşısında mücadelesini çok boyutlu sürdürmek durumundadır. Kürt Özgürlük Hareketi tabii ki yaptığı stratejik değişimle Türkiye yönetimi karşısında güçlü bir üstünlük elde etmiştir. Bu temelde Türkiye'nin saldırılarını boşa çıkarmıştır. Yine bu temelde Türkiye'yi değişime zorlamıştır. Türkiye devleti AKP hükümetiyle yeni bir Kürt politikası inşa ederek Kürt Özgürlük Hareketinin stratejik değişiklikle elde ettiği üstünlüğü ortadan kaldırmak, böyle bir hamleyle kendini üstün hale getirmek istiyor. Bu konuda da belli bir tanım ve tez geliştirmiş, bir yol kendilerine çizmiş durumdalar. Bu bakımdan Kürt Özgürlük Hareketinin de artık süreci bu çerçevede değerlendirmesi, çözüm olmayan bu politikaları boşa çıkararak Türkiye'yi gerçek çözüme zorlaması gerekiyor. Böyle bir süreçte bu siyaset karşısında savaş mı, savaşmama mı gibi yaklaşımlar yetersiz kalır. Bu gerçeği görerek, buna göre bir yaklaşım geliştirilmek, inkâr ve imha siyasetinin yeni biçimi olan ve inşa edilmeye çalışılan yeni Kürt politikasını boşa çıkarmak önemlidir. Bu politika karşısında zengin taktikler ve politik araçlar geliştirilmezse Kürt Özgürlük Hareketini daraltıp fırsatını bulunca imha etmeyi gözüne kestirdikleri zaman da, imha etmeyi hedefleyen saldırılarla sonuç almaya yönelecekler. Bu nedenle hem süreci Kürt sorununun demokratik çözümü temelinde derinleştirerek devam ettirebilmek, hem de serhıldanlar ve gerektiğinde meşru savunmayla bu politikaları boşa çıkarıp Türkiye'yi demokratik çözüme zorlamak gerekmektedir. Özcesi bunun için *birincisi;* siyasi mücadele süreci devam etmeli. *İkincisi;* bununla birlikte saldırılar karşısında gerilla daha aktif savunma yapabilmelidir. *Üçüncüsü;* Türk devleti ordusuyla, siyasetiyle kendini tasfiye hareketine göre mevzilendiriyor; içte ve dışta bunu yapıyor. O halde Kürt Özgürlük Hareketi de aynı düzeyde kendisini mevzilendirmelidir. Bunun için gerillanın kendisini büyütmesi ve kendisini her türlü savaşa hazırlaması gerekiyor. Saldırılar karşısında bırakalım geri adım atmayı, Demokratik toplum örgütlülüğünün geliştirilmesi çok önemlidir. Bunlara paralel olarak dış alanların daha iyi örgütlendirilmesi ve mücadeleye sevk edilmesi şarttır.

Önümüzdeki dönemde Güney Kürdistan'ı daha fazla zorlayacaklardır. KDP'yi, Irak, İran ve Suriye'yi Kürt Özgürlük Hareketini kuşatmada kullanacaklardır. Bu kuşatmayı yaracak bir politika ve mücadele yürütülmelidir. Bu politikaları boşa çıkartacak çok boyutlu çalışmalar yapılması da gereklidir. Dış siyasette de öyledir. Avrupa, ABD nezdinde daha etkili bir diplomasi çalışması yürütebilmelidir.

Operasyonlarla eylemsizlik anlamsız hale getiriliyor

Tüm bu çalışmalar içinde en önemlisi tabii ki siyasi mücadeleyle meşru savunmayı birlikte çok iyi yürütme becerisinin gösterilmesidir. Çünkü Kürt Özgürlük Hareketi eylemsizlik halindeyken çatışma ve imha hareketlerinin aralıksız sürdürülmesi gerçeği vardır. Öte yandan Kürt Halk Önderinin hazırladığı yol haritası verilmemiştir. Bu nedenle hem siyasal mücadeleyi geliştirerek AKP'nin oyunlarını boşa çıkartacak, hem de askeri operasyonların imha saldırılarını kıracak bir duruş sergileyecektir. Siyasi ve meşru savunmayı bir arada yürütmek dönemin mücadele karakteri olmaktadır.

Kürt Özgürlük Hareketi şimdiye kadar doğru ve etkili bir politika izlemiştir. Bu politikanın derinleştirilerek daha etkili hale getirilmesinin imkânları vardır. Ancak şu anda özel savaş topluma şunu empoze ediyor: Gerilla var olursa çatışma önlenemez, onun için gerilla çekilmelidir, dayatmasında bulunuyor. Halbuki gerçek ve doğru olan tersidir. Kuşkusuz çatışmalar durmazsa tartışmanın, çözüm yolunun önünün açılması olmaz, tartışmalar gelişmez. Ama bunun da her yerde olduğu gibi çift taraflı bir ateşkesle çatışmasızlık ortamını yaratmaktan geçtiği açıktır. Türk devleti bırakalım çatışmasızlık ortamını sağlamayı, aksine operasyonları aralıksız sürdürerek eylemsizliği anlamsız hale getirmektedir. Kaldı ki dünyanın her yerinde bu tür sorunlarda geri çekilmesi gereken güç olarak her zaman işgalci görülen ordu görülür. Kürt Özgürlük Hareketinin böyle bir yaklaşımı olmamakla birlikte, özel savaşın gerilla yurtdışına çıkmalı ya da silah bırakmalı yaklaşımı bile Türk devletinin politikasının çözüm değil, bir tasfiyeyi hedeflediğini göstermektedir. Çözümde samimi olanlar Kürt Özgürlük Hareketinin eylemsizlik kararına operasyonu durdurarak cevap verirler. Kürt Özgürlük Hareketi şimdiye kadar beş-altı defa tek taraflı ateşkes yaptı, ama operasyonlar durmadığı için sonuç alınamadı. Gerilla on aydır eylemsizlik halinde olmasına rağmen operasyonlar durmadığı için tartışmalar da sağlıklı yürümüyor. Bu nedenle doğru çözüm yol ve yöntemleri de ortaya konamıyor. Böyle olunca yine devreye on yıllardır denenen tasfiye politikaları yeniden devreye sokuluyor. Dolayısıyla demokratik çözüm istemeyen çevrelerin etkisiz kılınması açısından operasyonların durdurularak bir an önce demokratik barışçıl çözüm yolunun açılması gerekiyor, bunun zemini ve koşulları her zamankinden daha fazla vardır, yeter ki bunun gereklerini karşılıklı olarak yerine getirelim.

UYGARLIĞIN TEMEL KAYNAKLARI

ARYEN DİL VE KÜLTÜRÜNÜN YAYILMA SORUNLARI

"Semitikliğin çoban dilinin dar olan kelime dağarcığının çok üstünde bir dil hazinesine kavuşan 'Aryen dil grubu' şekillenmiştir. Öyle sanıldığı gibi Aryen dil grubunun doğuş kökeni Avrupa, Hindistan ve ikisi arası geçiş bölgelerinde (Kuzey Karadeniz, Rusya stepleri, İran yaylaları) olmayıp, Verimli Hilal'in çekirdek bölgesindedir. Gerek kelimenin (Aryen) etimolojik çözümü, gerek bütün Hint-Avrupa dil gruplarında kullanılan temel kelimelerin etnik yapılarla bağlantılandırılması bu gerçeği doğrulamaktadır. Kültürün çekirdek bölgesinin bu alan olması, kelime ve dil yapısının da doğal olarak burada kurulmasını gerektirir"

*Bu yazı Reber Apo'nun **UYGARLIK** kitabından alınmıştır*

Bu bölümde bugünkü uygarlığımıza yol açan temel etkenler tarihsel ve coğrafi boyutları içinde yorumlanmaya çalışılacaktır. Artık iyi bilmekteyiz ki, bir toplumu tanımanın yolu, onun tarihi ve coğrafi koşullarını tanımakla bağlantılıdır.

İnsanın primatlıktan kopuşundan tarımsal devrime kadar tarih şimdilik yedi milyon yıla kadar çıkmaktadır. Yer Doğu Afrika Rif hattıdır. Gerek arkeolojik kalıntılar, gerekse insana yakın türlerin alanda yoğunca bulunması bu tezi şimdilik doğrulamaktadır. Kopuşun mutasyonla (ani gelişme) mı, yoksa evrimle mi sağlandığı tam bilinmemekle birlikte, konumuz açısından önemli değildir. Gırtlak sistemlerinin çok ses biçimlerine elverişliliği, beyinsel çapın büyüklüğü yeni türümüzün avantajlarındandır. Doğu Afrika Rif'inin hem çöl ve ormana, hem de göllere sahip olması türün güvenliği açısından stratejiktir. Özellikle uzun süre göle kaçışlarında hayvansal tüylerini yitirip bugünkü kıllı insana yakınlaştığı düşünülebilir. İklim de son derece elverişlidir. Rif'in diğer bir avantajı, aynı vadi ve kıyıları takip etmekle Toroslara kadar doğal bir yol halini teşkil etmesidir. Bu yol iki kıta (Asya ve Afrika) parçasının birleşme ve ayrışma çizgisini, aynı zamanda fay hattını oluşturmaktadır. Rif'te klanlar halinde milyonlarca yıl kalındığı sanılmaktadır. Afrika'nın içlerine sürekli göç halinde olunduğu belirtilebilir. Asıl dünyaya dağılışın Rif'in kuzey hattında gerçekleştiği birçok veri tarafından doğrulanmaktadır. Homo Sapiens'e (düşünen insan) kadar birçok türün aynı yoldan yayılım gösterdiği tahmin edilmektedir. Dünyanın başka yörelerinde insana benzer tür oluşumuna şimdiye kadar rastlanmamıştır. Keşfedilen bütün türler Doğu Afrika kökenlidir.

Dünyanın farklı yörelerinde daha yoğun olarak en az bir milyon yıllık fosiller bulunmuştur. Dördüncü buzul öncesine kadar tüm türlerin dünyaya yayıldığı kabul görmektedir.

Varsayımlar bu uzun dönem boyunca insan türlerinin yirmi-otuz kişilik klanlar halinde toplayıcılık ve avcılıkla geçindiğini göstermektedir. Her iki eylemin de el ve ayakların oluşumunda etkili olduğu genel bir kabul gören bir görüştür. Mağaralarda, göl ortasındaki ada ve kazıklar üstünde daha güvenlikli kaldıklarını fosil kalıntıları göstermektedir. Mülkiyet ve ailenin oluşmadığı, klanın kendisinin aile olduğu söylenebilir. İşaret diline (beden ve ses dili) sahip oldukları, sesleri simgeleştiremedikleri tahmin edilmektedir. Dilin simgesellik kazanmasının çok uzun bir pratik süreç gerektirdiğini daha iyi anlıyoruz.

Araştırmalar yaklaşık yüz elli-iki yüz bin yıl önce Sapiens türün simgesel dil özelliğine yaklaştığını ortaya koymaktadır. Aynı araştırmalar işaret dili yerine, ilk defa modern dillerin atası olan simgesel değer kazanan seslerle anlaşmanın da tahminen elli bin yıl önce aynı Rif hattından kuzeye açılıp dünyaya yayıldığını göstermektedir. Simgesel dille anlaşma büyük bir avantaj sağlamaktadır. Daha iyi anlaşan ve hareket eden grupların üstünlük sağlaması düşünülebilir. Diğer türlerin tarih sahnesinden hızla silinmeleri bu gelişmeyle bağlantılı olabilir. Dönem aynı zamanda Dördüncü Buzul çağıdır. İki gelişmenin çakışmasının o döneme kadar daha yaygın tür olan Neanderthal'in sonunu getirdiği diğer tahminler arasındadır. Dünyanın yeni efendisi, tüm haşmetiyle sahnededir: Homo Sapiens Sapiens = düşünen ve konuşan insan. Başlangıcında dillerin ve ırkların ayrıştığına rastlamamaktayız. Fakat daha büyük topluluklar halinde planlı avcılık yaptıkları, mağaraları ev ve mabet gibi kullandıkları, kadının toplayıcılıkta ve erkeğin avcılıkta uzmanlaştığı tahmin edilebilir. Bazı arkeolojik bulgular konuşan türün bu temelde oldukça geliştiğini kanıtlamaktadır. Fransa'yla İspanya arasındaki bölgede ve

"Ne hazindir ki, ilk kimlikli etnisitenin oluştuğu bu alanlarda günümüzde vahşi bir kimlik soykırımı yaşanmaktadır. Büyük toplumsal gelişme dediğimiz süreç bu zengin olgu ve kavramlarıyla gerçekleşmekte, daha doğrusu inşa edilmektedir. Kavramsal gelişme beraberinde düşünsel gelişmeye yol açmaktadır. Kavramlarla anlaşan ve bütünleşen insanların dar klan toplumu halinde kalamayacaklarıdır"

Hakkâri'deki bazı mağaralardaki çizimler hayli güçlü olup bu dönemden kalmadır. İki bölgenin de Afrika çıkışlı göçler için Doğu ve Batı Akdeniz üzerinden ilk elverişli karşılaşılan alanları teşkil etmesi genel göç teorisiyle uygunluk göstermektedir.

İnsanlık Toros-Zağros kavisine neler borçlu

Doğu Afrika Rif'inden çıkışta ana toplanma kapısı ve Dünyaya yayılma merkezinin Toros-Zagros kavisi olduğunu düşündüren argümanlar çoktur. ***Birincisi***, bu kavis Rif'in doğal yolunun sonudur. Buralara kadar dalgalar halinde gelinmektedir. Gerek Büyük Sahra'nın gerekse Arabistan çölünün doğu ve batı kapısını adeta kapatması, Süveyş ve Doğu Akdeniz kıyılarını doğal yayılma yolu haline getirmektedir. Güney Akdeniz kıyıları da Cebelitarık Boğazından İspanya ve Avrupa'ya ikinci önemli yolu teşkil etmektedir. Yapısı, coğrafi koşulları gereği Doğu Akdeniz kadar verimli değildir. Arada ciddi engeller ve besin sorunları vardır. En ideal yol Doğu Akdeniz kıyılarından itibaren Verimli Hilal olarak da adlandırılan Toros-Zagros dağ silsilelerinin teşkil ettiği kavisten geçmektedir. Bu alan o kadar elverişlidir ki, kalıp da gelişkin bir toplumsallığa dönüşmemek olası görünmemektedir.

Buradan ***ikinci*** hususu çıkartabiliriz: İnsan toplulukları için iklimin elverişliliği, doğal bir tarla düzeninde bol meyve ve bitkiye sahip olması, çok zengin av hayvanlarını barındırması, güvenlik için ideal mağaraya sahip bulunması, çok sayıda nehir ve akarsuya debi oluşturması daha sonraları insanlık hafızasında 'Cennet' kavramına yol açacak denli elverişlilik arz etmektedir. Yakın yörelerdeki çöllere kıyasla bu alanın sözü edilen olumlu özellikleri karşısında, cehennem-cennet ikileminin insanlık hafızasına temel kavramlardan biri olarak yerleşmesi anlaşılırdır. Doğu Afrika Rif'inden sonra insan türünün ikinci önemli yoğunlaşma alanı olduğunu bu özellikleri nedeniyle rahatlıkla varsayabiliriz. İnsanlık tarihinde uygarlıksal gelişme için 'kuluçkaya yatılan yer' demek abartı sayılmaz. Ayrıca insanlığın destanlık öyküsünün yazılmaya, daha doğrusu oluşmaya başlandığı yer olarak da kutsallaştırılabilir. Daha sonraki büyük devrimler bu kutsallık destanının ürünleri olacaktır.

Üçüncü olarak, yaklaşık elli bin yıl öncesinde alandaki yoğunlaşmalar simgesel dil temelinde gelişmektedir. İşaret dili gibi çok ilkel bir anlaşma aracından simge diliyle anlaşmaya geçiş büyük gelişme potansiyeli taşımaktadır. Geniş bir dil bölgesinin oluşumu insan türüne muazzam toplumsallaşma, korunma ve besin elde etme imkânı vermektedir. Belki de tarihin henüz keşfi yapılmamış ve adı konulmamış en büyük devrimi budur. İlk büyük devrime 'DİL DEVRİMİ' demek uygun olabilir. Çünkü hiçbir devrim bu devrim kadar bu coğrafyada toplumsallaşmaya hizmet etmemiştir. Her gün kutsal bir kavram (keşfedilen yeni bitki ve av hayvanları) oluşturulmakta, ev düzenine yakın yerleşimlere (ilk defa güvenli yuvalarda yaşam) geçilmekte, dört mevsim en ideal haliyle yaşanmaktadır. Tüm bu süreçler kavramlaştıkça, geniş toplulukların ortak dili, dolayısıyla ilk defa ayırt edilen 'KİMLİĞİ' oluşmaktadır.

Ne hazindir ki, ilk kimlikli etnisitenin oluştuğu bu alanlarda günümüzde vahşi bir kimlik soykırımı yaşanmaktadır. Büyük toplumsal gelişme dediğimiz süreç bu zengin olgu ve kavramlarıyla gerçekleşmekte, daha doğrusu inşa edilmektedir. Kavramsal gelişme beraberinde düşünsel gelişmeye yol açmaktadır. Kavramlarla anlaşan ve bütünleşen insanların dar klan toplumu halinde kalamayacakları, bir üst toplumsallaşma için büyük bir dinamizm kazandıkları kuvvetli bir varsayımdır. Bu konunun gerek antropoloji ve gerekse tarih öncesi çağlar açısından araştırılması gereken en temel alanlardan birisi olduğuna inanmaktayım. Büyük arkeolog ve tarihçi Gordon Childe, haklı olarak böylesi bir sezgiye ulaşmış olmalı ki, en önemli eseri olan ve o dönemde bu coğrafyada olan bitenleri (bir sonraki aşamanın gelişmeleri için olsa bile, ilk aşaması için de rahatlıkla söylenebilir) konu edindiği kitabına 'TARİHTE NELER OLDU?' adını vermektedir. Şu hususu da önemle belirtmeliyim ki, sadece arkeolojik yöntemlerle bölgenin geçmişi aydınlatılıp çözümlenemez: Biyolojiden filolojiye, coğrafyadan (özellikle iklim ve tarım coğrafyası) sosyolojiye, antropolojiden teolojiye kadar birçok bilim disiplininin verileri bütünleştirilerek, ilkçağ tarihinin aydınlatılmasında çok önemli gelişmeler sağlanabilir. Burada yaptığımız sadece dikkat çekmek ve göreve davettir.

Semitik kültür özde bir çoban kültürüdür

Jeoloji bilimi yaklaşık yirmi bin yıl önce dördüncü buzul döneminin sona ermeye başladığının kayıtlarını vermektedir. Diğer bilim verileriyle desteklendiğinden, bu doğruya yakın bir gelişmedir. On bin yıl öncesinde Arabistan ve Büyük Sahra Çölünde yağmur ve yeşilliğin daha bol olduğu kanıtlanmıştır. Bu elverişlilik

çobanlık kültürünün yaklaşık aynı dönemde gelişmesiyle çakışmaktadır. Bununla birlikte diğer büyük bir gelişme, Afrika'nın ilkel dil yapılarından daha üstün Semitik dil gruplarının kendini göstermesidir. Semitik kültür özde bir 'çoban kültürü'dür. Örneğin çobanlık o denli önem kazanmıştır ki deve, koyun, keçi gibi hayvanlara ilişkin oluşan büyük bir kültürel birikim halen varlığını sürdürmektedir. Bu temelde etnisitenin oluşup farklı kimlik kazandığı da gözlemlenmektedir. Çok güçlü bir etnisite (aşiret) kültürünün halen geçerliliğini koruması bu gelişmeyi kanıtlayıcı niteliktedir. Birçok Sümer ve Mısır uygarlık söyleminde de bu kültürün etkilerine bolca rastlanmaktadır. Yaklaşık altı bin yıl öncesine kadar elverişliliğini sürdüren iklime bağlı olarak, Semitik kültür Büyük Sahra Çölünden Doğu Arabistan'a, Kuzeyde ise tarıma elverişli toprak sahalarına kadar çok geniş bir sahaya tarihte ilk defa kalıcı bir iz bırakmak üzere damgasını vurmuş gibidir. Semitik kültür sahası Doğu Afrika Rif'indeki kültürün devamı niteliğindeki gelişmiş bir aşamasını teşkil etmektedir. Bu kuşak daha sonra tek tanrılı dinlerin kuruluşuyla özgünlüğünü pekiştirecektir.

Fakat önemle belirtilmeli ki, Mısır ve Sümer uygarlığının oluşumunda bu kültür belirleyici olmaktan ziyade, iki uygarlık alanı üzerinde Aramitler ve Apirular (Doğu ve Batıdan gelen tozlu, kirli insanlar) adıyla tarihin ilk istilacı kabileleri olarak değerlendirilecektir. Semitiklerin tarihin şafak vaktinde çok önemli bir oluşum olduklarını, adeta ayak seslerini titreştirdiklerini belirtmek mümkündür. Kuzeyde tarıma elverişli toprakları aşamamalarının nedeni ise, belki de onlardan daha güçlü bir kültürün gelişim kaydetmesidir. Tarım kültürüne adım adım geçiş kültürü de diyebileceğimiz bu oluşumlara genel olarak 'tarla kültürü' demek uygun bir adlandırma olabilir. Nitekim tarihte 'Aryenler' olarak adlandırılan bu toplumsal gelişmeyi tarlacılar, topraklılar (Ari, bu toprakların ilk kültürel kimliğine sahip Kürtçede 'toprak, yer ve tarla' anlamına gelmektedir) olarak deyimlendirmek mümkündür. Semitiklerin kuzeyini, ilk başta çekirdek alan olarak Toros-Zagros kavisini tarımsal gelişmeye açan Aryenleri tarımın yaratıcıları olarak değerlendirmek mümkündür.

Hakkâri mağaraları mezolitik çağ ve daha öncesinin yoğunca yaşandığının ipuçlarını vermektedir

Bu gelişmede de iklim ve toprak yapısı, bitki örtüsü ve hayvan türleri belirleyici rol oynamaktadır. Semitik alanlarda tarım ancak çok sınırlı vahalarda hurma gibi çok az tür üzerinde gerçekleşirken, kavisin (diğer adıyla Verimli Hilal'in) her tarafı tarla olmaya elverişli olup zeytin, fıstıkgiller, palamut (meşegiller), ardıç (meyvegiller), bağ (üzümgiller), tahıl (buğdaygiller) yetiştirmeye son derece elverişlidir. Yine yabani koyun, keçi, sığır, domuz, köpek, kedi başta olmak üzere evcilleşmeye uygun birçok hayvan türünün sürüler halinde dolaştığı alandır. Dağların yükselen kısımlarında geniş ormanlar vardır. Dört mevsim en uygun halleriyle yaşanmaktadır. Yağmurlar adeta düzenli sulamayı andırmaktadır. Birçok akarsu ve nehir kıyısı yerleşmeye oldukça uygundur. Tüm bu elverişli koşullar altında "tarihin şafak vaktinin sökün etmesi" beklenmesi gereken bir gelişmedir.

Jeoloji ve ilkçağ kayıtları, alanda buzulların on beş bin yıl öncesine kadar yüksek dağlık alanlara doğru çekildiğini göstermektedir. Yüz binlerce yıl boyunca insan türünün en önemli yoğunlaşma alanı olması, dil devriminin yoğunca yaşanması ve Semitik kültürün dayatması sonucunda, bölgenin kısa süren bir mezolitik (orta taş devri, yaklaşık M.Ö. 15 bin-10 bin dönemi) dönemden, devirden sonra neolitik devire geçtiği varsayılmaktadır. Hakkâri mağaraları mezolitik ve daha öncesinin yoğunca yaşandığının ipuçlarını vermektedir. Yontma taşlar da bu konuda bolca kanıt sağlamaktadır. Bölgede asıl patlamanın neolitikle başladığına, yaklaşık on iki bin yıl öncesinden bu kültüre geçildiğine dair bolca kanıta rastlamaktayız. Tarım, tarla ve köy devrimi olarak da adlandırabileceğimiz bu çağ, gerek insanlık gerekse daha dar anlamda uygarlık tarihinin (yazılı tarih) bir önkoşulu niteliğindedir. Kendi başına dev bir Kültür Çağıdır. Önemi henüz layıkıyla anlaşılmayan ve tarihte hak ettiği yeri bulmayan bu kültür üzerinde ne kadar durulsa o kadar yerindedir. Gordon Childe bu alandaki kültür çağının Batı Avrupa'daki dört yüz yıllık kültürden daha az önemli olmadığını söylerken

gerçeğe daha yakın durmaktadır. O kadar icat yapılmıştır ki, saymakla bitmez. Tüm tarımsal, zanaatsal, ulaşım, barınma, sanat, yönetim, din alanlarında devrim niteliğinde gelişmeler yaşanmıştır. Her alanda binlerce yeni olgu keşfedilip adlandırmalara konu olmuştur.

Aryen dil grubunun doğuş kökeni Verimli Hilal'in çekirdek bölgesidir

Böylelikle Semitiklikten sonra en geniş, hatta Semitikliğin çoban dilinin dar olan kelime dağarcığının çok üstünde bir dil hazinesine kavuşan 'Aryen dil grubu' şekillenmiştir. İnsanlığın kaybolmayan hafızasının temeli atılmış gibidir. Bu dil grubunun Hindistan'dan Avrupa kıyılarına kadar geniş bir sahaya taşınan kültürle birlikte yayılması, bu çözümlememizin doğrulanmasını bir kez daha göstermektedir. Öyle sanıldığı gibi Aryen dil grubunun doğuş kökeni Avrupa, Hindistan ve ikisi arası geçiş bölgelerinde (Kuzey Karadeniz, Rusya stepleri, İran yaylaları) olmayıp, Verimli Hilal'in çekirdek bölgesindedir. Gerek kelimenin (Aryen) etimolojik çözümü, gerek bütün Hint-Avrupa dil gruplarında kullanılan temel kelimelerin etnik yapılarla bağlantılandırılması bu gerçeği doğrulamaktadır. Daha da önemlisi, kültürün çekirdek bölgesinin bu alan olması, kelime ve dil yapısının da doğal olarak burada kurulmasını gerektirir. Halen mevcut etnik kültürel yapılar ve diğer tarihi kanıtlar bu gerçeği fazlasıyla doğrulamaktadır.

O halde ikinci büyük dil ve kültür kuşağının varlığı, tarihi ve yayılması gerek toplumsal gelişmenin, gerek onun uygarlıksal (kent yapılı) aşamasının anlaşılmasında tarihi öneme sahiptir. Daha önceki tüm katmanların bu iki temel dil ve kültür grubu içinde eridiklerini söylemek mümkündür. Sadece aynı buzul döneminin sona ermesinden sonra Sibirya'nın güney eteklerinde (Yakutistan vb) üçüncü bir dil-kültür grubundan söz edilebilir. Muhtemelen bundan dokuz bin yıl önce güneye doğru yayılım gösteren bu kültürün anavatanı Çin'dir. En batı ucu Finlilere kadar uzanan bu kültürden Türk, Moğol, Tatar, Koreliler, Vietnam ve Japonlar başta olmak üzere, en geniş üçüncü Kuzey kuşağının oluştuğunu söylemek mümkündür. Amerika kıtasındaki Kızılderili kökenli kültürün de Bering Boğazı üzerinden aynı dönemdeki yayılımın sonucu olduğuna dair güçlü arkeolojik, etimolojik, etnolojik kanıtlara sahibiz. Eskimoları da bu gruba dahil edebiliriz. Afrika'nın halen yaşayan birçok kültürü yüz binlerce yıllık özelliklerini korumasına rağmen, Semitik grubun güçlü etkisini yaşamaktadır. Özellikle Swahili dil grubundakiler böyledir. Ormanların, dağların ve çöllerin derinliklerinde milyonlarca yıl öncesini yaşayan klanlara rastlamak da mümkündür.

Bu tabloya göre insanlık, başta yerküremizin güney-orta-kuzeyinde olmak üzere, bundan altı bin yıl öncesine doğru geldiğimizde, uygarlığa geçiş yapacak üç temel dil ve kültür grubuna kavuşmuş bulunmaktadır. Bu kültürler arasında yoğun geçişlerin olması doğaldır. Tarih ve coğrafyanın etkisi altında farklılık taşıdıkları da günümüzde bile gözlemlenmektedir.

Konumuz açısından önem taşıyan husus, Hint-Avrupa uygarlığının kaynaklarını araştırırken, ana kaynağı doğru teşhis etmektir. Tarih bilimi zaman-mekân etkisindeki çekirdek kültür tanımlamalarına öncelik vermektedir. Kapitalist kültürün bile çok keskin bir çekirdeksel yayılımının olduğunu günümüzde netçe bilmekteyiz. Kaynağı olmayan, hayali ve havai tarih anlayışları bilincimize ağır darbe vurmaktadır. Tarih bilincini yaşamsal yorumlara kavuşturamayanlar, günümüzün yorumunu da anlamlı yapamazlar. Tarihsiz bir toplumu yetkince anlamak ve yaşamak mümkün değildir.

Daha önceki *'Özgür İnsan Savunması'* adlı savunmamda uygarlığın kaynağını değerlendirirken, aşırı biçimde Fırat-Dicle havzasına ve ondan kaynaklı Sümer uygarlığına indirgemeci yaklaştığıma ilişkin bazı eleştiriler almıştım. Bu eleştirileri de göz önünde bulundurarak, indirgemecilik konumunda bulunmadığımı, ama ana kaynağı önemsediğimi ısrarla belirtmek durumundayım. Tarihin akışını bir ana nehre benzetirsek (toplumsal gelişmenin ontolojik yapısı açısından bu kaçınılmazdır), ana kültür ve yan kollar meselesine dikkat çekmek maksadıyla taslak niteliğindeki bu düşünceleri belirtiyorum. Daha doğrusu dikkat çekiyorum. Nasıl ki günümüzün hâkim uygarlığı, yani kapitalist modernite Hint-Avrupa uygarlığı kökenine dayanmaktaysa, Hint-Avrupa kültürü de Aryen kültürü kaynağına, onun Sümer ve Mısır kollarına dayanmaktadır.

İnsanlık uygarlığındaki ana nehir ve kolları sorununu doğru çözümleyemezsek, günümüzün doğru anlamlandırmasını yapamayız. Ana nehre kimi yan kollar güçlü akar, kimi kollar yarı yolda kurur. Ayrıca ana nehrin doğduğu kaynak da belirleyici anlama sahiptir. Eğer toplumsal gelişmenin tarihsel ve coğrafi boyutlarıyla yetkin bir anlamına erişmek istiyorsak, yöntemin gereklerini sorunların çözümünde denemek gerekir.

Toplumsal gelişmede kültür ve uygarlığın yeri

Tarihte kültür ve uygarlığı temel alan yaklaşımlar sınırlıdır. Var olanlar da değişik bakış açılarına sahiptir. Burada çözmeye çalıştığımız sorunları kültür ve uygarlık temelli olarak koymuyoruz. Toplumsal gelişmede kültür ve uygarlığın yerini ve zamanını, belirleyiciliğiyle birlikte katkısı oranında değerlendirmek durumundayız. Aksi halde eldeki tarih (ki, çoğunlukla böyledir) 'olaylar yığınından' öteye bir anlam taşımaz. Tarih biliminin öğreten değil, öğrenmeden alıkoyan niteliği bu özellikle yakından bağlantılıdır. Din, hanedan, kral, savaş, kavim ve benzeri olguların sayısal dökümünden iba-

> **“Aryen dil-kültür grubunun gerek dilin oluşumunun, gerek köklü bir kültürel altyapıya temel teşkil etmesinin tarihsel ve coğrafi koşuluna bağlı olduğunu söylüyoruz. M.Ö. 10000-4000 yılları arası, yaklaşık olarak bu dil ve kültürün iyice kurumlaştığı 'uzun dönemi' ifade eder. Her tür çömlekçilik, tarım için saban ve hayvan koşumu, tekerlek, dokuma, elle öğütme değirmeni bulunmuş, sanat ve din kurumlaşmıştır”**

ret olan tarih; toplumsal gelişmeyi öğreten değil, öğrenilmesini engellemek için bilinçlice üretilmiş bir perdelemenin, zihni ve toplumsal hafızayı iktidar ve istismar sahipleri için hazırlamanın ideolojik çabalarıdır. Bu tarz anlatımlar yüksek bir belirleyicilik oranında ideolojik temelde meşruiyet sağlamanın çok eskiden kalma propaganda araçlarıdır.

Aryen dil-kültür kökenli milliyetçilik yapmak aklımızın köşesinden geçmez

Yöntem ve bilgi sistemine dair açıklamamıza bağlı kalarak çözümlememizi biraz daha boyutlandıralım. Aryen dil-kültür grubuna yönelik bir eleştiri de, güya Hitler de bu kavramı kullandığı için ‘ırkçılık’ kokusu taşıyabileceğine ilişkindir. Bunlara şunu söylemek gerekir: Hitler’in partisinin isminde ‘sosyalizm’ sözcüğü de vardır. O zaman ırkçılık kokar deyip sosyalizmi terk etmek mi gerekir? Kaldı ki, faşizm çok farklı bilimsel ve ideolojik kavramları başarıyla kullanmada, yani ‘demagojik’ çabasında son derece başarılıdır. Böyle olduğu için herhalde bilim ve ideolojiyi bırakacak değiliz. Aryen dil-kültür kökenli milliyetçilik yapmak aklımızın köşesinden geçmediği gibi, milliyetçiliğe karşı en anlamlı yorum sahiplerinden biri olduğumu da gururla, onurla belirtmek durumundayım. Eğer bugün bile Irak’taki vahşeti anlamak istiyorsak, şimdiye kadarki tarih ve sosyoloji bilimimizin iflas ettiğini öncelikle kabul etmeliyiz. Ondan sonra eleştiri ve yeni tarihsel-sosyolojik öneri hakkımız doğar. Yapmaya çalıştığımız da bu insanlık trajedisi için küçük bir katkıdır. ‘Özgür İnsan Savunması’nda uzunca anlatmaya çalıştığım konuya ana hatlarıyla yer vermek durumundayım:

a- Aryen dil-kültür grubunun gerek dilin oluşumunun, gerek köklü bir kültürel altyapıya temel teşkil etmesinin tarihsel ve coğrafi koşuluna bağlı olduğunu söylüyoruz. M.Ö. 10000-4000 yılları arası, yaklaşık olarak bu dil ve kültürün iyice kurumlaştığı ‘uzun dönemi’ ifade eder. Her tür çömlekçilik, tarım için saban ve hayvan koşumu, tekerlek, dokuma, elle öğütme değirmeni bulunmuş, sanat ve din kurumlaşmıştır. Çok verimli bir bitkisel ve hayvansal ürün listesi, nüfusun büyük artış göstermesinde kendini kanıtlamıştır. Sadece yeni ve gelişkin yontma taşlardan balta, bıçak, değirmen, tekerlek, mimari ve diğer sanatsal ve dini eserler yapılmıyor; kalkolitik dönem dediğimiz dönemde maden taşından da daha verimli eserler yapılıyor. Bunların örneklerine günümüzde bolca rastlıyoruz. Zagros eteklerindeki Bradostiyan kazı merkezlerinden, Çayönü ve en son Urfa yakınlarındaki kazı merkezlerinden (Göbeklitepe) on bir bin yıl öncesine dayandığı kanıtlanan muazzam yontulmuş taştan ev ve dini mimari örneklerine, maden taşından yapılmış birçok araç gerece rastlanmıştır.

Bugün bile yerel halkın kullandığı bu kültürel araçlar ve onları ifade eden kelime grupları çekirdek alan kimliğine ışık tutmaktadır. Ceo (Geo-yer), Erd (yer, toprak, tarla), jin (kadın, yaşam), roj (güneş), bra (kardeş), mur (ölüm), sol (ayakkabı), neo (yeni), ga (öküz), gran (büyük, ağır), meş (yürüme), guda (tanrı) ve daha onlarcasını sayabileceğimiz kelimelerin bugün bile birçok Avrupa dilinde kullanılması kaynak meselesine ışık tutmaktadır. Otantik (en eski yerleşik halklar) halk grupları olan Kürt, Fars, Afgan, Beluci gibi tanınmış olanların dillerinde de halen kök olarak yaşayan bu kelimeler Ari dil-kültür grubunun Avrupa ve Hint kaynaklı olmayıp, tersinin doğruluğunu kanıtlamaktadır. Tarihi köklerini yazılı olarak Sümer metinlerinde, arkeolojik olarak birçok bölge merkezlerinde en azından on iki bin yıl öncesine götürebileceğimiz bu kültür zamanında Avrupa ‘eski taş devri’ni yaşarken, Hindistan ‘Pigmeler’ dönemini yaşıyordu. Aryen dilkültürün bu ‘uzun süre’ tarihinde insanlığın bugün yaşadığı tüm argümanların (temel yaşam araçlarının) yaklaşık yarısından az olmayanlarını üretip kurumlaştırdığını rahatlıkla gösterebilecek durumdayız. Bazı örneklerini sunduğumuz merkezler dışında binlercesi daha yer altında beklemektedir. Ayrıca bugün bile mevcudiyetini koruyan otantik dönemden kalma halk grupları birer canlı arkeolojik merkez durumundadır. Bu halkların kimlik olarak en azından altı bin yıl öncesinden varlıklarına (etnik farklılaşma) rastlamaktayız. Bir kez daha belirtmeliyim ki, bu çekirdek kültür merkezinde (Verimli Hilal) olup bitenler bütün yönleriyle anlam olarak ifade edilmedikçe, tarih bilimi büyük eksiklikler taşıyacaktır.

Semitik dil ve kültürün yeri kesinlikle göz ardı edilemez

b- Önemli bir yan kol olarak Semitik dil ve kültürün yerini kesinlikle göz ardı edemeyiz. Tarih bakımından aynı dönemde farkını oluşturan bu dil-kültür yapısının zenginliğinden kuşku duyulamaz. Çobanlık ve aşiret kültürü açısından belki daha da zengindir. Aryen dil-kültür grubundan bu yönüyle daha gelişkin olabilir. Sümer metinlerinde buna dair izlere rastlamaktayız. Bu metinlerde çoban ve tarla kökenlilerin

iki ana kol biçiminde rekabet ve çatışmalarından destansı olarak söz edilmektedir. Bugünkü Irak'a ne kadar da benziyor! Dil ve kültüründe destansı yapı gelişkindir. Yeknesak çöl özellikleri benzerlik arz ettiğinden, göksel tanrı 'El, Allah' oluşumu bu dönemlere denk gelebilir. Aşiret toplumunun harikulade ve ilk farklılaşan kimliği gökler misali yüceltilerek, 'El, Allah' olarak kutsal bir kavrama kavuşmuş olabilir. Durkheim'in tanrı kavramını 'toplumsal kimlik' olarak yorumlamasının 'El, Allah' örneğinde güçlü bir kanıtla desteklenmesi mümkündür. Semitik kültürde en erkenden 'şeyh, seyyid' kavram ve kurumları şekillenmiş olsa gerekir. Uygarlık döneminde bunlar 'peygamber ve emir' kurumlarına dönüşeceklerdir.

Semitik sahada yer almasına rağmen, Mısır Firavun uygarlığında Semitik kültürün katkısı gözlemlenmemektedir. Çoban kültürünün M.Ö. 4000'lerde böylesi bir kent uygarlık kültürüne yol açmasının maddeten, kavram ve kurum olarak herhangi bir içeriğine rastlamamaktayız. Zaten Mısır belgeleri de bu kültürü kendine çok yabancı hissetmektedir. Dil yapısında da benzerlik yoktur. Semitik kültür ilk katmanda Akad, Babil, Asur, Kenan, İsrail kimlikleriyle yaklaşık M.Ö. 2500'lerde yazılı tarihte yer bulmaktadır. Arap kimliği, çok sonraları yaklaşık M.Ö. 500'lerde ad olarak belirmektedir. Aramiler, Aramitler, Apirular daha çok Sümer ve Mısır kavramlaştırmalarıdır.

Fenike, Filistin ve hatta İsrail'in sonradan Semitik dil ve kültür içinde eridikleri (Mısır firavun kültürü gibi) kuvvetle yorumlanmaktadır. Başlangıç noktaları deniz ve Aryen kültürle iç içedir. Semitik göç dalgaları içinde ilk doğal hallerini yitirdiklerine ilişkin kanıtlar vardır.

Araplar İslamiyet'le birlikte yoğun bir asimilasyonu beraberinde taşıdılar

Semitiklerin Aryen dil ve kültür sahasına dalga dalga saldırdıklarına veya göç ettiklerine ilişkin Sümer kaynaklarıyla arkeolojik kayıtlar ve halen devam eden bazı otantik kalıntılar bol malzeme sunmaktadır. Bu saldırı ve kolonileşmeleri M.Ö. 5000'lere kadar götürmek mümkündür. Özellikle sırasıyla Akad, Babil, Asur, Arami ve Arap kolonileri izlerini katmanlar halinde Yukarı Mezopotamya'da bırakmışlardır. Asur ve Arap etkileri daha güçlüdür. Araplar İslamiyet'le birlikte yoğun bir asimilasyonu beraberinde taşıyacaktır. İslamlaşma Araplaşmayla iç içe geçecektir. Bu istila, kolonileştirme ve asimilasyona karşı Aryen kültürü ve dili büyük direniş göstermiş ve zaman zaman karşı saldırı, istila, kolonileştirme ve asimilasyona güç getirebilmiştir. Sümer uygarlığının ilk kurucuları, Mısır uygarlığının öncülerini, Hiksoslar ve İbranileri tarihte bilinen örnekler olarak sunabiliriz. Sümerlerin ilk öncülerinin Yukarı Mezopotamya Aryen çekirdek kültürün en gelişkin çağı olan Tel Halaf (M.Ö. 6000-4000) döneminde Aşağı Mezopotamya'ya göçle bu kültürü taşıyıp orada üst bir aşamaya uğrattıkları kabule en yakın yorumdur. Sümerlerin dil ve kültür yapılanmasına Akad, Babil ve Asur etkilerinin daha sonra dahil edildikleri gayet iyi bilinmektedir.

Sümerleri göç eden gruplardan ziyade, Tel Halaf çağının kültür yayılması olarak adlandırmak tarihin doğru yorumlanmasına daha çok katkıda bulunacaktır. Belki de Aryen kültür sahasından bazı gruplar göç etmiş olabilirler. Fakat asıl etkileyici unsur, o dönemde en güçlü çağını (evrensel olarak) yaşayan kültürün yayılmasıdır. Bazen iddia edildiği gibi, burada Orta Asya veya Kafkas etkileri aramak saçmadır. Çünkü Sümer kuruluş çağında (M.Ö. 5000'ler) bu alanlar daha eski taş dönemini yaşamakta, Aryen kültürle yeni tanışmaktadırlar. Sümer kültürü gibi çok gelişmiş bir kültürü ne içerik, ne de biçim bakımından besleyecek unsurları taşımamaktadırlar. Saldırı güçleri de Aryen dil-kültür kuşağını aşacak kadar gelişmiş olmaktan uzaktır. Kültürleri saf düşünmek doğru olmadığından ve iç içeliğin daima mümkün olmasından dolayı, bazı Kafkasik ve Orta Asyaik göç unsurları dönemin Avrupa'sı ve ABD'si olan Verimli Hilal'e ve Sümer kuşağına göç etmiş olabilirler. Nitekim dünyanın birçok alanından çok farklı ve çoğu yoksul olan kültür grupları bugünkü Avrupa'ya akın edip yerleşmektedirler. Nasıl ki günümüz Avrupa kültürü Dünyanın her tarafına taşınıyorsa, Aryen dil ve kültürü de özellikle kurumlaşma ve nüfus patlaması aşamasından sonra (özellikle Tel Halaf dönemi: M.Ö. 6000-4000) benzer bir yayılmaya olanak sunmaktadır. Kendi içlerine göçlerini ise yoksul emekçilerin Avrupa'ya göçlerine benzetebiliriz.

Aryen kültürünün bir kolu da Mısır'a uzanıyor

c- Önemli bir kültür sahası olarak Nil vadisini doğru yorumlamak önem taşır. Bu vadideki tarım kültürünü geliştirmek ve Mısır firavun uygarlığına taşımak Semitik kültürün dil ve yapısına yabancı kalmaktadır. Semitik kültürün içeriği bu yetenekten yoksun gözükmektedir. Sadece Mısır dil yapısı bile hiç Semitik öğeler taşımamakla farkını ortaya koymaktadır. Daha güneydeki Sudan, Etiyopya ve diğer Afrika sahalarındaki kültür de eski taş devrini aşmaktan çok uzaktır. Dolayısıyla Mısır kültürüne yol açmaları teorik olarak mümkün olmamakta, daha doğrusu düşünülmemektedir. Afrika kabilelerinin devamı niteliğindeki göç eden grupların uzun süre Nil vadisinde gelişim sağlamaları yine teorik olarak düşünülmemektedir. Zira gerekli tarımsal devrim ürünleri ve araçlarına ihtiyaçları vardır. Verimli Hilal'deki hiçbir tarım bitkisinin Nil vadisinde kendiliğinden yetiştiğine dair bir ize rastlamamaktayız. Hayvansal varlıklar içinde Mısır eşeği dışında örneklere de pek rastlamamaktayız.

Teorik varsayımlar Dünya geneline yayılım gösteren Aryen kültürün aynı dönemde bir kolunun da bu bölgeye ulaştığını düşündürmektedir. Unutmamak gerekir ki, Doğu Afrika Rif Vadisi Nil'e yakındır ve güneyden kuzeye olduğu kadar kuzeyden de güneye insan akışları pekâlâ mümkün ve beklenirdir. Üstün kültürler hep bu eski yollarla karşı etkilerini taşımışlardır. Mısır uygarlığının M.Ö. 4000'lere denk gelmesi, Verimli Hilal'deki patlamanın Sümer kültürüne yol açması gibi, M.Ö. 5000'lere doğru bir yayılmasına dayanabilir. İçerik, biçim ve ulaşım olanakları buna elvermektedir. Nitekim aynı yol üzerinden M.Ö. 2000 başlarında Hiksosların, ardından M.Ö. 1700'lerde İbranilerin (tarihin yazılı olarak kaydettiği kadarıyla) Mısır'da koloni oluşturmaları ve hatta yönetici konumuna yükselmeleri düşüncemizi kanıtlayan örneklerdir. Aryen sahasındaki kültürün yayılma gücü giderek zayıflasa da, Semitik alanlara benzer akışı daha sonra da sürdürecektir.

d- Aryen kültürün Verimli Hilal'de kendini kanıtlayıp güçlü bir kurumlaşma sağlamasının ardından daha doğuya, bugünkü İran, Afganistan, Pakistan ve Hindistan'a doğru yayılımı da oldukça etkili olmuştur. Tekrar vurgulamalıyım ki, burada taşınan insan gruplarından ziyade kültürdür, fiziksel değil kültürel etkilerdir. İlk belirtilerine İran yaylalarında M.Ö. 7000'lerde rastladığımız kültürel taşınma, Hindistan'da takriben M.Ö. 4000'lerde etkili olmaya başlamıştır. Türkmenistan yaylalarında bu etki 5000'lere erişmektedir. Daha önceki kültürel katmanların eski Afrikalı kökenlerden gelen ve halen eski taş devrinde çakılı kalan öğeler oldukları düşünülmektedir. Kültürel kalıntılar ve bazı grupların fiziki yapıları (özellikle Hindistan'da) bu tezi güçlendirmektedir. Tıpkı Mısır ve Sümer'de olduğu gibi yerel gelişmelerin ürünü bir kültürel gelişmenin teorik ve pratik kanıtları yoktur.

Bazı eleştiriler bu tarz düşünceyi aşırı indirgemeci saysa da, tarihte kültürel devrimlerin sınırlı ve çok zor gerçekleştiklerini önemle hatırlamak gerekir. Bir Avrupa kültürünü düşünelim. Başka yerde örneği yoktur. Verimli Hilal'deki kültür için de dönemine göre benzer bir düşünceyi ileri sürmek son derece yaratıcıdır. Yüz binlerce yıllık alışkanlıklara çakılı kalmış, imhanın eşiğindeki gruplardan büyük kültür devrimini beklemek ve kendilerine bunu yakıştırmak, teorik düşünceyle ve kültürel kalıntılarla desteklenmemektedir. Doğuya doğru kültürel yayılma, M.Ö. 3000'lerde İran'ın batısında Elam bölgesinde, daha çok bir Sümer kolonisini düşündüren Sus merkezli şehir uygarlığına sıçrama yapmış gibidir. Kesinlikle Sümer etkisidir. Daha doğuda bugünkü Pakistan'da bulunan Pençav (Pençab) nehri kıyılarındaki Harappa ve Mohanjadaro kent kuruluşları da M.Ö. 2500'lere denk gelmektedir. Bunların Sümerlerin izinde kuruluşlar olduğu açıktır. Zorlama teorilerle bunları başka kültürel yapıların orijinal kuruluşları saymak benzer nedenlerle düşünülmemektedir. Orijinal denilen kültür katmanı neredeyse 'Pigmelere' benzeyen bir düzeydeyken, onlardan orijinal kent uygarlığı türetmek eşeği at halinde düşünmek gibidir. Milyonlarca yıl süren ve benzer yaşam seviyelerinde olan binlerce grubun daha gelişkin coğrafi bölgelerde neden uygarlık ve büyük kültürel devrimler gerçekleştiremediklerini hatırlamak, düşüncemizin doğru anlaşılması bakımından öğreticidir.

Şüphesiz bu alanların katkıları olmuştur. Birçok sentez gerçekleştirilmiştir. Yayılma ve yerelleşme iç içe ve daha çok gönüllücedir. Kaldı ki, yayılan sömürgeci gruplar değil, geliştirici maddi ve manevi üretim değerleridir. Kendini bu yönlü kanıtlamış yayılmacı kültürler hep 'tanrı vergisi kutsal mucizeler' gibi sayılmıştır. Yaşamın değerini maddi ve manevi olarak yücelten kültürel yayılmaları sömürgecilik, istila ve zoraki asimilasyonlarla karıştırmamak önemlidir. Kültürel yayılmaların çok azı vahşi saldırılar, sömürgecilik ve zoraki asimilasyon biçiminde yürütülmüştür. Büyük kısmı yaşam kalitesinin üstünlüğünü kanıtlamasından ötürü coşkuyla benimsenerek kendine mal edilmiştir. Tarihe dar milliyetçi yaklaşımlar kültürel yayılma meselesini içinden çıkılmaz hale getirmiştir. Milliyetçiliğin gerçek tarihsel akışları çarpıtan, perdeleyen, inkâr eden ve abartan tuzaklarına düşmemek, yöntem ve bilgi sistemi açısından büyük önem arz etmektedir.

Çin kültürü de kesinlikle Aryen kültürden etkilenmiştir

e- Aryen kültürle ana Çin kültürlerinin karşılaştırılması, araştırılması gereken hayli ilginç bir konu olsa gerekir. Çin'in kendi kültüründe neolitik üst evreye M.Ö. 4000'lerde ulaştığı düşünülmekte ve kanıtlanabilmektedir. Aynı tarihlerde Aryen kültürün Avrupa'dan Hindistan'a kadar taşındığını düşünürsek, rahatlıkla Çin'e de taşındığını söyle-

mek güçlü bir tezdir. Çin kültürü büyük bir ihtimalle Aryen kültürden beslenmiş, fakat özellikle coğrafyası (Sarı Irmak kıyıları) ve tarihsel koşullarının oldukça kapalı ve kendine özgü yapısı yerel gelişmeye başat bir rol vermiştir. Etkileme kesinlikle vardır. Fakat yerel kültürel özellikler kendine göre bir 'neolitik' devrime yol açmıştır. Tıpkı bugünkü Çin gibidir. Büyük bir tarihsel gelişme ve coğrafi, demografik koşulların bir arada kendine göre bir 'komünizme' yol açması gibi, 'kendine göre bir kapitalizme' de yol açmıştır. Komünizm ve kapitalizm Çin karakteriyle bütünleşmedikçe, Çin komünizmi ve kapitalizmi olamamaktadır. Dışa karşı güçlü direniş, bunun başarısızlığı ortaya çıktıktan sonra ise güçlü ve hızlı biçimde rakip kültürü benimsemek, Çin ana kültür grubundaki kavimlerin (Japon, Kore, Türk, Moğol, Vietnam ve diğerleri) temel özellikleri halindedir. Çok güçlü direniş yanları, olağanüstü taklit ve özümseme yetenekleriyle at başı gitmektedir. Bu durum kültürlerindeki derin ve ortak bir özellik olsa gerekir.

Neolitik kültür ve daha sonraki uygarlık aşaması Çin üzerinden diğer grup üyelerine taşınmıştır. Çinlileri gruplarında Semitiklerin Arapları gibi düşünmek daha aydınlatıcı olabilir. Tıpkı Semitik kültür gibi, Çin kültür grubu da Aryen kültürü gibi evrenselleşme özelliği gösterememiştir. Bu durumda birinci sırada Aryenleri, ikinci sırada Semitikleri ve ondan sonra Çin'i düşünmek daha açıklayıcı olabilir.

f- Aryen dil-kültür grubuyla Hint-Avrupa dil-kültür grupları arasındaki ilişkiyi aydınlatmak çok daha önemli olup, belki de tarih biliminin temel sorunlarındandır. Bu ilişki, üzerinde çok spekülasyon yapılan, ama ortak bir yoruma varılamayan bulanık halkadır. 19. yüzyılda Hint-Avrupa dil gruplarının ortaklığı anlaşıldığında büyük araştırmalara girişildi. Grupların ana kaynağı, 'ata dili ve kültürü' hakkında çelişkili yorumlar geliştirildi. Kimi Yunan kültürüne, kimi Hint, hatta Kuzey Avrupa kültürüne, Almanlara kadar dayandırılan köken tartışmaları yapıldı. Fakat Doğu Afrika Rif'indeki primattan (İnsan öncesindeki yaratık) kopuşla Verimli Hilal'deki neolitik-tarımsal devrim kanıtlanınca, adı geçen tüm varsayımlar boşa çıktı. İnsanlık tarihindeki iki temel odak büyük önem taşıdı. Kısa özetini sunmaya çalışmıştık.

Avrupa büyük uygarlık sıçramasını gerçekleştirmiştir

Verimli Hilal'deki hangi dil ve kültür grubunun otantik olduğuna ilişkin tartışmalar daha çok önem kazandı. Yorumladığımız biçimiyle 'Aryen' grupları denen proto-Kürt, Fars, Afgan, Beluci grupları öncelik kazanmaya başladı. Özellikle proto-Kürtler olan Hurrilerin dil yapısı anlaşılınca, otantik halklara dayalı Aryen dil-kültür aidiyeti netlik kazandı. Benim de şahsen doğru bulduğum tez, neolitik devrimin çekirdek bölgesinin ancak bu dil ve kültürü yaratabileceğine ilişkindir. Çekirdek bölgenin de Toros-Zagros sisteminin çizdiği kavis olduğu, Verimli Hilal olarak da adlandırılan bölgenin Aryen dil ve kültürünün merkezini oluşturduğu kesinlik kazandı. Son arkeolojik kazılar ve etimolojik çalışmalarla etnolojik kıyaslamalar bu tezi her geçen gün daha da güçlendirmektedir. Böylece Hint-Avrupa dil ve kültür gruplarına öncülük eden kaynak sorunu büyük ölçüde çözümlendi.

'Süre' çok uzun, coğrafya çok geniş olduğu için, Aryen dil-kültürünün yayılım haritasını olduğu gibi vermek gerçekçi olmaz. Fakat güney ve doğuya doğru yayılmanın bir benzerinin de kuzey ve batı yönünde Avrupa'ya doğru geliştiği rahatlıkla yorumlanabilir. Tahminen M.Ö. 5000 yıllarında başlayan bu yayılım dalgalarının M.Ö. 4000'lerde Doğu Avrupa'ya, M.Ö. 2000'lerde de Batı Avrupa'ya tamamen yerleştiği kabul gören temel görüştür. Başta Gordon Childe olmak üzere önemli tarihçiler de Avrupa tarihini bu yıllara dayandırmaktadırlar. Daha öncesi 'eski taş devri' dönemini teşkil etmektedir. Homo Sapiens'in otuz bin yıl önce egemen tür haline geldiği bugünkü Güney Fransa ve İspanya arasında Kuzey Afrika kaynaklı bir yayılma sonucunda en çok mezolitik (orta taş devri) dönemin yaşandığı tahmin edilmektedir.

Avrupa neolitiği ve tarım devrimini inceleyecek durumda değiliz. Ama kaynak sorununun öneminden ötürü aydınlatıldığı kanısındayım. Yine buraya ilişkin yayılmanın fiziki, kolonici temelde değil, kültürel bir yayılma olduğunu tahmin ediyorum. Avrupa'nın özgünlüğü şuradadır: Neolitik dönemi en yaratıcı yönleriyle hazır almıştır. On bin yıllık birikimi birden veya kısa bir süre sayılacak dönemde hazmetme şansına kavuşmuştur. Denilebilir ki, Avrupa bugünkü dünyayı dört yüz yıldır nasıl kendi kültürel yayılma alanı haline getirmişse, kendisi de önce Neolitik devrimin, daha sonra Roma'nın uygarlık ve Hıristiyanlığın ruh-anlam devriminin yayılma alanı olmuştur. Üç büyük devrim de Avrupa'ya daha çok kültürel temelde yayılmıştır. Yayılma, Roma İmparatorluğu'nun çok sayıda olmayan savaşları dışında sömürgecilik, kolonicilik ve zoraki asimilasyona dayanmamıştır. Üstün kültürlerin 'tanrı vergisi' benimsenmesiyle gerçekleştirilmiştir. İnsanlığın yaklaşık on bin yıllık büyük kültürel birikimine bu tür erişim sağlanınca, daha sonraki Büyük Avrupa devrimlerinin (Rönesans, Reformasyon ve Aydınlana; Politik, Endüstriyel ve Bilimsel Devrimler) temeli atılmış olmaktadır. Avrupa özel yetenekleriyle bu büyük devrimleri gerçekleştirmemiştir. Tarihin ana nehir ve kollarının debisinin artarak hep birden akmasıyla bu temel kazanılmıştır. Şüphesiz aynı döneme denk gelen 'Buzul döneminin' geri çekilmesi, çok elverişli iklim sayesinde taze ormanlar, yemyeşil ve humuslu verimli topraklarla donanmış Avrupa, tüm bu koşulların senteziyle günümüze damgasını vuran büyük uygarlık sıçramasını gerçekleştirmiştir.

Hakikat acıtır ama susmak öldürür

"Önderlik ve KCK Yürütme Konseyinin açıklamaları gösteriyor ki toplumsal uzlaşma ve demokrasi kültürünün gelişmesinde hakikatlerin açığa çıkarılması önemli bir rol oynayacaktır. Bu rolün oynanmasında aydınlar, sivil toplum örgütleri başta olmak üzere medya ve demokrasi güçleri önemli ve hatta belirleyici bir rol oynayacaktır. Bu rolün oynanmasında en azından savaş sürecinin aydınlatılmasında PKK üzerine düşen görevleri yerine getirecektir. Yerine getirilecek bu görev demokratik çözüm yolunda önemli bir adım olacaktır. Bu adımın bir köprü vazifesi görmesi de ancak devletin atacağı adımla mümkün olacaktır"

Hakikatleri Araştırma ve Adalet Komisyonlarının kısa tarihçesi

Hakikatleri Araştırma Komisyonları 1974 yılından beri yaklaşık 25 ülkede farklı isimler altında farklı biçimlerde ve farklı işlevlere sahip olarak resmen kurulmuştur. Arjantin, Uruguay ve Sri Lanka'da "Kayıplara Dair Komisyonlar"; Haiti ve Ekvator'da "Hakikat ve Adalet Komisyonları"; Şili, Güney Afrika, Sierra Leone ve Yugoslavya Federal Cumhuriyeti'nde "Hakikat ve Toplumsal Mutabakat Komisyonları"; Guatemala'da "Tarihi Aydınlatma Komisyonları", Doğu Timor'da "Kabul, Hakikat ve Toplumsal Mutabakat için Komisyonlar" Panama, Uganda, El Salvador, Çad , Nijerya, Peru, Gana'da da benzeri isimler altında bu komisyonlar çalışmalarını yürütmüştür/yürütmektedir. Bunlardan Güney Afrika ve Guatemala da kurulan komisyonlar önemli gelişmelere imza atmış ve dünya ölçeğinde etkisi olan sonuçlar ortaya çıkarmıştır.

Özellikle İkinci Dünya Savaşında işlenen büyük insanlık suçları ve acılar insanlığı, vicdanları rahatlatma, suçluları açığa çıkarma ve toplumsal barışı sağlama anlamında arayışa itti. Bu arayış içinde, hukuki yandan çok, vicdani yargılamanın ve mahkûm etmenin giderek öne çıktığı görüldü.

Nazi Almanya'sının işlemiş olduğu insanlık suçlarının yargılandığı Nürünberg Mahkemeleri, hakikatlerin sadece hukuksal alanda ve esas olarak da politik temelde aranmasının ve mahkûm edilmesinin ilk önemli örneği olmaktadır. Bu mahkemelerde ağırlıklı olarak Yahudilere karşı olan, en geniş anlamda toplama kamplarında işlenen suçlar ele alındı. Ve sadece o dönem görevli olarak görünen suçlularla sınırlı tutuldu. Belki o dönem için bu durum bile önemli bir gelişme ya da adımdı. Bu adımdan çıkartılan dersler çerçevesinde giderek hakikatlerin ortaya çıkarılmasında önemli mesafeler kaydedildi.

Nürünberg Mahkemeleri, savaştan galip gelen güçler tarafından kurulmuştu. Demokrasi cephesi adı altında bir araya gelmiş olan bu güçlerin Doğu (Sovyet) ve Batı (ABD ve İngiltere'nin başını çektiği kapitalist blok) şeklinde iki kanadının olması hakikatlerin ortaya çıkarılmasında çıkarcı yaklaşımlara neden olmuş ve suçların üzerine tümüyle gidilememiştir. Bu örtbas etme çabası daha sonraki 'Soğuk Savaş' döneminin karşılıklı suçlamalarının temel argümanı olmuştur. Taraflar Nürünberg mahkemelerine taşıyamadıkları konuları sonraki yıllarda birbirini yıpratmak için medyanın, edebiyatın, sanatın konusu yapmışlardır. Elbette bu durum hakikatin açığa çıkarılmasından çok manipülasyon işlevini görmüştür. Yani neyin hakikat, neyin yalan olduğu anlaşılamaz duruma gelmiştir.

Bu nedenle o dönemde en az Naziler kadar suçlu olan çevreler kendilerini gizlerken yeni yeni suçlar işlemeye devam etmişlerdir. Örneğin Yahudi katliamında Yahudi sermayesinin rolü ne olmuştur? Yahudiler için hep mağdur edebiyatı öne çıkarken aynı Yahudi sermayesi bu mağduriyet üzerinden devlet kurma ve Filistin halkını katletme zemini yakalamıştır. Naziler ellerindeki miktarı belli olmayan kıymetli taşların tamamına yakınını ya da tamamını İsviçre, Portekiz ve Türkiye'ye taşımıştır. Yani bu ülkeleri bir nevi kasa gibi kullanmıştır. Bu ülkeler savaşta tarafsız kaldığının propagandasını yaparken Naziler için güvenilir bir cephe gerisi, kaynak deposu olduklarını ve işlenen suçlarda önemli rol oynadıklarını saklamışlardır. Bu yalan üzerinden Türkiye ve Portekiz faşizmin uygulandığı ülkeler olarak suçlarını işlemeye devam ederken neredeyse alkışlanır duruma gelmiştir. Çünkü bu ülkeler NATO üyesidir. Sovyetlere karşı kurulan üslere ev sahipliği yapmaktadır. Aslında Nazilerin bu üç ülkeyi seçmesi de ilginçtir. Bu üç ülke dönme Yahudilerin ya da Yahudilerin de tarihsel olarak yaşadığı coğrafyadır aynı zamanda. Yani sanki Yahudi sermayesi bu yolla İsrail Devletinin kuruluşuna doğru yola çıkmıştır. Bir anlamda Yahudi sermayesi Naziler eliyle Siyonizm'e hizmet için güvenilir kasalarına yerleştirilmiştir. Belki de bu güvenilir kasaların seçimi kim tarafından hangi amaçlı yapılmıştır sorusu açığa çıkarıldığında dünyada bugün gerçeklerin önünde hâkim olan tüm sis perdeleri kalkacak gibidir. Yani İsviçre, Türkiye ve Portekiz hakikatlerin kördüğümünü çözecek üç temel ülke gibi görünmektedir. İnsanlık burada vicdanını temizleyecek esas verilere ulaşacak gi-

bidir. O zaman faşizmle Yahudi sermayesi arasındaki kopmaz bağ kadar genel olarak milliyetçilik ve bugünkü ABD imparatorluğu ile yine Yahudi sermayesi arasındaki kopmaz bağ daha net gözler önüne serilecektir. Önderliğin Yahudi toplumu, tarihi ve sermayesi ile düşüncedeki tekel olma rolü üzerinde bu denli durması ve Yahudiliğin sırrının çözülmesiyle ya da Yahudilerin kurtuluşuyla insanlığın kurtuluşu arasındaki bağı birçok şeyin temeline koyması tesadüf olmasa gerek. Adorno bunun için boşuna "Faşizmin hâlâ yaşıyor olması, o çok sözü edilen geçmişin işlenmesinin bugüne kadar başarılamamış ve kendi karikatürüne, içi boş ve soğuk unutuşa dönüşmüş olması, faşizmi olgunlaştıran nesnel toplumsal şartların hâlâ geçerli olmasından ileri gelmektedir." dememiştir

İsviçre sadece sermaye değil bir bellek kasası gibi durmaktadır

İsviçre savaştaki gerçek rolünü gizleme konusunda yeni yeni özür diler hale gelmiştir. Nazilerle ilişkisini ve bu ilişkinin nasıl bir suç ortaklığı anlamına geldiğini kurulan araştırma komisyonları yoluyla daha yeni kamuoyuna açıklamaya başlamıştır. İsviçreli politikacıların dönem dönem ABD'nin gücünden ve bu gücün nasıl kullanıldığından bahsetmesi ve bu konuda araştırma-soruşturma raporlarına imza atması da tesadüfi olmasa gerek. Yine İsviçre'de giderek artan faşist oyların bu tarihsel geçmişten kopuk ele alınmaması da önemli olmaktadır. Bu anlamda İsviçre'nin hakikatlerle karşılaşma düzeyi önemli olmaktadır. Çünkü bu ülke sadece sermaye değil bir bellek kasası gibi durmaktadır. Bu kasaların açılması, 20. yüzyıla önemli oranda ışık tutacağa benzemektedir.

Savaş sonrası Nazi subayları ve yöneticilerinin ve birçok Nazi çevresinin saklanma cenneti olan Latin Amerika ülkeleri ABD'nin 60 yıllık darbeler coğrafyası olmuştur. ABD başkanları son bir kaç yıldır bu bağlantıyı kurmadan 50 yıllık politikalarının özeleştirisini verirken aslında gerçekleri farklı bir biçimde karartmanın arayışı içine girmektedir.

Nazizmin kitlesel tabanının en yoğun olduğu Avusturya bu yargılamalardan nasibini almamıştır. Ya da hakikatlerle yeni yeni karşılaşmaktadır. Avusturya yakın tarihi aynı Fransa'da olduğu gibi daha çok Nazizm tarafından zorla ilhak üzerine kurulduğu için işgale karşı direniş söylemi etrafında karartılmıştır. Onun için faşizm hukuksal anlamda sınırlı da olsa Avusturya ve Fransız halkının vicdanında yargılanmamıştır. Belki de Faşist partilerin burada önemli bir oy potansiyeline sahip olagelmesi bu yüzdendir.

Bunca insanlık suçuna karşı tarihsel hakikat arayışı bir zorunluluktur

İtalya, Japonya gibi savaş suçlusu olan devletler gerçeklerle karşılaşma konusunda sıkıntılı olan güçlerin başında gelmektedir. Gladio gibi güçlü ABD-NATO örgütlenmesi onun için rahat rahat İtalya'da suç işlemeye devam etmiştir. 22 Kasım 1990 yılında Avrupa Birliği devletleri, birliğe dahil olan ülkelerde Gladio türü ABD-NATO patentli gizli örgütlere karşı tutum alma kararı alırken bu tarihsel gerçekliğe dikkat çekmemektedir. Aynı şekilde AB yolunda olduğunu söyleyen TC hükümetleri de Susurluk'tan, Şemdinli'ye oradan da çeşitli çete örgütleri operasyonlarından Ergenekon davalarına uzanan yargılamalarda ciddi sonuç alamamaktadır. Bu yargılamalar bir tarihsel hakikat arayışının ne kadar zorunluluk olduğunu kanıtlarken; bu hakikatle yüzleşmeye hazır olmayan ya da yalana dayalı egemenliğin devamında çıkarı olan güçler, bu yargılamaları yeni bir aldatma aracı olarak kullanmaktadır. Bu durum genel olarak dünyada bir tıkanmayı ifade etmektedir.

Japonya; Çin ve Kore'yi işgali ile 20 milyon insanın katlinden, Çinli ve Koreli milyonlarca kadının pazarlanması ve tecavüze uğramasından da sorumlu görülmektedir. Japonya uzun bir aradan sonra unutturmak için bastırma politikasından -kadınlara yaklaşımı hariç-, can kaybı suçunu açıkça üslenerek daha yeni özür dilemiştir.

Yine Aborijin halklarıyla ilgili olarak 'Kanada Krallık Komisyonu' nun çalışmaları ve diğer etkenlerle bağlantılı olarak Avustralya Başbakanı 2008 yılında Aborijinlere karşı uygulanan politika ve devlet adına işlenen suçlardan dolayı kendi halkından ve geriye kalan Aborjinlerden özür dilemiştir. Bu özrü dünyaya açıklamıştır.

Diğer yandan İkinci Dünya Savaşında 27 milyon insanını kaybeden Sovyetlerin de işlediği savaş suçları 1990'lardan sonra yeni yeni gün ışığına çıkarılmaya başlamıştır. Sovyetik sistem içinde yer alan Bulgaristan, içindeki azınlıklara ve rejim karşıtlarına karşı işlediği suçlardan dolayı tutarlı bir özür dilemeyişi, içinde faşistlerin de yer aldığı bugünkü sağ oylardaki artışın tehlikeli düzeye gelmesi geçmişin karartılmasıyla ilgilidir.

Yine genel olarak, çözülen reel sosyalist ülkelerdeki sağ oy düzeyi geçmişte yapılanlar ve geçmişe yaklaşımla ilgili olmaktadır. Bu ülkelerdeki sağın gücü

geçmişin karanlık sayfalarını yazanlar tarafından geliştirilmektedir. Buna uluslararası sermaye güçleri de dahildir. Onun için geçmişte sosyalist partilerin de etkin üyeleri ve yöneticileri olan bu sağcı lider kadrosu ve etkin çevresinin, 'sosyalizm' adına işlenmiş suçlarda da önemli bir rolü olmuştur. Sadece bundan dolayı bile olsa reel sosyalistlerin insan hakları ve insanlık suçları açısından geçmişle yüzleşmesi ve eğer varsa yaşayan suçluların, yoksa o sistemin mirasını devralanların mutlaka suçlarını itiraf etmesi ve özür dilemesi sağın ve faşistlerin oy oranını büyük oranda düşürecektir. Soldaki iktidarcı, devlet egemenlikçi yaklaşımları da büyük oranda sınırlayacaktır. Bu durum tüm reel sosyalist devlet ve örgütler için geçerli olmaktadır. İktidar ve devleti amaç edinen tüm sol örgütlenmelerin sosyalist düşünceye en uzak üye, yönetici ya da çevreleri iktidar ya da güç imkânlarıyla buluştukça faşistleşmeye evrilen baskıcı yüzü açığa çıkmaktadır. Bundan en büyük zararı da toplumcu projeler, düşünceler ya da tasarımlar görmektedir. Dünyadaki örneklerinin yanı sıra Kürt Özgürlük Hareketi saflarında da bu durum yaşanmıştır. Onun için Önderlik, çeteler ve eylemlerini teşhir ederek gerçek PKK'nin bunlar olmadığını sürekli anlatmış ve anlatmaktadır. Çünkü sosyalizm ve sosyalistler doğası gereği insanlık suçu işlemezler. İşleyenler de sosyalist değildir ve olamazlar.

Bu şekilde İkinci Dünya Savaşı sonrası 'gelişmiş Batı Ülkeleri'nin gündemine giren hakikat arayışı esas olarak 1980'lerin sonundan itibaren dünyanın geri kalan halklarının gündemine girmiştir. Bu gündeme girişte hakikatlerin açığa çıkması siyasal değişim süreçleriyle birlikte ele alınırken; giderek toplumun kendi tarihiyle yüzleşmesi temelinde geçmişte yaşanan acıların bir daha yaşanmaması anlamında bir toplumsal uzlaşı kültürü zeminini yaratmaya dönüşmüştür. Yani hakikatlerle yüzleşmek sadece eşittir geçiş süreçleriyle bağlantılı siyasal rejim değişikliği anlamıma gelmemektedir. Elbette bu durum değişimi de dıştalamamaktadır. Onun için Kürdistan ve Türkiye gerçekliği düşünüldüğünde hakikatlerin açığa çıkarılması komisyon çalışmalarını hem geçiş sürecini ifade eden toplumsal ve siyasal sistemin demokratikleştirilmesi hem de toplumsal uzlaşı kültürünün geliştirilmesi anlamında ele alınması gerekmektedir.

Hakikat Komisyonları

İlk hakikatleri açığa çıkarma komisyonu 1973 yılında Uganda'da İdi Amin yönetimi tarafından kurulmuştur. Bu komisyon esas olarak uluslararası güçlerin Uganda rejimine baskısı sonucunda kurulmuştur. Komisyon herhangi bir örgütlü iç toplumsal dayanağa sahip değildir. Hükümetin atadığı memurlardan oluşmuştur. Komisyon, 1974 yılında devleti suçlayan açıklamalar yaptığı için yine İdi Amin tarafından dağıtılmış ve Pakistanlı bir yargıç olan komisyon başkanı görevden alınırken diğer iki üyeden birisi de farklı gerekçelerle idam edilmiştir.

İkinci olarak 1982 yılında Boliviya'da kurulmuştur. Bu komisyon yeterince resmi destek ve mali kaynak bulamadığı için çalışma sonuçlarını açıklayamadan dağılmıştır.

Bu iki denemenin arkasından ilk ciddi denemeyi yapan ülke Arjantin oldu.

15 Aralık 1983'te seçimle işbaşına gelen Arjantin Devlet Başkanı Alfonsin bir kararnameyle, "kayıp kişiler" için bir komisyon kurdu. 'Arjantin Hakikat Komisyonu' da denilen komisyonun tam adı "Kayıp Kişiler Ulusal Komisyonu"dur (CONADEP). Başkanlığını ünlü yazar Ernesto Sabato yapmıştır. Komisyon, ulusal ve uluslararası insan hakları örgütlerinden destek ve kaynak sağlamıştır. Komisyon, çalışmaları sırasında hapishaneleri, gizli mezarlıkları, emniyet binalarını gezdi; ülkeyi terk emek zorunda kalmış kişileri dinledi. Düzenli basın açıklamaları yaptı, kayıp aileleriyle yakın çalışma yürüttü. Çalışmasını 9 ayda tamamladı. Subay, polis, yargıç, gazeteci, hekim ve din adamlarından oluşan 1351 kişilik suçlu listesi sundu. Fakat bu devlet başkanlığı tarafından kamuoyuna açıklanmadı

Komisyon, bir çoğu yerine getirilmeyen aşağıdaki önerileri hükümete sundu. Araştırma ve soruşturmaların mahkemelerce sürdürülmesi, mağdur/kurban yakınlarına ekonomik yardımlar yapılması, zorla kaybettirmeyi insanlığa karşı suç haline getiren hukuksal düzenlemelerin yapılması, insan haklarının devletin eğitim kurumlarında zorunlu ders haline getirilmesi ve hâlâ yürürlükte olan baskıcı yasaların kaldırılması.

Suçu cezalandırmamak yeniden işlenmesini kolaylaştırır

22 Nisan 1985'de cunta liderlerinin yargılanmasında Komisyon raporu önemli bir dayanak oluşturdu. Bu davayı çok sayıda dava takip etti, ama bu durum orduda huzursuzluğa neden oldu. İsyan, emre itaatsizlik, protestolar sonucunda hükümet 'son nokta kanunu' ile davalara son verdi. 1989 yılında çıkarılan af yasaları ile de tüm tutuklu suçlular serbest bırakıldı.

Bu konuda Kate Millet şöyle demektedir, *"Arjantin'de cunta liderlerinin yargılandığı dava, Latin Amerika'ya örnek oluşturacak, Nürnberg'den sonra işkencecilerin hesap vereceği geniş kapsamlı dava olma imkânını taşıyan bir davaydı. Ancak Nürnberg, galibin mağlubu yargıladığı bir davaydı; burada ise kendi kendini yargılayan bir ulus söz konusuydu. Bu imkân iyi kullanılamadı. Gerçekten de Arjantin'deki mahkeme sonuçları çok üzücüdür; çünkü yargılamalar, askerleri ve insanlara layık gördükleri akıl almaz vahşeti, silahlı kuvvetlerin binlerce üniformalı üyesinin yanı sıra gene hiçbir zaman yargı önüne kimi gizli aktörlerin ve özel timlere mensup binlerce kişinin katıldığı o korkunç vahşeti, fiilen temize çıkarma operasyonundan başka bir şey değildi. Sonuç sadece Arjantin silahlı kuvvetleri için değil, aynı zamanda bölgedeki tüm askerî rejimler için güven tazeleyici oldu. Büyük bir fırsat göz göre göre kaçırılmıştı. Başlangıçta askerleri yargılamak üzere açılan dava, askerlerin gözdağına boyun eğmekle son buldu. Arjantin orduya teslim olarak, saflarındaki işkencecileri cezalandırmayarak, onların geri gelmesini mümkün kılmakla kalmamış, üstelik bunu kolaylaştırmış bile olabilir."*

Arjantin deneyimi hukuksal alanda başarısız kalmıştı, ama komisyon çalışmaları ve hazırladığı raporuyla insan hakları, temel değerler, geçmişteki suç ve ihlallerin sebepleri etrafında yaygın bir tartışmayı başlatmış oldu. Bunun için Arjantin'de başlayan komisyon çalışmaları aynı zamanda dünyadaki gelişmelerin başlangıç aşamasıyla da örtüşüyordu.

Latin Amerika'da askeri rejimler çözüldü

Bu gelişmeler nelerdi?

Latin Amerika'da kurulan askeri rejimler yavaş yavaş çözülüyordu. Yani kıtada sivil yönetimler yeni yeni oluşurken halen askeri rejimler egemendi. Arjantin deneyimi sadece bu ülkenin cuntasını değil tüm coğrafyanın cuntalarını ilgilendiriyordu. Cuntalar bu deneyimden ders çıkardığı gibi demokrasi güçleri de gerekli dersleri çıkarmalıydı.

Diğer yandan reel sosyalizm dağılma sürecine girerken, soğuk savaş eksenli oluşturulan rejimler de dış desteklerini yavaş yavaş yitirmeye başlayacaktı. Başta ABD olmak üzere Batılı güçler artık komünizm tehlikesi üzerine stratejilerini oluşturamayacaklar ve tüm darbeci, yasadışı örgütlenmelerini gözden geçirmek zorunda kalacaktı. Çünkü soğuk savaş süresi boyunca devreye konulan darbeci faşist rejimler oldukça deşifre olmuş ve yük durumuna gelmişlerdi. Bunun ilk habercisi İtalya'daki Gladio davası ve 22 Kasım 1990 tarihli AB'nin Gladio Kararı idi.

Bir diğer gelişme de tüm dünya çapında oldukça yankı yapan Güney Afrika deneyimi olmakta idi. Gerek rejim değişikliğinde geçiş sürecinin tüm özellikleri ve gerekse geçişte toplumsal uzlaşma kültürüne hizmet eden hakikatleri açığa çıkarma çalışması, tüm dünyada sadece siyaset alanında değil, toplumsal, sanatsal, felsefi alanda da önemli veriler sunuyordu.

Arjantin deneyimi bir anlamda yeni bir değişim-dönüşüm kültürünün ilkini ifade etmesi anlamında birçok yetmezliği de bağrında taşıyordu. Değişimi isteyen güçler ortak bir söylem ve örgütsel-eylemsel duruş içinde değildi.

> **"Geçmişle hesaplaşma konusunda Şilililer ilk deneyimle sınırlı kalmadılar. Koşulların zorluğuna rağmen mücadelelerini devam ettirdiler. Pinochet'nin Londra'da gözaltına alındığı 1998 yılından sonra yeni bir dinamizm kazanan bu süreç, darbenin 30. yıldönümü olan 11 Eylül 2003'ten bu yana çok yönlü tartışmalar ve hukuksal mekanizmaların yeniden devreye girmesiyle iyice yoğunlaştı"**

Değişimden yana olmayan güçler de geçmiş devrimler sürecinde olduğu gibi tümüyle ortadan kaldırılacakları ve cezalandırılacakları kaygısıyla yerlerine sıkı sıkı yapışmış bulunuyorlardı. Onun için bırakalım hakikatlerin açığa çıkmasına yardımcı olmak, sadece kendilerini yaşatmak kaygısı ile hareket ediyorlar ve saldırganlaşıyorlardı.

Şili'deki komisyonun görev alanı çok sınırlı tutulmuştu

25. 01. 1990 tarihli bir kararnameyle Şili'de "Hakikat ve Uzlaşma Ulusal Komisyonu" adı altında bir komisyon kuruldu. Başkanlığını eski senatör Raul Rettig'in yaptığı komisyon, sekiz kişiden oluşuyordu. Üyeler arasında, Pinochet rejiminin savunucuları ile birlikte açık muhalifleri de yer alıyordu. Komisyonun görev süresi, 6 ile 9 ay arası idi. Komisyonun görevi askeri diktatörlük döneminde işlenen "ölümle sonuçlanmış insan hakları ihlalleri"ni aydınlatmak ve bunlara yol açan şartları ve nedenleri araştırmaktı. Ayrıca mağdurlara yönelik telafi ve tazminat imkânları ile insan hakları ihlallerinin gelecekte bir daha yaşanmaması için gerekli idarî ve hukuksal tedbirler konusunda öneriler hazırlamak da görevleri arasında yer alıyordu.

Komisyon raporunu 9 ayda tamamladı ve raporun sonuçları, Şili devlet başkanı Alywin tarafından 4 Mart 1991'de radyo ve televizyondan kamuoyuna duyuruldu. Faillerin isimleri raporda yer almadı. Ancak Komisyon, suç olarak nitelediği 1500 olayla ilgili gizli bilgileri ve isimleri mahkemelere iletti.

Komisyon çalışmaları için, suçlulardan aşırı ürküntü nedeniyle 'ihtiyatlılık' adı altında suçluları koruma yanının ağır bastığı değerlendirmesi yapıldı. Görev alanı çok sınırlı tutulmuş olan komisyon Arjantin deneyiminden yeterince ders çıkarmamışa benziyordu.

Komisyon çalışmalarının sonucu Şilili ünlü sosyolog Tomas Moulian'a göre 'Pinochet yönetimi kendi isteğiyle değil, mecbur kaldığı için çekildi. Bu yönetim, dünya kapitalizminin ihtiyaç duyduğu Neoliberal programı başarıyla yerleştirerek misyonunu tamamlamıştı. Dünya kamuoyunda faşizmin sembolü haline gelmiş, itibarsız ve yıpranmış bir yönetimin görevde kalması bundan sonra sisteme yarar değil, zarar verirdi. Onun yerine, neoliberal politikaların otoriter rejim olmaksızın da yürütülebileceğini gösterecek "demokratik ve hümanist" bir yönetim geçirmek çok daha akıllıcaydı.

İşte "Concertasion"un ve Patiricio Alywin'in tarihsel rolü buydu. Dolayısıyla bu iki yönetim arasında bir karşıtlık ve kopuş değil, bir tamamlayıcılık ve devam ilişkisi vardır. Aylwin yönetiminin gerçek korkusu ordudan değil, ekonomik kaostandı. Çünkü böyle bir kaos, onların varlık nedenini, sistem içi meşruluk temelini ortadan kaldıracaktı. Bu nedenle, halkta yerleşik hale gelmiş olan korkuyu istismar ederek, kendilerini Pinochet döneminin üzerine gitme ve hesap sorma "sıkıntı"sından kurtarmak istediler. Geçmişle hesaplaşma adına yaptıkları her şey, esasında Şili'nin "kan ve kir"den oluşan geçmişinin üzerini beyaz badanayla örtme ve aklama amacına yönelikti.'

Geçmişle hesaplaşma konusunda Şilililer bu ilk deneyimle sınırlı kalmadılar. Koşulların zorluğuna rağmen mücadelelerini yürüttüler ve hakikatleri arama isteğini canlı tuttular. Pinochet'nin Londra'da gözaltına alındığı 1998 yılından sonra yeni bir dinamizm kazanan bu süreç, darbenin 30. yıldönümü olan 11 Eylül 2003'ten bu yana çok yönlü tartışmalar ve hukuk-

sal mekanizmaların yeniden devreye girmesiyle iyice yoğunlaştı.

Güney Afrika deneyimi

Güney Afrika'da uygulanan rejim birçok yönüyle Türkiye'ye ve TC'nin Kürtlerle ilişkisine benzemektedir. Diğer yandan ANC lideri Nelson Mandela ile Önderliğin konumu da benzerlikler göstermektedir. Onun için bu ülkedeki gelişmeler ve çözüm yöntemlerinin neler olduğu, çözümün nasıl geliştiği incelemeye değer bir konu olmaktadır. Belki Türkiye'de etnik olarak bir azınlık egemenliğinden söz edilemez, ama Kürtler ve birçok azınlık karşısında inkâr-imha esaslı bir ırkçılık uygulanmaktadır. TC de 1925'lerden bu yana başta Kürtler olmak üzere tüm Türk olmayanlara karşı bu politikayı uygularken, laik politika adı altında inançlara karşı da bir ayrımcılık ve inkârcılık yapılmakta ve komünizm karşıtlığı adı altında demokrasi güçlerine karşı da bir imha politikası yürütülmektedir. Bir anlamda İkinci Dünya Savaşında temel insanlık karşıtlığı suçlarını bütünlüklü olarak işleyen Naziler dışında bugüne kadar bu bütünlükte insanlık suçu işleyen nadir ülkelerden birisi de Türkiye olmaktadır. Bu anlamda birçok yönüyle Güney Afrika'da uygulanan Apartheid rejimini anımsatmaktadır. Benzeri bir durum Guetamala'da yaşanmaktadır. Guetamala'da siyasal baskı ve zulüm yöntemlerinde sınır tanımamanın yanı sıra Mayalar karşısında oldukça ırkçı ve yok edici bir politikanın uygulandığını görmekteyiz. Bu ön girişle birlikte Güney Afrika'yı ele alabiliriz.

Güney Afrika'daki "geçmiş", sadece insan hakları ihlallerinin ağır ve sistematik oluşuyla değil, ırk ayrımcılığına dayanan ve "Apartheid" olarak bilinen sistem "insanlığa karşı suç" temelinde kendisini şekillendirmiştir. "Irk ayrımı" üzerine inşa edilen sistem, doğal olarak her türden ayrımcılığı içinde taşımaktadır. Bu yapısını sürdürebilmek için de, zorla göçertme ve yerleştirme uygulamalarına doğal bir işlevmiş gibi başvurmuştur. Bunun yanı sıra siyasal baskı ve zulüm yöntemlerini vahşice uygulamıştır.

Apartheid rejimine karşı Afrika Ulusal Kongresi (ANC) ve başka gruplar tarafından yürütülen 45 yıllık silahlı mücadele süresince, yüz binlerce Güney Afrikalı sistematik olarak insan hakları ihlalleri ve savaş suçlarına maruz kalmıştır. En çok ölüm olayı, Afrika Ulusal Kongresi ile hükümet tarafından desteklenen Inkatha Özgürlük Partisi arasındaki çatışmalar sırasında yaşanmıştır.

45 yıllık savaş sonunda 1993 yılında halen esaret altında ev hapsinde olan ANC lideri Mandela ve Apartheid'in yeni lideri De Clerck arasında yapılan antlaşma çerçevesinde ırkçı rejim çözülürken, siyah çoğunluğun büyük bir kısmı ve başta insan hakları örgütleri olmak üzere uluslararası kuruluşlar, geçmişteki ihlal ve cinayetlerin sorumlularının yargılanıp cezalandırılmasını ısrarla istemelerine rağmen; ANC ve Mandela bu talepleri yerine getirmekten kaçınmıştır. Bu durumu Boraine şöyle izah etmektedir:

"ANC'nin müzakere süreci boyunca güvenlik güçlerinin korumasını kabul etmesi, sonra da onlara 'hele bir seçimler bitsin, sizi yargılayacağız' demesi mümkün değildi. ANC böyle yapmış olsaydı, barışçı bir seçim süreci yaşanamazdı. Eski rejimin generalleri, bunu açıkça ortaya koymuşlardı. Bu da demek oluyordu ki, demokratik bir anayasa ortaya çıkmayacak; ülke daha fazla insanın öldüğü bir kuşatma dönemine doğru gerileyecekti.

Esasen, bu kadar uzun sürmüş, böylesine ağır suçlarla bütünleşmiş bir sistemin müzakereler yoluyla çözülmesi ve yeni bir düzene geçiş sürecinin müzakereler yoluyla başarılmış olması, birçok kimse için başlı başına bir mucizeydi. Toplumdaki derin bölünmüşlüğe, sürekli yeniden alevlenen şiddete; öfke, nefret ve düşmanlığa rağmen bu geçişin serbest genel seçimler yoluyla ve toplumda barışçıl bir şekilde gerçekleşmesi, hiç de kolay değildi. Ama bunun bedelleri vardı. 1994 tarihinde kabul edilen 'Geçiş Anayasası' ya da 'Geçici Anayasa', ırkçı rejimin son hükümeti ile ANC arasında 'tarihi bir uzlaşma'ya dayanıyordu. Bu uzlaşma, geçmişle hesaplaşmaya da önemli sınırlar getiriyordu. Ayrıca Anayasa, dönüşümün devrimci karakterine rağmen; idare, polis, yargı ve ordu gibi belirleyici kurumlarda devamlılığı da öngörüyordu. Bütün bunlar, eski sistemin cinayetleriyle genel ve tavizsiz bir hesaplaşmayı imkânsız kılıyordu.

"Geçmişle hesaplaşmanın başka bir yolunu aramaktan başka bir seçeneğimiz yoktu. Hakikat anlatısını, sınırlı affi ve tazminatı belli bir gerilim içinde tutacak, bir hakikat ve uzlaşma komisyonunun kurulmasında karar kıldık. Komisyon bu temel üzerinde inşa edildi. Oturumların kamuya açık yapılması, hem inkâra karşı bir meydan okumaydı; hem de hesap verebilirliğin kabul edilmesi ve yaşadıklarımızın bir daha asla tekrarlanmaması yönünde bir kararlılığın başlangıcıydı".

Nelson Mandela 1994'te başkan seçildikten sonra Komisyon oluşturma tartışmaları yoğun olarak yapılmaya başlandı. Sivil toplumdan gelen kayda değer katkı ve gerçekleştirilen yüzlerce saatlik oturumdan sonra komisyon fikrini somutlaştırmak için bir yasa tasarısı hazırlandı. Bu tasarı şekillendirilirken, olabildiğince demokratik bir süreç izlendi. İşte Boraine'nin anlattığı o koşullarda Hakikat ve Uzlaşma Komisyonunu öngören bir yasanın çıkarılması için birçok kişi ve örgütün düşünce ve önerileri alındı. Ve sonuçta "Ulusal Birliğin ve Toplumsal Mutabakatın Teşviki Kanunu" 28. 6. 1995'te parlamento tarafından kabul edildi.

Komisyon üyelerinin seçimi ise şöyle gerçekleşti

Önce insan hakları örgütleri temsilcilerinden oluşan bir seçici kurul oluşturuldu. Kurul, Güney Afrika vatandaşlarına adaylık çağrısında bulundu. Yaklaşık 300 başvuru içinden basına ve kamuya açık olarak 50 kişi ile görüşen kurul 25 aday seçti ve hazırladığı bu listeyi Başkan Nelson Mandela'ya iletti. Coğrafi ve siyasi dengeyi sağlamak için Mandela, seçim sürecine katılmamış olan iki kişiyi de listeye ekleyerek 27 kişilik bir komisyonu onaylamış oldu. Komisyon bu şekilde 2,5 yıllık bir süre için çalışmalarına başlamıştır. Daha sonra da 3,5 yıl görev süresi uzatılmıştır.

Dullah Omar, Hakikat ve Uzlaşma Komisyonu kurulmasını öngören yasa tasarısını parlamentoya sunduğu oturumda, böyle bir komisyona neden gerek duyulduğunu ve misyonunu şöyle açıklıyordu: *"Geçmişle yüzleşecek kadar cesur olmadığımız sürece, geleceğin meydan okumalarıyla asla yüzleşemeyiz. İnsan haklarına ve insan onuruna saygıya dayalı bir topluma ulaşmak için ciddi şekilde çalışmaya koyulmadığımız sürece, geleceğimiz ulaşılamaz kalacaktır. …Komisyon, geçmişten kopmayı, geçmişin yaralarını sarmayı, unutmamayı ama affetmeyi, insan haklarına saygılı bir gelecek inşa etmeyi taahhüt ediyor."*

Hakikat Komisyonunun başlangıcı olan haykırış

Boraine "Güney Afrika Hakikat Komisyonu, amacı 'onarıcı adalet'i (restorative justice) sağlamak olan, yargısal duruşma, dinsel tören (günah çıkarma) ve siyasal gösteri karışımı tamamen kendine özgü bir modeldir" derken komisyonun 16-17 Nisan 1996 tarihli ilk ve ikinci oturumlarını şöyle anlatmaktadır:

"Sonunda perde açılmıştı. Gelecek iki buçuk yıl boyunca gözler önüne serilecek olan oyunun ilk sahnesiydi. Ritüel, bir hikâyeyle başladı. Bu ritüel, derinden bölünmüş, yaralanmış insanlara hakikat, iyileşme ve uzlaşma vaad eden kamuya açık oturumlardı. Komisyon'un sırrı da buydu işte. Gözlerden uzak bir salonda oturan sert görünüşlü memurlardan ibaret değildi Komisyon. Bir sahneydi; bu sahnede bir avuç dolusu siyah ve beyaz, dehşet, keder, hayret verici metanet ve kahramanlık hikâyeleri dinliyorlardı. İzleyiciler de oradaydı. Daha geniş bir izleyici topluluğu da onları radyo ve televizyon aracılığıyla izliyor, dinliyordu. Bu, bir ulusu arındırmak için şiddetle ihtiyaç duyulan bir ritüeldi. Bu, bir oyundu. Baş aktörler, etkileyici hikâyeleri olan sıradan insanlardı. Ama bu zekice yazılmış bir oyun değil, tüm yalınlığı içinde cilalanmamış hakikatti.

"İkinci gün, birçok bakımdan ilkinden de dokunaklıydı. Özellikle de Nomonde Calata'nın öyküsü. Nomonde, 1984'te Eastern Cape'te hunharca öldürülen Cradock Dörtlüsü diye bilinen gruptan Fort Calata'nın dul eşiydi. İfadesinin ortasında duygularına hâkim olamadı; ruhunun derinliklerinden kendiliğinden kopup gelen bir feryada boğuldu ve onun bu haykırışı radyo ve televizyonlar vasıtasıyla Güney Afrika'nın ve dünyanın birçok bölgesine ulaştı. Aslına bakılırsa, oturumları bir elem ve ıstırap ayininden çok daha yüksek seviyeye taşıyan, onlara derinlik kazandıran da Nomonde'nin bu içten gelen haykırışı oldu. Apartheid yıllarının bütün o karanlığı, dehşeti bu tek feryatla dile gelmişti adeta. Nomonde Calata bedenini geriye atıp feryat ederken, sanki çok uzun süre ırkçılık ve baskı kıskacına alınmış binlerce insanın yaşadığı dehşeti de haykırmıştı. Oturumda Güney Afrika Radyo Televizyon Kurumu'nun muhabiri Antije Krog da bulunuyordu. Krog, daha sonra kaleme aldığı Country of my Skul adlı kitabında şu yorumu yapmıştı: Benim için bu haykırış, Hakikat Komisyonu'nun başlangıcıydı; Komisyon'un açılış müziği, belirleyici anı, sürecin ne hakkında olduğunu söyleyen nihai sesti."

Komisyon, on binlerce Güney Afrikalıya öykülerini anlatma imkânı sundu. Bu insanların yaşadıkları acılar, hayatlarında ilk kez ciddiye alındı ve belgelendi. *"Anlatma ve hatırlama dolayısıyla acıları tazelenmiş olsa da, bu insanlar acılarının kamuya mal olması dolayısıyla haklı bir gurur yaşadılar."*

Komisyonun genel sekreterliğini yapan Martin Coetze, Komisyonun çalışmalarına *"Hakikat acıtır, ama susmak öldürür"* sloganının yön verdiğini söylemektedir. Devamla da *"Biz sadece hakikatin uzlaşmaya giden yolu açacağına inandık. Ağır insan hakları ihlallerinin mağdurlarının eksiksiz hakikate dair bir hakları olduklarına inanıyoruz. Bu nedenle dinlemeleri, kamuya açık oturumlarda yaptık. Faillerin isimleri ve resimleri yayınlandı. Demokrasiyi kolektif bir yalan üzerine inşa etmek istemedik… Biz eksiksiz hakikate karşılık af imkânı sunduk. Biz ne Şili'nin ne de Nürnberg Mahkemesinin yolundan gittik. Amaç, eski ile yeni yönetim arasında tarihsel bir uzlaşma yaratmaktı."* diyerek Güney Afrika Hakikat Komisyonu'nun amacını kısaca ortaya koymaktadır.

Komisyonun çalışmasını şekillendiren kanun o zamana kadar kurulan komisyonlardan daha fazla imkân sunuyor ve yetki veriyordu. Buna göre, Hakikat ve Toplumsal Mutabakat Komisyonu'na bireysel af sağlama, bina ve işyerlerini arama ve delillere el koyma, tanıkları dinlemek üzere çağırma ve incelikli bir tanık koruma programı yürütme yetkisi veriyordu. 350'ye yaklaşan çalışanı ve yıllık 18 milyon dolardan iki buçuk yıllık bütçesi vardı. İnsan Hakları İhlalleri Komitesi mağdurlar ve tanıkların ifadelerini toplamakla, Af Komitesi, bireysel af başvurularını incelemek ve karara bağlamakla, Tazminat ve Rehabilitasyon Komitesi ise tazminat programı için tavsiyeler şekillendirmek ve sunmakla yükümlü birbirine bağlı üç komisyon şeklinde çalışmalarını yürütüyordu.

Komisyon, 2000'i kamuya açık oturumlara katılan toplam 23 bin mağdurun ve tanığın ifadesini aldı. Medya komisyon çalışmalarını aktarmak ve teşvik etmek anlamında geniş destek sunuyordu.

Komisyonu'nun getirdiği en büyük yenilik ve güçler arasında en tartışmalı olanı, siyasi amaçlı suçlar için bireysel af çıkarma yetkisiydi. Komisyonu'nun beş ciltlik sonuç raporu Ekim 1998'de yayınlandı ve Afrika Ulusal Kongresi'nin raporun yayınlanmasını engelleme girişimleri de dahil olmak üzere yoğun bir tartışmaya yol açtı.

Guatamala deneyimi

Önemli bir komisyon çalışması da Guetemala olmuştur.

Guatemala hükümet güçleri ile Guatemala Ulusal Devrim Birimi (URNG) arasında 30 yıldan fazla süren iç savaş 200 bin ölüm ve kayıp ile sonuçlandı. Onun için sık sık kesintiye uğrayarak uzun yıllar devam eden barış müzakerelerinin en tartışmalı konularından birisi de geçmişteki insan hakları ihlallerinin ve savaş suçlarının barış sürecine geçişte nasıl ele alınacağı ile ilgiliydi. En son, Haziran 1994'te taraflar 'Tarihi Aydınlatma Komisyonları' kurmaya karar verdiğinde sorun çözüldü. Komisyo-

nun göreve başlayabilmesi ancak üç yıl sonra imzalanan barış anlaşmasından sonra mümkün olabildi.

6 ay çalışma süresi olan ve en fazla 6 ay daha süresi uzatılabilecek şekilde kurulan komisyon toplam 18 ay çalışmalarını yürüttü. Tarihi Aydınlatma Komisyonları başkanı Guatemala vatandaşı değildir ve BM Genel Sekreteri tarafından atanmıştır. Komisyonun diğer iki üyesi ise iki tarafın da onayıyla başkan tarafından seçilmiştir. Komisyonlar faillerin ismini açıklama yetkisine sahip değildir. Komisyonlar zaman zaman 200'e kadar çıkan (14 bölge bürosu), analiz, soruşturma ve rapor yazma döneminde ise 100'ün altına inen elemanla çalıştı.

İhlallerin yüzde 93'ü ordu ya da devlet destekli güçlerce gerçekleştirilmiştir

Komisyonun görevi, 1962 ile 1996 yılları arasında yaşanan silahlı çatışmalarla bağlantılı olarak meydana gelmiş insan hakları ihlallerini ve şiddet olaylarını "aydınlatmaktı". Ve tutanakların mutlaka gizli tutulması koşulu vardı. Toplam bütçesi yaklaşık 11 milyon dolardı. Bu bütçenin 1 milyon dolardan daha az bir kısmı Guatemala hükümeti tarafından verilmiş; geri kalan kısım ise ABD, Norveç, Hollanda, İsveç, Danimarka ve Japon hükümetleri tarafından sağlanmıştı.

ABD Hükümeti'nden, ABD Ulusal Güvenlik Arşivleri'nin de yardımıyla, dosyaların gizliliğinin kaldırılmasını isteyen komisyonun girişimi sonucunda, binlerce belgenin gizliliği kaldırılmıştır. Komisyonlar yaklaşık 2000 topluluğu ziyaret etmiş, 500'ü toplu tanıklık olmak üzere 7338 ifade kaydetmiştir.

1999 yılının Şubat ayında binlerce kişinin katıldığı bir törende komisyon raporunu açıklamıştır.

Rapor, ihlallerin yüzde doksan üçünün ordu ya da devlet destekli paramiliter güçlerce, yüzde üçünün ise devrimci güçlerce yapıldığını açıklamıştır. Komisyon raporunda 1981-1983 yılları arasında devletin, Maya topluluklarına soykırım uyguladığını da açıklamıştır. Her ne kadar Komisyonlar sorumluların adını vermekten alıkonulmuş olsa da, yine de insan hakları ihlallerinin

çoğunun "devletin yüksek kademedeki yöneticilerinin bilgisi ya da emri dahilinde olduğu" raporda belirtilmiştir.

Diktatörlükle artık bir ülkeyi yönetmek mümkün değildir

Komisyon üyelerinin seçimi açısından farklı bir yere sahip olduğu için kısaca Sierra Leone'den bahsetmek gerekmektedir.

'Sierra Leone'de hakikat komisyonunu kuran tüzük, BM Genel Sekreteri Özel Temsilcisi'ni komisyon üyelerinin seçimini yürütecek kişi olarak tayin etmiştir. Kendisinden kamuya adaylık çağrısında bulunmasını istemiştir. Aynı zamanda, eski silahlı muhalefet, başkan, hükümet insan hakları komisyonu, dinler arası sivil konsey ve insan hakları örgütleri koalisyonu tarafından atanan temsilcilerden oluşan bir seçim platformu oluşturulmuştur. Bu platform finale kalan adaylarla mülakat yapmış, sıralamayı oluşturmuş, her biri hakkında fikrini belirtmiş ve değerlendirmeleri seçim koordinatörüne iletmiştir. Koordinatör daha sonra dört ulusal aday seçmiştir (komisyonun üç uluslararası üyesi BM İnsan Hakları Yüksek Komiseri tarafından seçilmiştir). Komisyon üyeleri Mayıs 2002'de atanmıştır.'

G. Afrika ve Guatemala komisyonları diğer örnekleri açısından önemli farklılıklar gösterirken birbirleri açısından da benzer yanlarının dışında önemli farklılıklar da var. Burada önemli bir noktaya değinmek gerekmektedir. Hakikat ve adalet komisyonları'nın sadece rejim muhalifi güçlerin talebi üzerine ortaya çıktığı yaklaşımı var. Yani bir anlamda muhalif güçler çözümsüz kalmıştır ve bunun için egemen güçle uzlaşma arayışı içine girmektedir sanılmaktadır. Onun için de silahlı ya da silahsız muhalefetin bu istemi güçsüzlüğüne yorumlanmaktadır ki, bu büyük bir yanılgıdır. Bunun böyle olmadığı komisyonların kurulduğu ülkelerde komisyonların nasıl gündeme geldiğine bakıldığında daha iyi görülebilir. Tüm ülkelerde mevcut baskıcı yönetimler artık mevcut dünya ve ülke gerçekliğinde işlerin eskisi gibi yürümeyeceğini görmüştür. Örneğin Guetemala'da hükümet kendisi böylesi bir komisyon için BM ye başvurmuş ve aracı olmasını istemiştir. Hükümetin böylesi bir komisyon önerisi de hakikatleri açığa çıkarmaktan çok yükselen muhalefeti oyalamak ve uluslararası alanda tecrit olan hükümete yeni hareket alanları sağlamak düşüncesinden kaynaklıdır. Arjantin'de, Şili'de askeri cuntadan sonra seçimle işbaşına gelen hükümetler bu komisyonların kuruluşuna hizmet etmiştir. Mandela daha tutsak iken yeni göreve başlayan De Clerck Mandela'yı görüşmeye çağırarak bir uzlaşı arayışı içinde olduğunu göstermiştir. Bu örnekleri daha da çoğaltabiliriz. Fakat sadece bu örnekler bile gösteriyor ki diktatörlükle ve insanlık suçlarıyla artık bir ülkeyi yönetmek mümkün değildir. Bugün temel insanlık kriterleri de buna müsaade etmiyor. Bu gerçekliğin görülerek bu uzlaşı arayışına yaklaşmak bu çalışmaların temel çıkış noktası olmalı-

dır. Yoksa bu çalışmalar demokratik gelişmeye değil teslimiyete ve haksızlıkların üstünün örtülmesine hizmet eder.

Aydınlık günlerin yolu aydınlanmış geçmişten geçer

Diğer yandan sadece uluslararası koşullar değil toplumsal ya da ulusal muhalefetin örgütlülük düzeyi de bu çalışmaların verimini belirlemektedir. Devletle uzlaşı içinde bir toplumsal uzlaşı ve barış kültürünün gelişmesi ancak muhalefetin örgütsel gücüyle doğru orantılı olarak gelişebilir. Aksi durumda Arjantin, Şili ya da diğer örneklerin sonucu yaşanabilir. Guetemala'da muhalefet o kadar güçlü olmasına rağmen suçluların istenilen düzeyde kendini suçlu olarak ilan etmemesi de tek başına güçlü ve örgütlü muhalefet olmanın da yetersiz kaldığını göstermektedir. Onun için Guetemala deneyimi bizim gibi halklar ve örgütlenmeler tarafından iyi incelenmelidir. Uluslararası destek var, halk desteği önemli durumda, medya ve sivil toplum örgütleri, dini çevreler destekliyor. Meşru savunmayı gerçekleştirecek silahlı güçler de var. Ve devlet güçleri eskisi gibi yönetecek durumda değil, giderek dünyadan tecriti gerçekleşiyor. Ama uzlaşma noktasında gerçek suçluların halk ve mağdurlar karşısında suçlarını itiraf etmesi yeterince sağlanamıyor. Burada öncülüğün rolü öne çıkmakta ve demokratik toplum projesi hangi esaslar ve örgütlenmeler üzerine şekillenmiştir bunun üzerinde durmak önemli olmaktadır. Bir de komisyon çalışmalarında finansman kaynakları da esas olarak bilinen aracı güçlerdir. Sanki Guetamala'da bu finansör güçler istediğini yaptırmaktadır. Yani aracı olanların projesinin tümüyle hayata geçmesi tehlikesi yaşanıyor gibi. 'Parayı veren düdüğü çalar' misali, Guetemala'daki faşizmi finanse eden güçler, elbette hakikatler içinde kendi rollerinin de açığa çıkma riskini ortadan kaldırmak isteyeceklerdir. Niyetlerden bağımsız olarak aynı güçlerin hakikatlerin açığa çıkması için para yatırması fazla mantıklı gelmemektedir. Zaten açığa çıkan hakikatler de Guetemala halkına yeterince mal edilmemiştir. İletişim araçları bunun için fazla devreye sokulmamıştır. Komisyon başkanının başka bir ülkenin vatandaşı olması da değerlendirilmesi gereken bir konudur. Komisyonun bu biçimde kurulması ve desteklenmesi büyük oranda hükümetle başta ABD olmak üzere belli dış güçlerin bir uzlaşı içinde davrandıklarını göstermektedir. Yani uzlaşıya ihtiyacı olanlardan çok önce dış güçler ve yerli işbirlikçileri uzlaşı içinde bir plan yapmışlardır. Şimdi Guatemala'da iç savaş ya da yaygın insan hakları ihlali görülmüyor gibidir. Ama sosyal, ekonomik, sağlık, eğitsel, kültürel vb gibi toplumsal yaşamda da ciddi bir değişiklik yaşanmamaktadır. Türkiye ele alınırken dış güçlerle ilişkisi ve Kürdistan'ın statüsünün belirlenmesindeki bilinen dış güçlerin rolü unutulmamalıdır. Dikkat edilirse önemli devlet yetkilileri de Kürt sorununa ilişkin mesajlarını ya dışarı giderken ya da dışarıdayken vermektedir. Bu durum bile Türkiye'de var olan hâkim zihniyetin esas mesajı dışarıya verdiğini ve dışarıda çözüm aradığını göstermektedir. Ama işin garibi, bu kökü dışarıda olan egemenler, içerde çözümü arayanları 'dış güçlere dayanıyorlar' diye suçlamaktadır. Fakat bilinmelidir ki; ne kadar gizlenir yoktur denilirse denilsin Ortadoğu yeni bir siyasal harita ile karşı karşıya bulunmaktadır. Ve yeni düzenlemede Kürdistan yine işin merkezinde yer almaktadır. BOP içinde ısıtılan Kürdistan planı, İsrail ve ABD eksenli olarak Türkiye, Irak, İran gibi büyük hacimli ve çok uluslu devletleri küçük ulus devletçikler biçiminde bölmeye hazırlamaktadır. Bu durum kanlı etnik savaşlar ve vahşetin bölgeye hâkim olması anlamına gelmektedir. Onun için, kim ki yurdunu ve ulusunu gerçekten seviyorsa halklar arası bu kıyıma ve bu kıyıma neden olacak küçük devletçikler biçimindeki bölünmeye dayalı BOP'den yana değil Önderliğimizin geliştirdiği ve halkların çıkarlarını esas alan 'Demokratik Ortadoğu Projesi'(DOP)den yana olmalıdır. Bundan dolayı savaşlara ve halklararası boğazlaşmaya karşı barış ve uzlaşı için Hakikatleri açığa çıkararak adaleti sağlama yolu açılmalıdır. Bu çalışma, sadece herhangi bir örgütün ya da örgüt liderinin öngörüsü olarak değil tarihin insanlığa yüklediği bir görev olarak görülmelidir. Çünkü karanlık geçmişten ancak karanlık geceler doğar. Onun için aydınlık günlerin yolu aydınlanmış geçmişten geçer.

Hakikat komisyonlarını adli makamlarla karıştırmamak gerekir

Tüm komisyonların çalışmaları ele alındığında toplu bazı sonuçlar ortaya çıkarmak mümkündür. Buna göre:

Hakikat komisyonları adli davaların da konusu olabilecek pek çok olayla ilgilendiği için, komisyonlar ile mahkemeler birbirine karıştırılmaktadır. Onun için komisyonları adli makamlarla karıştırmamak gerektiği gibi, adli davaların yerine geçebilecek bir mekanizma olarak da düşünmemek gerekir. Hakikat komisyonları adli olmayan yapılardır ve bu özellikleri bakımından mahkemelerden daha az yaptırım güçleri vardır. Hiç kimseyi hapsetme ya da tavsiyelerinin yaptırımı konularında bir güçleri yoktur ve pek çoğu, sorularını yanıtlaması için dahi kimseyi zorlama gücüne sahip değildir. Ancak işlenen suçların yargılanmasında Arjantin örneğinde görüldüğü gibi mahkemelere belge sunabilir.

Bunların dışında Hakikat Komisyonları oluşturulurken komisyon üyeleri ve yönetime seçilen kişilerin kişisel duruşu çok önemli olmaktadır. Belli saygın ve koparıcı kişiliklerin olduğu komisyonlar, veri toplamada ve suçların açığa çıkarılıp itiraf ettirilmesinde önemli rol oynamışlar ve ifade veya bilgi vermesi gereken kişiler böylesi komisyon üyeleri karşısında soruna daha sorumlu yaklaşmayı tercih etmişlerdir.

Bu komisyonların çalışma sonuçlarında ilginç bir yan daha var. Aslında taraflar kendilerinin ya da karşıtının ne kadar suç işlemiş olduğunu önceden biliyorlar. Onun için genel tablo olarak komisyonlar, tarafların işlediği suçlarda bilinenin dışında pek farklı bir şey ortaya çıkarmamıştır. İç savaş dönemlerinin genel suçlusunun, hangi tür örgütlenmeler, yöntemler kullanmış olursa olsun egemen devlet güçleri olduğu komisyon raporlarında da teyit edilmiştir. Birçok raporda suç oranı yüzdelik olarak da belirtilmiştir. Burada önemli olan zaten kayıp çocuğunun öldüğünü ve kimler tarafından öldürüldüğünü bilen annenin katil-

den 'çocuğunu ben öldürdüm ve özür dilerim' itirafını ve özrünü beklemesidir. Mümkünse mezarının yerini göstermesidir. Yani mağdurun acısının toplumla paylaşılmasıdır. Böylece acıların ortaklaşması sevinçlerin de ortak arayışını getirecektir.

Hakikat ve Adalet Komisyonları:

-Geçici yapılardır; Yani belli bir süre için kurulur ve süre dolunca görevi sona erer.

-Geçiş dönemlerinde kurulur;

-Geçmişe odaklanır;

-Tek bir olayı değil, zaman diliminde gerçekleşen kötü muamele biçimlerini ve toplumda ciddi travmalara yol açmış belirli hak ihlallerini soruştururlar.

-Komisyon üyeleri çatışmalı tarafların ortak görüşü ile seçilebileceği gibi, Güney Afrika'daki gibi seçimle ya da Sierra Leone ve Guetemala'daki gibi komisyon başkanı veya üyeleri bir üçüncü gücün istemesi, onayı ya da ataması veya gözetimi ile de gerçekleşebilir.

-Komisyonun araştırdığı geçmiş zaman dilimi belli olmalıdır. Örneklerinde olduğu gibi bu süre, çatışmalı dönemi kapsadığı gibi daha uzun ya da kısa da olabilir. Ama mutlaka süresi belli olmalıdır.

Temel hedefleri:

1- Geçmiş ihlalleri araştırmak, ortaya çıkarmak ve resmi olarak tanınmasını sağlamak;

2- İnsan haklarına yönelik suç işleyenlerin sorumluluk üstlenmelerini sağlayabilir;

3- Mağdurlar için kamusal bir platform yaratabilir;

4- Mağdurlara tazminat ödenmesiyle ilgili tavsiyelerde bulunabilir;

5- Kamuda süre giden tartışmalar bilgi sağlayabilir ve bu tartışmalarda katalizör görevi görebilir.

6- Reformlar önermek, uzlaşmayı desteklemek ve geçmiş konusunda çatışmayı azaltmak;

7- Demokratik bir geçişi pekiştirebilir.

Bu çalışmaların esasını insan hakları ihlalleri oluşturmaktadır. Sadece birey olarak insan değil, insanı içinde yaşadığı toplumla birlikte ele alırsak topluluk hakları karşısında işlenen suçlar da bu çalışmanın kapsamı içinde olmaktadır. Topluluk hakları, bir etnisite, inanç, dil, renk ve siyasal grup gibi toplulukların ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel hakları karşısındaki suçları da içermektedir. Doğanın tahribi, insan yaşamını tehdit eden sağlıksız ortam ya da savaşlara neden olmak da bu komisyonların çalışma kapsamı içinde yer alabilir. Bugün dünyada devlet ve iktidar esasına dayalı olarak sürdürülmek istenen ya da oluşturulmak istenen egemenlikler, bu hakların tümünün ya da birinin veya bir kısmının ihlali üzerinde şekillenen savaşlar ya da saldırılar üzerine kurulmak istenmektedir.

Bütün bunların suç olarak tespit edilip suçluların ismen ya da farklı biçimde kabulü temelinde bir uzlaşma ortamı yaratmak barış ve demokratik toplum gelişmesinin teminatı olabilir.

"Toplum ve tarih karşısında af edilmesi gerekenler, kendilerine tanrısal aldatıcı bir af misyonu yüklemişlerdir. Ama bugünkü gelişmeler de gösteriyor ki 'mızrak artık çuvala sığmıyor.' Belki af, örgütsüz topluluklar için bir aldatma yolu olabilir, ama örgütlü-bilinçli toplulukların böylesi bir yanılgıya düşmesi artık mümkün görünmemektedir"

Suçlunun affında mağdurların da istemi belirleyici durumdadır

Bugün Güney Afrika'da beyazlar ya da siyahlar içinde Aparheid rejimini savunan çok az sayıda insana rastlanması elbette diğer gelişmelerin yanında bu komisyonun çalışması ile de ilgilidir. Onun için af olayına siyasal olmaktan çok toplumsal ve vicdani olarak bakmak önemli olmaktadır. Şimdiye kadar affı siyasal iktidarlar ya da yönetimler çıkarmıştır. Bu aflar ya bir şeyleri saklamak, oyalamak ya da gelecekte bela olabilecek bir şeylerden kurtulmak gibi bir amacı gütmüştür. Birçok ülkede af, devlet suçlarının örtbas edilmesi ve devletin açığa çıkan ceberut yüzünün yeniden şefkatli olarak görülmesini sağlamak için çıkarılmıştır. Yani toplum ve tarih karşısında af edilmesi gerekenler, kendilerine tanrısal aldatıcı bir af misyonu yüklemişlerdir. Ama bugünkü gelişmeler de gösteriyor ki 'mızrak artık çuvala sığmıyor'. Belki af, örgütsüz topluluklar için bir aldatma yolu olabilir ama örgütlü-bilinçli toplulukların böylesi bir yanılgıya düşmesi artık mümkün görünmemektedir. Bu anlamda af, çatışmalı ortamların durdurulması ve özgürlüğe dayalı barış uzlaşı ve demokrasi kültürünün geliştirilmesinde oluşturulacak projeler bütünlüğünün bir parçası olarak koşullara göre özgünlüğü içinde ele alınıp değerlendirilebilir. Ama belirtilenin dışında geleneksel af yaklaşımını toplumun demokratikleştirilmesi mücadelesinde bir yere koymak mümkün değildir. Yaşananlardan da görüldüğü gibi aksine bir işlev görür. Onun için Pinochet'nin affı ile Ecevit ya da Rahşan afları veya Özal 'salıvermesi' arasında ciddi bir ayrım yoktur. Affa bunun dışında bir yaklaşım Guetemala'daki 1987 yılında çıkarılan gibi 'af' kanunlarının arayışını güçlendirir. Guatemala hükümeti 1987 yılında bir genel af ilan etti. Genel af sadece URNG'nin tüm üyelerinin teslim olması ve silahlarını bırakmalarını hedefliyordu. URNG bunu kabul etmedi. Bu girişim karşısında URNG, 'ülkede demokratik bir sistemin ve yerli haklarının anayasal güvenceye alınmaması durumunda hiçbir şekilde silah bırakmayacağını' duyurdu. Bu af perspektifi, uzun bir dönem tarafların tüm görüşmelerinin ilk şartı olarak masaya geldi. Bu perspektif, 'teslim olmak ve silahları bırakmak'tı. Şimdiye kadar ki af uygulamaları dışında G. Afrika Hakikat Komisyonu kısaca 'hakikate karşılık af' şeklinde formüle edilebilecek bir uygulamayı gündeme getirmiştir. Bu af türü bireysel başvuru temelinde bireylere uygulanmıştır. Suçlunun affında mağdurların da istemi belirleyici durumdadır bu formülasyonda.

Demokratik Türkiye-Özgür Kürdistan yolunda bir köprü olarak Hakikat ve Adalet Komisyonu

Özelinde 1925'lerle birlikte, Türkiye Cumhuriyeti devleti sınırları içinde sömürge statüsünde tutulan Kuzey Kürdistan'da TC tarafından uygulanan imha ve inkâr politikası yüz binlerce Kürt'ün katliamına, bir o kadarının sürgüne gönderilmesine neden olmuştur. Kürt ulusunun sadece jenositle değil tümüyle beyaz katliamla (asimilasyon) da tarihten silinmesi amaçlı uygulanan bu politikalar karşısında hem genel olarak ve hem de tek tek değerlendirilmesi gereken birçok isyan yaşanmıştır.

Gerek jenosit ve gerekse beyaz katliamlar altında yok edilme sürecine alınan Kürt halkının yaşadıklarının, sosyal-siyasal-ekonomik-kültürel ve toplumsal psikoloji ve kişilik gibi alanlarda ciddi ve mutlaka onarılması gereken tahribatlar yarattığı da bir gerçektir.

Bir bütün olarak tarihten silinme sürecine alınan Kürt halkı, sadece TC sınırları içindeki Kuzey Kürdistan'da değil, İran-Irak ve Suriye sınırları içindeki Doğu-Güney ve Güneybatı Kürdistan parçalarında da benzeri bir sürece tabi tutulmuştur. İran ve Irakla İngiltere'nin, Suriye ile Fransa'nın, Türkiye ile yine başta bu iki güç olmak üzere 1945'lerden sonra ABD-İsrail'in yanı sıra NATO adı altında örgütlenen tüm kapitalist modernite güçlerinin ilişkileri düşünüldüğünde; Kürtlere yaşatılan inkâr-imha süreci ile bu güçler arasında direkt bağlantı kurulması da kaçınılmaz olmaktadır.

Dünya egemen güçlerinin onayı ile ve insanlığın gözleri önünde jenosit ve asimilasyonla yok oluş sürecine alınan Kürt halkı, 1973'lü yıllarla birlikte Reber Apo önderliğinde Kürt özgürlük mücadelesini yaratarak yok edilme sürecine 'DUR!' demiştir. 1978 yılında öncü gücü olarak kurulan PKK ile özgürlükteki kararlılığını dünyaya ilan etmiştir.

Kaynağını tarihsel-toplumsal kimliğinden alan Kürt özgürlük mücadelesi, haklılığını sadece kendi gerçekliğine değil uluslararası normların kabul ölçülerine de dayandırmıştır. Gerek 'Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı' ilkesi ve gerekse dünya ölçeğinde kabul gören 'Üç Kuşak Hakları' Kürt halkının tartışılmaz, engellenemez ve devredilemez haklarının neler olduğunu ortaya koymuştur. Reber Apo ve PKK de bu hakların savunucusu olarak sömürgeci devletlere ve dünya egemen güçlerine Kürtlerin de bu haklara sahip olması gerektiğini sürekli hatırlatmıştır. Bu hatırlatma mücadelesi, Kürt halkı açısından da bir aydınlanma ve kimliğine sahip çıkarak özgürlüğe olan tutkusunu örgütlü bir şekilde açığa çıkarma anlamına gelmiştir.

Bu şekilde 1978'de PKK ile öncü partisine kavuşan Kürt halkı 1984 ile birlikte ordulaşarak özgürlük mücadelesini ulusal kurtuluş savaşı ile taçlandırma yoluna girmiştir.

Devlet içindeki gizli örgütlenmeler yoluyla büyük katliamlar yapılmıştır

Kürdistan'da ulusal-demokratik devrim mücadelesi bu şekilde gelişmeye başlarken, Türkiye'de yükselen demokratik devrim mücadelesi ile TC devleti, bu kabaran ulusal ve sosyal devrim dalgası karşısında resmi güvenlik güçleri dışında NATO patentli özel paramiliter güçlerini devreye sokmuştur. Bu güçler içinde MHP-Ülkü Ocakları gibi faşist organizasyonlar dışında Özel Ordu örgütlenmesi olarak NATO ve ABD eksenli oluşturulan kontr-gerilla yer almıştır. Böylece, İkinci Dünya Savaşı sonrası bir yanda başını Sovyetlerin çektiği reel sosyalist blok, diğer yanda ise başını ABD'nin çektiği emperyalist blok dengesi nedeniyle yeni mücadele araçları devreye girmiştir.

Soğuk savaş süreci de denilen ve 1990'lara kadar süren bu dönemde ABD ve genel olarak emperyalist blokun askeri birliğinin ifadesi olan NATO, dünyanın her tarafında 'sosyalizm ve demokrasi' güçlerine karşı, devletler içinde çeşitli gizli örgütlenmelere girmiştir. Bu örgütlenmeler yoluyla büyük katliamlar, sistematik insan hakları ihlalleri yapılmıştır. Tepeden tırnağa kirli savaş aygıtları olarak tarihe geçen bu örgütlenmeler yoluyla, askeri faşist darbeler, özel işkence haneli hapishaneler, faili meçhuller, toplu katliamlar, yaygın işkence ve yakılan-yıkılan ormanlar-köyler, zorunlu göçler, açlık-işsizlik birçok ülkenin günlük yaşamının bir parçası haline gelmiştir.

Kürdistan'da vahşet düzeyindeki uygulamalar halen sürdürülmektedir

Bugün Türkiye'de Ergenekon diye tanımlanan örgütlenme de o dönemin bir projesi olarak günümüze kadar insanlık dışı uygulamalarını sürdürmüştür.

İşte bu örgütlenme yoluyla 1950'lerden bu yana işlenen suçlar dışında 1977 yılında İstanbul Taksim Meydanı'nda 1 Mayıs'ta 50 ye yakın devrimci katledilmiştir. Faili meçhul cinayetler ve sağ-sol çatışması adı altında günlük olarak yoğun cinayetler gerçekleşirken Kürdistan'da da bu örgütlenme vahşet düzeyindeki uygulamalarını bugüne kadar sürdürmeye devam etmiştir.

TC'nin genel inkâr-imha politikasına bağlı olarak 1978 yılı yeniden jenositte varan uygulamalarını devreye soktuğu yıl olmuştur. Maraş katliamı ile bini aşkın Kürt, sadece etnik ve inanç kimliği nedeniyle katledilmiştir. Bir o kadarı da yaralanan Kürtlerin evleri-işyerleri talan edilmiş ve yerlerinde yaşayamaz hale getirilmişlerdir. Arkasından Malatya'da, Sivas'ta sınırlı da olsa benzeri uygulamalara tanık olunmuştur. Çorum'da da hem aleviler ve hem de demokratlar benzeri bir durumla karşılaşmışlardır.

1979-1980 yılı ABD ve NATO'nun bölgede önemli güç kaybına uğradıkları bir dönemi ifade etmektedir. Afganistan'da yaşanan Sovyet işgali, İran'da gerçekleşen İslam devrimi Batılı emperyalist güçlere karşı önemli birer darbe olmuştur. Suriye zaten Sovyet bloku ile hareket etmektedir. Bu yolla Lübnan devleti ve Filistin örgütleri kontrol altında tutulmaktadır. Libya, Cezayir gibi ülkeler üçüncü dünya güçleri olarak Sovyetik sistemin dayanakları pozisyonundadır. Bu ülkelerin ve genel olarak Arap-İslam kamuoyunun Filistin mücadelesine verdiği destek İsrail'in varlığını tehdit etmektedir. Doğal olarak bu durum Türkiye ve Saddamlı Irak'ın önemini her zamankinden daha fazla artırmaktadır. Dünyanın önemli bazı bölgelerinde olduğu gibi ABD-İsrail-İngiltere ve genel olarak NATO'nun insan-

lık dışı uygulamalarının bu iki ülkede ve Filistin halkı üzerinde 1980'li yıllarla birlikte arttığını görmekteyiz.

ABD ve NATO güçleri kendi yarattıkları canavarlarla savaşıyorlar

Bu uygulamaların başında Irak etkin askeri güç haline getirilip İran Devrimi'ne saldırtılırken Türkiye de 12 Eylül 1980 yılında askeri faşist bir darbe ile yönetilmeye başlanmıştır. İsrail Lübnan'ı işgal etmiştir. Irak'ın askeri olarak güçlendirilmesi, iki milyon civarında insanın ölümüne yol açan ve 8 yıl süren Iran-Irak savaşına ve Halepçe katliamının yanı sıra yüz binlerce Kürt'ün mültecileşmesine neden olmuştur. Türkiye'de ki yaşanan faşist darbe ile de demokrasi güçleri büyük oranda darbelenip örgütlenmeleri dağıtılırken; milyonlarca insan işkenceden geçirilmiş, yüz binlerce insan gözaltına alınmış ve daha darbenin ilk yıllarında yüzlerce insan resmen ya da kayıp edilerek katledilmiştir. Ve sonucu halen tam olarak bilinemeyen insanlık suçları işlenmiştir. İşlenmeye devam edilmektedir.

Lübnan'da İsrail tarafından Filistin halkına karşı büyük katliamlar yapılırken, Filistin örgütleri mülteci konumuna düşürülmüştür. Bu süre içinde Yeşil Kuşak projesi ve İran Devrimi karşıtlığı çerçevesinde Suudi merkezli olarak siyasallaştırılan İslam yoluyla, demokrasi mücadeleleri engellenmek istenirken; Suriye, Cezayir, Mısır, Afganistan ve Filistin'de sonradan yaratıcılarının başlarına da bela olan Hizbullah, Müslüman Kardeşler, Taliban-El Kaide ve Hamas gibi örgütler devreye sokulmuştur.

Belki bir önceki ABD başkanı George W. Bush son elli yıllık ABD politikalarının ve Obama da 1954 yılında İran'a Musaddık'a karşı yapılan darbenin özeleştirisini verdiler ama bu son elli yıl içinde insanlığın neler yaşadığını hissederek mi bunu yaptılar, yoksa eskisi gibi dünyayı yönetemeyeceklerini görerek bir taktik yaklaşım olarak mı böylesi açıklamalarda bulundular? Bu soruyu mutlaka doğru yanıtlamak gerekmektedir. Çünkü ABD ve NATO güçleri Afganistan'da, Irak'ta ve Filistin'de kendi yarattıkları canavarları ortadan kaldırma gerekçesiyle yaptıkları askeri işgaller ve operasyonlarda da yüz binlerce insanın yaşamına mal olmuştur ve olmaya devam etmektedir.

Konumuz elbette bir bütün olarak Ortadoğu'nun durumu ve 20. yüzyıl tarihi değil. Fakat bugün uygulamaya konulmak istenen Büyük Ortadoğu Projesi (BOP) ve bu projenin merkezinde yer alan Kürdistan değerlendirildiğinde, istemesek de Ortadoğu'yu kısa tarihi ile birlikte bütünlüklü ele almak zorunda kalıyoruz. Çünkü Kürdistan, bu güçlerin öncülüğünde dört parçaya bölünürken Ortadoğu'nun siyasal haritası çıkarılmıştır. Kürdistan'a hâkim olan devletler ya bu güçler tarafından kurulmuş ya da desteklenmiştir. Kürdistan'da yaşanan tüm vahşetten bu güçler en az sömürgeci devletler kadar sorumludur. En son Önderliğimize karşı gerçekleştirilen uluslararası komplo bu güçlerin mutfağında hazırlanan bir proje ile gerçekleştirilmiştir. Bugün Özgürlük Hareketine karşı geliştirilen proje ya da politikalar ağırlıklı olarak bu güçlere ait olmaktadır. Her ne kadar Önderliğimiz ve PKK, TC ve diğer bölge devletlerine 'bu sorunu içimizde çözelim' diye çağrı yapsa da esas olarak bu güçler iç çözüme engel olmaktadır.

12 Eylül askeri darbesi, Türkiye'deki sol muhalif güçleri darbeleyip dağıtırken; PKK bu süreçte ne kadar ağır darbe yemiş olsa da, Önderliğin duyarlılığı ve çabası sonunda Kürdistan Ulusal Kurtuluş (KUK) devriminin sürekliliğini sağlayacak kadar güç geri çekilmeyi başarmış ve yeniden toparlanıp devrimci mücadeleyi yükseltmek için Kuzey Kürdistan'a gerilla hareketi biçiminde yeniden dönüşü gerçekleştirmiştir.

Önderlik hep hakikatlerin açığa çıkarılmasındaki ısrarını sürdürmüştür

15 Ağustos 1984 Atılımı'yla birlikte Kürdistan Özgürlük Mücadelesi yeni bir döneme girmiştir. Halk Savaşının çeşitli evreleri biçiminde gelişen bu süreç; 21 Mart 1993 yılında Önderlik tarafından ilan edilen 'tek taraflı ateşkes' ile birlikte yeni bir döneme geçişin sancılarını yaşamaya başlamıştır. Bu sancılı dönem, en son 15 Şubat 1999 Uluslararası Komplosu sonrası Önderliğin geliştirmiş olduğu paradigmasal değişimle birlikte yeni bir sürece evrilmiştir. Bu evrilme elbette tek taraflı olarak PKK açısından gerçekleşmiştir. Yoksa bu değişim TC'nin inkâr-imha politikasında yaşanan bir değişim sonucunda ya da karşılıklı gerçekleşmemiştir.

Tek taraflı ateşkes sürecine 1 Haziran 2004 yılına kadar uyan PKK bu tarihten sonra 1 Haziran Atılım Kararı ile yeni paradigma çerçevesinde meşru savunma mücadelesinde aktif bir sürecin içerisine girmiştir.

Bu tarihten sonra Önderlik, demokratik çözüm yolunda 'Hakikatleri Araştırma ve Adalet Komisyonları' ve 'Akil Adamlar Komisyonları'nı oluşturma gibi çözüm önerilerini geliştirmeye başlamıştır. Bir yandan ağır esaret koşullarında tutulan Önderlik bu çözüm önerilerini geliştirirken, diğer yandan da üst üste verilen tecrit cezaları ve zehirleyerek kat-

letme gibi uygulamalarla yoğun bir işkenceli süreç içerisine alınmıştır. Diğer yandan 'sınır ötesi' de dahil olmak üzere Özgürlük Hareketi askeri imha süreci ile karşı karşıya gelmiştir. Ama Önderlik çözüm önerilerinden vazgeçmediği gibi son üç yıldır diğer demokratik çözüm projeleri dışında hakikatlerin açığa çıkarılmasındaki ısrarını sürdürmüştür.

KCK böylesi bir komisyona her türlü kolaylığı sağlayacağını belirtmiştir

Bu çağrıya olumlu yanıt veren KCK Yürütme Konseyi, *"Bu komisyon içte, Türkiye'de kurulmalıdır. Türkiyeli demokratik kurum ve kuruluşlarca desteklenmeli yani güçlü bir toplumsal desteği olmalı ve sivil toplum kesimleri arkasında olmalıdır. Devlet de bir biçimde onun varlığını (birden bire olmazsa da) kabul etmeli. Uluslararası çevreler bu çalışmada sadece kolaylaştırıcı olabilirler. ...Bu savaşta birçok doktor, öğretmen, işadamı, milletvekili vuruldu. Binlerce sivil savunmasız insan vuruldu. Şimdi bunları vuranlar gizli mi kalacak? Oluşturulacak olan bir komisyon bunların suç olup olmadığını ve hakikatin kendisini açığa çıkarmalı... Olayı bizzat uygulayanlar ve söz konusu olaydan bizzat zarar görenler birbiriyle yüzleştirilerek, bu sorun kökten telafi edilmeli. Böylece iki halkın birlikte yaşayabilmesi için yeni bir sayfa açılmalıdır. ...Bizden yana işlenen suçların bir bir ortaya çıkarılmasına hazırız. Bizim taraftan hangi suçlar işlenmişse, bunların aydınlatılması için her türlü imkân ve olanağımızı sunarız. Bu konuda bütün arşivimizi açar, en samimi bir biçimde her şeyimizi ortaya koyarız. Fakat aynı şeyler devletten yana işlenen suçlar açısından da geçerli olmalıdır."* diyerek kurulacak böylesi bir komisyona her türlü kolaylığı sağlayacağını belirtirken devletin de buna hazır olması gerektiğini vurgulamaktadır.

15 Ağustos 1984 yılından itibaren başlayan gerilla savaşı süresince Kürdistan'da birçok insanlık suçu işlenmiştir. Bu, işlenen suçların tamamına yakını devlet güçlerine ait olmasına rağmen, yakılan köyler, kaybedilen insanlar, toplu katliamlar gibi insanlık suçlarının çoğu Özgürlük Hareketinin üzerine atılmaya çalışılmıştır. Devlet, elindeki güçlü medya olanaklarını ve diplomatik kanallarını da kullanarak kamuoyu önünde ve uluslararası alanda PKK yi ve gerillayı suçlu pozisyonda göstermeye çalışmıştır/çalışmaktadır. Doğal olarak işlenen suçların failleriyle birlikte ortaya çıkması ve faillerin suçlarını itiraf ederek mağdur taraflardan özür dilemesi için tarafsız bir çalışma grubunun hakikatleri açığa çıkarmak için bir komisyon oluşturması önemli olmaktadır.

Egemen ulus kültürünün yarattığı aldatılmışlık duygusu ciddi bir sorundur

Bu temelde Önderlik tarafından taraflara çağrısı yapılan Hakikatleri Araştırma Komisyonu gündeme getirilirken verilen örnekler sadece devletin yaptıklarıyla sınırlı kalmamaktadır. PKK ve Gerilla saflarında da yaşanan yetmezlikler ve işlenen suçlar da gündeme gelmektedir.

Bugün 1984 ten bu yana yaşanan çatışmalı ortamda asker, polis, korucu, sivil ve gerilla olarak toplam en az 70 bin civarında ölüm yaşandığı tahmin ediliyor. Bu ölüm olayları içinde 20 bine yakın faili meçhul cinayet de var. Bunun dışında beş bine yakın yakılanyıkılan, boşaltılan köyler var. Milyonlarca insan yerini yurdunu terk etmek zorunda bırakılmış. Açlığa, işsizliğe terk edilmiş ve insan tüccarlarının merhametine bırakılmıştır. Bu çatışmalı süreçte on binlerce dönüm ormanlık alan yakılmıştır. Belki rakamlarla yaşananları ifade etmek fazla bir anlam taşımayabilir. İşkence, kaybedilme, göçertme ve sürekli ölüm, açlık korkusu altında tutulan insanların geçmişi sorgulayamaması ve bu sorgulama üzerinden geleceğini güvenle kurma duygusunu yaşayamaması diğer ülkelerde olduğu gibi Kürdistan'da da önemle ele alınması gereken bir konudur.

Diğer yandan sürekli gerçeği bilmeden hep birilerini suçlayan egemen ulus kültürünün yarattığı aldatılmışlık duygusu da ciddi bir sorun olmaktadır. En basit bir örnek olarak; Kürtler bu toprakların esas halkı olmasına ve Türklerin bu coğrafyaya yaklaşık bin yıldır gelmiş olmasına rağmen cumhuriyet döneminde verilen tarih bilincinde durum tersine çevrildiği gibi Türkler artık Kürtlerden habersiz bir halk haline gelmiştir. Gelişen özgürlük mücadelesi sonucunda bu topraklarda Kürtlerin de varlığı yeniden kabul edilmeye başlanmaktadır. Hâlbuki Türkler, cumhuriyetin ilk yıllarına kadar hem kurdukları devletler ve hem de halk olarak Kürtlerin varlığından haberli oldukları gibi stratejik dostluk içinde birlikte birbirini tanıyarak yaşıyorlardı. Yani binlerce yıl var olan Kürtler, 70 yıl boyunca yok oldu ve birden yeniden var olmaya başladı. Bu durum Türk halkı açısından da ciddi bir problem olmaktadır. Yani 70 yıldır kandırılmıştır. Yalan üzerine bir kişilik yapılanması içine sokulmuştur. Bu durum bile başlı başına tarihle yüzleşme ve hakikatlerle tanışma nedeni olmaktadır. Bugün Türkiye'de bunlar yaşanmaktadır.

Geçmişte yaşananların unutulacağını sanmak bir yanılgıdır

Bir yandan güvensizlik, diğer yandan suçlayıcı ve inkârcı pozisyonda olmak güçlü bir savaş zemini anlamına gelmektedir. Bu zemin, büyük katliamlar, halklar arası boğazlaşma savaşlarının gizli gücü olurken; savaş rantçıları için de bulunmaz fırsatlar yaratmaktadır. Bundan dolayı güvensizlik, adalet yoksunluğu, ırkçılık, yoğun ve yaygın yoksulluk zemininin açığa çıkarılarak kurutulması için hakikatlerin ortaya konulması şart olmaktadır. Geçmişte olduğu gibi bir takım kutsallıklar, zorunluluklar, karşıtının zulüm ve baskısı neden gösterilerek zulme karşı yapılan zulüm ve insan hakları ihlallerinin direniş kutsallığı altında gözlerden saklanması ilerde ciddi problemleri de ortaya çıkaracaktır. Bugün eski Yugoslavya'yı oluşturan topluluklar bunun en açık örneğidir. İkinci Dünya Savaşı'nda faşizme karşı direniş söylemi altında topluluklar arasında yapılan haksızlık, suç ve insan hakları ihlallerinin üzerinin kapatılarak, 'Yugoslavya'nın birliği' adı altında hakikatin açığa çıkarılmaması ve geçmişte yaşananların unutulacağının sanılması bir yanılgı olmuştur. Ve bu yanılgı 50 yıl sonra büyük katliamların zemini olarak kullanılmıştır. Bosna-Sırp örneği de

göstermektedir ki hangi amaç için olursa olsun hakikatin gizlenmesi çözüm olmadığı gibi yeni suçların zemini olmaktadır. Eskiden acıları yaşayan nesiller şimdi yaşamıyor olsalar bile onların çocukları bir biçimde hakikat arayışı içerisine girmekte ve bu arayış doğru temellerde gelişmediği zaman çoğu kez yeni hakikat arayışlarının nedeni olmaktadır. Onun için Türkiye' de, Kürdistan'da ya da Ortadoğu'da 'bugün hemen barış' diyen tüm çevreler ideolojik, etnik, sınıfsal ya da inanç ayrımı yapmaksızın işlenen insanlık suçlarının açığa çıkarılmasının çabasına aktif katılmalıdır.

Dünyada ve bölgelerde yaşanan değişimler, nasıl ki iç savaş yarası kanayan ülkelerde çeşitli uzlaşı arayışı içinde tarafları 20. yüzyıla özgü çözüm yolları dışında yeni arayışlara itmişse, benzeri gelişmelerin zemini başta Türkiye olmak üzere bölgede de güçlenmektedir.

PKK dört devlet içinde de demokratik çözüm mücadelesi yürütmektedir

Özellikle Kürdistan'ın bölgedeki coğrafi yeri ve dört temel ülkeye dağılmış yaklaşık 40 milyonluk nüfusu ve tüm Kürdistan coğrafyası ile dünyanın birçok yerine dağılmış Kürtlerin içinde PKK'nin var olan örgütlülüğü demokratik çözüm arayışında Kürt Özgürlük Mücadelesini ve Önderliğini önemli bir yere oturtmaktadır. Fiili olarak 25 yıldır süren savaşın bugün Önderlik ve PKK tarafından meşru savunma sınırlarına çekilmesi çözüm noktasında önemli avantajlar yaratmaktadır. Meşru savunma eksenli konumlanan gerilla gücüyle PKK bugün sınırlarına dokunmamayı taahhüt ettiği dört devlet içinde de demokratik çözüm mücadelesi yürütmektedir. ABD'nin mevcut statülere dayanmayan BOP'u da statükocu güçler açısından ciddi sorunlar yaratmaktadır.

PKK tarafından bölgede geliştirilmek istenen demokratik çözüm arayışları ve BOP arasına sıkışmış olan Türkiye, dünya ekonomik krizinden de ciddi olarak etkilenmiş bulunmaktadır. Kriz derinleştikçe ekonomik istikrarsızlık ve işsizlik artmaktadır. Kitlelerin alım gücü giderek düşerken toplumun büyük çoğunluğu açlık sınırında bir yaşam savaşı vermektedir.

> **"Uluslararası komplo ve İmralı sistemi içinde geliştirilen işkenceli ortam yoluyla Önderlik ve PKK mücadele araçları ve mücadeleci duruşlarından yoksun bırakılmak istenmişlerdir. Ama bu politikalar da tutmamıştır. Önderlik tarafından geliştirilen yeni paradigma ve buna dayalı mücadele araç ve yöntemleri TC açısından da artık kaçılacak bir yolunun kalmadığının ilanı olmuştur"**

Bu krizli süreç içinde devletin soğuk savaş sürecinde NATO bağlantılı olarak oluşturduğu yasadışı örgütlenmeler ciddi bir problem olmaktadır. Bunun gibi birçok faktör bir araya geldiğinde TC'nin deşifre olmuş uygulamaları, gelişmeler karşısında devleti zor duruma düşüren örgütlenmelerinin yanı sıra tarihsel ve güncel görevler birbiri peşi sıra dizilmektedir. Sorunların bu denli kabarması ve çözümsüzlük ciddi siyasal sıkıntılara da neden olmaktadır. 1990 yılından beri yaşanan hükümet değişiklikleri, başta Turgut Özal olmak üzere askeri ve mülki yetkililerin bir kısmına karşı yapılan suikastlar, Ordu ile hükümetler arasında yaşanan sıkıntılı ilişki ya da çelişkiler, Kürt sorunu karşısında esas oyalama amaçlı çelişkili birçok söylem ve tutum geliştirme süreçleri yaşamıştır.

Uluslararası komplo ve İmralı sistemi içinde geliştirilen işkenceli ortam yoluyla Önderlik ve PKK mücadele araçlarından ve mücadeleci duruşlarından yoksun bırakılmak istenmişlerdir. Ama bu politikalar da tutmamıştır. Önderlik tarafından geliştirilen yeni paradigma ve buna dayalı mücadele araç ve yöntemleri TC açısından da artık kaçılacak bir yolunun kalmadığının ilanı olmuştur.

Tıkanan tüm yollar ve Avrupa Birliğine giriş arayışları içinde 1990'lardan sonra TC, AB standartlarına uyum adı altında devlet içindeki canavarları sınırlama uğraşısı sürecine girmiştir. Susurluk, Şemdinli ve Ergenekon davaları ile Hizbullah operasyonları bu sürecin belli başlı örnekleridir. Ama tüm bu uğraşlar bir noktadan sonra Kürt sorununun çözümsüzlüğünden kaynaklı kirli savaş ve sonuçlarında tıkanmıştır. En son Ergenekon davasında açılan mezarların 'Fıratın doğusu'nu da kapsamasının arkasından, açılan toplu mezarlarda bulunan elbise parçaları ile hakikatlerle yüzleşmeye yakınlaşan devlet, bulunan kemiklere 'hayvan kemiği'dir diyerek bir kez daha Kürt sorunundaki çözümsüzlüğünün ağırlığı altında ezilmiştir.

Kürt sorunundaki çözümsüzlük devleti hızlı bir tükenişe götürüyor

Öyle görülüyor ki gelinen aşamada Kürt sorunundaki çözümsüzlük devleti hızlı bir tükenişe doğru götürüyor. Birçok askeri, bürokratik yetkili bu durumun farkında. Birçok yazar, çizer, aydın, sanatçı 'artık gidilecek bir yer kalmadı sorunu çözelim' diyor. Önemli bir kesim ve çevre de 'biz çözmezsek ABD, AB kendine göre çözecektir' diyor. Ve bu çözüm çerçevesinde de her gün yeni yeni emperyalist raporlar yayınlanıyor. En son 'Güney Kürdistan-Türkiye ilişkisi nasıl olmalıdır?' diyen bir plan gündeme girmiş bulunuyor.

Türkiye hem tarihi hem de bugünü ile sadece Kürt sorunu karşısında değil birçok noktada kuşatma altına alınmış ve zorlanıyor. Ermeni, Kıbrıs, Ege sorunları, Ekümenlik, ruhban okulları sorunu, Hrant Dink davası sorunu, Mardin katliamı, Çukurca ve Uludere'de patlayan mayınlar, askere sivil mahkemelerde yargı yolunun açılması, Darbe raporları, Ergenekon davası, sınırların mayınlı sahadan temizlenmesi ve AKP-İsrail ilişkileri, işsizlik, açlık vb sorunlar altında bir de göze alınamayacak askeri masraflar altında kendisini tümüyle satsa da kurtulamayacak bir Türkiye gerçekliği karşımızda duruyor.

İşte böylesi bir Türkiye'ye 'Kürt sorunu nasıl çözülür' sorusuna da Önderlik 'içimizde çözelim'. TC devleti sınırlarına dokunmadan Anayasada güvence altına alınan Kürt ulusal-kültürel-ekono-

mik ve siyasal hakları yoluyla bu sorun çözülür diyor. Ve başta PKK olmak üzere KCK bileşenleri bu Önderlik projesini desteklemenin ötesinde gerçekleştirme mücadelesi yürütüyor.

Barış içinde yaşamak için tarihle suçlar ve suçlularla yüzleşilmeli

Onun için çocuğu şehit düşen her Kürt anası 'benim yüreğim yandı diğer anaların yüreği yanmasın, demokratik çözüm içinde silahlar sussun' diyor. Bu bir demokrasi bilincinin göstergesi ya da kültürünün ifadesi oluyor. Kürt halkı Önderi Reber Apo ve öncü partisi PKK gibi demokratik toplum arayışının duygusunu hissediyor ve üslubunu kullanıyor. Yani Kürt halkı devlet sınırlarına dokunmadan özgürlüğe dayalı bir barış içinde demokratik bir ortamda yaşamak istiyor. Ama aynı Kürt halkı, "Köylerimi yakanlar nerede, beni işsiz, evsiz, aç, evlatsız, babasız, anasız, kardeşsiz bırakanlar nerede?" diye de soruyor. Bu sorular içinde kimisi mezar arıyor, kimisi fail arıyor. Belki de sadece 'Böyle ölmeyi hak etmek için size ne yaptık?' denilecek. Belki de 'tamam öldürdünüz de neden mezarsız bıraktınız?' denilecek.

İşte böylesi bir ortam da eğer çözüm gelişecekse 'Akil adamlar topluluğu' ve 'Hakikatleri açığa çıkarma ve adaleti sağlama komisyonları' ilk atılması gereken adımlar olmaktadır. Bu adımlar esasında Kürtlerden çok Türkler için lazım. Susurluktan bu yana açılan tüm çete davaları ile Hizbullah ve Ergenekon davaları bir bütün olarak Türkiye'de yaşanan insanlık dışı uygulamaların faillerini gösteriyor. Her gün yeni bir itirafçı çıkarak yeni yeni cinayet bilgileri veriyor. Hâlbuki kısa süre önce bütün bunların çoğu PKK ye aitmiş gibi gösteriliyordu. Böyle olmadığı ortaya çıktıkça yani devletin her yanından irin aktıkça, o pis pis kokan gerçekler karşısında Türk halkının geçireceği travmaların tedbirinin şimdiden alınması gerekir. Sivilleri, çocukları, silahsız-savunmasız insanları kimler katletmiş ve toplu mezarlara doldurmuş? Kimin helikopterleri imiş köyleri yakan-bombalayan? Kimlermiş uyuşturucu satan-pazarlayan? Kimlermiş teröristlerin mayınları denilerek ya da intihar etti denilerek 'Mehmetçiği' vurup arkasından timsah gözyaşları döken? Ve öldürdükleri askerin annelerine 'teröre lanet' dedirten? Kimlermiş 'iyi çocukların' ellerine bombalar verip sağı-solu bombalatıp sonra da 'teröristler yaptı' diyen? Kimlermiş çocuk ticareti yapan, çeteler kurup kapkaç takımları oluşturan? Bunları namuslu her insan bilip sorguluyor. Ya bilmeyip de kandırılan büyük çoğunluklar ne olacak? Elbette sınırları belli olmak kaydı ile bunlar bir bir ortaya çıkmalı. İnsanlar-toplumlar birbiriyle barış içinde yaşamak için tarihle, suçlarla ve gerçek suçlularla yüzleşmeli.

Bu yüzleşmede oluşturulacak hak adalet komisyonları rollerini oynamalı. KCK yürütme Konseyi oluşturulma biçimine ilişkin bir çerçeve çizmiş ve kendi cephesinden bir tartışmanın yanı sıra bir hazırlık da başlatmış bulunuyor. 'İçerde Türkiye'de oluşturalım bu komisyonu' diyor. Dış güçler için sadece 'kolaylaştırıcı olabilir' denilerek de bu komisyon karşısındaki pozisyonu çiziliyor. Yani böylece Sierra Leone ve Guatemala'daki komisyon oluşturma biçiminde üçüncü gücün yani BM'nin veya benzerinin böylesi bir rol oynamasına gerek yoktur deniliyor. KCK yürütme Konseyi açıklamasında komisyon 'içerde kurulsun' derken Türkiyede'ki aydınlar, demokrasi güçleri ve STÖ'lere bu çalışma için duyarlılık ve sahiplenme çağrısı yaparken; Güney Afrika'daki komisyon oluşturma aşamasını anımsatıyor. 'Devlet de bir biçimde onun varlığını (birden bire olmazsa da) kabul etmeli' denilirken de, tüm diğer komisyonların oluşturulmasından farklı bir giriş yapılıyor. Diğer komisyonların oluşmasında devlet direkt ya hükümetler veya parlamentolar ya da devlet başkanları düzeyinde işin içindedirler. Yine açıklamada PKK'nin oluşan komisyonların çalışmasını kolaylaştırmak için tüm imkânlarını kullanacağı ve arşivlerini açacağı garantisi veriliyor.

Gutemala' da oluşan komisyona devrimci güçler arşivlerinin yeterli olmadığı gerekçesiyle gerekli desteği sunamıyor. Önderlik komisyonun gerekliliğini anlatırken gerilla ve Parti içinden birçok örnek vererek komisyon çalışmalarının Parti güçlerini de soruşturabileceği mesajını vermektedir. PKK de bu mesajı 'arşivlerimizi açarız' diyerek tamamlamaktadır.

Ortadoğu'da ve Kürdistan'da oyalama ile sadece fırsatlar kaçırılır

Özellikle gerilla içinde Ergenekon davasıyla bağlantılı olarak tek tek bazı isimler düzeyinde bu bağlantının olup olmadığının araştırılması Önderlik tarafından istenmektedir. Muş, Bingöl ve Amed üçgeninde olanlarla bu durumun araştırılabileceği Önderlik tarafından dile getirilmektedir. Bazı eylemlerin yanında 33 askerin öldürülmesi olayı da yine bu çalışmanın aydınlatılması gereken yanı olmaktadır. Parti tarihine dörtlü çete diye geçen pratik sürecin sorumluları da bu konu kapsamı içinde ele alınmaktadır. Önderlik komisyon çalışmaları çerçevesinde birçok aydınlatılması gereken örnek sunmaktadır.

Önderlik ve KCK Yürütme Konseyinin açıklamaları da gösteriyor ki toplumsal uzlaşma ve demokrasi kültürünün gelişmesinde hakikatlerin açığa çıkarılması önemli bir rol oynayacaktır. Bu rolün oynanmasında aydınlar, sivil toplum örgütleri başta olmak üzere medya ve demokrasi güçleri önemli ve hatta belirleyici bir rol oynayacaktır. Bu rolün oynanmasında en azından savaş tarihi sürecinin aydınlatılmasında PKK üzerine düşen görevleri yerine getirecektir. Yerine getirilecek bu görev demokratik çözüm yolunda önemli bir adım olacaktır. Bu adımın bir köprü vazifesi görmesi de ancak devletin atacağı adımla mümkün olacaktır.

Böylesi bir gelişmenin önünün açılması için özellikle devletin yıllardır yapa geldiği aldatıcı, oyalayıcı tutumlarından vazgeçmesi ve 'yurttaşım' dediği insanlara karşı samimi davranması gerekir. Unutulmamalı ki, Ortadoğu'da ve Kürdistan'da oyalama ile zaman kazanılmaz, sadece fırsatlar kaçırılır ve olanaklar kaybedilir. Kim ki tersini düşünürse geçmişte olduğu gibi bugün de hayal kırıklığına uğrar. Dün olduğu gibi bugün de 'Dimyada pirince giderken evdeki bulgurdan olur.'

Süreç doğru anlaşılmalı ve yayın çizgimiz doğru pratikleştirilmelidir

"Basınımız sürecin ikili karekterini iyi görmelidir. Hareketimizin geliştirdiği çözümün ajitasyon ve propagandasını iyi yapabilmelidir. Bunun yanında Türkiye devletinin imha siyasetini meşrulaştırma amaçlı attığı adımları deşifre etmelidir. Bunların hepsi birlikte geliştirilmelidir. Tek yönlü, sadece çözüm yönlü propaganda ajitasyonla yetinilirse, bunun yanında devletin siyaseti deşifre edilip halka kavratılmazsa yürütülen propaganda çalışmaları eksik kalacaktır. Böyle bir eksiklik halkı tek yanlı motive edeceğinden beraberinde sakıncalar da yaratacaktır. O nedenle buna dikkat edilmeli, propaganda ve ajitasyonda buna yer verilmelidir"

YRD 5. Konferansı sonuç bildirgesi

İnisiyatif özgürlük güçlerinin eline geçmiştir

İçersinden geçmekte olduğumuz siyasal süreç, yayın çizgimizin her zamankinden daha fazla doğru pratikleştirilmelisini gerekli kılmaktadır. Onun içindir ki sürecin temel özelliklerinin doğru kavranması büyük önem taşımaktadır.

İçinden geçtiğimiz süreç özgündür ve birçok yönü vardır. Böyle bir süreçte 5. YRD Konferansı gerçekleşmiştir. Bu süreçte hareket olarak bazı toplantılar gerçekleştirilmiştir. Kongra Gel 7. Genel Kurul'u başarıyla yapılırken; TEV-ÇAND ve HPG konferansları gerçekleşmiştir. Ardından da YRD konferansı sonuçlandırılmıştır. Daha başka konferanslar da gerçekleştirilecektir. Bunların yanında eğitimlere de ağırlık verilmiştir. Tüm bunların birer hazırlık çalışması olduğunu belirtmek gerekmektedir.

Süreç ister müzakereler biçiminde, isterse de savaş yönünde gelişsin yapılan bu hazırlıklar her iki durumun ihtiyaçlarını da karşılamayı hedeflemektedir. YRD olarak biz de içerisine girdiğimiz süreçte üzerimize düşen görevleri yerini getirmek için 5. Konferansımızı gerçekleştirerek gerekli olan hazırlıklarımızı tamamlamış olduk. Burada asıl olan bundan sonra yapılan bu hazırlıkları pratikleştirmektir.

Bu noktaya da gelinmiştir. İçerisine girdiğimiz süreçte inisiyatifin PKK öncülüğünde gelişen özgürlük mücadelemizin elinde olması da bu görevin başarısı için son derece elverişli koşulları yaratmaktadır.

Yeni bir sürece girilmiştir. PKK'nin yeniden inşası, 1 Haziran ve Êdî Bese Hamleleri, PKK'nin 10. ve PAJK'ın 7. Kongreleri, Gabar, Oramar, Bezele eylemleri, Zap direnişi, serhıldanlar, Önderliğin direniş ve düşüncede yarattığı patlama bizi bu sürece ulaştırmıştır. Bunun bir sonucu olarak da belediye seçimlerinde bazı başarılar elde edilmiştir. Bu adımlar sayesinde yeni bir sürece girilmiştir. Eğer bu adımlar geliştirilmeseydi; komployа karşı, komployla bağlantılı olan tasfiyecilik, sivil toplumculuk gibi özel savaş anlayışları boşa çıkarılamazdı.

Bu kazanımlara dayanılarak büyük bir mücadele yürütülmektedir. Bu mücadelede Özgürlük Hareketimize karşı girişilen birçok plan boşa çıkartılarak, sonuçsuz bırakılmış ve darmadağın edilmiştir. İçine girdiğimiz sürece yürütülen büyük bir mücadele ve bedeller ödenerek girilmiştir. Bu temelde de inisiyatif tamamen Özgürlük Mücadelemizin eline geçerek, esas olarak da gündemi belirler hale gelmiştir.

Gelinen aşamada Kürt sorununun varlığı kabul edilmiştir

İçersine girdiğimiz sürecin öne çıkan bu temel özelliği ile birlikte dünyada da siyasette de bazı değişimler yaşanmaktadır. Sistem Kürt sorununu ne şekilde olursa olsun çözmek istemektedir. Ancak bu ağırlıklı

"Devletin zihniyetinde hiçbir değişim yoktur. Onların zihniyetinde inkâr ve imha esastır. Fakat eskisi gibi siyaset yürütememektedirler. Çünkü mücadelemiz karşısında iflas eden bu siyasetin meşruluğu kalmamıştır. Bunun içindir ki siyasetlerine meşruiyet kazandırmak için kendilerini bazı basit küçük adımlar atma zorunda görüyorlar. Asıl olarak da bir çözümü değil, inkâr ve imha siyasetini meşrulaştırıp, PKK'yi ve özgür Kürt'ün tasfiyesini hedefliyorlar"

olarak özgür Kürt'le ve demokratik bir yaklaşımla değil de; işbirlikçilikle, katliamla yapılmaya çalışılmaktadır. Bu nedenle de PKK zayıflatılıp çözülmek istenmektedir. Eğer bugün "Kürt sorunu vardır, bu Türkiye'nin esas sorunudur ve çözülmelidir" deniliyorsa, bu aşamaya PKK sayesinde gelinmiştir. PKK Türkiye'yi zorlamış, inkâr ve imha politikasını iflas ettirmiştir. Eğer PKK'nin geliştirdiği mücadele ve ödenen bedeller olmasaydı inkâr ve imha politikası boşa çıkarılamayacağı gibi, Türkiye'de Kürt sorununun varlığı ve bunun çözümü için hiçbir şey söyleme gereği duyulmayacaktı. Ağrı İsyanı bastırıldıktan sonra söyledikleri 'Hayali Kürdistan burada medfundur' söylemi aslında Kürtleri ve Kürdistan'ı gömdüklerini ve artık bundan böyle Kürt sorunlarının olmadığını belirtmek içindir.

Bu gerçek görülmeli ve bunun bilincinde olarak hareket edilmelidir. ABD 29 Mart yerel seçimlerinde AKP'yi desteklemiş ve PKK'yi tasfiye etmek istemiştir. Seçimlerde bekledikleri sonucu elde edemeyince de DTP ile gelip görüşmüşlerdir. Bu çerçevede Obama Türkiye ziyaretinde Ahmet Türk ile bir görüşme gerçekleştirmiştir. PKK öncülüğünde gelişen süreç tamamen siyasal bir özellik taşımaktadır. Eğer müzakereler de savaş da gelişse bu tamamen siyasette sonuç almak için olacaktır. Bu nedenle içerisine girdiğimiz süreçte siyasal yön esas olacaktır.

Dikkat edilirse, siyasal mücadele gittikçe şiddetlenmektedir. Önderliğin hazırladığı yol haritası ile birlikte süreç daha da hız kazanacaktır. O nedenledir ki Önder Apo *"ne olacaksa iki üç ay içinde olacak"* demiştir. Erdoğan bile, yılsonuna kadar zamanımız yok diyebilmektedir. Onun içindir ki çok önemli bir sürece-mevsime girilmektedir. Bu sonbaharda her şey sonlanmayacak ama netleşecek ve aydınlanacaktır. Bu nedenle de içerisine girdiğimiz süreçte geliştireceğimiz duruş tarihsel bir önem taşıyacaktır.

İçerisinden geçtiğimiz sürecin ikili karaktere sahip oluşu doğru anlaşılmalıdır

İçerisine girdiğimiz süreçte Önderlik, hareket ve devlet arasında, AKP, CHP ve MHP arasında, yine toplum ve devlet arasında süren siyasal mücadele gittikçe güçlenip daha da ağırlaşacaktır. Önderlik inisiyatifin tamamen hareketin elinde olmasını öngörmektedir. Herkesi de bu gündem etrafında toplamaya çalışmaktadır. Devlet de inisiyatifi eline almak için mücadele etmektedir. Buna göre de herkesi kendi gündemi etrafında toplamak istemektedir. AKP CHP arasındaki tartışma ve eleştirilerde çok yoğundur. Hatta birbirlerine hakaret etme düzeyine bile vardırabilmektedirler. CHP ve MHP'nin iktidarı artık rüyalarında görme olanakları bile kalmamıştır. Eğer bu partiler AKP'ye ve sürece karşı sert duruyorsa altında bu gerçeklik yatmaktadır. Ayrıca bu yaklaşımla Özgürlük Hareketini büyük bir baskı altına alıp, hedef ve istekleri hakkında ısrar edemez hale getirerek, geri adım attırmak istemektedirler.

Devletin zihniyetinde hiçbir değişim yoktur. Onların zihniyetinde inkâr ve imha esastır. Fakat eskisi gibi siyaset yürütememektedirler. Çünkü mücadelemiz karşısında iflas eden bu siyasetin meşruluğu kalmamıştır. Bunun içindir ki siyasetlerine meşruiyet kazandırmak için kendilerini bazı basit küçük adımlar atma zorunda görüyorlar. Bunu yaparken de asıl olarak da bir çözümü değil, inkâr ve imha siyasetini meşrulaştırıp, PKK'yi ve özgür Kürt'ün tasfiyesini hedefliyorlar. O nedenledir ki ortada çözüm diye bir şey de yoktur. Fakat bu yönde de büyük bir propaganda geliştirilmektedir.

Cumhurbaşkanının "Güroymak değil de Norşin" demesi ve Kaşura da öldürülen iki insanın evinin de bir subay tarafından ziyaret edilmesi büyük bir açılım olarak gösterilmeye çalışılmaktadır. Ortada hiçbir şey yokken bu şekilde propagandalar yapılmaktadır. Bu, bir özel savaştır. Bu, rejimin karakterini göstermektedir. Rejim kendini bunun üzerine kurulu olarak yaşatmak istemektedir. Eğer böyle büyük bir propaganda yürütülüyorsa, herkes de buna dayalı olarak kandırılmak istiyorsa bu nedenledir.

Özel savaş kandırarak yürütülür. Bu çerçevede de Kürtler de, Türkiye halkı da, dünya insanlığı da kandırılmak istenmektedir. "Sorunu kabul ediyorum, çözmek istiyorum, herkesin düşüncesini alıyorum, adım üstüne adım atıyorum" denilmesi de bu nedenledir. Amed'de bir köye Kürtçe ad vererek artık sorun çözüm yoluna girmiştir deniliyor. Bu propagandayla herkes kandırılmak isteniyor. Bu şekilde inisiyatifi ele geçirip gündemini hâkim kılarak, bunu herkese kabul ettirmeye çalışıyorlar.

Buna göre yaratılmak istenen bu atmosfer içerisinde eğer PKK buna yanaşırsa kendi eliyle tasfiyesinin sağlanması, yok kabul etmezse de o zaman da PKK'nin çözüme yanaşmadığı demagojisi hâkim kılınmaya çalışılmaktadırlar. Böylece de "PKK savaşta ısrar ediyor" denilerek PKK'nin tasfiyesi için herkesten destek istenecektir. Bunun da görülmesi gerekmektedir. Burada gaflete düşülmemelidir.

Devlet gerçekleştirmek istediği bu siyasete meşruluk kazandırmak için de daha çok Kürtler üzerinde dur-

maktadır. Bunu da Kuzey'de esasta ise Güney üzerinden geliştirmek istemektedir. İşbirlikçi Kürtler de, Türk devletinin bu politikasına yatmaktadırlar. Bunlar devletin bu tasfiye amaçlı adımlarını çözüm yaklaşımları olarak ilan edebilmekte ve bunun arkasında olduklarını söyleyebilmektedirler. Hatta bununla da yetinilmeyerek PKK'nin de bunu kabul etmesi gerektiğini belirtebilmektedirler. "PKK silah bırakmalı", "güçlerini Güney'e çekmeli" ve "devletin attığı adımları kabul etmeli" vb söylemelerle hep bu temelde politika geliştirmektedirler.

O nedenledir ki içerisiden geçmekte olduğumuz sürecin karakteri doğru anlaşılmalıdır. Bu süreçte çözüm ve imha bir arada bulunmaktadır. Devlet açısından tamamen imha esastır ve yaklaşımlarında kesinlikle çözüm yoktur. PKK ve Türkiye halkı açısından ise çözümün geliştirilmesi esas yön olmaktadır. Bu nedenledir ki sürecin karakteri ikili bir özellik taşımaktadır. Bunun görülmesi gerekmektedir.

Oynanmak istenen oyunlar boşa çıkarılabilmelidir

Türkiye devleti Kürt sorununu esasta kabul etmemektedir. Aynı şekilde, Güneyli siyasi güçler de ulusal bir konferansın düzenlenmesinden yana değillerdir. Türkiye devletinin Kürt sorununa yaklaşımı neyse, KDP ve YNK'nin de ulusal konferansa yaklaşımı odur. Nasıl Türkiye PKK'nin mücadelesi sonucunda mecbur kalıp Kürtlerin varlığını kabul etmişse Güneyli siyasi güçler de aynı nedenden dolayı ulusal bir konferansın düzenlemesinin gereğinden bahseder duruma gelmişlerdir. Bu şekilde gerçekleşen her iki kabul ediş de sözde kalmakta ve öz itibarıyla PKK'nin tasfiyesini hedeflemektedir.

KDP ve YNK de mecbur kaldıkları için konferansı kabul etmişlerdir. Bu güçler ulusal konferansı PKK'nin başarısızlığı ve yenilgisi temelinde gündemlerine almışlardır. ZAP direnişi ve yerel seçim sonuçları bu isteklerini gerçekleştirmelerini engellemiştir. PKK güçlüyken konferansın yapılmasından yana değillerdir. Bu noktanın da iyi anlaşılması gerekmektedir.

Fakat burada şöyle bir sonuç çıkarılabilir: Nasıl ki mücadelemiz bu güçleri yürekten olmasa da söylem düzeyinde bazı gerçekleri kabul etme zorunda bırakmışsa, aynı şekilde yürüteceğimiz mücadele daha da geliştirilerek oynanmak istenen oyunları da boşa çıkarabilir. İşte bundan sonra asıl yapılması gereken bu olmalıdır.

Güncel ve dönemsel görevler yerine getirilmelidir

Özgürlük Mücadelemiz sadece Kürdistan ve Türkiye'de değil, Ortadoğu siyasetinde de büyük bir etki yaratmaktadır. 30 yıldır büyük bir bedel ve emek ödenerek verilen mücadelemizin sonuçları bugün herkese dayatmalarda bulunarak bu güçleri değişim ve dönüşüme zorlamaktadır.

Şu an inisiyatif Hareketimizin elindedir. Gündem oluşturulmuş, herkes bu gündemi tartışmaktadır. Artık bunun daha çok geliştirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle belirlenen güncel ve dönemsel hedeflerin gerçekleştirilmesi için harekete geçilip, çalışmalara ivme kazandırılabilmelidir. Bunlar arasında Güneyli güçlerin eleştiri konusu olan yaklaşımlarına rağmen, ulusal konferansın pratikte geliştirilmesi için çalışmalar yoğunlaştırılabilmelidir. Bu önemli bir noktadır. Yine Türkiye'deki demokrasi hareketlerinin daha da güçlendirilip harekete geçirilmesi, gerekmektedir. Aynı düzeyde KCK sisteminin pratikte daha da gerçekleştirilmesi çabalarına hız kazandırılabilmelidir. Öncülük sorunları aşılarak güçlendirilmelidir. Meşru savunma geliştirilip, askeri güç her yönüyle büyütülebilmelidir. Dine yaklaşım -özelde İslamiyet'e ve Aleviliğe yaklaşım- Önderliğin geliştirdiği çözümlemelere göre olmalıdır. Tüm bunlar çok hızlı bir biçimde pratikte geliştirilmeli, yanlışlık ve eksikliklerden hızla arınılabilinmelidir. Eğer bunlar geliştirilmezse süreç müzakereler ve çözüm yönünde gelişmez, aksine savaş yönünde bir gelişim izlenir. Bu çok net olarak görülmektedir.

Ulusal konferansın böylesi bir süreçte düzenlenmesi çözüm için esas alınmalıdır. Eğer Önderlik sürekli olarak Ulusal Konferans, Çatı Partisi ve Demokrasi Hareketleri üzerinde duruyorsa, KCK sisteminin oluşturulmasının aciliyetinden ve bunun ayakları olan akademi ve meclislerden söz ediyor ve bunun öncülüğüne dikkat çekip, meşru savunmanın önemini belirtiyorsa nedeni bu gerçekliktir. Aynı düzeyde din üzerinde durmuşsa, -dikkat edilirse Önderlik seçimlerden sonra görüşme notlarında Aleviler ve Dersim üzerinde durmuştur, bu sebepsiz değildir- nedeni yine bu gerçeklik olmaktadır. Bunların hepsi elimizde olan inisiyatifi daha da güçlendirecektir.

İçerisinde yer aldığımız Ortadoğu gerçeğine göre hareket edilmelidir

Ortadoğu kültüründe din özellikle de İslamiyet onun esasını oluşturmaktadır. Ortadoğu'da siyaset yürütmek isteyen herkes bu gerçeği anlamalı ve bu kültürü bilerek ona göre bir yaklaşım belirleyebilmelidir. Siyaset yapmak ve sonuç alınmak isteniyorsa buna dikkat edilmelidir. Bu gerçeği anlamayan, inkâr eden, ters yaklaşan, bu kültürü reddeden, özünü ortaya çıkarmayan, bu kültürü bölge halkının hizmetine koymayanlar siyaset yapamazlar ve kaybetmeye mahkûmdurlar. O nedenledir ki reel sosyalizm Ortadoğu üzerinde o kadar durmasına rağmen sonuç alamadı, diğer bölgelerde komünist partileri geliştirmesine rağmen Ortadoğu'da geliştiremedi. ABD ve Avrupa devletleri de aynı şekilde sonuç alamadılar. Hatta Ortadoğu'nun bu gerçeğini hesaba katmak zorunda kaldılar.

Bunu görmeyen, ters yaklaşan, inkâr eden Ortadoğu'da değişim yaratamaz ve yaptıklarından da bir sonuç alamaz. Dikkat edilirse Türkiye devleti PKK'ye karşı dinin propagandasını çok güçlü bir şekilde geliştirmek iste-

di. Halkı PKK'den uzaklaştırıp, düşmanlaştırmak için parayla ayetler dağıttı. Önder Apo'nun din ve İslamiyet'e doğru yaklaşımı devletin yaptığı bu propagandanın sonuç vermesini engelledi. Bu nedenle bu hususlara dikkat etmemiz gerekmektedir.

Batman başta olmak üzere birçok yerleşim alanında halk PKK'yi destekliyorsa sebebi bu gerçekliktir. Ama bu yeterli değildir. Eğer gereken önem verilmez ve dikkat edilmezse devlet buraları Hizbullah ve Fethullahçılar yoluyla ele geçirecektir. Fethullahçılar ve Hizbullah buralarda harekete geçirilmiştir. Sadece Batman'da değil, diğer yerlerde benzeri hareketlilikler görülmektedir. Bu nedenle kampanya ve propaganda çalışmalarını yürütürken çok dikkat edilmelidir.

Kapitalist moderniteye ve onun yarattığı bireyciliğe karşı olunmalıdır

Kapitalizm halklar üzerine büyük bir saldırı geliştirmektedir. Bu saldırılara dayanarak da halkı ve kendine karşı olan hareketleri bir şekilde teslim almak istemektedir. Bu şekilde kapitalizm kendini alternatifsiz kılmaya çalışmaktadır. Bunun için de basın-yayın, teknik vb hepsini yoğun bir şekilde kullanmaktadır. Bu doğrultuda günlük, her saat, her dakika propaganda yapmaktadır. Böylece her yeri, herkesi ideolojilerinin, kültürlerinin, siyasetlerinin etkisi altına almayı hedeflemektedirler.

Kapitalizm ürettiği metaları pazara sürüyor ve bunları satmak istiyor. Bunu yaparken de topluma saldırmaktadır. Maddiyatçılığı ve bireyciliği geliştirmek için, önünde engel olarak gördüğü toplumsal ahlak ve kültürü dağıtmak istemektedir. Kapitalizm insanlığı pazara sürebilmek ve kendi sistemini devam ettirebilmek için topluma, tarihe, insanlığa karşı savaş ilan ederek; insana-topluma ait ne varsa her şeyi, alım-satım metası haline getirmiştir. Böyle bir sistemin de insanlıkla hiçbir alakasının olmadığı açıktır. O nedenledir ki Önder Apo kapitalizmi, *"ekonomik bir sistem değildir"* biçiminde bir değerlendirmeye tabi tutmuştur.

Kapitalizmin dünyada geliştirdiği hâkimiyetini tarihte hiçbir sömürgeci sistem geliştirmemiştir. Kapitalizm hepsinden farklıdır. Bu sistem biyoiktidarı geliştirmiştir. İnsan beyninde, ruhunda kendi iktidarını yaratmıştır. Bunu günlük yapmakta ve yenilemektedir. Bu nedenle çok farklı bir iktidardır. Bu, iyi görülebilmelidir. Eğer, insan sistemi iyi anlamazsa, sistemle ilişkilerini koparmazsa; bu sisteme ideolojik, örgütsel, siyasi, kültürel olarak da karşı koyamaz, karşı olamaz. Kapitalizme karşı, büyük bir mücadele içerisinde olunmazsa, insan bu sistemden kendisini koruyamaz ve bu sistemin hizmetine girer. Alternatifini de geliştiremez. Bu, mümkün de değildir.

Kapitalist sistemin alternatifini geliştirmek öyle kolay değildir. Tamamen sistemden kopmadan, onun etkilemesine izin vermeden, günlük olarak ideolojik ve kültürel alanda yürütülecek olan mücadele verilmezse bundan da sonuç alınamaz. Eğer bugün basınımızdan tutalım tüm alanlardaki faaliyetlerimize, kurumlarımıza kadar kendi gerçeğimizi fazla yaşayamıyor ve gerçekleştiremiyor, alternatifini etkili kılamıyorsak, birçok yerde sistem içileşmeyi yaşıyorsak, sebebi yine sistemin etkisinin üzerimizde güçlü olmasıdır.

Kapitalizm günlük ve anlık olarak insanları etkilemektedir. Bu nedenle her yönden kendimizi Önderlik gibi kapitalist modernitenin etkisinden kopartamadığımız için ve yine tamamen Önderlik tarzını kendimize esas almadığımız için alternatif geliştiremiyoruz, sistemimizi oturtamıyoruz. Sistemimizi geliştirmemize engel olan ise bireycilik ve maddiyattır. Tüm kurumlarımızda az-çok bu anlayış vardır. Toplumsallaşmaya gelmeme, felsefe ve ideolojiye gelmeme de bunun bir sonucudur. Kimse bunu inkâr edemez.

YRD 5. Konferansımız bireyci maddiyatçı anlayışları mahkûm etmiştir

Bireyci ve maddiyatçı anlayış kadro ve kurumlarımızda güçlüdür. Bu zayıflamadan, etkisizleştirilmeden biz sistemimizi geliştiremeyiz. Bu iyi anlaşılmalıdır. Eğer hala yaşamımızda ve bulunduğumuz ortamlarda komünal-demokratik sistemi geliştiremiyorsak sebebi bundan başka bir şey değildir. Kapitalist modernitenin bireyciliği ve maddiyatçılığı bizi engellemektedir. Bu nedenledir ki 5. Konferansımız bireyci, maddiyatçı anlayışı mahkûm etmiş ve buna karşı güçlü mücadele etme kararına ulaşmıştır. Ayrıca bu Hareketin kadrosu için de gerekli olanın toplumsallık ve maneviyat olduğuna dikkat çekmiştir.

Kapitalist sistem tüm dünyada kültürünü, yaşamını herkese kabul ettirmek istemekte ve buna karşı olan tüm yaşam ve kültürleri ortadan

kaldırmaktadır. Bu da esas olarak basın-yayın ve teknik araçların gücünden yararlanılarak yapılmaktadır. Bu gerçeği dikkate aldığımızda, o zaman basının ve basında çalışan kadroların rolü çok daha iyi anlaşılacaktır. Esas olarak da basın-yayın kurumlarımız ve çalışan kadrolarımız kapitalist sistemin kültürüne karşı güçlü bir duruşun sahibi olabilmelidirler. O nedenledir ki Önderliğin sistemi geliştirilmeli, onun propagandası ve öncülüğü yapılabilinmelidir. Böyle olmazsa kapitalist sömürgecilik kendi kültürünü hâkim kılacak, kültür katliamını gerçekleştirecektir. Şu anda savaş da esas olarak bu alanda ve kültür savaşı olarak sürmektedir.

İdeoloji kültürdür. Dünyada siyasette sonuç almak isteyenler bu savaşı geliştirmektedirler. Diğer savaşlarla sonuç alamıyorlar. Belki biraz sonuç alıyorlar, ama esasta bununla tamamlamak istiyorlar. Sömürgeci devletler de askeri, ekonomik, diplomatik savaşlar yürüttüler, sonuç alamadılar şimdi de kültür katliamına ağırlık veriyorlar. Eğer burada sonuç alırlarsa başarılı olabileceklerdir. Bu nedenle biz de bu alanda yürütülen bu savaşa güçlü bir duruş sergileyerek cevap vermeliyiz

İçerisinden geçilmekte olan sürecin önemi bilinerek hareket edilmelidir

Basınımız sürecin ikili karakterini iyi görmelidir. Hareketimizin geliştirdiği çözümün ajitasyon ve propagandasını iyi yapabilmelidir. Bunun yanında Türkiye devletinin imha siyasetini meşrulaştırma amaçlı attığı adımları deşifre etmelidir. Bunların hepsi birlikte geliştirilmelidir. Tek yönlü, sadece çözüm yönlü propaganda ajitasyonla yetinilirse, bunun yanında devletin siyaseti deşifre edilip halka kavratılmazsa yürütülen propaganda çalışmaları eksik kalacaktır. Böyle bir eksiklik halkı tek yanlı motive edeceğinden beraberinde sakıncalar da yaratacaktır. O nedenle buna dikkat edilmeli propaganda ve ajitasyonda buna yer verilmelidir.

Eğer süreç müzakerelerden yana değil de, savaştan yana gelişirse, bu sefer önceki sürece benzemeyecektir. Gelişecek olan bu savaş siyasi süreci sonuca götürmek için yapılacaktır. Devlet, Tamiller örneğinde olduğu gibi tasfiye etmek isteyecektir, bunun için de tüm gücünü kullanacaktır. Herkesin desteğini alarak bunu yapmaya çalışacaktır. Bu anlamda, tamamen siyasal hedefler doğrultusunda sürdürülen bir savaş olacaktır. Devlet bu savaşta askeri bir hamle ile netice almak isteyecektir. Eğer sonuç almazsa artık oyun bitecektir. O zaman da çözüm adımı atmaya mecbur kalacaktır. Basınımız böylesi bir sürece şimdiden hazır olmalıdır. Bunun için de propaganda ve ajitasyon çalışmalarını geliştirip, halkı bu yönde eğitebilmeli ve tutum sahibi kılabilmelidir.

Önder Apo içerisinden geçtiğimiz süreci Rusya, ve Fransa'da devrimlerin yaşandığı günlere benzetmektedir. Böylesi bir süreçten geçilmektedir. Böylesi süreçlerde ya sonuca gidilir ve büyük bir değişim, kültür yaratılıp, halklar için bir umut haline getirilerek yeni başlangıçlar yaşanır ya da katliam geliştirilerek, süreç tersinden tamamlanır.

Fransız Devrimi, şiddetli bir iç savaşı yaşamış ve katliamlara tanık olmuşsa da başarıya ulaşmış, dünyayı etkilemiş ve yeni bir kültürün gelişmesine yol açmıştır. Rusya'da da devrim benzeri süreçlerle karşılaşmış ve dünyayı etkilemiştir. Şu anda Kürtlerin içinden geçtiği süreç de benzeri bir özellik taşımaktadır. Eğer süreç Hareketimizin öngördüğü çözüm yönünde gelişir ve sonuç alırsa Fransız ve Rus devrimlerinin dünyada oynadığı rolü oynayacak hatta daha fazla bir etki yaratacaktır. Nasıl ki tarihte Kürtler, neolitik dönemde büyük bir kültür yaratarak tarih sahnesindeki yerini almışsa, şimdi de yine tekrar böylesi bir rolü oynama şansına kavuşmuştur.

İşte PKK kadroları böyle bir sürecin öncülüğünü yapmalıdır, görevleri budur, Önder Apo'nun bizlerin önüne koyduğu görev budur. Bu, 24 saat çalışmayı gerektirmektedir. Her gün her saat, her dakika duyarlılık, dikkat içerisinde olmayı gerekli kılmaktadır. Daima gelişmeleri izlemeyi, anlamayı ve zamanında adım atmayı gerektirmektedir. Şu an Kürtler ve PKK geliştirmiş olduğu mücadele ile herkese değişim ve dönüşümü dayatıyor. Eğer Önderliğin dediği gibi, 24 saat çalışırsak, bu süreçte çözüm için sonuç alırsak büyük bir kültür geliştireceğiz, büyük bir değişim ve dönüşümü tüm bölgede geliştireceğiz. Başta propaganda ve ajitasyon alanında olmak üzere bu Hareketin militanları bunu yaparsa, görevini yapmış sayılacaklardır. Böyle olmazsa tarih karşısında yüzümüz kara olacaktır. Eğer yüzü karalığı yaşamak istemiyorsak ne yapıp-edip bunu başarmalıyız. Tarih her zaman insanın önüne böyle bir rolü koymaz. Bu tür süreçler kendiliğindende yaşanmaz. Böyle bir sürece büyük bedeller ödenerek girilmiştir.

Güney Kürdistan'da içerisine girilen süreç doğru anlaşılmalıdır

Güney Kürdistani güçler bugüne kadar izledikleri siyasetin sonuna gelmişlerdir. Artık bu güçler eskisi gibi hareket edememektedirler ve asıl tercihlerini ortaya koymak zorunda kalmaktadırlar. Anlaşıldığı kadarıyla tercihlerinde Türkiye devletinin yanında yer alma eğilimi güç kazanmaktadır. Bunun görülmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede Güney'de gerçekleşen seçimleri sadece yapılan sıradan bir seçim olarak ele almamak gerekir. Ortaya çıkan bazı sonuçlar olmuştur. Diğer sonuçlar da daha sonra anlaşılacaktır. Seçim sonuçları bizim açımızdan da mücadele imkânlarını her zamankinden daha fazla açığa çıkarmıştır. O nedenledir ki Güney'de mücadeleyi çok daha fazla geliştirmemiz gerekmektedir. Bunun için de tarzda bir değişim yaratılmalıdır. Kendini esas alan bir siyasetle bunun gerçekleşmeyeceği açıktır. Goran listesinin aldığı sonucu esasta PÇDK almalıydı. Fakat

PÇDK bunu başaramamıştır. Bu nedenle Güney'de yeni bir tarzla siyaset örgütlenebilmelidir. Eğer bu başarılırsa sonuç alınabilecektir.

Önümüzdeki dönem Irak merkezi yönetimi ile Güney yönetimi arasındaki çelişki daha da derinleşecektir. Bu çelişki dışında Güney'in kendi içerisindeki çelişki de derinleşecektir. Bu da Güney yönetimini Irak merkezi yönetimi ve sömürgeciler karşısında zayıflatacaktır. Bunun da görülmesi gerekmektedir.

YNK ve KDP arasındaki ittifak güç oranı üzerine kurulmuştu ve bu güçler kendi aralarında. her şeyi paylaşmışlardı. Ancak Goran listesinin çıkışıyla YNK'nin gücünün eskisi gibi olmadığı açığa çıkmıştır. KDP'nin de bu dengeyi eskisi gibi kabul etmeyeceği açıktır. Bu nedenle bu güç dengesinde yaşanan değişim KDP ve YNK arasında yeni çelişkiler yaratacağa benzemektedir. Bu temelde de Goran gurubu ve KDP arasında, yine Goran gurubu ve YNK arasında bazı çelişkilerin yaşanması bir olasılık olarak belirmektedir. Artık, YNK ile KDP eskisi gibi iktidarlarını yürütemezler çünkü arada bir de muhalefet oluşmuştur.

Güney'de gerçekleşen seçimler göstermiştir ki burada yaşayan halkımızda bir değişim gerçekleşmiştir. Güney halkı, bir değişim istemektedir. Güney siyasetinde YNK ile KDP'nin yürüttüğü siyaset, bir zift gibi halkın üzerini örtmüştü. Artık bu siyaset parçalanmıştır. Burada toplumda, siyasette demokratik bir hareket geliştirmek isteyenler öncesinden daha fazla bu imkâna kavuşmuşlardır.

Güney'de oluşan bu tablo sömürgeci devletlerin daha çok müdahalede bulunmasını da tetikleyecektir. Çünkü onların Güney'e müdahalesi için kendilerine daha fazla gerekçe yaratmış olacaklardır. O nedenle de Güney'de daha fazla kendi siyasetlerini geliştirmek isteyecekler ve Güneyin siyasetine etkileri olacaktır. Bu durumda KDP ile YNK'nin eskisinden daha fazla Türkiye ile ilişkilerini geliştirmeleri bir olasılık kapsamına girmektedir. Bunun görülmesi gerekmekte ve buna göre bir siyaset geliştirilebilmelidir.

Şu ana kadar YNK ile KDP Türkiye-Irak-Amerika ittifakında yer almışlar ve görevlerini bu güçlerin istekleri doğrultusunda biraz yerine getirmişlerdir. Bundan sonrası için de bu görevlerini daha fazla yerine getirmekle karşı karşıya geleceklerdir. Bu durumda da şimdiye kadar izledikleri PKK ve Türkiye'yi birlikte idare etme politikalarından vazgeçeceklerdir.

İran'da gelişen muhalefet doğru anlamlandırılmalı

İran, Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden sonra çok daha fazla tartışma konusu haline gelmiştir. Yine seçim sonrası yaşananlar farklı kesimler tarafından kendi bakış açıları doğrultusunda değerlendirmelere tabi tutulmaya başlanmıştır. Bu son derece doğal bir gelişmedir. Ancak bizim yaklaşımımız yapılan diğer değerlendirmelerden farklı olmalıdır. Çünkü paradigmasal faklılık bizi onlardan daha başka bir yaklaşım içerisine yöneltmektedir.

Bu gerçeğe rağmen yanılgılı yaklaşımlara tanık olunabilmiştir. İran'daki rejimi ele alış, seçimlere yaklaşım ve sonrasında yaşanan gelişmeleri değerlendirişte bu açığa çıkmıştır. İran tarihinde birçok halk hareketi vardır. Ortadoğu'da hiçbir halkın İran halkı kadar ayaklanmacı karaktere sahip olmadığını belirtmek bir abartı da değildir. Eğer İran ile siyaset yapılacaksa bu iyi bilinmelidir. Bu, inkâr edilmemelidir. İran tarihi daha iyi araştırılmalıdır.

Önderlik, tarihe yaklaşımında neolitik dönemi ve tarihte özgürlüğe, demokrasiye hizmet edenleri kendine temel almaktadır. Bu temelde adım atmaktadır. İran rejimine yaklaşırken de bu yaklaşım esas alınabilmelidir.

İran'da gerçekleşen cumhurbaşkanlığı seçimlerde Ahmedinejad karşısında aday olarak çıkan Musevi'ye ilişkin yapılan değerlendirmelerde de yanılgılar görülebilmektedir. Bir kere Musevi rejim ve iktidar karşıtı değildir. Bu doğru anlaşılmalıdır. O da, Ahmedinejad gibi devleti, iktidarı ve İslamı esas almaktadır. Fakat aynısı da değildir. İran'da nasıl ki Güney Kürdistan'da KDP ve YNK dışında olan bir muhalefet, Sami Abdurrahman'ın tecrübesini esas alarak ortaya çıkmışsa, aynı şekilde benzer bir yol izlenirse ancak o zaman İran'da bir muhalefetin oluşumundan bahsedilebilecektir. İran'da başka türlü bir muhalefetin ortaya çıkış koşulları henüz oluşmamıştır.

ABD'nin geliştirmek istediği mülteci muhalefet de bunu başaramaz. İran da ancak sistemin içinde muhalefet gelişebilir. Böyle olursa muhalefet gelişir, böyle olmazsa tasfiye olmaktan kurtulamaz. Kuşkusuz bazı etkilenmeler yaratabilir. Ancak, ABD bu şekilde bir muhalefet geliştirmek için bütün imkânlarını harcasa da son tahlilde bunda başaralı olamaz. Kuşkusuz etkilemiyor değildir, ama istediği gibi bir muhalefeti geliştiremeyeceği de açıktır. Bu nedenle muhalefet ancak sistem içerisinde gelişirse gelişme şansı yakalayabilir. Bu da demokratik muhalefetin yolunu açar. Bunun da doğru anlaşılması gerekmektedir. O nedenle de "orada değişim olmaz, ancak bu rejim yıkılırsa sonuç alınırsa olur" yaklaşımı yanlıştır. Bu doğru görülerek ona göre bir yaklaşım içerisinde olunabilmelidir.

Önderliğin ve Hareketin üslubunda Molla rejimi diye bir tanım yoktur. Ancak kimi yaklaşımlarda siyaset duygusallık ve tepkisellikle geliştirilmek istenildiğinde bu tür tanımlar görülebilmektedir. Siyaset tepkisellik ve duygusallıkla yapılmaz. Bunun da doğru kavranması gerekmektedir. Bu tür üsluplar değiştirilmelidir.

İçinden geçtiğimiz durumu, Ortadoğu'nun içinden geçtiği durumu, hareketin içinden geçtiği durumun hepsini gözden geçirip öyle siyaset yürütülmeliler. Böyle yapılırsa ancak o zaman İran politikasında bir sonuç alınabilecektir.

İran'da muhalefet devam edecektir. Gelişen bu muhalefet ciddiye alınmalı ve onlarla bir ilişki kurularak İran siyasetinin içine girerek si-

yaset yapılabilmelidir. İran'ın seçimlerden sonra Türkiye ile ilişkileri eskisi gibi değildir. Bu, Türkiye ile ilişkilerinin bozulacağı ve Kürtlere karşı birlikte hareket etmeyecekleri anlamına gelmemelidir. Yine Kürtlere karşı birlikte hareket edecek olsalar da var olan bu muhalefet İran-Türkiye ilişkilerini etkileme potansiyeline sahip olacaktır

ABD ve Avrupa ilişkisi olmayan bu muhalefetin yine bu güçler tarafından etkilenmek istenmesi de söz konusudur. Eğer bu muhalefet fazla zorlanma yaşarsa, pekala onların tarafına kayma özelliği de taşımaktadır. Fakat hali hazırda bu duruma düşmüş de değillerdir.

Muhalefet sistemin yürümediğini ve halkın artık bir değişim istediğini görmüştür. İslami devrimin gericilik yönü gelişmektedir. Bu nedenle de halk artık bir değişim istemektedir. Tabii halkın istemi ile Musevi'nin istemi birbirinden ayrıdır. Fakat Musevi bunu görmekte ve sahiplenerek kendisi için kullanmak istemektedir. İran'da halkın demokratikleşme istemini görmesi ve gelişen muhalefetin onların hizmetine girmesine izin vermemesi gerekmektedir.

Suriye'nin gerçeği görülerek hareket edilmelidir

Suriye devleti Kürtlerden çekinmektedir. Suriye devleti fırsat eline geçirmiş bu süreçte ne yaparsam yaparım dünya sesini çıkarmaz yaklaşımı içerisine girmiştir. Kürtleri bu şekilde korkutarak üzerlerinde iktidarımı koruyabilirim demektedir. Korkutarak, üzerlerine giderek, baskı ve işkence yaparak, tutuklayarak Kürtleri kendisi için bir tehlike olmaktan çıkarma hesabı içerisindedir.

İçerisinden geçtiğimiz süreç de Suriye yönetimine bunun siyasetini yürütme imkânını vermektedir. Eğer bugün Kürtler üzerinde bu kadar baskı yapıyor ve farklı alanlara yerleşime zorluyorsa, Kürtlerden boşaltılan yerlere Arapları yerleştiriyorsa bu gücü buradan almaktadır. O nedenledir ki Suriye yönetiminin Kürtlere karşı siyasetini eleştirip teşhir etmemiz gerekmektedir. Fakat bu cepheden Suriye'ye karşı geliştirilen bir karşıtlık şeklinde olmamalıdır.

Burada direniş kültürü güçlendirilmelidir. Burada 14 Temmuz ruhunu güçlendirmezsek direniş kültürünü güçlendiremeyiz. Bu ruh ve öncülük zayıflamıştır. Bu zayıflık halka ruh vermemektedir. Suriye devleti bundan faydalanıp sonuç almak istemektedir. Bu nedenle bu ruh burada güçlendirilmelidir. Diğer yandan da örgütlenme ve eylem kültürü geliştirilmelidir. İlk adım olarak da kimlik meselesi esas alınarak hareket geliştirilmelidir. Suriye devleti bunun için bir katliam yapamaz. Çünkü onlar da bunu tartışmaktadırlar. Burada geliştirilecek olan mücadele ile bu başarılabilir. Bundan sonra da kültür ve dil sorunlarının çözümü için bir hareketlilik içerisine girilebilir. Bu da usta bir çaba ve mücadele gerektirmektedir.

Mücadele verip direnirlerse, idam işkence, göçertilme, tutuklama, öldürülme vs zor ve zahmet göze alınıp buna karşı koyup, direnilirse burada çalışma imkânı yaratılıp geliştirilebilir. Başka türlü olmaz. Bunun görülmesi ve anlaşılması gerekmektedir. Kuzey'de bu gün DTP, kurumlar varsa bu öyle kolay kazanılmamıştır. Bu, mücadeleyle yaratılmıştır. Büyük işkenceler, katliamlar göze alınarak verilen bedellerle ortaya çıkarılmıştır. Kendiliğinden olmamıştır. Bu, Suriye'de de kendiliğinden olmayacaktır.

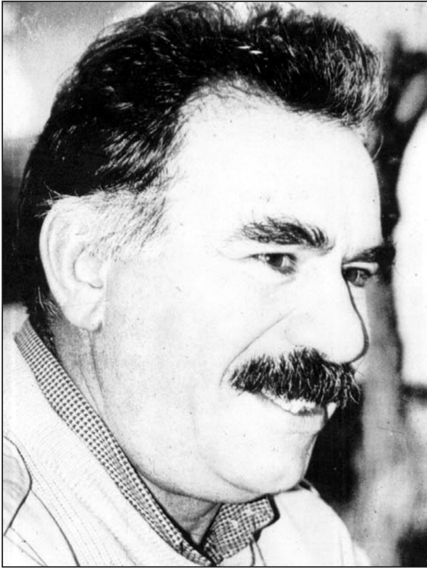
"Yol haritası büyük bir basınç yaratacaktır. Bu, Önderliğin meşruluğunu daha da geliştirecektir. Ne kadar bunun önünü almaya çalışacak olsalar da bunu başaramayacaklardır. Tüm parçalardaki Kürtler yol haritasına sahip çıkarak Önderliği muhatap gösterdiklerinde, oynamak istenen oyunlar da bozulmuş olacaktır. O zaman tek yol kalacaktır, o da Önderlikle oturmak ve sorunu çözmek olacaktır"

Sonuç olarak:

Gelinen aşamada Kürt sorununun çözümünün tartışıldığı bir süreçte Önder Apo, herkes kararını vermelidir demektedir. Elbette Önderlik bunun dışında bir şey söylemeyecektir. Bütün kurum ve kadrolarımız bunu anlamalıdır. Herkes Önderliğin değerlendirme ve eleştirilerinden bu sonucu çıkarmalıdır. Bunun dışında bir sonuç çıkarmak da yanlıştır. O nedenledir ki, Kürt sorununun çözümünde tek muhatap Önderliktir. Gittikçe bunun meşruluğu da oluşmaktadır. Bunun daha da güçlü geliştirilmesi gerekmektedir. Tüm kurumlarımız faaliyetlerinde yürütecekleri ajitasyon-propaganda çalışmalarında bunu esas almalıdır.

Önder Apo, "*Ne PKK, nede DTP sorunu bilmiyor, sorun sorunu anlayanlar arasında çözülür.*" demektedir. Yani bu sorunun çözümünde muhatap Önderliktir. Başkası değildir. Bu nedenle tüm kurumlarımızın tek muhatap olarak Önderliği göstermeleri gerekmektedir. Biz de bunun savaşını vermeliyiz. Bunu geliştirmeliyiz ve kabul ettirmeliyiz. Bu imkân yaratılmıştır. Yol haritası büyük bir basınç yaratacaktır. Bu, Önderliğin meşruluğunu daha da geliştirecektir. Ne kadar bunun önünü almaya çalışacak olsalar da bunu başaramayacaklardır. Tüm parçalardaki Kürtler yol haritasına sahip çıkarak Önderliği muhatap gösterdiklerinde, oynamak istenen oyunlar da bozulmuş olacaktır. O zaman tek yol kalacaktır, o yol da Önderlikle oturmak ve sorunu çözmek olacaktır.

Tüm YRD kurum ve kadrolarımız bunun için mücadele etmeli ve herkesi bu temelde harekete geçirmelidir. Eğer bunu başarırsak oynanmak istenen oyunlar bozulacağı gibi, çözüm de gelişecektir.

Abdullah Öcalan

Kürtlerin sorunu ulus sorunundan ziyade bir var olma sorunudur

"Barış ve demokrasi için elimizden gelen çabayı göstereceğiz. Bu yöndeki çalışmalarımızı devam ettireceğiz. Biz demokratik çözümden yanayız. Demokratik standartların yükseltilmesini istiyoruz. Acılar yaşanmasın istiyoruz. Sayın Başbakan'dan rica ediyorum, askerleri üzerlerine sürmesinler, operasyon yapmasınlar. Bunu engelleyebilirler. Askerleri üzerlerine sürmezlerse çatışma da olmaz"

Sağlığım da buradaki koşullara bağlı. Sağlığım tek başına değil de buraya atılma nedenim ve koşullarımla bağlantılı ele alınmalıdır. İşleri boğuntuya getiriyorlar. Bana burada bir şey olursa bu devletten bilinecek, öyledir de. Beni neden buraya attıkları bile meçhul. Politika yapılacaksa doğru temelde yapılmalıdır. PKK de gerçekler temelinde politika yapmalıdır, gerçekleri dile getirmelidir. DTP de gerçekleri dile getirmelidir, gerçekler temelinde doğru politika yapmalıdır. Basında NATO Genel Sekreteri Rasmusen'in Türkiye Yunan ilişkilerine ilişkin açıklamalarını okudum. MHP ile ilgili açıklamalarda da bulunacağım. Beni buraya getiren komplo NATO Gladio'sunun işidir. Yunanistan istihbaratının Gladiosu'nun işidir. İkisi birlikte yaptılar. Bu işin içerisinde Yunan Gladio'su da var, Amerika'nın CIA'sı var, İngiltere'nin MI-6'sı vardı. Bunların akıl hocalığını da İngiltere yapıyor. İtalyan Gladiosu da halen devam ediyor. Berlusconi nedir, Gladio'dur. Amerika beni Türkiye'ye teslim ederken Türkiye'den İran'la ilgili taleplerini karşılayacağını hesaplamıştı. Ama Türkiye buna uymadı. Yunanistan ise benim teslimim karşılığında Türkiye'nin kendisine Ege adaları ve Kıbrıs'ı vereceğini düşünüyordu. Görüyorsunuz Türkiye hiçbir şey vermedi, vermez de, Türkiye hiçbir şey vermiyor. Onlar da bu şekilde söyleniyorlar zaten. Beni burada tutmalarının nedeni işte bu hesaplardır. Bu hesapları tutmadı. O nedenle burada tutulmam meçhul hale geldi, sallantıda kaldı. Benim ne olacağım meçhul hale geldi. Beni buraya getiren güçler beni burada ne kadar tutarlar belli değil. Ben daha önceden de söyledim. Bir deprem olsa ölsem dahi bu öldürülmedir. Sağlığım da bu şekilde ele alınmalıdır. Burası işkenceden beterdir. Ne yapacakları da belli değil, beni burada öldürebilirler de, biliyorsunuz burada beni yere yatırdıklarında ben burada yerdeydim, görevli de oradaydı. Ben onlara "böyle yapacağınıza beni öldürün daha iyi" demiştim. Onlardan biri bana "onun da zamanı gelecek" demişti. Bu adamın buraya geldiğini, yaptıklarını ve bu söylediklerini bir soruşturma başlatırlarsa ve gelip bana sorarlarsa her şekilde ispatlayabilirim, görüyorsunuz, her kelimemi kaydediyorlar. Bu adam buraya öyle zorla mı geldi, hayır. Kendiliğinden buraya gelmedi. Onu buraya gönderdiler. Onu buraya gönderenler ve beni buraya getirenler aynı güçler ve beni öldürebilirler de. Bu adamın dediklerini dikkate almalıyım. Kim bu adam? Bir kere geldi ve sonra kayboldu. Onu özel olarak görevlendirerek gönderdiler. Bu adamı buraya ben getirmedim herhalde. Öyle kendiliğinden de gelmedi. Zorla da buraya girebilmesi mümkün değil. Adamın "seni öldürürüz" tehdidini ciddiye almak zorundayım. Beni aldılar, bunlara verdiler. Bunlar NATO Gladiosu'nun oyunlarıdır.

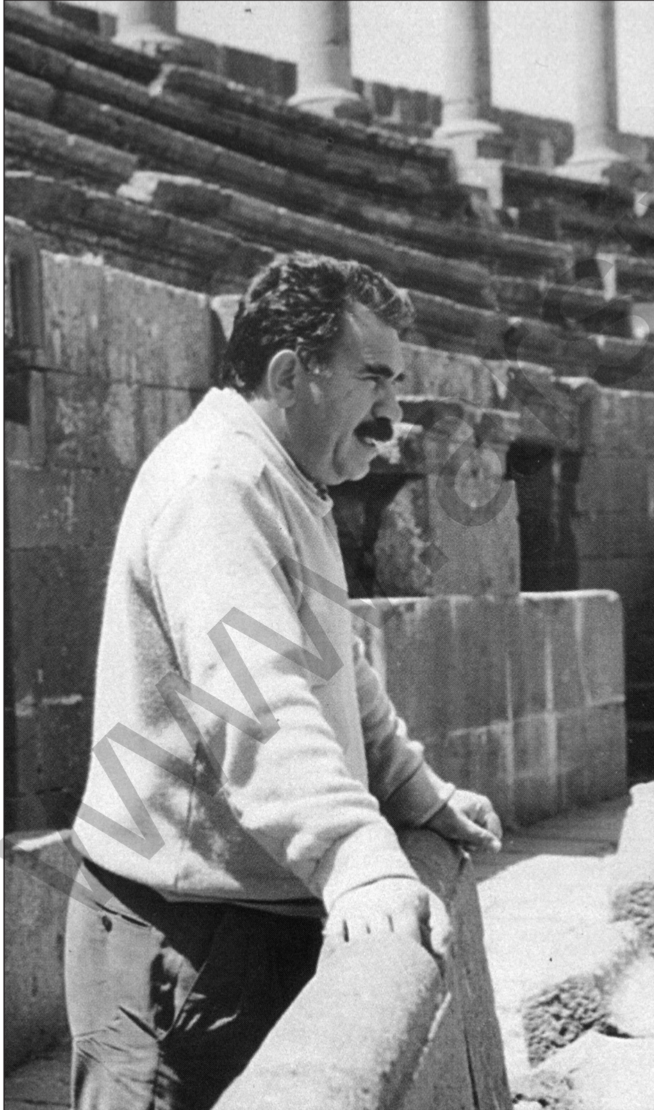
Mustafa Kemal bu gibi oyunları, İngiliz oyunlarını kısmen de olsa çözmüştü. İngilizler kendi politikaları için Türkiye'de Kürtleri devletin önüne attılar. Bunlar hep böyle yaptılar. Şeyh Said'i kullandılar. Şeyh Said'i kullanarak Musul ve Kerkük'ü aldılar, bu şekilde Mustafa Kemal'e de Kürtlere yönelme yolunu açtılar. İngiltere bu şekilde Şeyh Sait üzerinden politika geliştirdiler. Benim üzerimden de politika geliştirmeye çalıştılar ama ben kendimi kullandırtmadım, kendimi kullandırmayacağım, benim üzerimden politika geliştirmelerine izin vermedim. Türkiye'de bu oyunlar 1923 ile 1944 yılları arasında İngiltere tarafından oynanıyordu. 1944 yılından sonra Amerika devreye girdi, bu oyunları sürdürdü. 1920 ile 23 yılları arasında Mustafa Kemal bu oyunlara direnmeye çalıştı, ama başarılı olamadı, güç getiremedi, onların denetimine girdi. Hatta suikasta maruz kaldı. Mustafa Kemal bu oyunları anlamıştı, çözmüştü, suikastı kimin yaptığını, generallerin yaptığını anlamıştı, suikastı Kazım Karabekir'den biliyordu ve onu idam etmeyi düşünüyordu. Mahkeme günü generaller sivil kıyafetlerini giyerek hepsi bir tarafta yer aldılar, tavırlarını bu şekilde ortaya koydular. Mustafa Kemal bunu görünce onların gücünü anlayıp olayı geçiştirerek üstünü kapattı. Hatta Kazım Karabekir, Mustafa Kemal'e ben daha çok şey yaptım. İktidar benim hakkımdır diyordu. Ben Erzurum

Kongresi'nde isteseydim seni tutuklardım. O yüzden iktidar benim hakkım diyordu. Mustafa Kemal buna karşı Kazım Karabekir'e "bir omuz üzerinde iki baş olmaz" diyerek kendi tavrını da gösterdi. Çok ayrıntısına girmeyeceğim, daha önce çok değindim, bildiğiniz gibi İttihat Terakki ile etrafını sararak, Mustafa Kemal'i kendi denetimlerine aldılar.

İşte Sayın Erdoğan, basında çıkan haberlere göre kendisine suikast yapılacaktı. Ergenekon da Başbakan'a suikast düzenleyecekti, hatta dört darbe girişimi var. Daha ne olsun. Ama Sayın Erdoğan bu durumun farkında değil. Ben burada onlara anlatıyorum, uyarıyorum, tehdit olarak anlıyorlar. Ben buradan kimseyi tehdit edemem, etmiyorum da, etmem de. Benim burada böyle bir konumum da niyetim de yok. Ben buradan sadece görüş bildiririm. Sayın Erdoğan, Menderes'in neden idam edildiğini de bilmiyor. Menderes Rusya'ya yanaşıyordu. 6-7 Eylül olayları bahane edilerek Amerika'nın bilgisi dahilinde idam edildi. Türkiye'de Menderes'in niçin idam edildiğini doğru dürüst bilen yok. Altmış yıldır Türkiye'de, dünyada Gladio hâkim. Türkiye'deki bu Gladio'yu çözen, ortaya koyan bir tek kitap yok, bir tek kimse yok. Oysa iktidarsan bunları bilmek zorundasın. Bunları bilmezsen Başbakanlık da yapamazsın.

CHP ve MHP çözümsüzlük çizgisindedirler

Korkuyorsan, bir iki tehditle geri adım atacaksan başbakanlık yapmayacaksın. Mustafa Kemal'i bu yüzden önemsiyorum. Mustafa Kemal kısa bir süre için de olsa bunlara tavır göstermişti ama Başbakan Erdoğan'da bu yok. Bahçeli bu açılıma sert bir şekilde karşı çıkıyor. Bu sürecin kendi yönünden en iyi farkında olanlardan birisi Bahçeli'dir. Genelkurmay da açıklama yapıyor. Ben onu ciddiye almıyorum, bunu söylemek zorunda hissediyor kendini. Bahçeli daha organizelidir. Bahçeli'nin bu kadar köpürmesi, sinirlenmesi, çözüme karşı çıkması gayet doğaldır. Çünkü Amerika'nın desteğini yitirmiş durumdadır. Neleri kaybettiklerinin/kaybedeceklerinin farkındadırlar. Bugüne kadar Amerika tarafından eğitilmişler, Amerika'dan destek görmüşler ama Amerika 2007'den itibaren Gladio'dan desteğini çekti. Bunlar neler kaybedeceklerini biliyorlar. Onun için bu sürece karşı çıkıyorlar. Oysa bunların hepsi Amerika'nın ürünüdür. Aynen El Kaide gibi. İşte Amerika daha çok El-Kaide tipi örgütlenmelerle Ortadoğu'nun denetimini elinde tutmaya çalışıyor. Usama Bin Ladin Amerika'nın yetiştirdiği biridir. Bin Ladin Amerika'ya karşı savaştıklarını, Amerika'ya karşı olduklarını söylüyor, ama ben hala Amerika'nın etkisinde olduğunu düşünüyorum. MHP de Amerika'ya karşı çıkıyor ama onlar da Amerika'nın ürünüdür. Daha 1944 ve '60'lı yıllar arasında kadroları Amerika'da Florida'da eğitildiler. Alparslan Türkeş de Amerika'da eğitildi. Meşhur Altemur Kılıç'ı da tanıyorsunuz kırk yıl Florida'da yaşadı. Hatta Milli Birlik Komitesi'nin tüm elemanları Amerika'da eğitilmişlerdir. Suphi Kahraman 1944'te Amerika'ya gidenler arasında yer alıyor. İşçi Partisi'nin kuruluşunda da yer alıyordu, gerçi şu an ölmüş ama ilginç bir durum. Suphi Kahraman da 1944-60 arası ABD'de eğitilmiş biridir. Bahçeli onlar neticede bu gelenekten geliyorlar. Bunun için karşı çıkıyorlar çünkü başlarına ne geleceklerini biliyorlar. Yarın öbür gün Amerika bunlardan hesap da soracaktır. Bunlar yirmi otuz yıl önce binlerce solcu öldürdüler. Bu solcuların hepsi yurtsever insanlardı. Yarın öbür gün bunların hesabını da sorabilirler. Bu kadar size destek verdim, eğittim, buna karşılık bana ne verdiniz diye soracak. Devlet Bahçeli bunu çok iyi bildiği için böyle saldırganlaşıyor, eğer çözüm olursa "ben ne olacağım, ortalıkta kalacağım, yaptıklarımızın hesabı sorulacak" kaygısı içindedirler.

CHP ve MHP çözümsüzlük çizgisindedirler. Bunlar bu politikalarından vazgeçmelidirler. Türkiye'de Sol da bir şey anlamıyor, bunlar ne yapıyorlar? Zaten solun bazı kesimleri de Ergenekonun birer parçası haline geldiler. Bunlar anlamıyorlar, siyaset

yapmasını bilmiyorlar. Şu Ergenekon davasına bakın. Sol geçinen İşçi Partisi'nin Başkanı Doğu Perinçek, ordu darbecisi Muzaffer Tekin ve faşist Alparslan Aslan aynı davada yargılanıyorlar. Şu düştükleri rezil duruma bak. Üçünü aynı dosyada birleştirdiler. Bir de gidiyor devletin Danıştay'ının yargıcını öldürüyor. Bu üçünü bir araya getiren aynı zihniyettir. Alparslan, Bingöllüdür. Bingöl'ün bir bölgesinde faşist bir örgütlenme, yapılanma var. Bunlar aynı merkez tarafından kontrol ediliyor. Bütün bunları da bir araya getiren aynı merkez.

Bölge halkı kendi güvenliğini kendisi sağlayacak

İlker Başbuğ'un açıklamalarını dinledim, çok önemli bulmuyorum. MGK'nın açılım çalışmaları hakkındaki tavsiye kararını takip ettim. Eski Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök ne diyor? Özkök, PKK ve Öcalan'ın muhatap alınamayacağını ancak sorunun çözümünde Öcalan kendiliğinden katkı sunmak isterse, sunabileceğini belirtmiş. Kürt açılımında meselenin özünün örgütün silahsızlandırılması olduğunu ifade ediyormuş. Nasıl olacak bunlar?

Öz-savunmaya ilişkin görüşlerim basında olumsuz olarak değerlendirilmiş. Bunu ön plana çıkarmaları bilinçlidir. Bunlar bilinçli yapıyorlar. Benim söylemek istediğim ordu içinde ayrı bir ordu değildir. Ama savunma olmadan çözüm olmaz. Türkiye'de ne kadar özel güvenlikçi vardır, bunu hiçbiriniz araştırdınız mı, bunu biliyor musunuz? Tam iki yüz bin özel güvenlikçi ordusu var. Benim söylediğim ordu içinde ordu değildir, ayrı bir ordu da değildir. Benim söylediğim şehirde, şehir, mahalle sakinlerinin seçtiği zabıta tarzında olabilir. Köylerde de köy halkının seçtiği, milis tarzında, milis diyebileceğimiz güvenilir kişilerden oluşan bir güvenlik birimi, bir güvenlik sistemi de diyebiliriz. Bunları halk kendisi seçecek. Bu iş öyle jandarma ile olmaz, zaten jandarma bu işi yapamıyor. Jandarma bundan böyle bölgede iş yapamaz. 86 bin köy korucusu var, bunlar pis şeyler, bunlarla güvenlik sağlanamaz. Köy koruculuğu sistemi kötü bir sistem. Eski sistemle olmuyor, yeni güvenlik sistemi bu konuma gelecek, ben bunu önceden öngörerek söyledim. Bunları bölge halkı kendisi seçecek, kendi güvenliğini kendisi sağlayacak. Bu şimdi değil ta ilerisi için söylediğim bir konudur. Bunu şart olarak da ileri sürmüyorum, ama bu bir ilkedir. Bunun için kimse bana kızmasın, yanlış da anlamasın, eninde sonunda da bu noktaya gelinecek, ordu da bu noktaya evrilecek.

Cemal-Murat Karayılan geldi diyelim, kim koruyacak onu? Yüz tane düşmanı vardır. Onu ancak işte bahsettiğim bu özel güvenlik sistemi koruyabilir. Kendini güvende hissetmeyen gelmez. Şu an burada bin kişi ile korunuyorum, dışarıda olursam koruma nasıl olacak, nasıl sağlanacak? Mesela benim bir sürü düşmanım var, Türkler dışında yüzlerce sevmeyen Kürt düşmanım da var, beni kim koruyacak? İşte biliyorsunuz Suriye'deyken bana yönelik bin kilo patlayıcıyla suikast düzenlediler. Benim bahsettiğim güvenlik, savunma gücü bu anlamdadır. Her canlının, üç tane temel gereksinimi vardır. Bu, beslenme, korunma ve üremedir. Hatta cansızların bile kendini koruma sistemleri vardır. Bir atomu bile incelediğinizde böyle bir özelliği olduğunu göreceksiniz. Hep Gül örneğini veriyorum. Gül, kendini korumak için dikenleşiyor. Dikenleri olmadan gül olmaz. Bu nedenle yine söylüyorum. Mutlaka koruma olmak zorunda. Her canlının beslenmeye, korunmaya ve üremeye ihtiyacı vardır. Bu, bilimsel bir durumdur, bilim de böyle diyor. Ben bunu bu amaçla söylüyorum.

Kadın Siyaset Okulu nerede açıldı, bir parkta mı, ayrı bir bina mı? Benim bahsettiğim Akademi bu değil. Hayır, hayır, böyle değil, benim bahsettiğim Akademi bir komple akademi olacak. Kadın orada spordan tut giyime kadar, ekonomiye kadar her şeyi öğrenecek, yapacak. Bu kompleksin bir parkı da olacak. Ben bunu daha önce dile getirmiştim. Bu önemlidir.

Azadiya Welat Gazetesi rağbet görüyor mu, verim alınıyor mu, bölgede ilgi nasıl? Bu gazeteyi sadece günlük bir gazete olarak düşünmemek, çıkarmamak lazım. Bu gazete kurumsallaşmalıdır. Dil kurumsallaşmasının bir parçası olarak çalışma yapmalıdır. Geniş düşünülmeli, geniş çalışılmalı. Diğer lehçelere de bazı sayfalar ayrılarak yer verilmesi önemlidir. Özellikle Zazaca. Geliştirilmelidir, iki sayfa da olabilir. Hatta her lehçede çalışmalar yapılmalıdır.

Günlük Gazetesi neden durduruldu, gerekçesi ne? Yani benimle ilgili. Savunmalar kitaplaştırılmadı mı? Daktilo edilerek, çoğaltılarak bir şekilde okunuyor. Avrupa'daki basımı gördünüz mü, ilgi görüyor mu? Ancak Demokratik Uygarlık denilmesi daha iyi olurdu, daha genel olurdu.

Dilin örgütlenmesi lazım

Diyorlar ki kültürel farklılıklara saygılıyız ama devletin resmi dili Türkçedir. Tamam, devletin resmi dili Türkçedir ama yirmi milyon insanın dili ne olacak? Bu yirmi milyon insan hayvan değil ya. Dil diyorsunuz eğer dili örgütlemezseniz, dili kullanmazsanız, dili eğitmezseniz, gazete, radyo, televizyonlarda her gün işlemezseniz, eğitimde kullanmazsanız dili nasıl geliştireceksiniz? Nasıl yaşayacak bu dil? Kültür ancak dil ile geliştirilir. Dilin örgütlenmesi lazım. DTP bu basit konuda bile anında cevap veremiyor, bir politika geliştiremiyor, yetersiz kalıyor. Bunları bol bol açıklamaları gerekiyor, politika üretmesi gerekiyor bu konuda.

Bu bireysel ve kolektif haklar meselesi de boş bir ayrımdır. Kabul edilemez bir ayrımdır. Bu şu demektir, biz bireyi tanıyoruz ama toplumu tanımıyoruz gibi absürt bir şeydir. Toplumsuz birey olmaz. Birey ancak toplumla var olabilir. Kürtler şunu istiyor. Kürtlerin kültürlerinin tamamen serbest olması gerekiyor. Kültürlerini örgütleyecek bir serbestiyet gerekiyor. Bu diğer kültürler içinde böyledir. Kürt sorunun çözümü için Kürtlerin kendilerini demokratik-evrensel

ifade tarzı ile ifade edebilmeleri ve demokratik anayasa gerekiyor. Bu sorunun çözümü için demokratik bir zihniyet, demokratik tartışma, demokratik işleyiş, demokratik siyaset, demokratik örgütlülük, demokratik anayasa gerekiyor. Demokratik anayasa olmadan bu sorun çözülmez.

Savunma sadece bir ilkedir bu ilke de her zaman olacaktır

Ben yol haritasını 160 sayfa olarak hazırladım. 600 sayfa da savunmanın ***"Ortadoğu Kültürünü Demokratikleştirmek"*** kısmını yazdım. Toplam 760 sayfa. Hepsini cezaevi idaresine teslim ettim. Yol Haritasının başında bir önsöz var, yarım sayfa kadar. Sonra giriş kısmı var, otuz beş-kırk sayfa kadar. Sonra ilk bölümde kavram, kuram ve ilke kısmı var. Sonra Kürt sorunu, Türkiye'yi ele aldım. Önsöz ve girişle birlikte toplam yedi bölümden oluşuyor. Kavram-kuram-ilke kısmında demokratik çözüm ilkelerini dile getirdim.

Ortak vatan, Türkiye ve Kürdistan'dır. Kürtler hem Türkiye'yi hem de Kürdistan'ı ortak vatan olarak kabul edecekler. Türkler de hem Türkiye'yi hem de Kürdistan'ı ortak vatan olarak bilecekler. Kürdistan kelimesi de bana ait bir kelime değil. Bu kelimeyi ilk olarak da ben kullanmıyorum. Selçuklu Sultanı Sencer tarafından ilk kez kullanılmış. Tarihsel bir kavramdır. Osmanlı sultanlarının da mektuplarında kullandığı bir kavramdır. Zaten cumhuriyet var. Sıra geldi cumhuriyetin demokrasiyle donatılmasına. Türkiye'nin her alanda demokratikleşme sorunu var. Bu sorunların mutlaka çözümü gerekiyor. Kürt sorunu da demokratik şekilde Türkiye demokratikleştirilerek çözülmelidir.

Pozitivist düşünce ve dogmatizm, dinsel dogmatizm yerine özgür düşünce ilkesi. Pozitivizm ve dogmatizm dışlanacak, bu düşünceden vazgeçilecek, bu düşünce bir tarafa bırakılacak. Özgür düşünce ilkesi hakim kılınacak. Toplumsal yaşamda, ilişkilerde ahlak ve vicdan rol oynayacak. Ermenilere kötü şeyler söyleniyor, artık öyle kötü şeyler değil, ilişkilerde vicdan ve ahlak geçerli olacak. Gücü olan gücü olmayanı ezmeyecek, gücü olmayan korunacak. Savunma sadece bir ilkedir. Bu ilke de her zaman olacaktır. Bugünkü sorunları çözebilmek için mutlaka tarihsel nedenlerini, perspektifini, geçmişini bilmek gerekiyor. Tarih şimdiyi koşullar, şimdi de tarihe bağlıdır. Bugünkü sorunların da bir tarihi geçmişi var. Sorunun tarihi geçmişini bilmeden bugünkü sorunu çözemezsiniz.

Çözüm, Kürtlerin kendi kültürlerini serbestçe ifade edilmesine olanak sağlanmasıdır. Bu kültürel farklılıklar tanınacak, sağlanacak. Tabi ben bunları Kuzey Kürtleri'nin sorununun çözümü için dile getiriyorum ama sadece Kuzey Kürtleri için değil diğer parçalardaki Kürtler için de dile getiriyorum. Diğer parçalardaki Kürtlerle ilişki sağlanacak. Bunların birlikte hareket etmeleri sağlanacak. Ben buna Komela Civaka Kurdistan, bu çözüm modeli için kısaca KCK diyorum. Hatta biliyorsunuz Avrupa Birliği ilk olarak demir çelik topluluğu olarak kurulmuştu. Ben de Ortadoğu için Dicle-Fırat demokratik konfederasyonu uygulanabilir diyorum. Hatta Dicle-Fırat havzasında tarım, su ve enerji konfederasyonun kurulmasını öneriyorum. Diğer halklarla birlikte ekonomik ve diğer alanlarda örgütlenilerek halklar konfederasyonu için çalışmalar başlatılabilir. Yol haritasında bunları da belirttim. Yol haritası sadece Kürtler için değil, Türkiye ve Ortadoğu'nun demokratikleşmesi için de çok önemlidir. Yol haritası demokratiktir, birleştiricidir, bütünleyicidir. Öyle MHP'nin söylediği ayrıştırıcı söylemi kesinlikle doğru değil. Tam aksine yol haritası bütünleştiricidir, Türkiye halklarına, Türkiye'ye, Türkiye demokrasisine hizmettir. Hatta İçişleri Bakanı Türkiye modeli diyor, işte yol haritası, çözüm için Türkiye modeli budur. Yol haritasında Alparslan'ın ruhuna da çağrıda bulundum. Alparslan'ın Kürtlerle ilişkisini, birlikteliğini; Yavuz Sultan Selim'in Kürtlerle ittifakını bir de Mustafa Kemal'in durumunu dile getirdim. Mustafa Kemal'in de Kürtlere mektupları var. Başbakan da yarın ulusa seslenecek, neler söyleyecek göreceğiz.

Devlet oyun oynarsa onlar da kendilerini savunurlar

Benim buradaki tutumum, onurlu bir yaşam sürdürmektir, halkların yararına olan gerçekleri dile getirmektir, kimse beni bunlardan vazgeçirtemez. Ben netim. Bu net durumumu da sürdüreceğim. Ben yol haritasının son bölümünde eğer çözüm gelişmezse, üzerlerine imha amaçlı giderlerse onlar da kendilerini savunurlar diye belirttim. Devlet oyun oynarsa çözümsüzlüğü derinleştirirse onlar da kendilerini savunurlar. Ben PKK'yi tanıdığım ve stratejisini bildiğim için söylüyorum bunları. PKK'de üç tane savunma stratejisi, anlayışı var: Pasif Savunma, Aktif Savunma, Topyekûn Savunma. Eğer çözüm gelişmezse bundan sonra Kürtlerin yapacağı şey; "varlıklarını koruma ve özgürlüklerini sağlama direnişi" olur. Çünkü herkes, her canlının kendini koruma mekanizması vardır. Bu durumda Kürtler de varlıklarını koruma ve özgürlüklerini yaşatma ve geliştirmek için direneceklerini belirttim. Hava Kuvvetleri Komutanı da "tek ferdi kalana kadar bitireceğiz" diyor. Yaparlar mı, yapabilirler mi bilemiyorum, bu bir anlayış meselesi. PKK'nin üzerlerine giderler, onlar da kendilerini korurlar, savaşırlar, savaşmazlar, bitirirler, bitiremezler ben buradan bilemem. Bunlar tamamen onların bileceği iş.

Sağlığımda önemli bir değişiklik yok, eskisi gibi. Gözlerimde şiddetli yanma var, gözkapaklarım yapışıyor, bakın gözlerimi açamıyorum. Ciltte kaşıntı var. Doktor, şiddetli alerjidir dedi, bilmiyorum belki bir şeyler yazar. Boğazımdaki akıntı devam ediyor. Burnum tıkanıyor, sürekli akıyor, beni çok rahatsız ediyor, dayanamıyorum. Burası her gün işkenceden daha beter, nefes alabilsem burası benim için cennet sayılır derim. Üst

"Benim yol haritam ve savunmalarım çok önemlidir. Ben burada kafamı patlattım. Dünya ve Avrupa bilimlerinin hepsini okudum, hepsini inceledim. Yazdıklarım bütün bunlardan çıkardıklarım sonuçtur. Bilimseldir, ulaştığım sonuçlar açısından da çok önemlidir. Bu yazdıklarım moderniteden çıkış olarak değerlendirilebilir"

solunum yollarında bir sıkışma, tıkanma var, zorlanıyorum. Nefes bile alamıyorum. Bu dayanılmaz sağlık sorunlarına rağmen kendimi zorlayarak, gözlerimdeki bu yanmaya rağmen -enfeksiyon var– beynimi patlatarak bu yol haritasını yetiştirdim ve savunmanın "Ortadoğu Kültürünü Demokratikleştirmek" kısmını da bitirdim. Türkiye bir onun arkasından, bir bunun arkasından gidiyor, Davutoğlu bir Suriye'ye, İran'a, Irak'a gidiyor, sonra Güney'e dayanıyor. Türkiye Güney'de 'her şeyi hesaplamaya çalıştım' derken Güney'de Nowşîrvan ve İslami gruplar ortaya çıkıyor.

MHP "Apo tehdit ediyor, bizi tehdit ediyor" diye bağırıyor. Ben burada kimseyi tehdit etmiyorum, buradan talimat da vermiyorum. Zaten istesem de talimat verme koşullarım yok. Hem hukuken benim talimat verme durumum yok hem de talimat vermem durumunda bu durum sonra bana olumsuz olarak geri döner. Onun için ben kimseye talimat vermiyorum buradan. Ben ancak burada görüş belirtebilirim. Benim bütün söylediklerim de görüş belirtme çerçevesinde anlaşılmalıdır. Benim talimat verme değil görüş belirtme durumum var, bu hakkımı da kullanacağım.

Benim yol haritam ve savunmalarım çok önemlidir. Ben burada kafamı patlattım. Dünya ve Avrupa bilimlerinin hepsini okudum, hepsini inceledim. Yazdıklarım bütün bunlardan çıkardıklarım sonuçtur. Bilimseldir, ulaştığım sonuçlar açısından da çok önemlidir. Fikirlerim epey gelişkindir. Avrupa filozofları benim bahsettiğim konular üzerine çok duruyorlar ama benimki de epey geniştir, hatta birçoğundan daha gelişkindir, birçoğunu aştım. Bu yazdıklarım moderniteden çıkış olarak değerlendirilebilir. Ben Dilthey üzerine bir makale okudum. Fikirlerim Dilthey'le paralellik arz ediyor. Bütün kitaplarını bana gönderebilirsiniz. Gellner'in kitabını istemiştim, ama hala almadım. Bana Sombart'ın kitapları da getirtilebilir. İlginç bulunan kitaplar gönderilebilir. Benjamin Walter önemlidir, bir çıkış yapmak istedi. İlk çıkış yapmak isteyenlerdendir, önemlidir. Onun da getirilmeyen kitapları getirilebilir.

Halkımız demokratik eylemlilik hakkını sonuna kadar kullanmalı

Kürtlerin sorunu, ulus sorunundan ziyade bir var olma sorunudur. Kürt halkının vermiş olduğu mücadele var olma, varlığını sürdürme mücadelesidir. Halkımız varlığını koruma ve özgürlüğünü sağlama direnişini sürdürecektir. Halkımız demokratik eylemlilik hakkını sonuna kadar kullanmalı, demokratik kurumlaşmalarını derinleştirebilmelidir. Herkes bu süreçte kendini kararlaştırmalıdır, kendini geliştirip yetkinleştirmelidir. Bu temelde Van'daki halkımızı ve yapacakları demokratik çözüm mitinglerini selamlıyorum.

Basında Aysel Tuğluk'un "bu süreç iyi işlemezse ayrılma gelişebilir" konuşmasını saptırıyorlar. Ruşen Çakır, Diyarbakır mitinginin Öcalan ve PKK'nin bu sürecin asıl aktörleri olduğunu gösterdiğini, bunun aksini düşünenlerin ve kendisinin de bu konuda yanıldığını belirtiyormuş galiba. Bu durum, bu gerçeklik görülüyor değil mi? Avni Özgürel de köşe yazısında Hükümetin geçmişteki pişmanlık yasalarını aşan, sınırları zorlayan bir af üzerinde çalıştığını belirtiyormuş. Halen çalışıyorlar! Daha ortada bir şey yok demek ki. Hükümet zorlanıyor hatta çok çok zorlanıyor.

Evet, herkes beni, benim ne söyleyeceğimi ne yapacağımı bekliyor. Sadece DTP değil diğerlerini de bir noktada aşacağı görülüyor değil mi? Benden ne bekliyorlar, bundan sonrasını benim üstlenmemi bekliyorlar değil mi? Benden bir şeyler isteniyorsa, bana sorumluluk yükleniyorsa önümün açılması gerek, siyaset yapmam isteniyorsa özgür olmam gerekli.

Çatı Partisi çalışmaları nasıl gidiyor, ne durumdalar? Çatı Partisi çalışmasını kimler yürütüyor, ne diyorlar? Ben liberal demokratları ve muhafazakar demokratları kastetmiyorum, zaten olmazlar da. Bu proje, radikal demokratların, demokratik siyaset projesidir, yasal bir projedir.

Bu iş sadece Kurtuluşçu ve Kıvılcımcılarla olmaz. Kurtuluşçular kim, ÖDP çevresinden mi? ÖDP'den ayrılmadılar mı? Ufuk Uraslar ne yapıyor, ayrı bir çalışma içerisindelerdi. Ne yaptılar, parti çalışmalarını tamamladılar mı? Çalışmayı yürüten arkadaşlar da yöntem konusunda savunmalarımdan yararlanabilirler.

Ben Türkiye'deki liberallerin durumunu iyi tahlil ediyorum. 1975'lerden bu yana, ta ADYÖD'ten bu yana Türkiye'deki Sol'un durumunu da biliyorum. Dev-Genç, Dev-Yol, Dev-Sol geleneğini biliyorum, '80'lerde, '90'larda, 2000'lerde tekrar tekrar denendi, başarısız oldular. Şimdi 2009'lardayız. Durumları Tekkeler gibidir, sayıları azdır, temsiliyet güçleri zayıftır, kendi iç sorunlarıyla meşguller. Radikal demokratların bir arada toplanmaları gerekir ancak bu alanda muazzam bir boşluk var, demek ki dolduramıyorlar. Buna önderlik edebilecek kimse yok, burada bir önderlik sorunu da var. Ben şu anda dışarıda olsam bu temelde bir parti kurardım, radikal demokratları bir araya toplardım, bunun başına geçerdim. Türkiye'de bu alanda temel bir boşluk var. Ancak kendini bu işe adayanlar, bu işte sorumluluk almak isteyenler; demokrasiye, halka bağlı olanlar bu işi yürütebilir. Yerellerden güçlü örgütlenmeler yaratılmalıdır. İlle de kendini parti olarak örgütlemesine de gerek yok. Bu çalışmalarda

ciddi örgütlenilirse AKP, CHP ve MHP'yi de aşan başarılar elde edilebilir. Bu projede Türk-Kürt ayrımı yoktur, bu bir Türkiye projesidir. Bu proje uzun vadeli, Türkiye'nin geleceğini kazanma projesidir.

Kadınlar kendi öz savunmalarını geliştirmelidirler

Kadın sorunu beş bin yıllık tecavüz kültürünün sonucudur. Ben burada hala bu konuyu araştırdıkça, okudukça dehşete düşüyorum. Kadınlar hala bu sorununu anlamamış, çözememiş durumda. Kadınlar kendi sorununu anlamalı, çözmeli. Kendi cinsinizin farkında olacaksınız, kendinizi tanıyacaksınız. Özgür kadın diyorum, cinsel özgürlük olarak saptırıyorlar, her şeyi cinsellik bağlamında ele alıyorlar. Avrupa'da kadın vücudunu müthiş ön plana çıkarıyorlar, tahrik ediyorlar, kadını metalaştırıyorlar. Bakışlarınız farklı, saçınızdan tutun tırnağınıza kadar kendinizi nasıl şekillendireceğinizi bilmiyorsunuz. Bu yüzden Diyarbakır'daki Kadın Akademisi için açıklamalar yaptım. Kız çocuklarının yetiştirilmeleri önemlidir. Hatta kız çocuklarını aileleri yetiştiremez. Bunları yetiştireceksiniz. İşte biliniyor, ailelerdeki ensest benzeri şeyler ilişkilerde boğucu sonuçlar yaratıyor. Bütün bunlara karşı önlem alınmalıdır. Bir kadın evleniyor iki ay sonra şekli şemali değişiyor ve kadın sonra makyajlarla kendini tamir etmeye çalışıyor. Kadınlar kendi öz savunmalarını geliştirmelidir. Ben burada ruhsal olarak kendimi savunuyorum. Kendi öz savunmam olmasaydı, böyle yapmasaydım on yıldır psikolojik olarak bu kadar güçlü olamazdım. Yoksa burada taş bile olsa dayanamaz. Benim kadını ele alış biçimim felsefiktir. Doğadaki güzelliklerin bir parçası, bir estetik olarak ele alıyorum. Kadın anlamdır. Hegel, felsefesini ilk olarak kadın-erkek ilişkisi üzerinden temellendirmeye çalıştı. Ancak bunu başaramayınca köle-efendi ilişkisi üzerinden felsefesini inşa ediyor. Ben ise felsefemi güçlü kurnaz erkek ve kadın üzerinden inşa ediyorum. Kurnaz ve güçlü erkek karşısında en güzel en saf kadın birkaç ay içinde bu özelliklerini kaybediyor. Biliyorsunuz Yunanca'da "nomos" diye bir kavram var, akıl ve kural anlamında. Türkçe'de namus olarak kullanılıyor. Benim namus anlayışımda namuslu kadın, kendini özgür kılan ve kurallarını kendi belirleyen, kendi kurallarını dayatan ve yaşatan kadındır. Erkeğe bağlı, erkeğin kurallarının belirlediği kadın eve kapatılan kadın, namuslu kadın değildir. Sümerlerde en soylu-güzel kadınlar Zigguratlardaki tapınaklarda soylularla yaşıyorlardı. Diğer kadınlar ise daha düşkün bir şekilde evleniyorlardı, eve kapatılmışlardı. Gerçi daha sonra tapınaklar da yozlaştırıldı. Ben, kadınla olan ilişkiyi bir müzik aletinden çıkan ezgiye benzetiyorum. Burada yanlış anlaşılmasın, alet derken kadının aletleştirilmesinden, araçsallaştırılmasından bahsetmiyorum, süreklilikten bahsediyorum. Anlatmaya çalıştığım, doğru ve anlamaya dayalı bir çaba olursa her iki tarafa da bir ömür boyu yetecek değişik güzellikleri barındıran ve sürekli yenilenen tazelenen bir ilişki olacak. Tabi burada erkek de önemlidir. Erkekler de bu güzelliği yaşamak istiyorlarsa kadınla bu temellerde buluşabilmelidir, yoksa tersine her gün zorla cinsellik, baskı ve köleleştirmeye dayalı bir tecavüz kültürü ortaya çıkacak. İşte görüyorsunuz gencecik kızların kafasını aşk adına, sevgi adına kesiyorlar. Bu belirttiklerim üzerinde beni takip eden ve iddialı olan kadınlar yoğunlaşabilirler.

Aysel Doğan her hafta bir mektup gönderiyor, ilginç önerileri var. Dersim'de kalabilir. Oradaki çalışmalara, kurumlaşmalara güç-destek sunabilir. Dersimliler çok konuşuyorlar ama kendi tarihlerini bile bilmiyorlar. Seyit Rıza'yı bile doğru düzgün anlayamıyorlar. Ne konuştuklarını bilmeleri gerekiyor. Aleviliğin ne olduğunu bilmeleri gerekiyor. Tamam, bir direniş kültürleri var, buna saygımız var ancak belirttiğim hususları anlamaları gerekiyor. Orada Aleviliğin kültür merkezi oluşturulabilir. Yine Urfa'da dinler araştırması yapılabilir. Bu konuda çalışmalar yürütülebilir. Hatta bir önerim var; bize yakın olanlar Diyarbakır'da İslami Kültür Derneği kurabilirler. Burada İslamiyet'e ilişkin çalışmalar yapılır. Dini yanlış anlıyorlar, dini namaz kılmak, oruç tutmaktan ibaret sayıyorlar. Dinin bir ideolojisi vardır, bunu anlamak, tartışmak gerekir. Ortadoğu Kültürünü Demokratikleştirmek adı altında hazırladığım savunmamda bu konulara ayrıntılı şekilde değindim. Savunmalarımdan faydalanılabilir.

Ben sıradan bir mahkûm değilim

Tamam, zaten siz de gelirken görmüşsünüzdür, bu yan tarafta bir şeyleri tamamlamışlar, buraya getirilecek olanlar ne zaman başvuracaklar? Eğer basına yansıdığı gibi 10 kişiden 6'sı Türk Solu, Hizbullah, İBDA-C ve çete suçlarından hüküm giyenler olacaksa bu o zaman imha amaçlı bir yaklaşımdır. Değişik kesimlerden mahkûmların getirilmesi demek benim durumumda bir tehdittir, senin yaşamını tehdit ediyoruz demektir. Benim burada güvenliğimi kim sağlayacak? Ben sıradan bir mahkûm değilim, ki kendimi bir mahkûm olarak kabul etmiyorum. Benim buradaki durumum mahkûmiyet değildir. Buradaki durumumu Gladionun beni etkisizleştirme çabası olarak tanımlıyorum. Bu durum hala sürmektedir, beni halen izliyorlar. Beni buraya getiren Gladio'dur. Yunanistan'daki o görevliler de Gladionun bir parçasıdır. Bu iş Amerika ve İngiltere tarafından yönetilmiştir. Beni Yunan Gladiosu dost görünümü altında Ege Adaları ve Kıbrıs karşılığında Türk Gladiosuna teslim etti. Bütün bunlar benim üzerimdeki komplonun halen devam ettiğinin göstergeleridir. Gladio hala varlığını devam ettiriyor. Türkiye'deki Gladionun bir parçası Ergenekon'dur. Bizim içimizdeki kural tanımayanlar Şemdin Sakık, Çürükkaya onlar da bunun uzantılarıydı. Bu enterne edilen Ergenekoncular kural dinlemeyenlerdir ve Ergenekoncuların ancak yüzde biri kadarıdır. Geriye kalan yüzde doksan dokuzu dışarıda ve görevinin başındadırlar.

Türkiye'nin sorunları demokratik bir anayasayla çözülebilir

Ben PKK'yi ve gerillayı tanırım. Kendilerini iyi savunurlar. Ancak PKK'nin de beklemediği gelişmeler olabilir. AKP bu sorunun çözümüne ilişkin ciddi adımlar atmazsa diğer hükümetler gibi üç beş ayda dağılır. Zaten CHP ve MHP'nin de istediği budur. Demokratik çözüm gelişmezse Türkiye 1990'larda, 2005'te ortaya çıkan savaştan çok daha yüksek seviyede bir savaşla yüz yüze kalabilir. Bu öyle pasif savunma, aktif savunmayla da olmaz. Karayılan onlar bu şekilde açıklamalar yaptığına göre krizin de etkisiyle PKK'ye katılımlar çoğalmıştır, durumları daha güçlüdür herhalde. Bunlar kendilerini orada iyi eğitiyorlar, hazırlıyorlar, eğer çözüm gelişmezse gerilla tarafında önü alınamaz patlamalar gelişebilir.

Kürtlerin sorunu ulus sorunu değildir, varlık sorunudur. Verdikleri savaş da var olma ve varlığını sürdürme, özgürlük savaşıdır. Kürtlerin sorunu hayati bir sorundur. Ayrıca Türkiye'nin sorunu, Türkiye'nin bütünlüğü sorunu değildir. Bu DTP'liler de bazen ne konuştuklarını bilmiyorlar. Bir taraf diyor "aman bölündük, bölecekler bizi" öbür taraf da diyor ki "ayrılma, bölünme tartışılır". Hayır, böyle değil, ikisi de değil. Benim sunduğum çözüm, Türkiye'nin uzun vadeli geleceğini kazanma projesidir. Sayın Erdoğan'dan rica ediyorum. Bizim bu sorunun çözümünde engel olma durumumuz olmaz. Tam tersi elimizden gelen desteği vereceğimizi belirtiyoruz.

Yol haritasında altı başlık altında çözüm önerilerim var. Birincisi giriş kısmıdır, ilkeler yer alır. Diğerleri Türkiye'de yapılacaklar, Kürdistan'da yapılacaklar ve sonuç kısmıdır. Geçen hafta yol haritasına ilişkin 9 ilke belirtmiştim. Unuttuğum 10. ilke var. Bu Demokratik Anayasaya ilkesidir. Türkiye'nin en temel sorunları demokratik bir anayasayla çözülebilir. Hayati önemdedir. Aynı zamanda bu sorunun çözümü için, Türkiye'nin demokratikleştirilmesi, Kürdistan'da sorunun çözümü başlıklı bölümde üç çözüm modelinden bahsettim:

Birincisi Türkiye'de uygulanan toptan imhacı çözüm modeli. Ki bu kökten tümüyle imha, yok etmedir, asimilasyondur. Mevcut şimdiye kadar uygulanan, yürütülmeye çalışılan toptan imhacı, asimilasyonist model. Bu modelin sonuçları ortadadır, büyük kaybettirmiştir.

İkincisi küçük bir ulus-devlet modeli. İşte İsrail'in Amerikanın taktiğidir. Güney'de olduğu gibi küçük bir devlet yaratarak her şeyi oraya hapsedersin. Bu model, küçük bir ulus-devletçik yaratıp, sorunu buraya hapsetme modelidir. Bunun içinde KDP var, ABD var, Türkiye var, AKP var. İşte İsrail gibi Güney'de küçük bir ulus-devletçik kurdurup emperyalist sisteme hizmete koşturulacak.

Üçüncü model, bizim önerdiğimiz demokratik çözüm modelidir. Sorunu anlayış bazında ele alırsın. Birlikteliği esas alırsın. Benim modelimde herkes kendini özgürce ifade eder. Kadınlar, gençler için de bu böyledir.

İşte Davutoğlu, bundan önceki yapmış olduğum önerilerin içinde Dicle-Fırat havzasında tarım, su ve enerji konfederasyonu demiştim, bu önerimi alıp şu anda hayata geçirmeye çalışıyorlar.

Yine üç maddelik bir eylem planı var yol haritasında. Bunları burada ayrıntılarıyla anlatmayacağım.

Galiba basında söylediklerim cımbızlayarak aleyhte propagandaya dönüştürülüyor. Geçsinler bunları, biraz dürüst olsunlar.

Yol haritasının içeriği demokratiktir değişmez

Benim ortak vatan anlayışım tek ulusa ait bir vatan anlayışı değildir. Birçok ulusun ortak yaşam alanı anlamında kullanıyorum, demokratiktir. O ilkeler kısmında söylemiştim. Suryaniler var, Ermeniler var, Kürtler var. Ben böyle tek bir ulusun vatanı anlayışını değil, bunların hepsinin ortak yaşam alanı olarak ortak vatan diyorum. Böyle demokratik anlayış olduğu zaman Asuriler de bizim vatanımız der, Ermeniler de bizim vatanımız der, Ezidiler de bizim vatanımız der, Türkmenler de bizim vatanımız der, Kürtler de bizim vatanımız der. Böylece vatan anlayışım tekçi değil, çoğulcudur, demokratiktir, bütünleştiricidir. Vatan ancak halklar bahçesi olursa güzeldir, anlamlıdır. Aksi taktirde bir vatanın tek bir etnisiteye veya tek bir ulusa ait olduğunu söylemek felakettir, boğazlaşmayı getirir. Sınırları çizip bunun tek bir ulusa ait olduğunu söylemek şovenistliktir. Benim vatan anlayışım budur. Kürdistan beş ulusun da vatanı olabilir, bunda hiç bir sakınca yoktur. Benim bahsettiğim ilkeler demokratik ilkelerdir.

Ben zaten gerekli şeyleri yol haritasında söyledim, belirttim. Devlet bunları zaten değerlendiriyordur. Taleple-

rin neyini yüksek bulmuşlar ki! Ben yol haritama güveniyorum. Demokrasiden asla vazgeçmem. Yol haritası demokrasinin yol haritasıdır, demokrasinin geliştirilmesidir, demokrasinin çıtasıdır, demokrasinin açılımı, halka mal edilmesidir. Bu yol haritasının içeriği demokratiktir, değişmez. Kafaları şundan dolayı karışık olabilir. Benim bu yol haritamda ezberledikleri liberalizmin, Marksizmin-sosyalizmin olmadığını görüyorlar. Anlamakta zorlanıyorlar, çözemiyorlar. Sadece bireysel haklar diyorlar, kolektif hakları dikkate almıyorlar. Oysa bunlar ayrıştırılamaz, ikisi bir bütündür, madalyonun iki yüzü gibidir.

Devletin sosyalisti liberali kapitalisti olmaz devlet devlettir

Bu sosyalistler de anlamıyorlar, sosyalist devlet olmaz. Devletin sosyalisti, liberali, kapitalisti olmaz, devlet devlettir, iktidar iktidardır. Hatta Lenin, devrim yaptıktan sonra diyor ki "bana sosyalist devletle ilgili kitap getirin". Halbu ki sosyalist devlet olmaz. Devrimi yapıyor ama devrimden sonra ne yapacağını bilemiyor, bocalıyor. İşte Çin'in durumu da ortadadır, Çin tamamen Amerika'ya, kapitalizme hizmet ediyor, Amerika'ya hizmet ediyor. Amerika oturmuş, Çin bir buçuk milyarlık, Hindistan bir milyarlık nüfusuyla Amerika'ya çalışıyor. Amerika bunları bağlamış kendisine çalıştırıyor. Hatta Rusya da Amerika'ya hizmet ediyor, biraz direnmeye çalıştı yapamadı. Bundan sonra o da daha çok hizmet edecek.

Ben kapitalizme hizmet etmek istemiyorum. Kapitalizm sisteminden hoşlanmıyorum. Bu sistemi sevmiyorum. Ben kapitalist tekelciliğe karşıyım. Ben onların modernitesini kabul etmiyorum. Biz Kürdistan'da da sermayenin egemenliğine izin vermeyeceğiz. Kapitalist tekelcilik anlayışı, 500 yıl önce büyük bir gelişme kaydederek dünyayı sömürüyor hatta temelleri çok eski zamanlara dayanıyor. Kapitalist tekelcilik, ulus-devlet ve yanına endüstriyalizmi de alarak dünyayı sömürmeye devam ediyor. Kapitalizmin yaygınlaşması demek İngilizlerin zenginleşmesi demektir. İşte Londra'da oturuyorlar, bilmem Newyork'ta oturuyorlar, oturdukları yerden trilyonlarca dolarları götürüyorlar. Bunu anlamıyorlar. Tekelci kapitalizm budur, anlayışı budur. Hatta bu son finans kapital krizde 600 trilyon Dolar para hortumlamışlar. Finans kapital işte böyle soyup soğana çeviriyor. Benim için para hiç bir şeydir, para önemli değil, toplumun özgürleşmesi ve demokratikleşmesi önemlidir. Toplum, hiç kimseye, hiç bir güce köle olmamalıdır.

Bu tekelci sistemden bağımsız durduğum için beni buraya kapattılar. Kapitalist sisteme teslim olmadım, bunu savunmalarımda da dile getirdim. Özellikle üçüncü ciltte muazzam bir çözümleme gücü var. Bunlar iyice tartışılmalı, anlaşılmalı. Herkesin teorik gücü muazzam olmalı. Eğer teorik gücünüz olmazsa, yeteri kadar anlayamazsanız, balta sırtınıza saplanır. Bunun nereden geldiğini bile bilemezsiniz.

Ben kendi görüşlerimi halka dayatmıyorum. Tamam, biliyorum, toplumda önemli destek görüyor, destekçileri var, rağbet var. Ama benim görüşlerimi topluma zorla kabul ettirme gibi bir durumum yok. Ben topluma demokrasinin yerleşmesini istiyorum. Herkese, Ortadoğu'ya lazım olan demokrasidir. Ben 600 sayfalık dördüncü savunmamda bunu çok güzel, ayrıntılarıyla anlattım, dile getirdim. Demokrasi her yere, Türkiye'ye de lazımdır, Irak'a da lazımdır. Iraktakiler bu kadar petrol benim hakkımdır, bu kadar senin hakkındır deyip anlaşmazlık göstereceklerine biraz demokrasi için çalışsınlar. Kürtlerin ihtiyacı olan şey demokrasidir. Kerkük'te 10 bin kişinin ölmemesi için orada demokrasinin kuralları ve kurumları hâkim olmalıdır. Demokrasi orada örgütlenmelidir. Ben demokrasi için çok çalıştım, bu konuda çabalamaya da devam ediyorum. Ben demokrasiden asla vazgeçmem. Demokrasinin dışındaki yöntemlerin sorunu ne kadar ağırlaştırdığını biliyorum. Ben ayrı bir Kürdistan kurulmasını kesinlikle önermiyorum. Ayrı bir devlet istemiyoruz. Devlet tarzı Federal bir sistem istemiyoruz, konfederal bir sistem istemiyoruz. Biz demokrasinin gelişmesini, Türkiye'de de Kürtler arasında da gelişmesini istiyoruz. Ben bunları hazırladığım yol haritası ve 600 sayfalık savunmamda anlattım. Başbakan bunları anlamıyor mu? Biz toplumsal bir uzlaşma istiyoruz. İsrail, işi bitmiş, güçten, takatten düşmüş FKÖ ile bile uzlaşmak için yalvarıyor. Karzai onlar Talibanla, El Kaide ile uzlaşmak için adeta yalvarıyor. Bizim gibi böyle barışçıl olan, barış isteyen, karşılıksız demokrasi isteyen, bunun için fedekârlık yapan kişilerle niye görüşülmesin? Biz karşılıksız demokrasi istiyoruz. Herkes demokrasinin gerekli olduğunu anlamalıdır. Herkesin ihtiyacının demokrasi olduğu anlayışı topluma iyice yerleşmelidir. Bir kişilik cemaatten bin kişilik cemaate, örgüte kadar her yerde demokrasi ilkeleri işlemelidir. Cemaati olan dindar insanlarımızdan ateist insanlarımıza kadar herkes demokrasinin kurallarını özümsemelidir. Çatı partisine de güç verilmelidir. Demokratik çevrelerle güç birliği geliştirilmelidir.

Egemenlik zulümdür iktidar vahşettir

Benimle herhangi bir görüşme olmadı. Ama bundan sonra bazı şeyler netleşir. Devlet bunları değerlendiriyordur. Bayramdan sonra bazı şeyler netlik kazanır, bana da bir şekilde cevap verirler. Devlet artık bir şekilde Kürtlere verir. Vermesi lazım. DTP'ye de vermesi lazım. Vermezse demek ki bir çözümsüzlük var, öyle değerlendirildiğini düşünürüm.

Benim felsefem egemenlik anlayışına karşıdır. Egemenlik zulümdür, iktidar vahşettir. Ben, egemenlikten nefret ediyorum. Bu anlayış, etnik milliyetçiliği körüklemek demektir. Ben, iktidara karşıyım. Benim anlayışım demokratik toplumun inşa edilmesi, demokratik mekanizmanın toplumda kurulmasıdır. Bunlar, egemenlik,

ulus-devlet anlayışı İngilizlerin planıdır. Dünyaya bunu onlar pazarlıyor. Adeta bunu bir pislik gibi toplumun üzerine saçıyorlar. Onlar bu işlerin nasıl yapılacağını çok iyi biliyorlar, bu konuda yeterince uzmandırlar. İngiliz ulus-devlet siyaseti tüm imparatorlukları yıktı, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, Fransız imparatorluğu, İspanya İmparatorluğu en son Osmanlı İmparatorluğunu dağıttı. Evet bunlar, çıkarları için bunu daha da yapmaya devam edecekler. Ortadoğu'ya, her yere bu anlayışı bunlar saçıyor.

Kürtler dünyayla herkesle tüm halklarla yaşayacaktır

Kürtler sadece Kürtlerle yaşamalı deniliyor. Hayır. Kürtler dünyayla yaşayacaktır, herkesle, tüm halklarla yaşayacaktır. Kürtler Araplarla yaşayacak, Kürtler Farslarla yaşayacak, Kürtler Türklerle yaşayacaktır. Bu anlayış şu demektir: Kürtlerin başına Barzani ve Talabaniyi getirip oturtmak istiyorlar. Kürtleri bu şekilde bağlayacaklar. İstediklerinde de çatıştıracaklar. Eskiden toplumda ağalar, feodaller vardı şimdi de kapitalizme hizmet eden bu tür kişilikleri toplumun başına oturtmak istiyorlar. Bu şekilde iktidarlarını ve çıkarlarını Ortadoğu başta olmak üzere her yerde korumak istiyorlar. İngilizlerin kendisi bu ulus-devletten vazgeçmiş, kendi içinde farklı kültürlerin, ulusların varlığını kabul etmiş ancak dünyanın geri kalanı için ulus-devletin kalması için yoğun çaba sarf ediyor. ABD, İngiltere ve İsrail, bu ulus-devlet anlayışını kendi içlerinde uygulamıyorlar, kendi içlerinde biraz demokrasi var ama çıkarları gereği dışarıya bunu empoze ediyorlar. İsrail gibi bir devlet bile -ben hayret ediyorum– Kibutz bölgeleri oluşturmuş ama diğerlerinde Ortadoğu'da ulus-devletin kalması için çaba sarf ediyor. Bu şekilde Ortadoğu'yu, Balkanları, Hindistan'ı denetim altına almış yönetiyorlar. Saddam'ın durumu ortadadır. Önce kullandılar ama bunlara biraz kafa tutmaya kalkınca,

"Çözüm gelişmezse AKP diye bir şey kalmaz. Sayın Başbakan öyle kendine çok fazla güvenmesin. Çözümün gelişmemesi halinde üç ayda onu bitirirler, Özal gibi onu da yok ederler. Zaten Ergenekon davasında ortaya çıktığı gibi ona karşı suikast planları hazırlanmış. Başbakan bunları görmüyor mu? Ergenekon'un içeride olanları küçük bir kısmıdır"

sonu ne oldu biliniyor. Kürtlere de bir ulus-devlet kurdurup denetimlerine alarak çıkarlarına göre kullanacaklar. Buna karşı Kürtler, Ortadoğu'nun demokratizasyonunu üstlenip, Ortadoğu'da model olacaklar, demokratik bir sistem oluşturacaklar. Kürtler Ortadoğu'nun modernizasyonunu üstlenip demokratik bir çıkışın anahtarı olacaklar. Burada demokratik bir çıkış yapacaklar. En azından benim Kürtlere biçtiğim misyon budur. Ulus-devlete, toprağa, ırka dayanan bir çözüm daha da çözümsüzlüğe götürür, sorunu derinleştirir. İsrail-Filistin gibi yıllarca işin içinden çıkılamaz hale gelir. Biz sınırlarla ilgilenmiyoruz, toplumun demokratikleşmesini, toplum ve bireyin özgür kılınmasını esas alıyoruz.

Radyodan dinledim, sekiz asker yaşamını yitirmiş. Üstlerine gidilirse elbette ki kendilerini koruyacaklardır. Ramazanda, bayram öncesinde gerilla-asker ayrımı yapmadan bu tür acıların yaşanmasına üzülüyorum.

Başbakan'ın böyle açıklama yapması önemlidir. Sayın Başbakan cesur olmalıdır. Bu sorun öyle kolay değildir, riskleri var. Ancak kararlı olurlarsa başarılı olunur. Sayın Başbakan'dan Kürt sorunun demokratik çözümü için kararlılık göstermesini bekliyoruz. Çözümün olmaması durumunda çok daha ciddi çatışmalar olacak.

PKK bu süreçte habire takviye alıyordur, yeni katılımlar oluyordur. Herhalde bunlar sadece Türkiye'den katılımlardır. Bir de Suriye'den, İran'dan, Irak'tan katılımlar vardır. Çözüm olmazsa her yerden zaten katılım var, gerilla gücü muazzam artar. On bin kişilik güç haline gelir. Ben bunu 2006'da da dile getirmiştim. Onlar kendi savunmalarını, eğitimlerini yapar, kendi güçlerini arttırır. Muazzam bir güç haline gelir. Çözüm gelişmezse bütün bunlar çatışma için potansiyel hale gelirler. Sayıları on bine ulaşmıştır. Binlerce gerilla araziye dağılmıştır. Bu on bin kişilik silahlı güç, muazzam bir çatışma sebebi olabilir. Murat Karayılan, Duran onları bazen eleştiriyordum, Murat Karayılan'ın tecrübesini, pratiğini küçümsememek lazım, otuz yıllık ciddi tecrübeleri var. Duran onların aynı şekilde tecrübelerini, pratiklerini küçümsememek lazım. Kendilerini yaşatabilirler. Dağlarda binlerce insan var, bunların tecrübesi var, eğitimleri iyi. Bunları iyi görmek lazım.

Çözüm gelişmezse AKP'yi bitirirler

Çözüm gelişmezse AKP diye bir şey kalmaz. Sayın Başbakan öyle kendine çok fazla güvenmesin. Çözümün gelişmemesi halinde üç ayda onu bitirirler, Özal gibi onu da yok ederler. Zaten Ergenekon davasında ortaya çıktığı gibi ona karşı suikast planları hazırlanmış. Başbakan bunları bilmiyor mu, görmüyor mu? Ergenekon'un içeride olanları küçük bir kısmıdır, büyük bir kısmı dışarıdadır. Bunlar devlete kızgındır, devlete karşı isyan halindedir, her şey yapabilirler. Muzaffer Tekin, "biz, devlet olmadan yaşayamayız" diyor. Kendini devlet sanıyor. İlginç bir durum; devlet için devlete karşı geliyor, biz ihtilalciyiz diyor, kendini devletin sahibi sanıyor ama devlet tarafından yargılanıyor. Bunların İran'la da ilişkileri var. Hatırlarsanız MGK eski genel sekreteri Tuncer Kılınç "İran'la ittifak yapmalıyız" yönünde bir demeci olmuştu. Şimdi Ergenekon'dan yargılanıyor. Tuncer Kılınç'ın yargılanmasının nedeni budur, yani İran ve Rusya ile olan ilişkileri yüzündendir. Amerika bu nedenle onların yargılanmalarına yol açtı.

Bunlar Hizbullah'ı da kullanıyorlardı. İşte Hizbullah da İran bağlantılıydı. Ben İranlıları iyi tanıyorum. Bunlar, öldürmek konusunda çok uzmandırlar. Ben Lübnan'dayken biliyorum, Hizbullah'ı iki kişi kurdu. 1980-82'de iki kişi oraya geldi. Oradakilerini örgütlediler ve bugünkü Hizbullahı oluşturdular. Şimdi de İsrail, Hizbullah ile baş edemiyor. Türkiye'deki Hizbullahın küçük bazı yapılarının İranla bağı var. İran bunlarla bağlantı içindedir. Bunlara her türlü silah da veriyorlar. Türkiye bu konuda İran'a taviz verdi. İran'a taviz verilmesinin nedeni de beş on bin Kürt'ü daha öldürebilmek içindi. İran, Hizbullaha destek verdi, Türkiye Hizbullahı kullandı. Türkiye İran'a bu şekilde taviz vererek Uğur Mumcu gibi bazı Kemalist aydınlara yöneldi. Bunu yapanlar Kemalist'tir, çok ilginçtir Kemalizm adına yaptılar.

Kürtlerin ortak temsiliyetini sağlayan bir yapı ortaya çıkmalıdır

Bunlar bölgede yeniden harekete geçip cinayetlere başlayabilirler. Biliyorsunuz bunlar daha önce '90'lı yıllarda Silvan'ı darmadağın ettiler. Bunlar faşisttirler, katiller. Öyle arkadan vururlar, haberiniz bile olmaz. Halkımız bunlara karşı uyanık olmalı, muazzam bir örgütlenme geliştirmelidir. Gaffar Okan'ı da bunlar öldürdü, ben o zaman da tahmin etmiştim. Hizbullah'ın üzerine atmışlardı. Hizbullah'ın tek başına böyle bir şeyi yapma gücü yok, bunu JİTEM yaptı, bunları kullandı. İşte Ergenekon davasında yargılanan Levent Ersöz onlar bunu örgütlemişler. Bunların başı ve bağlantısı sadece Türkiye'de değil, dışarıdadır. Biliyorsunuz işte Levent Ersöz Rusya'ya kaçmıştı, Bedrettin Dalan da Rusya'da. Amerika, Ergenekon'un bu kısmını tasfiye etti. Erdoğan şu an Amerika'ya güvenebilir ama bunların Amerika'yla pazarlıkları devam ediyor. Amerika bunlarla anlaşırsa, İsrail de destek verirse o zaman AKP ne yapar, ortada kalır, Erdoğan'ı bitirirler.

Bunlar Mustafa Kemal'i de yanlış anlıyorlar. Mustafa Kemal Kürt düşmanı değildi hatta Kürtlere muhtariyet vermeyi düşünüyordu. Mustafa Kemal'in kafasında bir demokrasi modeli vardı. Hatta Mustafa Kemal sadece Kürtlerle değil, Lenin'le koministlerle, İslamcılarla, ittifak yaptı. İşte Serbest Fırka'yı kurdurttu. Siyaseti biliyordu. Ama onun etrafını İttihat Terakki kadrolarıyla kuşattılar, etkisiz hale getirdiler, bu projesi başarılı olmadı. Kazım Karabekir, İsmet İnönü, Fevzi Çakmak onlar İttihat Terakki'nin İngiliz kanadıydı. Hatta kendisine suikast düzenlediler. Suikast başarılı olmadı ama suikastten sonra Mustafa Kemal onların gücünü anladı, yalnız kaldı, gücü-ismi sembolik hale getirildi. Bu kadronun başında da İsmet İnönü vardı. Bu aşamadan sonra Kürtler, İslamcılar Said-i Nursi onlar biliniyor ve Komünistler ötekileştirildi.

MHP de biteceğini biliyor, bunu iyi kavramış, o bakımdan sürece, demokratik açılıma karşı çıkıyor. Demokratik açılım olumlu sonuçlanırsa artık onların işlevi biter. CHP de pozisyonunu belirlemeye çalışıyor. Bir öyle diyor, bir böyle diyor. Hükümet de çok zorlanacak. Çünkü bu iş öyle kolay değil. Hatta çok zorlanacak. Böylece Türkiye bir yol ağzında. Ya demokratikleşecek ya da kaybedecek.

Ne kadar oldu PJAK ile İran devleti arasındaki çatışmasızlık durumu? Demek ki çatışmasızlık durumu var ama sınırları da sıkı kontrol altına alıyorlar. Sınır ticareti yapanlar PJAK'la birlikte hareket edip, kendilerini korumaya alabilirler.

Şengal'deki katliamı biliyorum. Bunlar daha fazla da olabilir. Bu konuda daha önce uyarılarımı yapmıştım. Yine Suriye'yi de biliyorum. Ben orada olduğum süre boyunca Suriye ile ittifak yapmadım. AKP, hem Suriye ile hem de İsrail ile ittifak yapmak istiyor. Bu nasıl olur, bu mümkün değil, buna izin vermezler, bitirirler.

Kürtler arası Barış ve Birlik Kongresi çok önemlidir. Daha önce dile getirdim; beş ilke dört pratik önerimi Kürtler kongrede çok iyi tartışmalıdır, buna ilişkin bilinçlerini geliştirmeli ve ona göre bir tutum belirlemelidir. Bu çerçevede Kongre geliştirilebilir. Kürtlerin bütün siyasi partileri, hatta aşiretler, diğer oluşumları katılabilir. Barzani, Talabani hatta PKK tek başına bütün Kürtleri temsil etmez. Kürtlerin ortak temsiliyetini sağlayan bir yapı ortaya çıkmalıdır, bu önemli bir gereklilikti. Komşu halklarla ilişkileri, diplomasiyi, oluşacak bu yapı sağlamalıdır.

Aram'ın cenazesinin Diyarbakır'a nakliyle ilgili bir gelişme yok herhalde. Aram'ın anısını yaşatmak için eşyaları, evi müze olsun önerisinde bulunmuştum. Yapılabilir. Aram'ın yerini tutacak biri var mı? Gerçi o bir klasik, kendine özgü birisi. Zamanım olsaydı sanatla ilgili biraz konuşmak isterdim. Şimdi pek zamanım yok, ileride olabilir. Sadece müzik de olmaz, folklör, kültür, tiyatro birçok kolda gruplar kurulmalı, çalışmalar yürütülmeli, Demokratik Toplum Kongresi bünyesinde. Muhtemelen özel televizyon kanalı izni verecekler, Hükümetin böyle hazırlıkları var. Arkadaşlar da ciddi bir komisyon kurup, çok daha ciddi bir hazırlıkları olmalı, özellikle kadrolar hazırlanmalıdır. DTK bünyesinde sanat ve kültürel çalışmalar yapılabilmelidir.

Çok çalışılırsa kararlı olunursa bazı şeyler değişebilir

Görüşme olmama ihtimaline binaen Ramazan bayramı mesajını şimdiden vereyim. Ben çok umutlu olduğumu söyleyemeyeceğim. Ama çok çalışılırsa, kararlı olunursa bazı şeyler değişebilir. Biz barış ve demokrasi için elimizden gelen çabayı göstereceğiz. Bu yöndeki çalışmalarımızı devam ettireceğiz. Biz ve halkımız demokratik çözümden yanayız. Demokratik standartların yükseltilmesini istiyoruz. Acılar yaşanmasın istiyoruz. Sayın Başbakan'dan rica ediyorum, askerleri üzerlerine sürmesinler, operasyon yapmasınlar. Bunu engelleyebilirler. Askerleri üzerlerine sürmezlerse çatışma da olmaz. Bu konuda kendisinden duyarlılık bekliyoruz. Bu

duygularla halkımızın, herkesin Ramazan Bayramını kutluyorum.

Son dönemdeki gelişmeler şüphelerimi artırdı

Değişen bir şey yok. Boğazım aynı, genizdeki akıntı devam ediyor. Bu sinüzit mi nedir? Bir de bir ilaç kullanıyorum, gece uykuda beni rahatsız ediyor, gevşeme var. Yan etkileri var, bıraktım ilacı. Yaşlılıkla alakası olabilir. Xatral ilacını daha önce söylemiştim. Zaten bıraktık ilacı. Onun dışında bir değişiklik yok.

Operasyonlar nasıl, onlar çok önemli, onları merak ediyorum. Daha önce de söyledim. Bu işler ciddi işler, iyice öğrenip, yoğunlaşarak gelmek lazım. Zaten her yerde söyleniyor, yazılıyor, bunda bir şey yok. Operasyondaki kayıpların bazılarının ismi niye açıklanmamış? Bir ara basına Çırav'da 11 gerillanın öldüğü haberi yansıdı. O nedir? Kaç gün oldu? Nasıl oluyor, bu çatışmalar? Ölüm istiyorlar, ileri sürüyorlar, askerlerin ölümünü mü istiyorlar? Öyle olmaz. Bilmiyorlar. Böyle kaçarak, sınır dışına çekilerek kendilerini savunamazlar. Evrensel hukuk çerçevesinde kendi öz savunmalarını yapmalılar. Van Başkale'deki olay da, Lice ve diğer yerlerdeki benzer olaylar gibi yapıyorlar, daha önce de yaptılar. KCK operasyonu provokasyon olarak değerlendiriyor. Cevap veririz mi diyorlar, derinleştiririz mi diyorlar. Anlaşıldı. Basında ne var, köşe yazarları ne diyorlar? Fikret Bila sürecin muhatap olmadan da çözülebileceğini yazıyormuş. Nasıl yani?

Yani herkes kendine göre yorum yapıyor. Kemal Karpat'ın yazısını okudum. Önemli bir kişilik. Benden benim durumumdan bahsetmiş. Amerika'da yaşıyor. Ancak dile getirdiği düşünceler, Amerikalıların düşünce mantığı.

17. Kürt Kültür festivaline Şıvan'dan başka kim katıldı? Aram'dan sonra artık Şıvan mı ön plana çıkıyor. Bir ara rahatsızlıkları vardı, olabilir, çıkabilirler. Kısa mesajım okundu mu? Nasıldı, coşkulu muydu? Güçlü bir katılım oldu değil mi? Paneller oluyor mu? Nasıl sorun iyi işleniyor mu?

Yol haritasının demokratlara, halka ve arkadaşlara ulaşması önemlidir. Ben yol haritasında Türkiye'nin demokratikleşmesi ve Kürdistan'da sorunun demokratik çözümünü işledim. Silah bırakmanın koşullarını da işledim. Yol haritasında bunun dışında farklı bir şey yok. Yol haritasının verilmesi için demokratik tepkiler gösteriliyordur herhalde.

Beşar Esad'ın gelişinden haberim var. Talabani Türkiye'ye gelecekti, niye gelmedi? Olmadı mı, herhalde anlaşamadılar, o yüzden gelmiyorlar. DTP heyetinde kimler var? Daha önce belirtmiştim. Ulusal Konferans önemlidir. Bu konu çok önemlidir.

Sosyalist Demokrat Partililer kalmış, Kıvılcımcılar var. Çatı Partisi çalışmaları gidiyor mu?

DTP'nin kongresini yapıyor, önemlidir. Sinerji yaratan isimler olmalı. Birbirine benzer değil de birbirini tamamlayan her kesimden birer kişi olabilir. Kürt olması önemli değil. Kürt-Türk ayrımı yapmıyoruz. Demokrat olması önemlidir. Radikal demokrat çevrelerden katılım sağlanabilir. Bunlar benim adıma da söylenebilir, çağrı yapılabilir. Gelip katılmalılar, yer almalılar. DTP bu temelde kendini genişletebilir, genişçe örgütleyebilir. Türkiye'de bu dönemde böyle kapsayıcı, geniş bir örgütlenmeye, partiye ihtiyaç var. Dönemin ihtiyacı böyle bir partidir. Demokratikleşme bağlamında bu sorun çözülebilir.

Halkımız yol haritasının verilmemesine ilişkin demokratik tepkisini ortaya koymalıdır

KCK, benim ortaya koymuş olduğum bir sistemdir. Bu anlamda sadece Türkiye'de değil, bütün Kürtleri kapsayan bir sistemdir. Ulus-devlet değil, KCK sistemidir. KCK sistemi ulus-devlet projesi değil demokratik toplum projesidir. Bu operasyona ve yol haritasının verilmemesine ilişkin olarak tepkiler oluyor. Yapmalılar, devam etmeliler, hukuki tepkilerini, demokratik tepkilerini ortaya koymaları doğaldır, bu gereklidir ve haklarıdır.

Başbakan'ın, Genelkurmay başkanının son açıklamalarını biliyorum. Ben aslında Devletten, Hükümetten cevap bekliyorum. Bu son dönemdeki gelişmeler şüphelerimi artırdı. Şüpheleniyorum, şüphelerim var, bu sorun çözülebilir mi? Bilemiyorum, emin olamıyorum. Biri tutukluyor, operasyon yapıyor, diğeri açılım diyor. Bu açılım mıdır, tasfiye midir, tuzak mıdır, sahtekârlık mıdır, emin olamıyorum, bilemiyorum. Avukatlarım da anlamak zorunda. İşte Başbakanın durumu ortada. Topu taca atıyor. Sanki antremanda gibi oyalıyorlar, topu taca atıyorlar. AKP'nin buna gücünün yeteceğine inanmıyorum.

Bilemiyorum, Erdoğan'ın buna gücü yeter mi? Cumhurbaşkanı tamam dürüsttür, iyi niyetlidir.

Türkiye'de İsrail Siyonizm'ine paralel bir derin oluşum var

Türkiye'de her şeyi kontrol altında tutan derin bir güç var. MİT'i kastetmiyorum, daha farklı daha büyük bir güç, MİT o kadar güçlü değil. Bu, bildiğimiz Gladio değil, daha farklı bir güç. Türkiye'ye hâkim olan altmış yıllık Gladio'yu çözdüm, daha önce anlattım bunları. Bu gücün içinde ABD var, Avrupa var -bence Avrupa sorun çözülsün istemiyor-, AKP var, MHP var, CHP var. Tam kestiremiyorum, bu güç nasıl bir güç? Bu güç, Türkiye'de herkese bir rol biçmiş. MHP'ye bir şeyleri koruma, savunma rolü verilmiş; milliyetçi hassasiyetleri savunacaksın denilmiş. İşte 1970'lerde çatışma ortamı yaratarak Solcuları böyle bitirdiler. Aynı şekilde CHP'ye de Deniz Baykal'a da bir rol verilmiş; bazı temel konularda karşı duracaksın deniliyor. Bunların konumları sabittir. AKP'ye de reform yapacaksın denilmiş, bunlara reform yaptıracaklar, bu rol biçilmiş AKP'ye.

"Kürtleri ne yapacak, yine benim durumum nedir, belli değil. Kürtlerin durumu sanki on beş yaşında bir genç kızın kandırılması gibidir. Bu, ABD ve İngiltere'nin işiydi. Benim buraya getirilişim de bu derin gücün işi. Benim durumumu Türk ve Kürt'ün kavgası gibi gösteriyorlar. Kürtlerle Türkleri birbirlerine düşürüp ülkeyi yönetmeye çalışıyorlar"

Bu güç, Kürtleri ne yapacak, yine benim durumum nedir, belli değil. Kürtlerin durumu sanki on beş yaşında bir genç kızın kandırılması gibidir. Bu öyle basit değil. İşte biliyorsunuz Fransa'da XVI. Louis'i idam ettirdiler. Onu İngilizler öldürdü. İşte Saddam'ı idam ettiler, sanki Arab'ın Arabı öldürmesi gibi gösterildi, ama böyle değil. Bu Amerika ve İngiltere'nin işiydi. Benim buraya getirilişim de bu derin gücün işi. Benim durumumu Türk ve Kürt'ün kavgası gibi gösteriyorlar. Bizimle, Kürtlerle Türkleri esir alıp, birbirlerine düşürüp ülkeyi yönetmeye çalışıyorlar. İşte Şeyh Sait olayı var, İngilizler kullanmaya çalıştı. Seyit Rıza'yı biliyorsunuz, Mustafa Kemal Elazığ'a kadar geliyor, yeni bir anlaşma yapmanın yollarını arıyor ancak daha Mustafa Kemal gelmeden asıyorlar. Mustafa Kemal'in imzasını atmasını beklemeksizin idam ediyorlar. Mustafa Kemal engelleniyor. İşte Türkiye'yi derinden yöneten güç böyle bir güç, hemen önünü kesiyor.

Türkiye'de İsrail Siyonizm'ine paralel bir derin oluşum var, Anadolu'da da aynısı oluşturulmaya çalışıldı. Buna Anadolu Siyonizm'i demek çok doğru olmaz. Buna tam İsrail Siyonizm'i de demek doğru olmaz. Nasıl Siyonizm'i kurarak İsrail aracılığıyla bölge teslim alınmaya çalışıldıysa Türkiye'de de aynı şekilde böyle buna benzer bir girişim var, bunun yüz yıllık bir tarihi var. İttihat ve Terakki'den itibaren başlayan ve devam eden bir güç var. İşte ben düşündüğümde Mustafa Kemal'i şöyle değerlendiriyorum. Bir gedik açmaya çalıştı ancak bu ittihatçılar hemen etrafını sarıp etkisizleştirmeye çalıştılar. İşte Mustafa Kemal'in çocukluk arkadaşı Ayıcı Arif'i öldürdüler. Daha önce ben de sık sık açıkladım benim de çocukluk arkadaşımı öldürdüler. Tabi Mustafa Kemal de bunlardan çok adam öldürdü. Yine Fethi Okyar kabinesi var biliyorsunuz, Okyar da Mustafa Kemal'in çocukluk arkadaşıdır, kabinesini hükümetten düşürüp yerine İsmet İnönü'yü getirdiler. O dönem Mustafa Kemal'e suikast girişimi var, İzmir Suikastı. Hatta isteselerdi öldürebilirlerdi ama öldürmüyorlar, etkisizleştiriyorlar, avucumuzdasın demek istiyorlar, Mustafa Kemal'e bunu hissettirdiler.

Türkçülüğün ideolojisini dört tane Türk olmayan insan yaratıyor. İkisi Kürt, biri Arap, diğeri Yahudi'dir. Ben bu ideolojiye Beyaz Türk ideolojisi diyorum, Beyaz Türkçülük diyorum. İçinde Türk yok ama ideolojisinde var. Ziya Gökalp biliyorsunuz, Türkçülükle ilgili görüşleri var, yine Nihal Atsız var, bilinen Türkçüler ama ben bunlardan bahsetmiyorum. Bu işin ideolojisini yaratanlardan bahsediyorum. İşte MHP'yi görüyorsunuz. MHP'nin içerisinde bunlar gibi olmayan dürüst milliyetçiler de var. Bahçeli Erdoğan'a sesleniyor, "elli yıl dağda kalırız" diyorlar, açıkça tehdit ediyorlar. İşte uzman çavuşlar var. Türkiye ordusunun içinde elli bin uzman çavuşları var. Bunlar adeta ordu içinde bir güç olarak duruyorlar, operasyonları da bunlar yaptırıyor, dayatıyor. Tabi burada koşullarım kısıtlı o yüzden tam bilemiyorum ama böyledir diyebilirim. Bahçeli'ye cevabım şudur, zaten elli bin kişilik ordun dağlardadır, savaşıyor. Bunlar Türkiye'yi esir alıyorlar.

Kendilerini iyi koruyabilmeliler

Bu KCK operasyonları işte görüyorsunuz, bu aslında DTP'yi PKK'sizleştirme, içini boşaltıp, kendilerine entegre etme operasyonlarıdır. O yüzden DTP, üzerinde dönen oyunları iyi görmeli, kendi öz savunmalarını yapmalılar, demokratik eylem haklarını kullanmalılar. Elbette demokratik direniş haklarını kullanacaklar, hukuki ve demokratik tepkilerini dile getirecekler. Başınıza çoraplar örülüyor, bunları görebilmelisiniz, iyi tartışmalısınız. Daha önce çok dile getirdim, işte siyaset akademilerinde bütün bunları halkımızla tartışmalılar. Ahmet Türk iyidir, yurtseverdir biliyorum, süreci bir yere kadar getirebilirler ama kendilerini de iyi koruyabilmeliler. Biliyorsunuz Adolf Hitler'in bir yöntemi vardı, önce sıradan insanları tasfiye ediyor, sonra bu tasfiye derinleşiyor, daha üst düzey insanları öldürüyorlar. En son sıra Ahmet'e gelir. Faşizmin yöntemi budur, dikkatli olmalılar.

Kapitalist sistem Rusya'yı da çözdü. Lenin bile bu sistemi tam çözemedi, anlayamadı. Filozof Nietzsche, kapitalist sistem için "kapitalizm karılaştırır" diyor. Kapitalist sistemin insanları getirdiği durum ortada. İn-

sanları işsiz güçsüz bırakıyorlar. İşsizlik kadar kötü bir şey yok ama ses çıkarmıyorlar görüyorsunuz.

Köleleştirilmiş beş bin yıllık tecavüz kültürü var ortada

Bu kapitalist sistemde en fazla işsiz-güçsüz bırakılan, eve kapatılan kadındır. Kadın dört duvar arasında yaşamaya mahkûm edilmiştir. Kürtlerin durumu da kadınların durumu gibidir. Birbirine benziyor durumları. O yüzden ben bu konu üzerinde çok duruyorum. Son dönemde de yoğunlaştığım için söylüyorum. Ben niye bir kadınla yapamam, diye kendi kendime soruyorum. Ben sekiz yaşından beri kadınları tanırım. Bana daha bu yaşlarda bilinen namus anlayışı dayatıldı. Özgür olmayan bir kadınla ben yirmi dört saat kalamam. Kadın köleleştirilmiş, beş bin yıllık tecavüz kültürü var ortada. Bu tecavüz kültürünü görmeden kendinizi anlayamazsınız. Ben resmi genelevlerden bahsetmiyorum özel-normal evlerde de yapılan tecavüzden bahsetmiyorum, tecavüz kültüründen bahsediyorum. Bunların hepsini çok iyi anlamanız gerekiyor. Ama şunu da bilmeliler en değme "benim" diyen erkek bile yirmi dört saatte kadını paçavraya çevirir. Ben kadınının her yönden sınırsız özgürlüğünü savunuyorum. Kendi hayatları hakkında kendi kararlarını kendileri verebilmeliler. Kadını eğiteceksin, tamamen serbest bırakacaksın. Kadınların kendini özgürleştirmesi ve eğitmesi gerekiyor. Erkekle de ancak böyle buluşabilirler. Bunu da göreceksiniz. Siz erkekler de kendinizi bu konuda göreceksiniz. Namus adına, sevgi adına her gün kadınlar öldürülüyor. İşte Diyarbakır'da zaten köleleştirilmiş, bu durumda olan bir kadını dövüyor, şuraya gittin, şuna baktın diyerek pat diye öldürüyor, namus adına. Aslında tam tersi bu hale gelmiş köleleştirilmiş kadını dövmek, öldürmek en büyük namussuzluktur. Bundan büyük namussuzluk yoktur. Kadın akademilerinde bunları tartışın. Bunları bilmeden hiç bir şeyi anlayamazsınız. Ben kadınların özgürlüğünü, ***'Özgürlük Sosyolojisi'*** kitabımda ele aldım, incelemeliler.

Demokratik siyaset akademileri, kadın siyaset akademilerinde de bunlar tartışılabilir, üzerinde yoğunlaşılması gerekir. Bu yasal bir çalışmadır, AKP ve diğer partiler de yapıyor. AKP aslında çok akıllı, bunu iyi görüyorlar. DTP de siyaset akademileri konusunda çalışmalı, hatta on kat daha fazla çalışmalı. Davutoğlu'nun daha önce belirttiği şeyler var. Bir kısmını gerçekleştiriyorlar. Ben de daha önce değindiğim Dicle-Fırat Havzasında Ortadoğu Ekonomik Birliği önerimi alıp değerlendiriyorlar, uyguluyorlar.

İşte Dersim'de Botan'da ciddi sayıda barajlar yapılıyor. Bu barajlarla tarihimiz, kültürümüz yok ediliyor. Üç yüz milyon dolarlık projeniz bizim tarihimizi, yaşamımızı yok ediyor. Bunlar için kıyameti koparmanız gerekiyor. "Alın üç yüz milyonunuzu başınıza çalın ve bizim doğamızı tahrip etmeyin" demeliler. O Dersim'deki vadiler oralar insanların ilk yerleştiği yataklardır, tarihtir. O vadileri yok etmek, yaşamı yok etmektir. Diyorlar ki güya gerillanın güzergahlarını kesmek için barajlar yapıyoruz. Bunun için bir tarih yok edilebilir mi? Bu bir vahşettir. Yine diyorum bunlar için kıyamet koparılmalı, demokratik eylem hakkı sonuna kadar kullanılabilmeli.

Barış gelecek ama zor gelecek

PKK için de söyleyeceklerim var. Evrensel hukuk kuralları çerçevesinde meşru müdafaa temelinde savunmalarını yapabilirler. Öz savunmalarını geliştirebilirler. Dünyanın her yerinde bu böyledir. Saldırı olduğunda öz savunmalarını yaparlar. Geri çekilerek, kaçarak olmaz. Seni öldürmek istediklerinde savunmanı yaparsın. Doğal olan budur. Kendinizi savunmak zorundasınız. Aslında ben bu çatışmalarda ölen gençlere çok üzülüyorum. Asker gençlere, gerilla gençlere üzülüyorum. Bu ölümlerin olmaması için mücadele ediyoruz. Çok umutlu değilim. Bekliyoruz, daha önce Nisan da önemliydi, Mayıs da önemliydi, Ekim de önemli diyorlar. Ekim'i de bekleriz. Barış gelecek ama zor gelecek. Geldiğinde de çok anlamlı ve çok güzel bir barış, büyük bir barış olacak. Ne yapayım ben buradayım işte, ancak bu kadar yapabilirim. imkânlarım sınırlı, kendimi burada yaşatmaya diri tutmaya çalışıyorum, aranızda olmak isterdim.

Hasan Cemal, Cengiz Çandar ve Oral Çalışlar gibi aydınlar bu soruna kafa yoruyorlar, anlamaya çalışıyorlar. Daha önce de söyledim benim adıma gidip tekrar aydınlarla görüşülebilir. Pasif olmamak, gidip bu insanlarla konuşmak, tartışmak lazım. Paneller yapmak gerekir.

Buraya gelme konusunda ısrar eden avukatlar gelebilir, çok önemli değil. Yine bizimle aynı fikirde olmayabilirler de, farklı görüşte de olabilirler, engellememek lazım.

Önderliğe özgürlük çizgisinde kararlaşma konferansı

"HPG 5. Konferansı sonuçlanırken şunu açıkça bir kere daha ilan ediyoruz: Kürt halkı ve Kürt Özgürlük Hareketi Önder Apo'nun geliştirdiği barış, özgürlük, demokrasi ve kardeşlik çizgisi doğrultusunda başta Kürt sorunu olmak üzere, bütün sorunların barışçıl ve siyasi yöntemlerle çözümüne hazırdır. Böyle bir çözümü tercih ediyor ve istiyor. Bunun için çalışıyor ve sonuna kadar da bu çalışma kararlılığını sürdürüyor. Fakat sadece böyle bir noktada da durmuyor. Özgürlük Hareketini imha ve tasfiye ederim, Kürt halkı üzerinde inkâr ve imha sistemini başarıyla yürütürüm hesabı yapanlara da şunu söylüyoruz: Özgürlük için son ferdimize kadar meşru savunma çizgisi temelinde direniriz"

5. HPG Konferansı sonuç bildirgesi

5. HPG Konferansı'nın sonuna geldik. 14 gün boyunca hem içinde bulunduğumuz duruma ilişkin hem de iki buçuk yıllık zorlu mücadele pratiğine ilişkin kapsamlı değerlendirmeler ve tartışmalar yürüttük. Önümüzdeki sürecin Önder Apo'nun ve Kürt halkının özgürlüğü doğrultusunda gerçekleşmesini hedefleyen büyük iddialı tarihi kararlar aldık. 5. HPG Konferansı bütün bu çalışmaları başarı ile yürüttü. Derin, kapsamlı, savaşan bir gücün olgunluğuna ve çözümleyiciliğine dayalı tartışmalar yürüterek tarihi sonuçlar ortaya çıkardı. Her şeyden önce bu konferansımızın Apo'cu hareketin diğer bütün büyük toplantıları, -parti kongrelerimiz, halk kongresi ve meclislerimiz gibi- özgürlük mücadelemizin önemli, büyük bir zirvesi olduğuna inanıyoruz. Bu temelde de 5. HPG Konferansı'mızın tüm hareketimize, Önderliğimize ve halkımıza kutlu olmasını diliyoruz.

Özgürlük mücadelemizde önemli bir mesafe kat ettirecek, büyük bir gelişme yaratacak iddia ve güçte bir toplantı olarak gerçekleştiğini ifade ediyoruz. Bu iddiamızı konferans bileşimi olarak tüm kamuoyuna açıkça ilan ve deklere ediyoruz. Konferansın ilk gündemi siyasi, askeri durumun değerlendirilmesi ve kendi görevlerimizin tespit edilmesiydi. Önder Apo'nun sürece ilişkin yaptığı kapsamlı değerlendirmeler, geliştirdiği son savunmalar ve güncel duruma ilişkin halka sunduğu görüşler temelinde biz de HPG Konferansı olarak içinde bulunduğumuz siyasi ve askeri durumun çok yönlü kapsamlı bir analizini yapmaya çalıştık. Değişik görüşleri çok yönlü ele alma ve irdeleme bu tartışma içerisinde gerçekleşti. Sonuçta ortaya şunlar çıktı; Özgürlük mücadelemiz önemli bir süreci yaşıyor, tarihi bir aşamadan geçiyor. Bu süreci Önderliğimiz de kritik bir süreç olarak değerlendirdi. Kritikliği şuradan geliyor; zafer kazanmak, sonuç elde etmek, Kürt sorunun demokratik siyasi çözümü yönünde kalıcı gelişmeler yaratmak için büyük imkân ve fırsatlar sunuyor, bunların değerlendirilmesi, yerli yerince kullanılması ve başarıyla hayata geçirilmesi bütün halkımızın ve Özgürlük Hareketimizin olduğu kadar en başta da HPG komuta ve savaşçı gücünün görev ve sorumluluğu dahilinde bulunuyor. Biz bu görevi, üzerimize düşen yükümlülükleri, tarihi önemi, bunun yarattığı onur şerefi ve üzerimize yüklediği ağırlığı borç çerçevesinde hissettik, değerlendirdik, ortaya koyduk.

HPG 5. Konferansı olarak tüm fedai savaşçı gücümüz adına bu görev ve sorumlulukları başarıyla yerine getirmek, Kürt sorununun barışçıl, demokratik, siyasi çözümü için ortaya çıkan fırsat ve imkânları yerli yerince doğru, etkili ve başarılı bir biçimde kullanmak üzere söz verdik, kararlılık ortaya çıkardık. Kritik bir süreç olmasının diğer bir yönü ise içerdiği tehlikelerdi: Dünyadaki gelişmeler ABD öncülüğünde yaşanan üçüncü dünya savaşı diye tabir edilen sürecin geldiği nokta bunun Ortadoğu'daki uygulanış biçimleri, yaşanan askeri saldırılar, ekonomik kriz çok yönlü siyasi mücadeleler bize şunu gösterdi; içinde bulunduğumuz süreç Kürt sorununun demokratik, barışçıl, siyasi çözümü için her zamankinden daha fazla büyük fırsat sunduğu gibi her zamankinden çok daha tehlike ve tehdit de arz ediyor. Çünkü dünya yaşanan savaş temelinde yeniden yapılanıyor.

Önder Apo bu süreci kaos süreci olarak tanımladı. Bu kaostan yeni bir yapılanmayla çıkmaya çalışıyor. Her şey değişiyor, bütün dengeler değişim geçiriyor ve yeni ilişki, ittifak ve dengeler oluşuyor. Bu değişim içerisinde en fazla öne çıkan alan bölgemiz Ortadoğu'da, yani her bölgeden, yerden dünyanın bütün değişik alanlarından çok daha fazla mevcut siyasi, askeri mücadele Kürdistan'ın da içinde yer aldığı Ortadoğu'da yaşanıyor, en büyük değişiklik, köklü ve çok yönlü değişim Ortadoğu'da ön görülüyor. ABD'nin 11 Eylül İkiz kule saldırıları ardından

Afganistan ve Irak'a dönük savaşla başlattığı süreç Ortadoğu'da eski statükoyu değiştiriyor. Kürt halkının, Önder Apo ve PKK öncülüğünde 35 yıldır yürüttüğü özgürlük ve demokrasi mücadelesi 21. yüzyılın başında Ortadoğu'daki halkların iradesine uygun olmayan siyasi, askeri statükoyu halkların özgür, demokratik ve kardeşçe yaşamı doğrultusunda demokratik Ortadoğu halklar birliğinin yaratılması doğrultusunda değişime zorluyor.

Ortadoğu'da köklü değişimler yaşanacaktır

Bölge statükosu bu iki zorlama karşısında önemli ölçüde parçalanmıştır. Eski sistemin dayanma, direnme, kendini ayakta tutma gücü yok. Bu da en büyük değişim alanının Ortadoğu olduğunu ortaya çıkarıyor. Her şeyin değişmekte olduğunu ve sonuçta köklü bir değişimle yeni bir Ortadoğu'nun şekilleneceğini görüyoruz. İşte bu değişim ve şekillenme süreci tabii risklerle dolu bir süreç, kritik bir süreç oluyor. Doğru ele alınmazsa doğru anlaşılmazsa ve gerekleri özgürlük ve demokrasi çizgisi doğrultusunda üzerimize düşen görevleri zamanında yerine getiremezsek hem fırsatları kaçırabiliriz hem de daha tehlikeli parçalanmayla, soykırım tehdidiyle karşı karşıya gelebiliriz. Böyle bir tehdit ve tehlike var mıdır? Evet, kesinlikle vardır. Hiç kimse hiç birimiz böyle bir tehlikenin tehdidin olmadığını düşünmemeliyiz. Bu düşüncenin yanlış olduğunu bir kere daha 5. Konferansımız tespit etti. Ve bu temelde her türlü imha ve tasfiye tehdidine karşı, her türlü soykırım tehlikesine karşı görev ve sorumlulukları doğru belirleme temelinde tüm halkımızın, Özgürlük Hareketimizin duyarlı ve örgütlü olması kadar ve ondan daha fazla HPG'nin Halk Savunma güçlerimizin duyarlı, örgütlü ve hazırlıklı olması gerektiğini ortaya koydu. Bütün bu tehdit ve tehlikeleri eğer gündeme gelirlerse boşa çıkartacak, yerle bir edecek, onun yerine Kürt halkının özgürlüğü, bölge halklarının özgür ve kardeşçe yaşamı doğrultusunda bir Kürdistan ve Ortadoğu'yu yaratacak mücadeleyi yürütme kararlılığını, görüşünü ortaya çıkardı.

Bu, büyük bir kararlaşmadır. Hem imkân ve fırsatların değerlendirilmesi hem de tehlikelerin önüne set çekilmesi doğrultusunda sürecin hareketimizin, Önderliğimizin inisiyatifi temelinde yürüdüğünü ve bunun devam ettirilmesi gerektiğini tespit etti. Bu temelde Önder Apo'nun Kürt sorununa demokratik ve barışçıl siyasi çözüm için hazırladığı yol haritası temelinde güncel siyasi, askeri durumu doğru anlama, gereklerine yeterince cevap verme, görev ve sorumluluklarımızı doğru belirlemede en temel bir çalışma olduğunu Konferansımız değerlendirdi.

Böylece şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da sürecin hareketimizin inisiyatifinde devam etmesi, tehdit ve tehlikelerin aşılarak özgürlük ve demokrasi çizgisinde siyasi, askeri gelişmelerin yaşanması için, Önder Apo'nun hazırladığı yol haritasının sahiplenilip pratikte başarıyla hayata geçirilmesini temel çalışma olarak ortaya koydu. Bunun için, tüm HPG birlik ve savaşçılarının tüm güçleriyle çalışmasını yol haritasının hayata geçirilmesinin, pratikleştirilmesinin teminatı olmasını güvence oluşturmasını kararlaştırdı. Bu temelde biz bütün çevrelere HPG 5. Konferansı sonuçlanırken şunu açıkça bir kere daha ilan ediyoruz: Kürt halkı ve Kürt Özgürlük Hareketi Önder Apo'nun geliştirdiği barış, özgürlük, demokrasi ve kardeşlik çizgisi doğrultusunda başta Kürt sorunu olmak üzere, bütün sorunların barışçıl ve siyasi yöntemlerle çözümüne hazırdır. Böyle bir çözümü tercih ediyor ve istiyor. Bunun için çalışıyor ve sonuna kadar da bu çalışma kararlılığını sürdürüyor. Fakat sadece böyle bir noktada da durmuyor. Bunu bir zafiyet olarak gören, buradan yararlanarak Özgürlük Hareketini imha ve tasfiye ederim, Kürt halkı üzerinde Birinci Dünya Savaşıyla oluşturulan inkâr ve imha sistemini başarıya götürürüm hesabı yapanlara da şunu söylüyoruz: Özgürlük için son ferdine kadar meşru savunma çizgisi temelinde direnmeye de savaşmaya da hazırız.

HPG 5. Konferansımız Önderliğimizin ve Özgürlük Hareketimizin bu temel duruşunu, stratejisini bir kere daha deklere ediyor; kararlarımız bunu içeriyor. Her türlü saldırı karşısında meşru savunma çizgisinde sonuna kadar savaşa ve direnmeye hazırız. Bu fedai kuvveti son ferdine kadar, Kürt gençliği son neferine kadar, özgürlük için demokrasi için direnişe hazırdır. Bunu herkes böyle bilmeli fakat tercihini barıştan yana yapıyor, demokratik çözümden yana yapıyor, siyasetten yana yapıyor. Bunu doğru gördüğü için yapıyor. Önder Apo'nun geliştirdiği çizgi bunu içerdiği için yapıyor. Herkesin bunu böyle anlaması gerekli, bu temelde de halkımızın yürüttüğü özgürlük mücadelesine demokratik siyasi çalışmalara, Önder Apo'ya, Önder Apo'nun hazırlayıp sunduğu yol haritasına doğru tutarlı ciddi yaklaşım gösterilmesi gerekiyor.

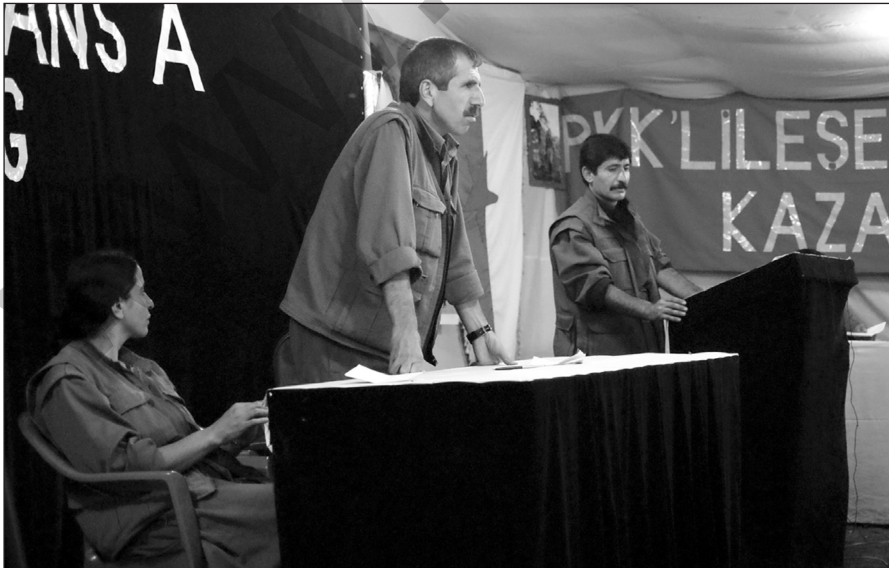
Hiç kimse basit oyunlarla cilalı sözlerle bu halkı kandıramaz

Önder Apo da ifade etti *"Biz çocuk değiliz."* Kürt halkı çocukluk dönemini aştı, PKK çocukluk dönemini aştı. Hiç kimse bu hareketin halen çocuk olduğunu, çocuklukta kaldığını, dolayısıyla basit oyunlarla, kafa kol ilişkileriyle, sahte cilalı sözlerle, bu halkın bu hareketin aldatılabileceğini kandırılabileceğini sanmasın. Böyle yapanlar ve bu temelde eskiyi devam ettirebileceğim hesabı içinde bulunanlar yanlış yaparlar, zararını kendileri görürler, yanıldıklarının yanlış hesap yaptıklarının da farkına sonra varırlar, ama iş işten geçmiş olur. Herkese acılar yaşatmış olurlar. En büyük zararı da kendileri görürler, bunu herkesin böyle bilmesi gerekli. Bu bakımdan Önder Apo'ya, Önder Apo'nun hazırlamış olduğu yol haritasına karşı başta AKP hükümeti olmak üzere Türk

Genelkurmayı'nı ve Türkiye'yi yöneten herkesi ciddi, dikkatli ve duyarlı olmaya davet ediyoruz. İşin şakası yoktur. Herkes sürecin hassasiyetini ağırlığını hissetmeli bunun gerektirdiği ciddiyetle yaklaşmalı, bu temelde üzerine düşen görev ve sorumluluğun gereğini yerine getirmeli. Yoksa bütün yük Önder Apo'nun üzerine yüklensin, Kürt halkının üzerine yüklensin, Kürt Özgürlük Hareketinin üzerine yüklensin, böyle olmaz. Tek yanlı bu yükü, insanlığın yükünü, daha fazla bu halk, bu Önderlik ve hareket taşıyamaz. Bu anlamda herkes ciddi olmalı, doğru yaklaşmalı. Faşist şoven ırkçı çevreler karşı çıkıyorlar, saldırıyorlar diye bunlardan korkulmamalı. MHP'nin, CHP'nin benzer o Ergenekoncu şoven milliyetçi çevrelerin hezeyan dolu saldırılarından ürkmemeli, barış isteyenler bu tür gerici faşist saldırganlıktan korkmazlar. Demokrasi isteyenler buna karşı durmayı bilirler. Özgürlük isteyenler, kardeşlik isteyenler, bu geri ve gerici yaklaşımların ruhta düşüncede ve siyasette alt edilmesi için gerekli tutumu yaklaşımı göstermeyi bilirler. Bunu yapamazlarsa barışa, özgürlüğe, demokrasiye ulaşamazlar. Bu bakımdan da gericilik, faşizm saldırıyor diye korkmamak, ürkmemek, geri adım atmamak gerekiyor. En az onlar kadar hatta onlardan daha fazla büyük bir cesaretle, ciddiyetle, güçle gericiliğin üzerine gidip her türlü geri ve gerici, milliyetçi, şoven, ırkçı savaşçı yaklaşımları aşarak, bertaraf ederek, yenilgiye uğratarak özgür demokratik kardeşçe bir toplum yaşamını yaratmanın önünü açabilmek lazım. Bu da Önder Apo'ya onun çabalarına saygı göstermeyi, dikkate almayı gerektiriyor.

Önder Apo'nun sunduğu yol haritasına yaklaşım barış ve savaş gerekçesidir

Bu konuda HPG 5. Konferansı bir kere daha şunu teyit etti: Önder Apo'ya yaklaşım HPG için, Kürt halkı için Kürt Özgürlük Hareketi için savaş ve barış gerekçesidir! Önder Apo'nun hazırlayıp sunduğu yol haritasına karşı yaklaşım aynı şekilde barış ve savaş gerekçesidir. Doğru yaklaşanlar, ciddiye alanlar, hareketimizden onun militan fedai gücü gerillasından, Kürt halkından saygı görürler, karşılık bulurlar. Değer elde ederler, fakat böyle yaklaşmayıp da çeşitli ayak oyunlarıyla gizli kapaklı işlerle, hileli yollarla, askeri güç oluşturup, teknik gücü artırıp, onu kullanmayla sonuç alacağını sananlar da bilsinler ki; bu tür saldırganlıklar ne olursa olsun, nereden gelirse gelsin, hangi zamanda gelirse gelsin, her yerde her zaman karşısında Kürt halkını, Kürt gençliğini, kadınlarını, Kürt Özgürlük Hareketini, onun teminatı olan, özgürlüğünün güvencesi olan fedai gerillasını bulacaktır. Bu gerilla böyle bir duruşu sonuna kadar sürdürmek için ant içmiş, yemin etmiş bir gerilladır. Sözünü yaşamı boyunca her zaman yerine getirecek, asla verdiği söze halel getirmeyecektir. Herkesin bunu böyle bilmesi, anlaması, buna göre yaklaşım göstermesi, en doğru ve gerçekçi olanıdır.

Değerli yoldaşlar;

Bu konferansta ayrıca iki buçuk yıllık zorlu mücadele döneminin en zorlu çalışması olan meşru savunma çalışmalarının pratik, askeri, taktiksel, örgütsel yönlerini de ele aldık, değerlendirdik tartıştık. İdeolojik felsefik çizgi boyutuyla bu pratik sürece yaklaşımlarımızı, meşru savunma stratejisi boyutuyla, taktik boyutuyla, partileşme boyutuyla ve örgütsel sorunlarımız boyutuyla ele aldık. Bu doğrultuda hem kapsamlı raporlar sunuldu, hem de bu raporlar çerçevesinde kapsamlı derin, geniş değerlendirmeler yapıldı. Konferansımız şu tespiti yaptı: 2007–2008 yılları özgürlük mücadelemizin en kapsamlı, en zorlu mücadelelerinin yaşandığı dönemlerden birisi olmuştur. İnkâr ve imha sistemi uluslararası komplo ittifakı çerçevesinde gerillayı ezmek, hareketimizi teslim alarak tasfiye etmek amacıyla; ideolojik, askeri, siyasi tüm alanlarda oldukça kapsamlı ve planlı bir mücadele yürütmüştür. Bu iki buçuk yıllık mücadele böyle vahşi, azgın bir saldırıya karşı direnme mücadelesi olarak gerçekleşti. Öyle herhangi bir dönemin mücadelesi değildi. Sıradan vasat bir dönemin mücadelesi kesinlikle değildi. Dolayısıyla düşman saldırganlığının büyüklüğüne, azgınlığına karşı bu dönemde düşmana karşı direniş de büyük oldu, görkemli oldu, kahramanca oldu. 500 yakın kahramanı şehit verdik. Bu büyük mücadele içerisinde sadece bu bile geçen iki buçuk yıllık sürecin ne kadar zorlu, tarihi, büyük bir mücadele dönemi olduğunu göstermeye yetiyor. Sadece bu bile -saldırganlık ne kadar fazla olursa olsun- Kürt halkının

“5. HPG Konferansımız HPG’nin Önderlik çizgisinde yeniden bir netleşme ve kararlaşma konferansı oluyor. Böyle bir netleşmeyi ve kararlaşmayı ortaya çıkardık. Bunu hayata geçirecek çok kapsamlı, iddialı, hedefi büyük kararlar aldık. Sadece geçmişi değerlendirmekle kalmadık, oradan çıkan derslerle kendimizi eğitip değiştirme, yenileme yeniden yapılandırma gücünü iradesini de yarattık”

gençliğinin, onun gerillasının buna karşı her türlü bedeli ödeyerek, sonuna kadar direneceğini herkese gösteriyor. Geçen iki buçuk yıllık pratiğin ortaya çıkardığı, bize gösterdiği, öğrettiği en önemli husus bu oldu. Böyle ciddi, gerçekçi, somut bir yaklaşım çerçevesinde, Önder Apo’nun geliştirdiği meşru savunma stratejisinin ve onun uygulama esaslarının taktik ve tarzlarının gereklerine göre, hiçbir hesap kitap yapmadan, gizlemeden ortaya çıkan pratiği tartıştık değerlendirdik. Çok yönlü eleştiriler ve değerlendirmeler gelişti. Bu büyük mücadele sürecinin başarıları, ortaya çıkardığı gelişmeler kadar, böyle bir süreçte içine düştüğümüz hataları, eksiklikleri yanlışları da ortaya koyduk. Nedenleriyle birlikte sorguladık. Dolayısıyla hem başarısının, hem de başarısızlıklarının derslerini çıkartarak, kendimizi bu dersler temelinde 14 günlük konferans çalışmaları içerisinde eğitmeye, yenilemeye, değiştirmeye, yeniden yapılandırmaya çalıştık. Bu temelde önemli gelişmelerin yaşandığı tartışma götürmez bir gerçektir. Hata ve eksiklikler herhangi bir hesaba kitaba düşmeden, hiçbir bireysel endişeye zayıflığa meydan vermeden, nedenleriyle birlikte sorgulanarak aşılması için önemli bir netleşme ve kararlaşma ortaya çıkartılmıştır.

Partileşme öncülüğünde komutanlaşma ve gerillalaşma kararı verdik

Bu bakımdan Konferansımız HPG’nin Önderlik çizgisinde yeniden netleşmesi ve kararlaşması konferansı oluyor. Böyle bir netleşmeyi ve kararlaşmayı ortaya çıkardık. Bunu hayata geçirecek çok kapsamlı, iddialı, hedefi büyük kararlar aldık. Sadece geçmişi değerlendirmedik, onun başarılarını yine hata ve eksikliklerini ortaya çıkartmakla kalmadık. Oradan çıkan derslerle kendimizi eğitip değiştirme, yenileme yeniden yapılandırma gücünü iradesini yarattık. Ve bu güce, iradeye dayalı olarak da uygulandığında büyük tarihi gelişmelere yol açacak iddialı kararlar aldık. Partileşme kararları aldık. Önder Apo’nun geliştirdiği Demokratik Sosyalizm çizgisinde yeniden partileşme kararlılığımızı geliştirdik. Önder Apo’nun sunduğu ***‘Demokratik Toplum Manifestosu’*** isimli son savunmaları temelinde, zihniyet devrimi yapma kararını verdik. Her türlü yıkıcı, bozguncu, tasfiyeci, orta yolcu, bireyci, tutucu, sosyal reformcu anlayışa karşı Önderlik çizgisinin öngördüğü fedai militan ölçülerde partileşme kararlılığına ulaştık. Bunu hayata geçirecek komutanın ölçü ve özelliklerini belirledik. Meşru savunma stratejisinin modern gerillasının nasıl olması gerektiğini yeniden tanımladık ve böyle bir gerillayı eğitecek, örgütleyecek komuta ölçü ve özelliklerini bir kere daha açığa çıkartıp benimsedik. Kapsamlı bir yenilenme ve değişim oldu bu. Hem partileşme, hem de meşru savunma çizgisinde komutanlaşmada iddialı kararlar ortaya çıkardık.

Kısaca pratik, örgütsel faaliyetlere ilişkin yaptığımız değerlendirme ve tartışmalar sonucunda meşru savunma çizgisinde partileşme hamlesini PKK 10. Kongresi’yle, PAJK 7. Kongresi’nin önümüze koyduğu yeniden partileşme hamlesini yükseltme görevini HPG 5. Konferansı olarak, tüm komuta ve savaşçı gücünün önüne koyduk. Parti kararlarımızı bir kere daha konferans kararları olarak da teyit ettik. Böyle bir partileşme öncülüğünde komutanlaşma ve gerillalaşma kararı verdik. Parti öncülüğünde gerillalaşmayı ve komutanlaşmayı kararlaştırdık.

HPG’yi büyütme eğitme ve yeniden yapılandırma kararı aldık

Temel görevler olarak şunları önümüze koyduk: HPG’yi her şart altında, Kürt halkının özgür demokratik duruşunu ve onun Ortadoğu’da özgür ve diğer halklarla kardeşçe yaşamasını, bütün insanlığın özgür ve demokratik bir duruş sahibi olmasını sağlatacak, savunacak bir gerillalaşmayı ortaya çıkartma ve sürdürme kararına ulaştık. Bu, büyük ve tarihi bir karardı. Bunları sağlatacak düzeyde HPG’yi büyütme, komutasını eğitme ve bu temelde HPG’yi meşru savunma stratejisinin pasif savunma duruşunu, düşük yoğunluklu aktif savunma savaşı duruşunu uygulayabildiği kadar ve orta yoğunluklu aktif savunma savaşını uygulayabilecek, gerektiğinde topyekûn savunma direnişi yürütebilecek bir niceliğe ve niteliğe ulaştırma kararını aldık. Bunu sağlatacak düzeyde HPG’yi büyütme, eğitme, yenileme, değiştirme ve yeniden yapılandırma kararı aldık. Konferansımız bu anlamda bir değişim-dönüşüm ve orta yoğunluklu aktif savunma savaşını yürütebilecek düzeyde kendini yeniden örgütleme ve yapılandırma konferansı oldu. Hem yeniden yapılanmanın zihniyet boyutunu anlayış ve ilkeler düzeyini açığa çıkardık hem de tarzını, taktiğini ve örgütsel sistemini yarattık. HPG 5. Konferansı bu temelde içinde bulunduğumuz sürecin gereklerine cevap verecek şekilde kendini değiştirme, yenileme ve yeniden yapılandırma görevlerini başarıyla tamamlamıştır. Yürüttüğümüz tartışmalar ve aldığımız kararlar, verdiğimiz sözler böyle bir gerçekleşmeyi ifade ediyor. Gerisi bunu pratiğe aktarmaktır. Hayata geçirmektir. Tüm HPG komuta ve savaşçı gücüne özümsetmektir, mal etmektir. Aslın-

da 5. Konferansın kararlaştırdığı, gerçekleştirdiği sonuçları HPG'ye özümsetmek, örgüte dönüştürmek ve pratiğe aktarmaktır. Elbette burası da önemli; nasıl ki değişim ve yeniden yapılanmanın zihniyetini, ölçülerini, duygusunu, düşüncesini, davranışını, ilkelerini ortaya çıkartmak bunları uygun kararlar haline getirmek çok önemli idiyse, en az bunun kadar da ortaya çıkan sonuçları karar düzeyini hayata geçirmekte bir o kadar önemlidir. Eğer doğru yöntemle tarzla ve yoğun bir çabayla bu sonuçları hayata geçirmezsek kâğıt üzerinde kalma tehlikesini yaşar. Bu masa başında kalabilir, pratiğe dönüşmez, yeni gelişmeler ortaya çıkartmaz. Dolayısıyla da temenni olarak kalabilir. Sadece güzel istekler, niyetler, kararlar düzeyinde kalabilir.

Hiç kimse kendini sorumluluk dışında tutmamalı

Bu tehlike var mıdır? Evet, kesinlikle vardır. Peki, bu tehlike nasıl önlenebilir? Nasıl ki burada 14 gün boyunca büyük bir ciddiyetle, açıklıkla, derin bir yoğunlaşmayla geçen dönemin hatalarını, eksikliklerini, yanlışlarını ortaya çıkartıp doğrunun nasıl olması gerektiğini, yeni dönemin nasıl görevleri yerine getirerek başarılması gerektiğini açığa çıkardık, tartıştık karar haline getirdik ve bu temelde bir karar gücü oluşturduysak aynı ciddiyetle, yoğunlukla hatta onu bir kat daha arttırarak bir de pratikleşmenin dilini, yöntemini, tarzını, üslubunu doğru tutturarak, hayata geçirmemiz pratikleştirmemiz gerekiyor. Ancak o biçimde bu konferansımızın iddialı kararları hayata geçer ve tarihsel gelişmeye yol açar. Ancak bu biçimde 5. Konferansın aldığı değişim, yenilenme ve yeniden yapılanma kararı HPG'yi nicel ve nitel büyütme kararı hayat bulabilir. Ancak o zaman 5. Konferansı Kürt halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesinin gelişmesinde öncü rol oynayan bir tutumu ve pratiği ortaya çıkartabilir. Başka türlü pratikte rol oynanmaz, bu karar düzeyimiz hayata geçmez. Komutanın şahsında, gerilla yaşamında, HPG' de, YJA-STAR'da hayat bulmaz. Dolayısıyla da Kürt halkının Kürt insanının özgür, demokratik, iradeli gelişimine katkı sunamaz. Oysa ki bunları yapma görevi var, sorumluluğu var. Şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da Kürt halkının özgür ve demokratik yaşamını geliştirmesi, kendini örgütlenmesi için gerekli ön açıcılığı bu temel değerleri sahiplenme ve savunma görevini dolayısıyla tüm halka insanlara özgürlük ruhu, bilinci, duygusu ve davranışı kazandırma sorumluluğunu HPG'nin önümüzdeki süreçte de yerine getirmesi gerekiyor. Şimdiye kadar olduğundan çok daha fazla, daha ileri düzeyde yerine getirmesi gerekiyor. İşte 5. HPG Konferansı'nın aldığı kararlar böyle bir görev düzeyini ifade ediyor, içeriyor. Gerisi bunun uygulanması hayata geçirilmesi oluyor. Eğer burada ortaya çıkan anlayış, kararlılık, aldığımız iddialı kararlar pratikte hayata geçirilirse, bu Kürt sorunun barışçıl, siyasi çözüm sürecini daha da hızlandıracaktır. Bu, Önder Apo'nun özgürlüğünü daha da yakınlaştıracaktır. Bu, Kürt demokratik toplum örgütlenmesini yaratacaktır. Demokratik konfederalizmin inşasını sağlatacaktır. Bu, Kürt insanının özgür ve demokratik yaşam iddia ve iradesini daha da güçlü ve çelikten kılacaktır. O zaman demek ki, böyle bu kararları almak için yürüttüğümüz çalışma kuşkusuz değerliydi, önemliydi, tarihiydi.

Aynı önem bu kararların pratiğe geçirilmesinde de vardır. Pratiğe geçirirken ruhuna ve hedeflerine uygun olarak doğru tarz ve üslupla başarılı bir biçimde hayata geçirme ihtiyacı da vardır. Bundan elbette bu kürsüde söz veren, bu konferansa katılan, bu kararların ortaya çıkmasına ve alınmasına katkı sunmuş, onay vermiş olan bizler sorumluyuz. Bu platformda bulunan tüm yoldaşlar sorumlu ve herkes aynı düzeyde sorumlu, hiç kimse kendini sorumluluk dışında tutmamalı, görmemeli, hiç kimse sorumluluğu bir başkasına bırakmamalı, başkasından beklememelidir. Hayır, o tür yaklaşımlar kesinlikle yanlıştır. Doğru olan herkesin bu kararların ruhuna ve ilkelerine uygun bir biçimde pratikleşmesi için, yüksek bir sorumluluk duygusuyla pratiğe geçmesi ve çalışmasıdır. Demek ki bu kararların uygulanmasından herkesten çok ve önce bizler sorumluyuz. Hem başarıyla hayata geçmesini sağlatacağız hem de böyle hayata geçip geçmediğinin takipçisi olacağız denetleyeceğiz. Bunun için elbette hem kendimiz pratikleştireceğiz, pratikte bu kararların başarıyla hayata geçmesi için üzerimize düşen görevlerin gereğini nerede olursa olsun, ne biçimde olursa olsun, hangi koşullarda olursa olsun, yerine getirmek için en küçük bir kararsızlık ve endişe duymadan, çaba ve çalışma yürüteceğiz, hem de bu tarihi aydınlanma, netleşme ve kararlaşmayı bütün HPG komuta ve sa-

vaşçı gücüne taşıracağız, özümseteceğiz. Onları da tam bir seferberlik durumu yaratarak HPG'nin tüm komuta ve savaşçı gücünü 5. Konferansın ortaya çıkardığı karar düzeyini hayata geçirmeye, seferber ederek bu kararların uygulanmasının başarısını sağlatacağız. Bunda hepimiz, bütün arkadaşlarımız görevlidirler, sorumludurlar. Herkes görev ve sorumluluğuna bu temelde yaklaşmalıdır. Pratikte üzerine düşen görevlerin gereğini yerinde zamanında başarıyla yaptığı gibi, konferansın ortaya çıkardığı bu yüksek değerlendirme, çözümleme ve kararlaşma düzeyini gittiği her alandaki HPG, YJA-STAR komuta ve savaşçı gücüne taşıyarak, taşırarak, özümseterek, tıpkı onlar da konferansa katılmış gibi konferans sonuçlarını onlara taşırarak, onlarında bu kararların başarıyla hayata geçmesi için fedai çizgisinde çalışmasını sağlatmak bizlerin görevidir. Her arkadaşımız bu görev ve sorumluluğuna en yüksek düzeyde sahip çıkmalıdır. Ve çıkacaktır, inancımız kesinlikle budur. Bu durum gerçekleştikçe de burada aldığımız kararlar sadece bir iddia olarak kalmayacak, sadece bir niyet ve güzel hedefler olarak kâğıt üzerinde durmayacak, tam tersine pratiğe geçecektir. Kuzey'de, Güney'de, Doğu'da, Batı'da Kürdistan'ın dört bir yanında gerillanın o sanatsal çalışma tarzıyla hayata geçecek hem Kürt halkının savunma gücünü, özgür ve demokratik yaşamının teminatı olan, güvencesi olan savunma gücünü büyütecek, her türlü saldırıyı püskürtecek şekilde mevzilendirecek hem de Özgürlük Mücadelemizin gelişmesine Kürt halkının özgür ve demokratik örgütlülüğünün ve yaşamının gelişmesine gerçekleşmesine hizmet edecektir.

İki buçuk yılın pratik analizini yaptık

Bu temel de platformda bulunan ve söz vermiş olan tüm yoldaşların böyle bir görev ve sorumluluğun üzerlerinde olduğunu bilerek ve bunları başarma iddiası ve iradesiyle hareket ederek, bundan sonraki pratiğe konferans kararlarını uygulamaya yöneleceğine inanıyoruz. Bunun sözünü de verdik. İddia ve kararlılığına da sahibiz, bu konuda en küçük bir zayıflığın, tereddütün olmayacağının herkes tarafından bilinmesini de istiyoruz. Böyle bir düzey neyle ortaya çıktı? Pratiği genelde değerlendirdiğimiz kadar bireysel düzeyde de değerlendirdik analiz ettik. Hem taktik açıdan hem partileşme ve örgütsel açıdan geçen iki buçuk yılın pratiğinin analizini yaptığımız gibi bir de bireylerin bu pratiğe katılım durumunu birkaç gün süren kapsamlı ve çözümleyici eleştiri-özeleştiri platformlarıyla da açığa çıkardık. Pratikteki hata ve eksiklikler nereden kaynaklanmış, neden ortaya çıkmış? Hangi ruh hali, hangi duygusal duruş, hangi bilinç hataları, yanlışlar, yanılgılar, hangi hatalı davranışlar, alışkanlıklar bunlara yol açmış? Neden insanlar bu hata ve eksiklikleri göstermiş, bunları sorguladık ve açığa çıkardık. Hem Önderlik çizgimize yeniden partileşme ve gerillalaşma çizgimize ters olan söz, davranış, tutum ve yaşamı açığa çıkartıp sorguladık, yargıladık hem de bunların nedenlerini açığa çıkartıp sorguladık, yargıladık.

Kapsamlı eleştiriler geliştirdik, bu temelde bunları irdeledik. Yine derin, eğitici, sonuç çıkartıcı özeleştiriler verdik. Yönetimimiz şahsında pratikte ortaya çıkan hata ve eksiklikleri nedenleri ile birlikte eleştiri-özeleştiri temelinde çözümledik. Hatalı, eksik ve yanlış olanı mahkûm ettik. Doğru olanı, iyi olanı, güzel olanı, Apocu çizgiye uygun olanı kabul ettik, benimsedik. Öyle olma sözünü ve kararlılığını verdik. Yönetimimiz şahsında tüm platformumuz, platformda bulunan bütün arkadaşlar derin bir iç sorgulama, eleştiri-özeleştiri süzgecinden kendini geçirerek, gerçekten de ciddi bir yenilemeyi ortaya çıkardı. Orta yoğunluklu aktif savunma savaşını yürütecek bir HPG'nin yeniden yapılanmasının birinci maddesini oluşturan komutanın, Apocu çizgide zihniyet olarak ideolojik duruş, anlayış olarak, stratejik taktik ve tarz olarak kendini yenileyip, değiştirip yeniden yapılandırması kararlılığını ortaya çıkardık. Bu, büyük bir çabaydı, değerli bir mücadeleydi. Başarılı sonuçlar verdi.

Çelişkilerimizi açığa çıkardık

Gerçekten de geçmişte bizi zayıf bırakan, başarısız kılan, dolayısıyla görevlerimizin tam yapılmasını engelleyen, fazla kayıp vermemize, HPG'yi büyütemememize yol açan nedenleri, bu temeldeki hata ve eksikliklerimizi tüm yönleriyle açığa çıkardık. Çizgiyle çelişkilerimizi açığa çıkardık. Felsefik, ideolojik, siyasi çizgiyle var olan çelişkilerimizi, ona yaklaşımdaki hata ve yanılgılarımızı, Meşru Savunma Stratejisiyle olan çelişkilerimizi, stratejiye yaklaşımdaki hata ve eksikliklerimizi açığa çıkardık. Taktik ve tarzdaki yetersiz, hatalı, eksik anlayış ve davranışlarımızı açığa çıkardık. Bunların hepsinin ortaya çıkardığı sonuçların vahameti temelinde eleştirip, özeleştiri verip mahkûm ettik. Aşma sözü verdik. Bu anlamda bizi düzen alışkanlık ve ölçülerinde bırakan yine eski strateji ve zihniyet ölçülerimizde bırakan, yetersiz, hatalı komuta duruşunu, klasik gerillacılık, klasik komutanlık diye tabir ettiğimiz bu hatalı ve yetersiz duruşu tüm yönleriyle açığa çıkartıp mahkûm ettik. Bunun yerine demokratik siyasi mücadele stratejisinin meşru savunma alanında hayata geçirilmesini ifade eden, meşru savunma stratejisinin gereklerini anlayan, özümseyen, onu kişiliğinde, duygu, düşünce ve davranışlar olarak yüksek düzeyde temsil eden yeni modern gerilla düzeyini düşünce ve davranışta açığa çıkardık, tanımladık. Doğru olarak kabul ettik, benimsedik ve bu temelde hem konferans platformunda kendimizi yenilemeye çalıştık. HPG komuta ve savaşçı gücünün bu temelde kendini değiştirip yenileyerek meşru savunma çizgisini başaran, zafer kazanan modern gerillası haline kendini getirmesi kararlılığına ulaştık. Şimdi pratiğe bu temelde yöneleceğiz.

Çok şeyi tartıştık, eleştirdik, çok şeyi mahkûm ettik. Fakat bunlar içerisinde önemli olan nedir denilirse artık bundan sonra "bana göreyi" kaldırdık, konferans platformunda "ba-

na göre şöyleydi, bana göre böyleydi" temelinde ortaya konulan çok değişik düşünceleri tartışarak, ortak kararlar aldık, ortak görüşler oluşturduk. Artık pratiğe yönelirken "bana görecilik" bitmiştir. "Bize göre, örgüte göre" var. "HPG'ye, Apocu çizgiye göre" var. Böyle düşüneceğiz, sorunları böyle ortaya koyacağız, pratikleşmeye bu temelde yürüyeceğiz. Bireyciliğin, kendimize göreliğin bütün izlerini, etkilerini, böyle tarihi bir pratik mücadele sürecine yönelirken kesinlikle üzerimizden atacağız. Yine, "gücüm yettiği kadar yapacağım" anlayışını söz ve davranışımızdan sileceğiz. Gücümüz yettiği kadar değil, istediğimiz gibi değil, istediğimiz kadar değil, Önder Apo'nun çizgisinin gerektirdiği kadar, Kürt halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesinin ihtiyaç duyduğu kadar, meşru savunma strateji ve taktiklerinin gerektirdiği kadar iş yapma, onların gerektirdiği biçimde çalışmayı, mücadeleyi esas alacağız. Artık herkesin kendi gücü oranında çalışmaya katılsın sözü, söylemi yok olmuştur. Bu konferansın sonucuyla birlikte bu anlayış literatürümüzden çıkmıştır, defterimizden silinmiştir.

"5. HPG Konferansı bir kere daha Kürt toplumuna ve dünyaya ilan ediyor ki, 15 Ağustos ruhu hala yaşıyor. Onun büyük direnme ve mücadele ruhu ve azmi tüm canlılığıyla ayakta. Kendisini HPG V. Konferansında bir kere daha sisteme kavuşturdu. HPG ve YJA-STAR güçleri 25 yıllık bu büyük direniş ruhunu, bilincini derinden hissederek önümüzdeki yılların özgürlük mücadelesini yürütmek için büyük bir kararlılıkla hazırlıklarını oluşturdular"

Zafere kilitlenmiş bir gerillacılığı ortaya çıkartacağız

Gücümüze göre değil, ihtiyaca göre, zaferin gereklerine göre, çizginin gereklerine göre, o neyi gerektirirse onu büyük bir yoğunlaşmayla, çabayla, insan erdeminin zenginliğine dayanarak kendimizde yaratacağız, kendimizi çare haline getireceğiz, çözüm gücü haline getireceğiz ve bu temelde mutlaka başarıya kilitlenen, başarıyı yaratan, zafere kilitlenmiş bir gerillacılığı ortaya çıkartacağız, uygulayacağız, yürüteceğiz. Eleştiri ve özeleştiriler temelinde pratiğe yönelişimiz kesinlikle böyle olacak. Bunun dışındaki bir tutum, yaklaşım, davranış kesinlikle doğru değildir. 5. Konferans çizgisine, onun ruhuna ve ilkelerine uygun değildir. Bu anlamda 5. HPG Konferansı, zafer konferansıdır, başarı konferansıdır. Apocu çizgide meşru savunma stratejisini, taktiklerini ve tarzını her yerde, her koşulda fedai çizgisinde başarıyla hayata geçirme konferansıdır.

Değerlendirmeleri böyle oldu, kararlarını bu temelde aldı. Pratiğe yönelme iddiası bu çerçevededir. Dolayısıyla tüm yoldaşların bu ruha, 5. Konferansımızın bu gerçeğine, çizgisine uygun davranması gerektiğini bir kere daha belirtiyoruz. Tüm yoldaşların konferansta verdiğimiz genel kararlılığa ve bireysel düzeyde verdikleri kararlılık sözüne uygun olarak kendilerini zafer gerillası, zafer komutanı haline getirerek önümüzdeki pratik sürece yöneleceğine inanıyoruz. Layık olan bu, gerekli olan budur. Dolayısıyla da pratikte gerçekleşecek olanın da bu olduğunu tüm konferans bileşimi olarak bir kere daha ilan ediyoruz.

Bu büyük mücadele herkese ruh ve bilinç verdi

5. Konferansımız, tarihi büyük 15 Ağustos Atılımımızın 25. yıldönümü sürecinde gerçekleşti. HPG'nin büyük atılımın 25. yıldönümüne cevabı bu tarihi zirveyi gerçekleştirmek oldu. 15 Ağustos büyük bir eylemlilik, tarihi bir eylemlilikti. Kürt miladını oluşturdu. Köle ve inkâr edilen Kürt gerçeğine son vererek, özgür iradeli ve gelecek iddiası olan Kürt'ün ortaya çıkışını başlattı, sağlattı. Bu büyük atılımın 25. yıldönümündeki HPG 5. Konferansı da bu büyük başlangıca, eylemliliğe uygun, denk düşen bir eylemdir. Büyük bir örgütsel eylem olmuştur. Tarihi 15 Ağustos Atılımımızın o büyük direnme, özgürleşme ve mücadele ruhu 5. Konferans gerçeğimize hâkim olmuştur. Bu büyük atılımı yaratan büyük komutanlarımız, Agitlerin, Beritanların, Zilanların gerçeği, çizgisi 5. Konferansımızın gerçeği ve çizgisi haline gelmiştir. Bu büyük atılımın 25. yıldönümünde fedai militan güç olarak biz de böyle tarihi bir toplantı yaparak, 5. Konferansı gerçekleştirerek kendimizi Önderlik ve şehitler çizgisinde yeniden sorgulayıp hata ve eksikliklerimizi gidererek, netleştirme ve kararlaştırma temelinde yenileyerek cevap vermeye, bu tarihi atılımı yaşamaya ve yaşatmaya çalıştık. Bu, büyük bir çaba oldu, değerli bir çaba oldu. 25 yıl kesintisiz direnmek dile kolay, herkes, hepimiz çok iyi biliyoruz ki bu 25 yılın her anı, her günü, her saati büyük zorluklar içerisinde süren kahramanca direnişler içerisinde gerçekleşti. Büyük bedeller verdik bu direniş içerisinde. Binlerce kahraman şehit verdik. Kürt halkı, yemedi, içmedi, çeyrek asır boyunca özgür ve demokratik yaşamdan başka bir şey kabul etmeyeceğini herkese netçe gösteren bir direniş içinde oldu. Bu büyük mücadele birey ve toplum olarak herkese ruh verdi, bilinç verdi, duygu verdi. Kürt insanı ve toplumu 15 Ağustos Atılımı'nın ruhu ve ilkeleri temelinde yeniden dirildi, kendini yeniden yarattı, yeniden şekillendirdi. Özgür insan ve özgür toplum olarak yeniden oluştu. Özgürlüğü için sonuna kadar direnen, mücadele eden, savaşan bir toplum haline geldi.

25. yıldönümünde HPG 5. Konferansı bir kere daha Kürt toplumuna da, dünya kamuoyuna da ilan ediyor ki, 15 Ağustos ruhu hala yaşıyor. Onun büyük direnme ve mücadele etme ruhu tüm canlılığıyla ayakta. Kendisini HPG 5. Konferansında bir kere daha sisteme kavuşturdu. HPG ve YJA-STAR güçleri 25 yıllık bu büyük direniş ruhunu, bilincini derinden hissederek önümüzdeki 25 yılların öz-

gürlük ve demokrasi mücadelesini yürütmek için büyük bir kararlılık ve istekle hazırlıklarını oluşturdular. Geçen 25 yılda bu halk, onun öncü militan, kahraman gerillası nasıl bu kadar gelişmeyi yaratacak, tarihi büyük bir direniş ortaya çıkardıysa, bundan sonra da 5. Konferans kararlılığımız temelinde Kürt halkının özgürlüğü ve demokratik yaşamı temelinde bütün halkların özgürlük ve demokrasisini savunacak bir çizgide kahramanca mücadelesini sürdürmeye devam edecektir. Önümüzdeki her yılda geçen dönemde sağlanan gelişmeler, başarılar kadar başarı sağlayacaktır. Bunun kararlılığı ve gücü vardır. Biz bu temelde 15 Ağustos Atılımımızın 25. yıldönümünü böyle büyük bir örgütsel eylemlilikle andık, karşıladık, değerlendirdik. Bu büyük atılımın binlerce kahraman şehidini kendimizi bu temelde yenileyerek andık. Onların ölçülerini esas alan, ruhlarını yaşayan, yaşatan, onların çizgisinde savaşan, mücadele eden, ondan asla sapmayan, onların özlemlerini başarıya ulaştırmaktan başka bir yaşam kabul etmeyen, bir netliği ve kararlılığı ortaya çıkardık. Hem 15 Ağustos Atılımımızı hem de onun yaratıcısı olan Önder Apo'yu, kahraman şehitlerimizi bu biçimde selamladık, andık. Onlar karşısındaki bağlılığımızı yerine getirdik.

Taşınan özgürlük bayrağı yere düşmedi

Yine konferansımızın geçtiği dönem içerisinde ve geçen süreçte büyük şehitler verdiğimiz günler vardı. HPG'nin büyük değerli komutanlarından, ARGK'nin de değerli komutanlarından Erdal yoldaşın şahadetinin altıncı yıldönümünü yaşadık. Mücadelemizde büyük, önemli katkısı olan bir kişilikti. Hem ARGK savaşçılığı, komutanlığı yaptı, hem de HPG 1 Haziran Atılımına, Hareketin ve HPG'nin hazırlık sürecine öncülük eden bir konumdaydı. Büyük bir istek ve coşkuyla bu çabayı yürütüyordu. Böyle bir çalışma içerisinde 2003'ün 17 Ağustos'unda talihsizce arkadaşımızı yitirdik. 1 Haziran Atılımımız ve onun beş yıllık kazanımları bir yerde Erdal arkadaşın anısına geliştirilen bir mücadele ve direniş oldu. Bu yoldaşımızın anısını böyle ele aldık, değerlendirdik. HPG'nin Apocu çizgide ve savaş içerisinde yeniden yapılanıp sistem kazanmasını ve gericiliği parçalayan, yeni arayışlara yönelten pratik sonuçları ortaya çıkartmayı sağladık. Bu büyük yoldaşın anısına tüm HPG komutası, savaşçı gücü olarak böyle cevap verdik. 5. Konferansımız da bu cevap vermenin de en yüksek, yüce tutumu oluyor.

Yine iki yıl önce talihsizce kaybettiğimiz Roza, Delila arkadaşların grupları vardı. Onların şahadetinin de ikinci yıldönümünü bu konferans sürecinde yaşadık. Onlar da güçlü hazırlanmışlardı. Büyük iddiayla yürüyüşe çıkmışlardı. Hem 1 Haziran Atılımının başarısını, Kuzey Kürdistan'ın çeşitli alanlarında kesinleştirme hedefiyle hem de dıştan bizi imha ve tasfiye etmek amacıyla saldıran düşmanın içimizdeki kolu olan tasfiyeciliğe karşı; ideolojik, örgütsel mücadeleyi en ileri düzeyde geliştirme karar ve iddiasıyla pratiğe yönelen yoldaşlarımızdı. Kadın özgürlük militanlığını YJA-STAR fedai militan çizgisinin özünü, gerçeğini temsil ediyorlardı. Böyle hazırlanmışlardı ve bu temeldeki büyük tutkuyla, iddia ve kararlılıkla pratiğe yönelmişlerdi. Talihsizce kaybettik. Fakat geçen iki buçuk yıllık azgın saldırılar karşısındaki büyük direnişi de bir yerde bu yoldaşlarımızın anılarının gereği tüm HPG komuta ve savaşçı gücü olarak bu biçimde yerine getirmeye çalıştık.

Demek ki bu büyük yürüyüş kesintiye uğramadı. Taşınan özgürlük bayrağı yere düşmedi. Her gün daha fazla katılan ve gerillalaşan Kürt gençliğinin; kızının, erkeğinin elinde daha yükseklerde taşındı. Bu gerçek, 5. Konferansımızla daha da taçlanmış bulunuyor. Bu temelde biz hem Erdal, hem de Roza ve Delila arkadaşlar şahsında tüm 1 Haziran Atılım şehitlerimizi, bu büyük özgürlük atılımının kahramanlarını 5. Konferans gerçeğimizde saygıyla andık. Onların anılarının gereğini pratikte başarıyla yerine getirmek üzere; bu büyük kararlaşmayı, netleşmeyi sağladık, gerçekleştirdik. 5. HPG Konferans gerçeği bu büyük şehitlerimizin anılarının yaşatılması gerçeğidir. Bu şehitlerimiz şahsında tüm kahraman şehitlerimizin anılarının yaşatılması gerçeğidir.

Büyük ozan Aram Tigran'ın anısına bağlı kalacağımızın sözünü veriyoruz

Yine konferansımız sürecinde bize acı veren, bize üzüntü yaşatan büyük ozan Aram Tigran'ın şahadetiydi. Önder Apo, *"Ortadoğu'nun bülbülüydü"* dedi, büyük şehit olarak ilan etti, kendi *"şahsi ozanımdı"* dedi. Daha önce de birçok kez ifade ettiği gibi kendisini Kürdistan'a götüren çizgide önemli etkisi olduğunu söyledi. Kürt dilinin, kültürünün sanatının gelişmesinde büyük katkısı olan bir insan. Halkların kardeşliğinin Ortadoğu halklarının kardeşçe, özgür birlik içinde yaşama gerçeğinin somut timsali, sembolü olan bir insan. Eğer PKK Ortadoğu'da halkların özgürlük ve demokrasi çizgisinde kardeşçe birlik içerisinde yaşayacağını söylüyor iddia ediyorsa, böyle büyük kişiliklerin, şahsiyetlerin Ortadoğu'da var olması ve yaşamasından, ortaya çıkmasından kaynaklanıyor. Boş veya sadece soyut söz söylemiyor. Böyle büyük kişilikler oldukça, bütün savaşçı güçler, çıkar çevreleri, soykırımcı, katliamcı, despotik gerilikler, gericilikler beş bin yıllık erkek egemen devletçi sistem, ne kadar saldırgan olursa olsun, ne kadar toplumları birbirine düşürmeye çalışırsa çalışsın, onları ne kadar birbiriyle çatıştırarak tüketmek ve kölelik altına almak isterse istesin bütün bu çabaların halkların özgür birliği ve kardeşliği temelinde, bunun ruhunu düşüncesini ve pratiğini geliştirme çerçevesinde yok edileceği açık bir gerçek. Büyük ozan Aram Tigran gerçeği bunu ifade ediyor. Önder Apo'nun bu kadar değer biçtiği büyük sanatçı kuşkusuz onun fedaileri olan HPG ve YJA-STAR militanlarının da büyük değeri oluyor. Bu temelde anısını bu büyük ozanın özlemlerini gerçekleştirme kararlılığını ifade ediyor 5.

Konferansımız. Onun anısına sahip çıkma ve amaçlarını Ortadoğu halklarının özgür ve birlik içinde kardeşçe yaşamalarını sağlatarak, yaşatma sözü oluyor HPG 5. Konferansı. Bu temelde HPG Konferansı olarak bu büyük ozanı da anıyoruz. Anısına sonuna kadar bağlı kalacağımızı, amaçlarını hayata geçirmek, Ortadoğu halklarının kardeşçe yaşayacağı özgür demokratik Ortadoğu birliğini yaratma mücadelemizi her koşul altında, sonuna kadar fedai çizgisinde sürdüreceğimizi belirtiyoruz.

5. Konferansımız bütün bunlar temelinde gerçekten bir değişim yenilenme ve yeniden yapılanma konferansı oldu. Önderlik çizgisinde ve kahraman şehitlerimizin izinde bir kendini yeniden yaratma konferansı oldu. Biz 4. Konferans için **"Viyanlaşma Konferansı"** demiştik. 5. HPG Konferansımız da hiç tereddütsüz **Adilleşme, Nudalaşma Konferansıdır**. Adiller, Gülbaharlar, Kurtaylar, Ferhatlar, Nudalar, Sidarlar, Dicleler ve en son Rızgar ve Beritanlar şahsında, tüm şehitlerimizin izinde yeniden partileşme ve Parti Öncülüğünde gerillalaşma konferansıdır. Bu büyük kararlılığı 5. Konferansla ortaya çıkartarak tartışmasını yürüttüğümüz geçen iki buçuk yıllık mücadelenin bu büyük şehitlerinin anısına sahip çıktığımıza onlar karşısında borcumuzu ödeyecek doğru bir yola girdiğimize inanıyoruz. Bu durum acımızı hafifletiyor. Bu tutum şehitler gerçeğine doğru, yeterli sahip çıkmayı ifade ediyor. 5. Konferansımızın böyle büyük anlamı tanımı var.

Apo'cu çizgide yenilenip yeniden yapılanmayı yarattık

Yine 5. Konferansımız PKK ve PAJK kongrelerinin kararlaştırıp halkımızı içine çektiği 'Önder Apo'ya Özgürlük' sürecinin hamlesel düzeyde geliştirilmesi iddia ve iradesinin ortaya çıkartıldığı bir konferans oluyor. Bütün hareket ve halk gibi, HPG'nin de Önder Apo'ya özgürlük hedefine kilitlenmiş olduğu tartışma götürmezdir. 5. Konferans Apo'cu çizgide yenilenip yeniden yapılanan HPG'nin Önder Apo'nun özgürlüğünü daha da yakın ve somut hale getirdiğinin en açık ifadesidir. Bütün kararları, iddiası bu temelde olmuştur.

Bu bakımdan 5. Konferansımızın hiç kuşkusuz yine esas tanımı "ÖNDER APO'YA ÖZGÜRLÜK" Konferansı olmasıdır. Hep birlikte tüm hususları bu temel hedef doğrultusunda tartıştık. Hep birlikte bu tarihi hedefi gerçekleştirmek üzere kendimizi değiştirdik, yeniledik, netleştirdik ve kararlaştırdık. Hep birlikte bu hedefi bu önümüzdeki süreçte gerçekleştirmenin tarihi kararlarını aldık. Verdiğimiz söz, aldığımız kararların gereğini de pratikte yerine getirmek hiç kuşkusuz boyun borcumuzdur. Bu borcu büyük şehidimiz Hayri Durmuş'un büyük vasiyetinin yerine getirilmesi olarak, sonuna kadar bu gerçeğe sahip çıkarak önümüzdeki pratik sürece yöneleceğiz. Ve bu temelde HPG Konferans kararlarını hayata geçireceğiz. Konferans kararları hayata geçirildikçe Özgürlük Hareketimiz ideolojik, siyasi, örgütsel bütün alanlarda büyük mücadeleler çalışmalar yürütecek başarılar sağlayacaktır.

Özgürlük Hareketimiz görevlerini başarıyla yerine getirdikçe Kürt halkının demokratik örgütlülüğü ve yaşamı gelişecektir. Kürt sorununun demokratik siyasi çözümü Kürt toplumunun demokratik örgütlülüğü temelinde gerçekleşecek, bu da Önder Apo'nun özgürlüğü olacaktır. Bu bakımdan şimdi mevcut kararlılık düzeyimizle Önder Apo'nun özgürlüğünün daha da güvenceye alınmış olduğunu daha da yakınlaşmış olduğunu söyleyebiliriz. Hiç kuşkusuz bu soyut bir söz değil, bunun gerçek olduğunu yakın gelecek gösterecektir. Apo'cu hareket olarak, onun fedai militan gerillası olarak bu temelde pratiğe yöneleceğiz. Ve bu sözümüzü, sözümüzün gereğini, bu kararlılığımızın gereğini mutlaka pratikte başarıyla yerine getireceğiz.

Tarih bunun gerçekleştiğini yazacak ve herkese gösterecektir. İddiamız bu kararlılığımız bu, böyle bir iddia ve kararlılık temelinde Önder Apo'yu ve halkımızı selamlıyoruz. Bütün özgürlük ve demokrasi için mücadele veren güçleri selamlıyoruz. Tüm kahraman şehitlerimizi anıyoruz. Tüm HPG komuta ve savaşçı gücünün, tüm özgürlük için mücadele eden Apocu militan ve sempatizanların başarılı olmasını diliyoruz ve bu temelde diyoruz ki:

-Êdî Bese Önder Apo'ya Özgürlük!

-Yaşasın Özgürlük ve Demokrasi Mücadelemiz!

-Yaşasın Özgürlük Öncülerimiz PKK ve PAJK!

-Yaşasın Kürt Halkının Özgür, Demokratik, Örgütlü Yaşam Güvenceleri KCK ve KJB!

- Yaşasın Önderliğimizin ve Halkımızın Teminatı HPG ve YJA-STAR!

- Biji Rêber Apo!

Örgütsel bir hamleyle tüm çalışmalarımızı ikiye katlayalım

"Bu hareketin temel bir özelliği de fedai hareketi olmasıdır. Hesapsız, karşılıksız kendini adamaktır. Halkımızın ve Önderliğimizin özgürlüğü, şehitlerimizin anıları için ne lazımsa ve ne gerekiyorsa bunu başarıyla yapmak ve gerçekleştirmek gerekir. Bu hareketin diyalektiği böyledir. Ölçülerimiz nettir. Kadrolarımızın rolleri, görev ve sorumlulukları nettir. Üslubu ve tarzıyla Apocu ölçüleri esas alan ve buna göre çalışan kesinlikle kazanır. Dolayısıyla bu hareketin felsefesinde gerileme, kaybetme asla yoktur. Her bir yanlışı bir doğrunun, her bir yetersizliği yeterliliğin gerekçesi yapma vardır"

Halk ve Hareket olarak çok tarihi bir süreçten geçmekteyiz. Hiçbir dönemle kıyaslanmayacak kadar özgürlüğümüze yakın olduğumuzu söylemek yanlış değildir. Bugün Türkiye'de Kürt sorununun çözümüne ilişkin her düzeyde yoğun tartışmalar yaşanmaktadır. Bu tartışmalar şüphesiz Hareketimizin yenilmezliğinin bir kanıtı olduğu gibi sömürgeci gücün inkâr ve imha politikalarının iflasını göstermektedir. Sorunun artık eski alışılagelen yöntemlerle çözülemeyeceği ortaya çıkmış ve Türk sömürgeciliği de bunu kabul etmek zorunda kalmıştır. Fakat bu çözümün beklediğimiz ve istediğimiz biçimde olacağı anlamına gelmemektedir. Şu anda görülen odur ki Türk devleti kendi Kürt'ünü yaratmak kadar kendi çözümünü kabul ettirme gayretindedir. Toplumda oluşan hava her ne kadar çözüm için güçlü bir zemin yaratmışsa da Türk devletinin henüz kalıcı bir çözüme hazır olduğunu söylemek güçtür. Hareketimiz, halkımız ve Önderliğimiz muhatap alınmadan atılacak bir adımın, çözüm adına geliştirilecek her politikanın içi boş ve çözümsüzlük politikası olacağı kesindir. Türk devletinin bu yöndeki politikaları kalıcı bir çözüme hizmet etmekten uzak görünmektedir. Amaçları Hareketimizin çözümden yana olmadığını göstermek, Önderliğimize ve Hareketimize rağmen kendilerinin uygun gördüğü bir çözümü gerçekleştirmektir. Bu da gerçek bir çözüm olmaktan çok, kendi çözümleri anlamına gelecektir. Ki buna çözüm demek de doğru değildir. Amaçları daha çok askeri anlamda darbeleyemedikleri, tasfiye edemedikleri Hareketimizi siyasi ve diplomatik alanda etkisizleştirmektir. Kendi inisiyatifleriyle bu süreci geliştirmektir. Tabii bu egemenlerin isteğidir. Karşı tarafta da 35 yıllık mücadele kazanım ve birikimleriyle özgürlüğüne kilitlenmiş bir halkın iradesi ve yenilmezliğini defalarca kanıtlayan bir Hareket bulunuyor.

Siyasi ve psikolojik üstünlük Hareketimiz ve halkımızdadır

Bu süreci doğru politikalar kadar yerinde ve zamanında güçlü taktiklerle, örgütlenme ve eylem düzeyiyle siyasi ve diplomatik çabalarla güçlü karşılayabilirsek halkımızın hak ettiği onurlu ve demokratik bir sürecin gelişebileceğini söyleyebiliriz. Şu anda siyasi ve psikolojik üstünlük Hareketimiz ve halkımızdadır. Moral ve coşkuyu ileri düzeyde Hareketimiz ve halkımız yaşamaktadır. Bu süreci daha güçlü karşılayıp olası siyasi ve askeri yönelimleri boşa çıkartmak ve bir çözüm sürecine evirmek mümkündür. Tabii ki her türlü saldırılara karşı hazırlıklı ve donanımlı olmak, siyasetin ve bilimsel yaklaşımın gereğidir. Rehavete ve rahata düşmeden gücümüzü doğru kullanmak önemlidir. Önümüzdeki süreç bu anlamda çeşitli gelişmelere açık bir süreçtir. Şimdiden çok şey söylemek mümkün değildir. Hesapta olmayan bir kuşatma hareketi, askeri yönelimler de olabilir. Bir demokratik çözüm süreci de gelişebilir. Bunlar daha çok tarafların sürece yaklaşımları ve inisiyatiflerine bağlı olarak gelişecek ve netlik kazanacaktır. Ama bilinmesi gereken Türk devletinin Hareketimiz halkımız ve Önderliğimiz dışında kendi başına hiçbir çözümü gerçekleştiremeyeceğidir. Bunun her fırsatta ve her zeminde güçlü dile getirilmesi ve ortaya konulması gerekmektedir. Önderliğimizin yol haritası kendi ellerindedir. Ondan yararlanmaya, ne düşündüğümüzü anlamaya ona göre karşı politikalar geliştirmeye çalışmaktadırlar. Bu aynı zamanda onların çözümden yana ne kadar samimi ve istekli olduklarını ortaya koymaktadır. Halkımız ve Hareketimizin tepkisi karşısında Önderliğin yol haritasını vermemezlik edemezler. Yol haritası Önderliğimize ve Hareketimize aittir ve verilmek durumundadır. Verilecektir de. Ancak bu Önderliğimizin şahsında mücadelemizi ve yol haritasını güçlü halk eylemlilikleriyle sahiplenmeyle mümkün olacaktır.

Genel anlamda mücadelemizin hiçbir dönemle kıyaslanmayacak kadar yükselişte olduğu, umutlarımızın gerçeğe dönüşme imkânlarının yüksek olduğu bir süreçteyiz. Bu süreçte tüm sahalarda her zamankinden da-

ha örgütlü ve donanımlı heyecan ve coşkuyla günlük, dönemsel ve uzun vadeli görev ve sorumluluklarımızı yerine getirecek bir yaratıcılık ve doğru temsiliyete ulaşmak gerekir.

Festivalde ortaya çıkan coşku tüm örgütsel çalışmalara yansımalıdır

Özgürlük mücadelesinde Avrupa sahasının da küçümsenmeyecek bir önemde olduğu açıktır. Bu vesileyle bu ay içerisinde büyük, ölümsüz şehidimiz Yılmaz yoldaş yine büyük sanatçı Kürt halkının dostu Aram Tigran anısına gerçekleştirilen festivalde halkımızın kararlı ve coşkulu katılımı yeni dönem çalışmalarının hangi düzeyde olması gerektiğini de ortaya koymaktadır. Festival son yılların en görkemli katılımıyla gerçekleşti. Gerek sloganları gerek coşkusuyla güçlü bir festivaldi. Bunun önümüzdeki çalışmalara start teşkil eden heyecan ve kararlılık düzeyinin mücadelenin tüm örgütsel ve diplomatik alanlarına yansıtılması ve güçlü bir başlangıç olması dileği ve inancıyla emeği geçen tüm arkadaşları saygıyla selamlıyoruz. Ömrünün uzun yıllarını özgürlük mücadelesinde geçiren zindanda ve dışarıda yüreğiyle her zaman mücadelenin içinde yer alan değerli arkadaşımız Şükrü Çiçek yoldaşın şahadetini de saygıyla karşılıyor, anılarına yoldaşça ve güçlü sahip çıkacağımızın sözünü veriyoruz.

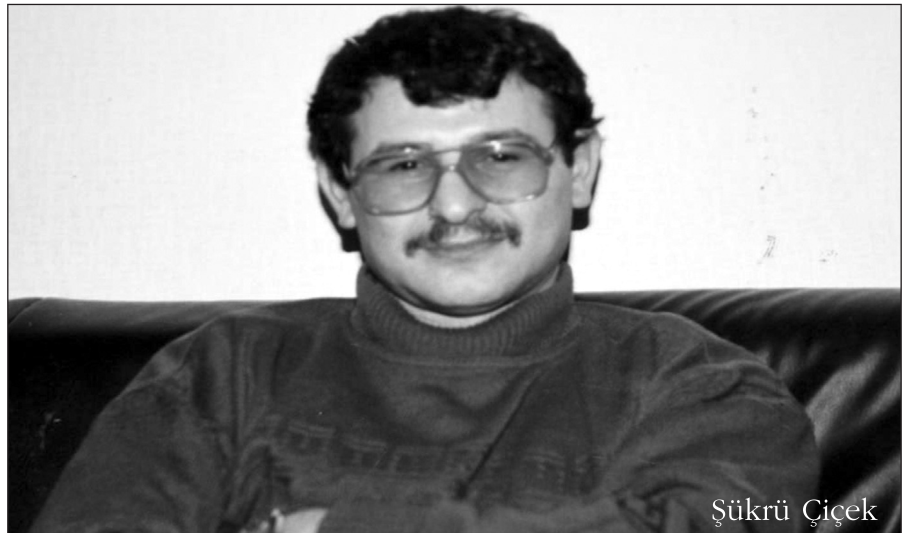
Açıktır ki Avrupa'daki çalışmalarımızın eğitim, örgütlenme, eylemlilik yine yıllık değerler konusunda aşılması gereken sorunları bulunmaktadır. Tekrar da olsa CDK sistemi, örgütsel çalışmalarımız yine demokratik konfederalizmin üç temel ayağı olan halk meclisleri, akademi ve kooperatifler üzerinde bir değerlendirme yapmakta yarar vardır. Bununla birlikte kadronun demokratik konfederalizmdeki rolü, kitle ilişkileri, görev ve sorumlulukları, yıllık çalışmaların önemi ve bu çalışmaların nasıl yürütülmesi gerektiği konusuna da değinme ihtiyacı hissediyoruz.

Demokratik konfederalizme inanmamak insanlığın özgür geleceğine inanmamaktır

Bilindiği üzere demokratik konfederalizm halkın komünal yaşamını örgütleyen, demokratik iradesini ortaya çıkaran, halkın kendi örgütlenmesini ve yönetme gücünü esas alan bir sistemdir. Özü demokratiktir. Bireyin olduğu kadar toplumun kendisini yönetmesidir. Bireyin toplum, toplumun birey karşıtı olması değil; özgürlüklerin çakıştığı demokratik yaşam eylem ve çalışma tarzının ortaya çıkarılmasıdır. Demokratik konfederalizmin özünü anlamayanlar bunu genel anlamda bir hayal ve ütopya olarak görürler. Teorik olarak reddetmeseler de gerçekleşmesinin mümkün olmadığını düşünürler. Şüphesiz bu bir inançsızlıktır. İnsanlık tarihinden günümüze kadarki tüm sistemlerde insanın edindiği birikim ve tecrübeler üzerinde ulaşılan ve olması gereken en gerçekçi ve yaşanabilir sistemdir. Bu sisteme inanmamak, insanlığın özgür geleceğine inanmamaktır. Bu sisteme inanmamak aslında bilime, gelişime, değişim dönüşüme inanmamaktır. Eski kalıpları dogmaları aşmamak o zihinsel darlıkla yetinmek anlamına gelmektedir. Bu gerçekte derin bir eğitimsizliktir, ya da bir iddia kararlılık zafiyetidir. Artık bir tecrübe sorunu demeyeceğiz, çünkü birkaç yıldır bu sistemin pratiğini görmekteyiz, yaşamaktayız. Bu sistemi artık oturtmak zorundayız. Bu sistem; halkımızın sosyal, siyasal, kültürel, ideolojik, örgütsel bütün kurumlarının eş güdümlü birbirini tamamlayarak imkânlarını ve tecrübelerini birbirine açarak koordineli ve birlikte çalışma ve büyütülmesidir. Yoksa özgünlükleri ve özgürlükleri birbirinin sahasını daraltma ve merkez kaçlarla birbirini zorlama anlamında bir sistem değildir. Bunun hem zorlukları hem de heyecanlandıran yanları vardır.

Anlamlı ve heyecanlı yanı; birlikte, komünal yaşama kültürüdür ve toplumun demokratik geleceğinin ancak bu sistemle mümkün olabileceği gerçeğidir. Bunun zor olduğunun, mümkün olmadığının söylenmesi, arkadaşların bunun bilincinde olmaması ve aslında eski alışkanlıklarını terk etmemesiyle ilgilidir. Yani örgütsel çalışmada eski yerleşik tarz, halkın doğrudan katılımından ve halkın demokratik iradesini açığa çıkarmaktan çok, daha kolaycı, daha zahmetsiz olan merkeziyetçi çalışma tarzı esas alınmakta ve bunda ısrar edilmektedir. Belki bu daha kolaydır. Belki kısa vadede daha geliştirici diye değerlendirilebilir. Ancak gerçek böyle değildir. Kalıcı ve sürekli olan, toplumun kendisini eğitebilecek bir bilinç ve kültür düzeyine ulaşması, yine kendisini yönetebilecek bir örgütlenme yeteneğine kavuşmasıdır. Başka tür yaklaşımlar kalıcı eğitici ve geliştirici olmaz.

Birlikte kolektif çalışmak kolay değildir, fakat mümkündür. Tamamen bir eğitim, üslenme, algılama ve katı-

Şükrü Çiçek

lım sorunudur. Ama herkes dogmalarında, kalıplarında ısrar ederse, bencil ve bireyci tarzını öne çıkarırsa şüphesiz kolektif çalışmak zor olur. Sistem gerçekleşmez. Oysa demokratik konfederalizmin özü aynı zamanda bireyin ve toplumun eğitim düzeyinin yükseltilmesidir. Bireyin ve toplumun eğitim düzeyi yükseldikçe sistemi anlama ve birlikte kolektif çalışma bilinci ve yeteneği gelişir.

CDK sisteminde hangi düzeyde olursa olsun, bireysel karar ve yetki söz konusu değildir. Koordineli ve eşgüdümlü ortaklaşarak karar vermek esastır. Kurumun adı, kişinin yetki düzeyi ne olursa olsun mutlaka ortak karar esastır. Bu, bir kültür ve eğitim sorunudur. Buna gelmemek tekleşmektir, zıtlaşmaktır, karşıtlaştırmaktır. Bu da sistemi zorlar. Belirttiğimiz gibi bu, düşünce yetmezliği ufuk darlığı ve geçmiş alışkanlıklardan gelen bencil, bireyci tarzdan kaynaklıdır. Fakat bütün bunları aşmamın gerekliliği de açıktır. Sistemlerimiz vardır. Alanlarımız vardır. Alanlarımız üzerinden bir örgütlenmeye gidilmiştir. İdeolojik alan, siyasi alan yine örgütlenme anlamında halk meclisleri alanı, yine sosyal alan gibi tüm bu alanların toplantılarını zamanında gerçekleştirmesi bileşenleriyle gündemlerini ortak belirlemeleri ve kendi alanlarıyla ilgili kararlarını alıp planlarını oluşturmaları ve temsil etmeleri gerekir. CDK Koordinasyonu ve Yürütmesi ise, tüm bunları ortaklaştırır ve merkezileştirir. Ve saha düzeyinde daha merkezi planlama ve kararlara ulaşır. Her alanda ortaya çıkan sorunlar, alan komiteleriyle çözülmelidir. Eski tarzla sürekli belli arkadaşlara giderek değil, kendi alan yönetimlerine taşırarak sorunları çözmek, plan ve kararları ortaya çıkarmak önem taşımaktadır.

Alan komiteleri işlerlik kazanırsa sistem kendi içinde daha rahat gelişebilecek ve her alan kendi içinde özgün, biraz özerk ama CDK ve yürütme koordinesinde temsilini bulduğu için aynı zamanda merkezi ve kolektif bir çalışma esasına kavuşmuş olacaktır.

Öncüsü olmayan bir örgütlenme ya da halkın geleceği de olamaz

Diğer bir sorun, bildiğimiz gibi kadroların öncülük rolüdür. Kadroların tüm alanlarda yeni paradigmamızı, demokratik konfederalizm bakış açısı ve zihniyetini onun örgüt tarzını çalışanlara ve kitleye benimsetmesi, kavratması önemlidir. Kadronun öncülük rolü daha çok aydınlatma ve eğitim düzeyini yükseltme ve ön açıcı olmadır. Yoksa sistemin dışında kalarak müdahale etmek, salt talimat ve genelgelerle çalışmaları ilerletmek değildir. Kadronun yaşam tarzı, ilişkileri yine fedakârlığı ve fedai ruhu öncülük misyonuyla ancak bu sisteme rol oynatabilir. Sistemin hem içinde olarak bu anlamda, hem de yetki anlamında dışında kalarak daha çok manevi gücüyle öncülük rolünü oynaması gerekmektedir. Öncüsü olmayan bir örgütlenme ya da halkın geleceğinin olmayacağı açıktır. Bu, bizim mücadele pratiğimizde de görüldü, denendi. Özellikle tasfiyecilik yıllarında PKK'nin feshedilmesiyle nasıl bir kaosun, keşmekeşliğin yaşandığı, bunun da ne tür savrulmalara neden olduğu görülmüştür. Öncü, klasik anlamda söylendiği gibi bir müfreze güçtür, fedai güçtür. Bu Hareketin, ahlak ve terbiye ölçülerini, yaşam tarzını, fedakârlığını en ileri düzeyde temsil etmek, en büyük örgütlenme ve öncülük rolünü oynamak anlamına gelir. Kadronun misyonu budur. Yoksa halk meclislerinde ve değişik kurumlarda görev ve yetkisi olan arkadaşlarla kendilerini kıyaslama ve yetki daha çok kimdedir, kimin daha çok sözü geçerlidir gibi yanılgılı tartışmalara girmemek gerekmektedir. Aksine, rolüne uygun pratiğin sahibi olarak sözünü dinletebilen, ağırlığını hissettirebilen öncü olunmalıdır. Kadro böyle olursa ancak örgütlere ve kurumlara işlerlik kazandırabilir. Unutmayalım ki, kapitalist modernitenin tam ortasında, göbeğinde yaşıyoruz. Yine bu sistemin göbeğinde karşı bir sistem oluşturmaya çalışıyoruz. Bunun hiç kolay olmadığı bir gerçek. Fakat bu gerçekleşmez demek de derin bir yanılgıdır. Kapitalist modernitenin merkezinde de olsak, kendi ideolojik çizgimizi politik doğrularımızı ve ahlakımızı, yine yaşam gerçeğimizi ve demokratik toplum modelimizi gerçekleştirebiliriz. Ve bu konuda küçümsenmeyecek bir gelişmenin sağlandığı da bir gerçektir.

Kadro her yerde üslup ve yaşam ölçüleriyle saygınlık ve itibar yaratandır

Fakat kendisini bilmeyen, aşamayan ve yetmez duruşlara sahip olanlar için sistemin cezbeden çok şeye sahip olduğu da bilinmektedir. Sistemin etki gücü küçümsenemez. Hem ideolojik anlamda sahte birey özgürlüğü, yine kadın özgürlüğü, birey ve toplum ölçüleri içi boşaltılarak liberalizmin ideolojik gerçeğinin sosyal hayata yansımaları olmaktadır. Avrupa'nın merkezinde Avrupa'ya karşı alternatif bir yaşam oluşturmak şüphesiz büyük emek, büyük çaba gerektirir. Kişiyi baştan çıkarmanın, özgürlük patlaması adına manevi ve moral değerleri yadsımanın yeridir buralar. Kadın erkek ilişkilerinden tutalım, sahte aşk ve sevgi yaklaşımlarına kadar kadrolarımızın bunlara karşı Hareketimizin ruhuna yakışır onurlu, saygıdeğer bir ilişki ve yaşam tarzında kendisini tutması, sistem içinde de hem rolünü oynaması ve hem de bizim sistemimizin oturtulması ve geliştirilmesi konusu büyük bir önem taşımaktadır. Kadro, birbirini dışlayan küçümseyen, zamanını verimli değerlendirmeyen, halkı ve toplumu yeterince eğitmeyen bir pratiğin sahibi olamaz. Aksine her anı bir eğitim, muhakkak planlı bir çalışmayla zamanı mükemmel değerlendiren bir konumda olmalıdır. Olduğu her toplantıda bulunduğu her yerde üslup ve yaşam ölçüleriyle saygınlık ve itibar yaratan olmak durumundadır. Kendisini tartışma konusu yapan çekiştiren buna neden olan kadronun sürükleyici yanı olamaz. Saygınlığı da olamaz. Aslında halkın kadroya atfettiği önem ve gös-

terdiği saygı son derece büyüktür. Yeter ki kadro ne olduğunun bilincinde hareket etsin, kendisini sıradanlaştırmasın, üslup tarz ve yaşamıyla ciddiyet ölçülerini sürekli koruyabilsin. Böyle bir kadroyu kimse dinlememezlik edemez. Aksine büyük değer görür. Kadro da ancak böyle rolünü oynayabilir.

"Kadro, birbirini dışlayan küçümseyen, zamanını verimli değerlendirmeyen, halkı ve toplumu eğitmeyen bir pratiğin sahibi olamaz. Aksine her anı bir eğitim, planlı bir çalışmayla zamanı mükemmel değerlendiren bir konumda olmalıdır. Bulunduğu her yerde üslup ve yaşam ölçüleriyle saygınlık yaratmalıdır"

Halk meclislerinin olmadığı yerlerde örgütümüz var diyemeyiz

Sistemimizde halk meclislerinin, örgütlenmemizin temel halkasını teşkil ettiğini, hatta omurgası olduğunu belirtmek durumundayız. Örgütlenme düzeyimiz nedir denirse halk meclislerimiz hangi durumdadır sorusuyla buna cevap vermek gerekir. Eğer bir sahada, bölgede meclislerimiz yok ise, örgütümüz de yok demektir. Var olan çalışma ise amatör ve ancak günü kurtarmaya dönük olabilir. Esasen halk meclisleri varsa örgütlüyüz demek daha doğru olur. Halk meclisleri halkın kendisini sosyal, kültürel, siyasi ve her alanda ifade ettiği, yer aldığı, tartıştığı kendi geleceğiyle ilgili kararlar aldığı, uygulamak üzere planlamalar çıkardığı demokratik platformlardır. Bunların tüzüksel bir içeriğe kavuşturulması, demokratik bir işleyişe kavuşturulması örgütsel bir faaliyettir. Halk meclisleri bu anlamda halkın doğrudan katılımı ve doğrudan kendini yönetmesinin örgütleridir. Böyle olunca halkın eğitim ve tecrübe düzeyini geliştirmek, meclislere içerik ve nitelik kazandırmak gerekir. Başlangıçta eğitim sorunundan dolayı yetersiz kalınabilir, fakat bu hiçbir zaman halk meclislerinin gereksiz ve anlamsız olduğu anlamına gelmez. Aksine kavratarak, eğiterek doğru tarz ve yaklaşımla meclislere işlerlik kazandırılabilir. Ve ancak bu tarz bir örgütlenmeyle halkın demokratik örgütlenmesi ve özgür geleceği gerçekleşebilir.

Bunun için meclis çalışmalarını kesinlikle küçümsememek lazım. Fakat tabii şişirme komitelerle kısa zamanda meclis kuralım demek, sürekli altyapı hazırlıkları yapılmadan, eğitim yapılmadan, komisyon ve komiteler oluşturulmadan, bunlar yapacakları görevlerin bilincine ulaşmadan derme-çatma, rastgele, sırf meclis kuruldu demek adına meclis kurmakla sağlıklı bir örgütlenme gerçekleşemez. Aksine sıradanlaştırılır, bir kanıksama gelişir, bu da bir inançsızlığa neden olabilir. Bunun için halk meclislerini alelacele, rastgele değil belli bir hazırlık ve eğitimle, gerçekten işleyecek, bir nitelik hedeflenerek oluşturmak en gerçekçi olanıdır.

Bunun yanında 'meclisler oluşturulamaz oluşturulsa da işlerlik kazanamaz' gibi bir inançsızlık, sistemimize inanmamaktır. Böyle sıradan yaklaşmak, zamana yaymak 'olursa olur olmazsa olmaz' mantığıyla yaklaşmak da sistemimize bir dirençtir. Örgütsüzlüğü savunmak anlamına gelir. Ne zamana yayarak ne de alelacele, gerçekten anlam vererek meclis çalışmalarımızı geliştirmek doğru olacaktır.

Bu anlamda meclis örgütlenmesine kavuşamayan sahalar örgütsüz sahalardır demek yanlış olmayacaktır. Bu anlamda gerek genel hareket gerekse kadın ve gençlik hareketi açısından gelişme düzeyinin temel göstergesi, halk meclislerinin örgütlülük düzeyi olarak algılanabilir. Meclislerin olduğu yerlerde eğitimlerin daha derli toplu ve düzenli yapılacağı açıktır. Haftanın belli günleri belli saatlerinde düzenli eğitimler yapılabilir. Yine halk meclisleri bileşenleri anında ve hızlı demokratik eylemler geliştirebilir. Örgütlenme ağı daha yaygın oluşturulabilir. Siyasi ve diplomatik çalışmalar halk meclisleriyle daha yaygınlaştırılarak anlam kazanabilir. Her meclis sahasında sivil toplum örgütleri, şahsiyetler hatta devletlerle ilişki geliştirilebilir. Tabandan gelen bir dış ilişkiler çalışması çok daha anlamlıdır. Yine çok önemli bulduğumuz yıllık çalışmalar, daha yaygınlaştırılır ve potansiyelimizin daha güçlü ortaya çıkmasına hizmet edebilir. Yani meclis demek aslında eğitim, örgütlenme, eylem, siyaset ve diplomasi alanında daha güçlü daha ileri hedeflere ulaşmak demektir. Bu açıdan var olan meclislerimize işlerlik kazandırmak, olmayan yerlerde ise meclis çalışmalarını mutlaka tamamlamak sistemimizin olmazsa olmazıdır.

Düşüncesi bizim olmayanın yaşamı ve pratiği de bizim olamaz

Tabii burada örgütsel çalışmaları da bu kapsamda ele alıyoruz. Örgütsel çalışma derken bazen Hareketimizin tarihinde bazı hamlesel çıkışlar vardır. Tam da böyle bir hamlesel çıkış sürecindeyiz aslında. Bunu gerçekleştirecek birikim, güç ve olanaklara da sahibiz. Bu süreçte her kadro bir kadro adayı kazanmak durumundadır. Her genç bir genç kadro adayı, her kadın bir kadın kadro adayı kazanmak durumundadır. Her yurtsever bir yurtsever daha kazanmak durumundadır. Her çalışan bir çalışan daha kazanmalıdır. Bu ne demektir; bu hareket olarak bulunduğumuz sahada gücümüzü ikiye katlamak demektir. Bunun da siyaset diplomasi, eylemlilik düzeyimize nasıl yansıyacağı tahmin edilir. Önümüzdeki süreçte iki kat büyümeyi önümüze koyarak bu şiarla çalışmalara yönelmek esastır. Böyle olursa örgütsel çalışmalarımız büyük anlam kazanmış olur. Özüne uygun bir nitelik ve büyüme sağlamış olur.

Eğitimsiz hiçbir çalışmanın sağlıklı olacağına inanmıyoruz. Önderliğimiz hep *"Düşüncesi bizim olmayanın*

yaşamı ve pratiği de bizim olamaz" der. Yine Önderliğimizin dediği gibi bunun tersi de doğrudur; yaşamı bizim olmayanın düşüncesi de bizim olmaz. Bunlar birbirini tamamlar. Ama öncelikle eğitim. Anlamadan yapmak mümkün değildir. Doğru anlaşılan ancak doğru yapılabilir. Sistemimizi anlamadan bu sistemin çalışmasını yürütemeyiz. Önderliğimizi anlamadan Önderliğe ne kadar bağlı olursak olalım, onun gereklerini yerine getiremeyiz. Bunun için öncelikle eğitim! Birey olarak kendimizi ne kadar eğitiyoruz. Kurum olarak kendimizi ne kadar eğitiyoruz. Halkımızı ne kadar bilinçlendirip eğitiyoruz? Kadro yurtsever ve çalışanlar olarak kendimizi her gün ve sürekli sorgulamalıyız. Eğitim düzeyimiz nedir, zamanımı ne kadar eğitim için değerlendiriyorum? Kaç günde bir eğitim yapıyorum? Eğitimlerin konusu nedir, alınan sonuç nedir? Mutlaka bireysel ve kurumsal örgütsel eğitim faaliyetlerimiz olmalıdır. Bu konuda gerekli genelgeler vardır. Dolayısıyla örgütlenme çalışmalarımızın niteliği yaptığımız eğitimlerin düzeyiyle doğrudan orantılıdır. Yoksa eğitim olmadan bu sistemin yörüngesinden sapmak, yani ideolojik sapma, düşünsel sapma kaçınılmazdır. İdeolojik muğlaklık, politik öngörüsüzlük bizi her türlü yanılgıya götürür. Her türlü yanlışa zemin olur. Bu sistemde ideolojik duruş çok çok daha önemli. En büyük silahımız ideolojik güçtür. Eğitim düzeyimizdir. Bunun için eğitim bizim için vazgeçilmezdir. Hepimiz bundan sorumluyuz. Kurumlarımız eğer haftanın belli günlerinde eğitimlerini gerçekleştirmiyorsa, derneklerimiz toplantılar seminerler yapmıyorlarsa gerçekten büyük bir yetersizliktir, hatta suçtur. Mutlaka tüm derneklerimiz ve kurumlarımızda haftanın belli günlerinde planlanmış toplu eğitimler seminerler gerçekleştirilmelidir. Bunu eğitim komitesi örgütler, alanlar kurumlar kendileri örgütler. Ama eğitimsizliğin gerekçesi yoktur. Aile ziyaretleri, birebir insan ilişkileri, bunların hepsi birer eğitim konusudur. İlişkimizde ve yaşamımızda eğitim yoksa orada muhakkak bir bozulma bir dedikodu, politik ahlaksızlığın gelişeceğini söylemek durumundayız. Bizim ciddiyet ölçülerimiz de ancak eğitim üzerinden gelişebilir. Beyinsel ve fiziksel olarak üretimde olmayan kişi ve kurumlarda gelişecek olan yozlaşmadır. Bu yozlaşma bazen ideolojiktir, siyasidir, bazen yaşamsaldır, ahlakidir. Üretmeyen dedikodu yapar, çekiştirir, saygınlığını yitirir, saygı göstermeyi bilmez. Bu açıdan muhakkak tüm ilişki ve yaşamımızın özünde eğitim unsuru olmalıdır. Sohbetlerimiz tartışmalarımız aile ziyaretlerimiz bir aydınlanmaya, bilinçlenmeye ve manevi değerlerimiz etrafında kilitlenemeye hizmet etmelidir.

Şehit aileleri unutulmamalı sürekli ziyaretlerle acıları umutları paylaşmalı

Tüm kadro ve çalışanlarımızın dikkat etmesi gereken temel bir diğer husus; Avrupa sahasında yüzlerce hatta binlerce şehit ve tutuklu ailesi bulunmaktadır. Özellikle şehit ailelerimiz asla unutulmamalı, tüm bölge ve sahalardaki kadro ve kurumlar kendi sorumluluk alanlarında kaç tane şehit ve tutuklu ailesi bulunmakta bunları bilmelidir. Ve belli aralıklarla şehit aileleri mutlaka ziyaret edilmelidir. Onların acılarını, değerlerini, umutlarını paylaşmalı, şehit ailelerimiz kendilerini yalnız, ilgisiz görmemelidir. Verdikleri değer ve bedel kadar, değerli olmayı bilmeli, mücadeledeki yerlerini güçlü koruyabilmelidirler. Bu konuda bazen eleştiriler gelmektedir ki, yerindedir. Buna çok dikkat etmekte yarar var. Zaten şehit ailelerinin örgütlenmesi kararımız da var. Sosyal komite bu konudaki çalışmalarını yürütmektedir. Örgütlenmenin başlamasıyla beraber, bölge ve sahalar düzeyinde şehit ailelerinin katıldığı ortak toplantılar örgütlenmenin zeminini geliştireceği gibi, şehitlerimizin şahsında Hareketimizin manevi değerlerini daha güçlü tutma sorumluluğumuzu yerine getirmiş olacağız.

Çalışmalarımızda kitle ilişkileri önemlidir. Herhangi bir alanda örgütsel çalışmalarımızda başarının düzeyini bu Harekete ne kadar yeni insan kattık, ne kadar eğittik, ne kadar aidat topladık, ne kadar yayın sattık, ne kadar eylem geliştirdik, ölçüsü belirler. Kurumsal ve örgütsel anlamda yine halk ve ilişkiler anlamında, yeni çevreler, şahsiyetler, aileler, yayın ilişkileri önemlidir, ki bu daha çok Hareketimizin ister aylık olsun, ister kadın ve gençlik dergileri olsun bir aydınlanma ve eğitim çalışmasıdır. Sadece maddi olarak da görülmemelidir. Dolayısıyla aidat ve yayındır, eylem gücüdür, diplomasidir bu alandaki başarılar aynı zamanda bizim örgütlülük ve başarı düzeyimizi de gösterir. Dolayısıyla örgüt birimlerimiz kendi başarı düzeyini bu ölçülere vurmalıdırlar. Fakat hala bazı bölgelerde aidatlar yerinde saymakta, hatta düşüş göstermektedir. Yayın da bazı bölgelerde benzer durumdadır. Yerinde sayma ve düşüş gündemimiz dışındadır. Reddediyoruz bunu. Bu konuda durumu böyle olan bölge ve kadrolar kendini gözden geçirmelidir. Böyle bir süreçte yerinde sayma ve gerilemenin mantığı ve gerekçesi yoktur. Aksine her düzeyde artış ve büyüme gereklidir. Ve her ilgili örgüt kadro ve birim kendisini gözden geçirmelidir. Biz bunu çok ciddiye alıyoruz.

Önderliğimizin son savunmaları da kitaplaştırıldı. Yaygın bir okuma ve dağıtım gerçekleşti. Buna inanıyoruz. Daha da güçlendirilebilir. Özel bir çalışmadır bu. Bütün yayınlar özellikle aylık, ama hepsinden önce savunmalar her Kürt'e, her yurtseverе, her dosta ulaştırılmalı. Sadece bunlara değil, Avrupa'da çeşitli çevrelere, aydınlara, siyasetçilere postalanmalı. Hatta değerlendirmeleri istenmeli. Ve bölgelerde kitapların ne kadar değerlendirildiğinin raporu ilgili arkadaşlara verilmelidir. Bölge çalışmalarının ve kadroların en önemli başarı göstergelerinden bir tanesi de savunmaların değerlendirilmesi olacaktır. Bu konuda gereken duyarlılık mutlaka gösterilmelidir.

Günlük için daha önce bir değerlendirmemiz olmuştu. Bölgeler bir abone çalışması başlatacaktı. Sı-

nırlı bazı bölgeler, sınırlı bazı çalışmalar yapmakla yetindiler. Bazı arkadaşlar ise bu konuda oldukça duyarsız kaldılar. Günlük için abone çalışması bütün bölgelerde muhakkak yapılmalıdır. Gerçekten hangi bölgelerde ne kadar abone oldu bu da önemlidir. Bütün bunlar belirttiğimiz gibi Hareketimizin politikasının, ideolojsinin, ahlakının, mücadelemizin sorunlarının ve özgür geleceğimizin düşünceleridir, fikridir eğitimidir. Sadece bir maddiyat değildir. Özü, halkımızın eğitimi ve örgütlenmesidir.

Akademi çalışması önemli. Önderliğimiz sürekli akademi dedi. Akademi bir aydınlanma, bir araştırma, bir eğitim merkezi anlamına gelmektedir. Aslında materyal anlamında azımsanmayacak bir zenginliğe sahibiz. Yine bu çalışmayı geliştirebilecek pek çok kadro, kadın ve gençlik, aydın ve değişik dostlarımız bulunmaktadır. İdeolojik alan halen bu konudaki sorumluluklarını yerine getiremedi. Ama çalışmalarını sürdürmeleri gerekir. Sadece bir akademi de değil, değişik sahalarda pek çok akademik ağ geliştirebilmeliyiz. Akademi çalışmaları toplumun aydınlanması, bilinçlenmesi; yeni düşünceler, yeni görüşler kadrolarda ve arkadaşlarda entelektüel düzeyin gelişmesi kadar toplumun gerek güncel, gerek tarihsel gerek sosyal kültürel alanlarda eğitilmesi anlamına da gelecektir. Dolayısıyla akademi çalışmalarının yetersizliği bizim örgütlülük düzeyimizi de göstermektedir. Bundan sonraki çalışmalarımızın önemli bir yönü de akademiler olmalıdır.

Yıllık çalışma kendi başına büyük bir siyasi örgütsel çalışmadır

Diğer bir husus yıllık çalışması dediğimiz değer çalışmasıdır. Bunun önce anlamını bilmek gerekir. Hala bazı arkadaşlar salt maddiyatçı bir gözle bakmakta, bazı arkadaşlar ise son derece içeriğinden öneminden uzak sıradan yaklaşmaktadır. Şüphesiz bunlar yanlış yanılgılı yaklaşımlardır.

Bu çalışma her şeyden önce siyasi bir çalışmadır. Bu yıl 37 bin aileye ulaşma hedefimiz var. Aslında bunun 40 bin, 50 bin olması lazım. 40-50 bin insana ulaşmak demek, 40-50 bin insanın beynini ve yüreğini bu mücadeleye çekmek demektir. Bu mücadeleyi o insanlara anlatmak kavratmak, bu insanların bu mücadeleye sevgisini sempatisini desteğe dönüştürmek demektir. Zamanı ve emeği buna yönlendirmektir. Bu kendi başına bir siyasi örgütsel çalışmadır. Bu çalışmada on binlerce insanla buluşurken projeler, değişik fikirler, önerilerle karşılaşmak, bunların hepsini derlemek dolayısıyla halkın mücadelesine düşünsel katılımını sağlamak, önerilerini katmak anlamındadır. Zaten bu espriyle bu çalışmanın geliştirilmesi gerekmektedir. Bir örgüt çalışmasıdır. On binlerce insana gitmek, on binlerce insanın içinde kimlerin hangi çalışmaya daha yatkın olduğu kimlerin hangi çalışmaya daha iyi hizmet edebileceğini, hatta kimlerin ne kadar katılabileceğini yerinde değerlendirmek anlamındadır. On binlerce insana ulaşılırken, bazı insanlar katılabilir, bazıları katılıma hazırlanır, bazıları üzerinde olumlu etki bırakılır. Bu, bir eğitim çalışmasıdır aynı zamanda.

Yıllık çalışmaya sadece maddiyatçı gözle bakılması bir yanılgıdır

On binlerce insanla muhatap olunurken mücadele gerçeği anlatılacaktır. Önderliğimizin özgürlüğü halkımızın özgürlüğü gerillamızın kahramanlığı şehitlerimizin ölmezliği anlatılacaktır. Bütün bunlar bir ideolojik çalışmadır. Bir siyasi ve örgütsel çalışmadır. Hatta bir eylemsel çalışmadır. Eğer böyle görülürse yıllık değer çalışmasının çok anlamlı olduğu da anlaşılır. Ama yok sadece bir maddiyatçı gözle bakılırsa bu yanılgıdır. Böyle bakanların da yöntem ve tarzının yanılgılı olacağı açıktır. Nitekim bazı bölgelerde bazı arkadaşların şahsında ahbap çavuş ilişkileri, tüccarca bir yaklaşım gelişmiş. Sağlıksız bazı ilişkiler gelişmiş. Belki bazen toplumun merhaba demeye değer görmediği bazı insanlara fazla değer veriliyormuş gibi bazı ilişkiler, salt maddi görüldüğü için böyle yanlış anlamaya ve anlaşılmaya açık bazı ilişkiler söz konusu. Bunlar şüphesiz manevi ve insani yanı zayıf olan unsurların, maddiyatlarıyla Hareket nezdinde saygınlık kazandığı anlamında yorumlanmaktadır ki, Hareketimizin politik ahlakı bu değildir. Belki, bazı katkılar yapmaktadırlar, ama Hareketin manevi gücünü arkalarına alıp hatta Hareketin adını kullanıp bir çete tarzıyla hareket ederek partimize zarar vermektedirler. Dolayısıyla yıllık çalışmasında böyle ilişkilere son derece dikkat etmekte büyük fayda vardır.

Bazıları da var ki, hayatın gerçeğinden uzak, tamamen hayalci, bu tür çalışmalarımızı adeta bir dilenci çalış-

ması, çaresizlerin çalışması, şuna buna boyun eğenlerin çalışması olarak değerlendirmektedir. Hareket her şeyini bırakmış, maddiyat peşinde gibi değerlendirmektedir. Bunlar şüphesiz çok tehlikeli düşüncelerdir. Çok hayali ve ütopik düşüncelerdir. Sormak lazım; bu çalışma olmazsa ne kadar ayakta kalabilirsin? Ne kadar özgücüne dayanarak bu mücadeleyi sürdürebilirsin veya şu ya da bu gücün yörüngesine, etkisine girmez misin? Siyasal, örgütsel eylemsel çalışmalarda ne yapıyorsun o halde? Bu çalışmayı, değer çalışmasını diğer çalışmalardan nasıl soyutlayabiliyorsun diye sormak lazım. Bunlar aslında lafazan tiplerdir. Sözüm ona böyle maneviyatı yücelten ama hayatın gerçekliğinin de bilincinde olmayan lafazan, emek sahibi olmayan, sadece ütopik ve hayali hedefler önüne koyup 'neden şunlar olmuyor bunlar olmuyor' diyen, şikayetçi mızmız tiplerdir. Ve yanlıştır. Önce bunlara sen bu Harekete ne kattın ne ürettin hatta nasıl yaşıyorsun nasıl geçiniyorsun diye sormak lazım. Nereden besleniyorsun diye söylemek lazım. Bunları da tehlikeli görüyoruz. Çalışmanın heyecanını motivasyonunu bozan tutumlardır.

Hareketimiz mücadelesini halkın alın teri ve imkânlarıyla sürdürmektedir

Ancak ilişkilerin sağlıklı, düzeyli ve disiplinli olması gerektiği de bir gerçektir. Daha önceki pratiklerde bazıları bazılarına bilmem fiş kesmiş sonra vermemiş, yerde kalmış gibi tartışmalar yaşanmış ve karşı karşıya gelme durumları ortaya çıkmıştır. Bu, bir sonraki dönem çalışma yürütecek arkadaşlara sorunları devretmek ve sıkıntıya sokmak anlamına gelir ki böyle olmamalıdır. Gerçekten demokratik ilkeli ve adalet ölçülerimize göre hareket etmek esastır. Bu çalışma bile örgütün devamlılığını ve sürekliliğini zorlamamalıdır. Sadece bir an için, bir dönem için verilen hedefe ulaşmak adına geriye enkaz bırakma bizim örgüt anlayışımıza terstir. Sadece örgütlü hareket edilmek durumundadır. Halkın özgücüne güven de buradan gelir. Bilinir ki bu Hareket sadece kendi halkının yarattığı alın teri ve yarattığı imkânlarla mücadelesini sürdürmektedir. Hem de bütün kuşatılmışlıklara rağmen özgüven ve özgüce dayalı geliştirmektedir. Yıllık değer çalışması bu açıdan anlamlıdır. Yoksa on binlerce insanı mücadeleye seferber etmek, ihtiyaçlarını karşılamak kolay değildir. Yine bu mücadelenin ihtiyaç duyduğu kurumları araçları işlevsel kılmak mümkün değildir. Sadece halkının emeğine ve özgücüne dayanarak yürüyen bir Hareket isek, bu aynı zamanda gücünü bu çalışmadan almaktadır. Bu nedenle küçümseyici ve aşağılayıcı yaklaşmak asla kabul edilemez.

Bu Hareketin felsefesinde gerileme kaybetme asla yoktur

Tarzıyla ve ilişkilenme boyutuyla özgünlükleri olan bir çalışmadır. Tabii halka ait olan ve halkın özgürlüğü için değerlendirilecek olan şeylerdir. Doğru tarz doğru ilişkilenme ve hedeflenen sonuçlara ulaşmak kadar bunun disiplinli yürütülmesi önemlidir. Bazı çalışmalar yürütmüşsün ama ortada kalmış, örgütün merkezine ulaşamamış veya örnekleri görüldüğü gibi şuradan buradan el konulmuş. Tüm bunlar tabii ki dikkat edilmesi gereken hususlardır. Bu çalışma teknik ve benzer yöntemlerle birbirine aktarılacak, bilgilendirmesi yapılacak bir çalışma değildir. Kendi özgünlüğünde, kendi disiplin esasları içerisinde, kendi mecrasında, ayrıca yürütülmesi gereken bir çalışmadır. Herkes hedeflere ulaşmak kadar sonuçlarını doğru merkezileştirmesi konusunda da sorumludur. Böyle heyecan ve aceleci yaklaşımla ortada bir şey bırakmamak marifet değil. Önemli olan sonuç almaktır. Tarzı ve disiplini neyse herkes buna göre hareket etmelidir.

Bu Hareketin temel bir özelliği de fedai hareketi olmasıdır. Hesapsız karşılıksız kendini adamaktır. Halkımızın, Önderliğimizin özgürlüğü, şehitlerimizin anıları için ne lazımsa, ne kadar gerekliyse başarıyla yapmak ve gerçekleştirmek gerekir. Bu Hareketin diyalektiği budur. Ölçülerimiz nettir, kadrolarımızın rolleri görev ve sorumlulukları nettir. Duruşu üslubu ve tarzıyla Apocu ölçüler içinde çalışan kesinlikle kazanır. Dolayısıyla bu Hareketin felsefesinde gerileme kaybetme asla yoktur. Her bir yanlışı bir doğrunun, her bir yetersizliği yeterliliğin gerekçesi yapma vardır. Bu konuda kadro, yaşam ölçüleriyle, halk karşısındaki ilişki ve duruşuyla kurumlarla, kadrolar birbiriyle saygın ve doğru ilişkilenir ve doğru temsil eder, kendilerini günlük olarak gözden geçirir ve denetlerlerse başaramayacakları bir şey yoktur. Özellikle Kürdistan devriminin öncü gücü kadının rolü belirleyicidir. Gençliğin rolü belirleyicidir. Kadın çalışmalarının olmadığı yerde Hareket nerdeyse yok gibidir. Ölçülerimiz yok gibidir. Yaşama ölçü ve disiplin kazandıracak olan kadındır. Öncülük misyonu kadınındır. Kadın ne kadar etkili olursa, heyecan, moral, başarı azmi, yine yaşam ölçüleri ve disiplini o kadar sonuç alıcı olur. Gençlik de motor güçtür. Dinamizm heyecan ve başarı ruhuyla ön açıcı olmalıdır. Genelde kadroların özelde kadın ve gençliğin bu konudaki öncülük rolünü doğru oynamaları bulunduğumuz sahada Hareketimize büyük kazandıracağı açıktır.

Gençliğin tabii ki genç olmaktan kaynaklı yanlış yapma lüksü olamaz. Biyolojik olarak genç olabilir. Ama tarzıyla olgun geliştirici ve yaratıcı olmak durumundadır. Büyümeyi hedef almalıdır. Böyle sloganvari ve plansız şeylerle deşarj olma, kendini rahatlatma değil, gerçekten kalıcı örgütlenme ve büyüme esastır. Katılım esastır. Eğitimi sürekliliştirmek yine gerekli yerde gerektiği kadar her zaman ileri düzeyde tutmak esastır.

Bütün kadroların birbirini tamamlayarak büyütmeleriyle önümüzdeki süreci halkımızın ve Hareketimizin beklediği temelde başarıyla tamamlayacağımıza inanıyoruz.

Alevilik üzerine - II

“PKK Alevi toplumuna her zaman büyük değer vermiş, Alevi kimliğinin korunması için ciddi bir mücadele içinde olmuştur. Devletin Aleviler üzerinde geliştirdiği baskıları sürekli değerlendirip işleyerek toplumda duyarlılık yaratmıştır. Aleviliği her zaman demokratik uygarlığın en temel dinamik toplumu olarak ele almıştır. Komünal demokratik özgür toplum inşasında Alevilere çok temel bir rol biçmiştir. Baskıcı, sömürgeci devlet zihniyeti olan dinciliğin aşılmasında Alevi inancını ve yaşam felsefesini değiştirici bir motor güç olarak görmüş, Aleviliğe bu biçimde de bir anlam yüklemiştir”

Aleviler direnişçi geleneğe sahip çıkarak iktidar odaklarından uzak durmuşlardır

Birçok kesim tarafından siyaset malzemesi yapılan Alevilik ne kadar gerçekçi değerlendirme konusu yapılırsa o kadar egemen siyasetin etkisinden çıkarılmış olacaktır. Devletçi uygarlık sistemi tarafından sürekli ezilmekle karşı karşıya kalan Aleviler Ehl-i Beyt ailesinden olan Hz Hüseyin’in ve yanındaki 72 kişinin Kerbela’da komploya getirilerek katledilişini hazmedememiş ve bu günün anısına yas tutmuşlardır. On iki imamlar orucu özünde Hz Hüseyin şahsında Hz Ali soyundan gelen on iki imamın direniş anılarına atfen tutulan bir oruçtur. Oruçta ifadesini bulan bu büyük yas, gelenekselleşerek inanç biçimini almış ve günümüze kadar taşırılmıştır.

Aleviler Muharrem ayında yapılan bu katliamı kınamak, ölenlerin yasını tutarak direnişlerini anlamlandırmak için her yıl Muharrem ayında on iki gün boyunca oruç tutarlar. On iki gün boyunca su içmez, temizlik yapmaz, et yemez, eğlencelere gitmez, eğlence yapmazlar. On iki gün tam bir yas havasında geçer. Oruç bitiminde aşure yapıp komşulara dağıtırlar.

Kerbela olayı, Ortadoğu tarihinin ve özelde de İslamiyet tarihinin kara lekelerinden biridir. “Kufe’ye gel, Yezit’e karşı mücadelende sana destek sunacağız, biat edeceğiz” diyerek Hz Hüseyin’i, ailesini, dostlarını yola düşürüp Kerbela çölünde kuşatmaya alarak günlerce susuz bırakıp Yezit’e biat etmeye ve teslim olmaya zorlayan işbirlikçi kesimler ile Yezid ve ordusu komploculukları ile tarihte yeni bir karanlık dönem başlatmışlardır. İslamiyet’i tümden özünden saptırarak iktidarın hizmetinde dinci bir ideoloji haline getirmişlerdir. İktidarın her türlü hizmetine koşturulan dini vecibeler, iktidarı elinde bulunduranların çıkarları temelinde yeniden yorumlamaya tabi tutulmuşlardır. Kuran’daki ayet ve sureler sömürgeci iktidar eksenli yeniden yorumlanarak tanrı kelamı diye insanların-toplumun önüne konulmuştur. Ehl-i Beytin tasfiyesiyle birlikte tamamen iktidar merkezine oturan Emeviler artık sonraki iktidar kuşaklarına güçlü bir komplocu miras bırakmışlardır. Emevilerin baskı ve katliamlarından kaçan toplum kesimi dağların ve çöllerin kuytuluklarını kendilerine mesken edinmişlerdir. Direnişçi geleneğine sahip çıkarak iktidar odaklarından uzak duran Aleviler ise kendi içlerine kapanarak zayıf bir sınırda demokratik uygarlığın değerleriyle yaşamaya çalışmışlardır. Zayıflamış bir noktada da seyretseler inançlarına olan sıkı bağlılık Alevileri direnişçi bir kesim olarak sürekli ayakta tutmuştur.

Alevilerde Hz Ali’ye, Hz Fatma’ya, Hz Hüseyin’e sevgi çok derindir. Bu sevgi yoğunluğu birçok mitosun ortaya çıkmasına yol açmıştır. Çoğu zaman Hz Ali güneş ile Hz Fatma ise ay ile özdeşleştirilmiştir. Bazılarında ise Hz Ali bir nevi Hz İsa’ya, Hz Fatma ise Bakire Meryem’e benzetilmiştir. Adeta ikisi ilahlaştırılmıştır. Aleviler dolunaylı gecelerde yüzünü aya dönerek “Ya Ana Fatma” diyerek dua ederler. Hz Fatma’yı ayla özdeş tutarlar. Zaten ilginçtir on iki imam inancı da nedense İsa’nın on iki havarilerini çağrıştırır. Benzer bir yaklaşım Hızır inancında görülür. Hızır adeta beklenen son Mesih gibidir. İnanca göre Hızır gökyüzüne çekilmiş, insanlığın yok oluşla yüz yüze kalacağı bir süreçte yeni bir suretle tekrar yeryüzüne inecek ve tüm insanlığı kurtaracaktır. Bu noktada Hızır biraz Nuh’u da çağrıştırır. Hızır zor anlarda insanların yardımına koşan, insanlara dost, yüreği iyilik dolu, hoşgörülü ve her şeye gücü yeten bir kurtarıcı gibidir. Hızır’a ilişkin şöyle bir şey ise rivayet edilir; tarihin bir zamanında dünyayı su bastığında Nuh’un yardımına koşan Hızır’dır. Zorda kalan Nuh “Ya Hızır bana yardım et” demiş, Hızır Nuh’un yardımına gitmiştir. Hızır Nuh’a bir gemi yapıp içine insanlığın devamı için gerekli olan her şeyi koymasını söylemiş ve geminin hangi dağın başına konacağını da Hızır göstermiştir. Alevilerdeki Hızır söylenceleri genellikle İslamiyet ile bağlantılı olmayan söylencelerdir. Gerek Hz Ali, Hz Fatma ve gerekse de Hızır’a yönelik söylencelerde İslamiyet döneminden ziyade İslamiyet öncesi inançların izlerini görmek mümkündür.

Aleviliğe İslamiyet'in sosyalist yüzü de diyebiliriz

Alevilik, İslamiyet içerisinde de İslamiyetin devrimci özünü sahiplenerek İslami ideolojinin sol-sosyalist yanını oluşturmuştur. İslamiyet içerisinde özgürlük, eşitlik, adalet anlayışını yerleştirmeye ve hâkim kılmaya çalışan bir toplumsal hareket olma özelliği taşımıştır. Yani İslamiyet'in sosyalist yüzü de diyebiliriz. İslamiyet siyasi bir iktidar gücü olarak Emevilerin elinde etkili bir baskı ve zulüm silahına dönüşünce Alevilik ciddi bir ezilmeyi-sinmeyi yaşamıştır. İktidarlaşan Sünnilik mezhebi, devlet ve iktidar karşıtı bir mezhep olan Aleviliği, çıkarını tehdit eden bir güç olarak görmüş ve korkunç katliamlar gerçekleştirmiştir. Alevilere karşı çok çeşitli ve yoğun karalama kampanyaları geliştirilmiş, teşhir ve yoğun karalamalar yapılmış, doğal bir sosyal tecrit uygulanmıştır. Bu durum Abbasiler sürecinde de devam etmiştir. Abbasiler de Alevilere karşı Emevilerden çok farklı bir politika izlememişlerdir. İlk başlarda kendilerini Ehl-i Beyt'e yakın bir güç olarak gösteren Abbasiler yanıltıcı olabilmişlerdir. Ebu Müslim Horasan'i yanılanlardan biridir. Ebu Müslim Horasani Emevi saltanatının yıkılmasında ve Abbasi saltanatının iktidara gelmesinde belirleyici bir role sahiptir. Aslen Kürt olan Ebu Müslim Horasani Abbasileri Eyhl-i Beyt'e yakın düşünerek yanlarında yer almış, Horasan'dan başlayarak halkın büyük bir kesimini ayağa kaldırıp Emevi iktidarını devirmiştir. İktidara gelen Abbasilerin gerçek yüzleri açığa çıkınca bu defa ayaklanmalar Abbasilere karşı yapılmıştır. Peş peşe çok etkili isyanlar gelişmiştir. Bağımsız gelişen bu ayaklanmalar Abbasilerde ciddi korkulara, kaygılara ve rahatsızlıklara yol açmış, Abbasiler tarafından Ebu Müslim Horasani katledilmiştir. Abbasilerin gerçek yüzünü Önder Apo şu örnekle çok güzel ortaya koymaktadır. *"İran'da Ebu Müslim Horosani'nin önderlik ettiği büyük isyanla iyi biliyoruz ki Emevi saltanatı, emperyalizmi, sömürgeciliği yıkıldı. Onun yerine gelen Abbasilerin de aslında Emevilerden farklı olmadığı kısa bir süre sonra ortaya çıktı. Ebu Müslim gibi isyan önderlerini katlettiler. Ebu Müslim aslen Hemedan Kürtlerinden olup göçertme sırasında Basra'ya gelir yerleşir. Komüncü, Ali yanlısı gruplarla yakın ilişkisi olur. Ehl-i Beyt'e yakın olarak gördüğü Abbasilerin yanına yerleşir. Daha sonra Abbasiler tarafından muhalefeti örgütlemesi için Horasan'a gönderilir. Horasan'da büyük bir ordu ile Emevilerin üzerine yürür ve Emevileri yıkar. İktidarı ise Abbasilere devreder. Vaziyet böyleyken Ebu Müslim'in öldürülmesi iktidarı devir alan Abbasiler için dikkat çekicidir. Bundan sonra Abbasiler kendi emperyalist-sömürgeci egemenliklerini ta Orta Asya'ya kadar yaymaya devam ettiler; Anadolu'ya, Afrika'ya, İspanya'ya kadar yaydılar. Ebu Müslim'in katledilmesi, İmam Ali'nin katledilmesi kadar olumsuz bir rol oynamıştır. Feodalizmin erkenden gericileşmesi bu iki cinayetle yakından bağlantılıdır. Ali ve Ebu Müslim İslam'ın adil, yoksulları gözeten, ilkelere bağlı, kavim taassubu bulunmayan eğiliminin militan temsilidir. Kurumlaşamamaları, dar tarikat sınırları içinde çoğunlukla gizli hareket etmeleri, sağlıklı olmayan birçok sonucu beraberinde getirmiştir."*

Bu değerlendirmeden de anlaşıldığı üzere Abbasiler de kendi iktidarlarını kurmak ve sağlama almak için Ehl-i Beytliği kullanmışlardır. Kendilerini Ehl-i Beyt'e yakın göstererek Ebu Müslim Horasani gibi toplum üzerinde etkili olan kişilikleri değerlendirmiş ve sonra da katletmişlerdir. Abbasiler de Emevilerden devraldıkları komplocu geleneği tavizsiz sürdürmüşlerdir. Bir bakıma İslam dini Abbasiler sürecinde iktidara tamamen yedirilerek yeni bir formda dincilik, dönemin ve sonraki dönemlerin hâkim bir ideolojisi haline getirilmiştir. Aynı geleneği Ortadoğu'ya yerleşen Türk boyları da sürdürmüşlerdir.

Türk boylarının halk kesimi İslamiyet'in Ehl-i Beyt geleneğini sahiplenmişlerdir

Türklerin Anadolu'ya gelip yerleşmesi Aleviler açısından bambaşka bir süreç başlatmıştır. Orta Asya'dan gelip Anadolu'yu fetheden Selçuklu beyleri bölgede güç olmak için halifeliği elinde bulunduran ve bölgede en etkili Sünni iktidar gücü olan Abbasilerle uzlaşmışlardır. Bu beyler siyasi çıkarları için kısa sürede İslamiyet'i kabul ederek Abbasilerin içine yerleşmiş ve çok stratejik yerlerde görevler almışlardır. Anadolu'ya gelen Türklerin egemen kesimleri İslamiyet'in iktidarlaşan Sünnilik mezhebini kabul ederken, halk kesimi ise eski inançları olan Şamanizm'den vazgeçmemiş ancak o biçimde yaşam şanslarının olmayacağını da bilerek kendi inançlarına yakın buldukları

İslamiyet'in Ehl-i Beyt geleneğini sahiplenerek varlıklarını sürdürmeye ve üzerindeki baskıları hafifletmeye çalışmışlardır. Tıpkı bir zamanlar Kürt Alevilerin yaptığı gibi.

Türk egemen sınıfı İslam uygarlığının özüne karşıdır yani sahte İslamcıdır

Türk boylarının Anadolu'ya gelişleriyle birlikte İslamiyet'le ilişkileri, kendi içlerinde yaşadıkları çelişki ve çatışmaları, iktidar gücü haline gelen beylerin yayılmalarını Önder Apo oldukça açık ve sade bir biçimde ortaya koymaktadır: *"Böyle bir süreçte karşılaştıkları İslam, onlara çeşitli imkân ve özellikler sunuyor. İslam'ın kılıcını eline aldılar mı, onun ideolojik sağ yorumunu da maske olarak geçirdiler mi, çok büyük bir yayılma imkânı buluyorlar. Büyük bir ganimet ve siyasi güç olma imkânı ortaya çıkıyor. Bu nedenle Türk boylarının şefleri hızla İslamlaşıyorlar. Çünkü çok para getiriyor ve etkin siyasi bir güç sağlıyor. İslam'ı reddederlerse, İslam'ın orduları çok güçlü, hepsiyle çarpışacaklar. Bu mümkün değil. İran Şia biçimini kabul ederlerse, mevcut hâkim kesim olan, sağ kesim, despot ve talancı kesime karşı çıkmak zorundadırlar ki, bu da çıkarlarına uygun değil. Türk boy şefleri, feodal sultan ve melik olmak istiyorlar. Dolayısıyla İslam'ın Alevi- Şia biçimine karşı, en sağ ve baskıya hizmet eden Suniliği kabul ederek ve bir de buna kendilerinin gelişim seviyesi olan feodalizm öncesi ilkel komünal toplumun en üst evresini ekleyerek gelişmek istiyorlar. Bu üst evreyle önemli feodal güç sahibi olma olanağı birleşince, muazzam bir feodal sıçrama yapıyorlar. Atın üstünde bir boy, ilkel komünal toplumun en son aşaması, yani barbarlık aşamasında olmaları, İslamiyet'in en sağ yorumuyla karşılaşmaları, Türk boylarının egemenlerini, İslam'ın vurucu- kırıcı gücü haline getiriyor. Kısa sürede İslamlaşmalarıyla birlikte, İran'ı boydan boya istila ediyorlar. Hindistan'a açılıyorlar, Afganistan'a açılıyorlar ve daha 1050 yıllarına geldiğimizde, Abbasi İmparatorluğu'nun saraylarına ortak oluyorlar.*

"11. yüzyılın ortalarından itibaren, Irak, Kürdistan ve Anadolu topraklarına girmeye başlıyorlar. Bu yayılma durumları önemlidir. Nasıl bu kadar yayılabiliyorlar? Bunlar İslamiyet'te bir devrim mi yaptılar? Değil! Bu noktada Türk ve İslam ilişkilerini önemle ele alıyoruz. Bu, son derece gerçekçi bir ele alış tarzıdır. Bunlar İslam'ın önderliğini ele geçirdiklerinde, İslam'ın en sağcı, en ganimetçi, en gaddar özelliklerini esas alıyorlar. Bu ne demektir? İslam'ın gerçek devrimcileştirici, uygarlaştırıcı yönüne karşı; en sağcı, gerici ve katliamcı özelliklerini esas alıyorlar. Türk egemen sınıfının, Türk feodalitesinin oluşması bu anlamda gericidir. İslam uygarlığının özüne bile karşıdırlar. Yani sahte İslamcıdırlar. İslam'ın özünü geriletmede, baskı altına almada İslamiyet'in en sahte kavmi, en sahte temsilcisidir. Niçin? İslam oluyorlar, ama belirttiğimiz gibi, ganimet için İslam oluyor, siyasal güç olmak için, feodal melik veya sultan olmak için İslamiyet'i kabul ediyorlar. Bunu da en geri, en sağ, en bastırmacı özellikleriyle birleştirerek gerçekleştiriyorlar. İlericilik, devrimcilik burada aranabilir mi? Türklüğün İslam tarihindeki yeri ve rolü budur. Kesinlikle olumsuz yanı egemendir. Bunu Abbasi İmparatorluğu'nun yıkılışında görmek mümkündür. İran'daki devletlerin yıkılmasında görmek mümkündür.

Türk toplumunda sınıfsal çelişme mezhepsel bir görünüme bürünmüştür

"Burada hemen bir konuya daha değinmek gerekiyor: Türk boylarının egemen kesimi, sermaye, güç, artı değer veya siyasi güç elde eden kesimi hızla palazlanır ve devlet gücü haline gelirken, Türk boylarının alt kesimi, yani aşiret birlikleri dağılır. İlk sınıflaşma başlar. Feodalleşenler ve bir de serfleşenler vardır. Serfleşenler Türkmenlerdir. Feodalleşenler ise, aşiretlerin önde gelen boy beyleridir. Onların İslam'a yaklaşımları gerici, sağcı ve Sünni mezhep niteliklerindedir. Türkmenler ise, daha çok İslam'ın Alevi mezhebine yaklaşırlar. Bu da anlaşılırdır. Çünkü sınıfsal bir çelişki var ve bu o zamandan beri Türkmenlerle boy beyliğini bir savaşım içinde tutmuştur. Bu savaşım gerçekten şiddetlidir. Türk boylarındaki savaşım, özellikle Türk boylarının devletleşmesi ile birlikte çok acımasız bir hâl alır. Türk boy beyleri, Türkmenlere yaptıkları gaddarlığı, diğer kavimlerden daha fazla yapmışlardır. Çünkü onların sınıf iktidarını engellemekte, etkilemektedir. Sınıflaşma sürecinde, kabile oymaklarının ayrışıma uğramasında, sert bir tarzda çıkarlar kavgası başlıyor. Bu çıkarlar kavgasında, elbette ki feodalizmi esas alan kesim hâkim çıkacaktır, Türkmen ise serfleşecektir. Türkmenler dağlara yerleşir. Beyler, imparatorlukların eski devlet merkezlerine yerleşir. Bağdat'tan Konya'ya, İstanbul'a ve diğer irili- ufaklı feodal devletçik merkezlerine yoğunlaşacaklardır. Sınıf çatışmasından ötürü de, Türkmenler Toros dağlarına çekilecektir. Kıyıda-köşede, şurada-burada kendini yaşatmaya çalışacaktır. Türk toplumundaki sınıfsal çelişmenin doğuşunun, dinsel bir görünüme, mezhepsel bir görünüme bürünmesinin anlamı budur. Bu tip bir gelişme, Büyük Selçuklu'da olsun, Anadolu Selçukluları'nda olsun, Türk devletlerinin kuruluşlarında bu model olduğu gibi izlenir. Feodalleşen kesim, İslam'ın Sünniliği'nin hakim sağ yönünü esas alır. Bunun ideolojik kılavuzluğu altında Anadolu'ya yerleşir. Anadolu'da belli bir yoğunlaşma ile birlikte, Anadolu Selçukluların kuruluşundan sonra, çok sayıda Türk boyları Anadolu'ya akın ederler. O bilinen büyük göç dalgaları gelişir. Oldukça büyük bir Türk ve İslam nüfusu burada yoğunlaşır, Bizans'ı geriletirler. Döneme göre İslam'ın ileri bir uygarlığı temsil etmesi, Bizans'ın ise, özellikle egemenlik altında tuttuğu kendi halkı ve halklar üzerinde yüzyıllardan beri süren iğrenç bir baskıyı temsil etmesi Bizans'ın geriletilmesinde rol oynar. Halklar, artık baskı ve sömürüden nefret edi-

yorlar. Çünkü böyle bir imparatorluktan yüzyıllardan beri çekiyorlar. İslam onlara bir taze kuvvet, bir kurtarıcı kuvvet gibi geliyor. Türklerin işgal ve istilasının özünde bu olmamasına rağmen, İslam'ın genel algılanışı biraz böyledir. Köhnemiş Bizans'a karşı taze bir kuvvet olarak belirir. Türk kavimi, boy feodalleri eliyle çok fazla güç kazanmış bir İslam saldırısı söz konusudur. Bu güç Arapların elinde aslında kısmen sınırlıdır. Malatya'ya kadar gelirler, ama Bizans'ı zapt edemezler. Bizans'ın zaptı, İstanbul'un fethi daha çok Türk egemenliği, yani Osmanlı İslam İmparatorluğu'nda gerçekleşecektir. Bizans'ın önce geriletilmesi ve daha sonra yıkılması, bu açıdan eski bir imparatorluk biçiminin, Roma'da vücut bulan bir imparatorluk biçiminin aşılması ve en sağcı, biraz da gecikmiş büyük merkezi Osmanlı İmparatorluğu'nun kurulması demektir."

Alevilere büyük zulüm ve katliamlar yaşatılmıştır

Önder Apo'nun da dikkat çektiği gibi Türk Alevilerin Aleviliği, Türklerin eski dini Şamanizm başta olmak üzere o güne kadar gelmiş ve oturmuş geleneksel inanç ve yaşam kültürleriyle İslamiyet'in sol yorumunun ve bölgede hâkim olan Alevi inancının sentezidir. Türk Aleviliği Abbasilerle işbirliğine girerek devletleşen Selçuklu egemenlerine karşı bir direniş geleneği ve örgütlemesidir. Selçuklu beylerinin İslamiyet'in Sünni mezhebini devletin resmi dini haline getirmeleriyle birlikte Alevileşen kesim üzerinde baskılar yoğunlaşmıştır. İslamiyet'te bir sağ sapma olarak gelişen Sünnilik, gerici bir dincilik silahına dönüşerek Alevilere büyük bir zulüm ve katliamlar yaşatmıştır.

Selçuklular sürecinde baskılara dayanamayan Aleviler çok sayıda isyana kalkmış, bütün bu isyanlar çok kanlı bir biçimde bastırılmıştır. Bu isyanların en belirgin ve etkili olanlarından biri Baba İlyas ve Baba İshak'tan ismini alan Babailer İsyanıdır. O dönem Selçuklu Sultanı 2. Keyhüsrev'dir. Keyhüsrev babasını zehirleyip öldürerek iktidarı ele geçiren acımasız ve despot bir Selçuklu sultanıdır. Halk, dini, siyasi, kültürel ve ekonomik çok yönlü ve oldukça şiddetli baskılara maruz kalmaktadır. Farklılıklara tahammül edilmemekte, her gün sayısızca katliam gelişmekte, ağır vergilerle toplum açlıktan kırılmakta büyük bir ezilmeyi yaşamaktadır. Toplumla bağını kesen Şelçuklu devleti her şeyi kendi iktidar çıkarlarına göre düzenlemektedir. Alevi kesim üzerinde ise iki katı bir adaletsizlik, eşitsizlik ve katliam politikaları sürmektedir. Tüm bu baskılar karşısında halk muhalefeti gittikçe gelişmektedir. Devletin baskıcı ve sömürgeci politikalarına karşı halkı örgütlemeye çeken Baba İlyas ve Baba İshak Alevilerin en etkili önderleridir. Alevi toplumu içinde Baba İlyas bir Peygamber gibi görülmektedir. İsyan 1240 sonbaharında Baba İlyas ve Baba İshak öncülüğünde başlatılır. İsyanın başladığı ilk merkez Kürtlerin yaşadığı Kefersund, Samsat ve Adıyaman yöreleridir. Büyük çoğunluğu Kürt Alevilerden oluşan isyan Türkmen Alevilerinin de katılımıyla dalga dalga yayılır. Bir süre sonra Kefersund, Adıyaman, Gerger ve Kahta isyancıların eline geçer. İsyancı güçler Amasya'ya girer. Amasya'daki çarpışmalar sonucunda Baba İlyas öldürülür. Baba İlyas'ın cesedi kale surlarına asılarak halka teşhir edilir ve böylelikle direnişçilerin iradesi, umudu kırılmaya çalışılır. Ancak Baba İlyas'ın öldürülmesi halkta daha büyük bir öfkeye yol açar ve isyan büyüyerek devam eder. İsyan eden halk Amasya'yı teslim alır ve Selçukluların başkenti Konya'ya doğru ilerler. Konya'yı kuşatmak için Kırşehir'e yönelen isyancı halk burada çok hazırlıklı ve donanımlı bir düşman gücüyle karşılaşır ve burada yaşanan şiddetli çarpışmalar sonucunda Baba İshak öldürülerek isyan bastırılır.

"Osmanlılar Alevilerin Şia Safavilerle ilişkilerini gerekçe yaparak çok sayıda Alevi'yi katletmiştir. Osmanlı devleti katliamlara meşruiyet kazandırmak için merkezi otorite karşısında tehdit olarak gördüğü Alevilerin İran ile ilişkilerini sürekli gündemde tutarak Sünni halk desteğini kazanmaya çalışmıştır"

Alevilik Osmanlı devleti tarafından sapkın bir inanç olarak görülmüştür

Aleviler üzerindeki inkâr ve imha uygulamaları Osmanlılar sürecinde daha sistemli bir baskı ve kıyım politikaları biçiminde devam etmiştir. Alevilik Osmanlı devleti tarafından sapkın bir inanç olarak görülmüş ve toplumun refleksleri de buna göre yönlendirilmiştir. Mensuplarının katledilmesi için Şeyhülislam tarafından fetva verilmiştir. Yedi Alevi'yi öldürenin cennete gideceği söylenerek Sünni bağnazlık körüklenmiş, halklar birbirine düşman hale getirilerek rant siyaseti yapılmıştır. Kafir olarak nitelendirilen Alevilerin yeryüzünden silinmesi, şeriatın bir emri olarak toplumun önemli bir kesimine kanıksatılmış ve her yerde Alevi avına çıkılmıştır.

Osmanlılar Alevilerin Şia Safavilerle ilişkilerini gerekçe yaparak çok sayıda Alevi'yi katletmiştir. Osmanlı devleti katliamlara meşruiyet kazandırmak için merkezi otorite karşısında tehdit olarak gördüğü Alevilerin İran ile ilişkilerini sürekli gündemde tutarak Sünni halk desteğini kazanmaya çalışmıştır. Osmanlının ağır baskıları altında ezilen Anadolu Alevileri ise İran ile ilişkilerini geliştirip destek arayışına girmişlerdir. Bu arayış Osmanlı devletinin baskıcı ve imhacı politikalarının bir ürünü olarak gelişmiştir. Bu dönemde Pir Sultan Abdal Osmanlı paşalarının haksızlıklarına ve zulmüne sazı ile karşı koymuş, isyan hareketlerine aktif destek sunmuştur. Dönemin Sivas Valisi Hızır Paşa tarafından tutukla-

narak idam edilmiştir. Yine 15. yüzyılda Osmanlı merkezi otoritesine karşı geliştirilen Şeyh Bedrettin isyanı da Anadolu Alevilerinin öncülüğünde geliştirilen demokratik, ilerici bir isyandır. Şeyh Bedrettin'in müritleri olan Börklüce Mustafa ve Torlak Kemal isyanın başını çeken etkili liderlerdir. Börklüce Mustafa Aydın yöresinde, Torlak Kemal ise Manisa yöresinde halkı örgütleyip harekete geçirirler. Şiddetli çarpışmalar sonucunda isyan çok kanlı bir biçimde bastırılır. Börklüce ve Torlak Kemal asılır. Şeyh Bedrettin ise 1420 yılında Serez çarşısında çıplak bir biçimde halkın gözü önünde idam edilir.

Mezhep çatışmalarıyla Kürtler arasında ciddi parçalanmalar yaratılmıştır

Osmanlı sürecinde Kürdistan'da belli bir sayıda Kürt beyliği vardır. Kürt beyliklerinin kurulmasıyla birlikte Kürtler içinde de ciddi bir sınıflaşma gelişir. Osmanlının dolaylı destekleri sonucu kurulan beylikler Osmanlı ile işbirliği halinde olmuşlardır. Bir nevi Osmanlıların Kürdistan'daki temsilcileri gibi bir rol oynamışlardır. Kürtler içerisinde gelişen sınıflaşma sonucu oluşan bey-mir yapısı, Osmanlı ile işbirliğine girmiş ve işbirlikçi bir Kürt egemen sınıf oluşmuştur. İslamiyet'in Sünni mezhebine dayanan bu egemen yapı Sünni mezhebin kurumlaşmış yapısını temsil eden Osmanlıların Aleviler üzerindeki katliamcı politikalarına direkt dahil olmuştur. Bu durum Kürtler arasında da ciddi bir parçalanmaya, çelişki ve çatışmalara yol açmıştır. Yavuz Sultan Selim tarafından sayıları 40 binleri aşan sayıda Alevi bir çırpıda katledilmiş ve ardı sıra aralıksız olarak baskı ve katliamlar sürmüştür. Osmanlı padişahı Yavuz Sultan Selim'in geliştirdiği Alevi katliamları, Sünni ve Alevi Kürtler arasında ciddi parçalanmalara yol açmıştır. Mezhep, tarikat ayrımcılıkları gelişmiştir. Devlet ve devletin yanında yer alan Kürt beyleri, mezhep farklılıklarını kullanarak Kürtler içerisinde bölünmelere ve düşmanlıklara yol açmıştır. Kürtler içerisinde direnişçi geleneği temsil eden Alevilik ile merkezi devlet yapısı ile işbirliği halinde olan Sünnilik egemen yapılar tarafından çok bilinçli ve planlı bir biçimde işlenerek Kürtler arasındaki çelişki ve çatışmalar körüklenmiş, günümüze kadar gelen çok köklü önyargılara yol açılarak Kürt halkı bölünmüş ve halkta birbirine karşı düşmanca duygular geliştirilmiştir.

Osmanlılar sürecinde Aleviler üzerinde uygulanan şiddet ve katliam politikaları Alevilerde derin kırılmalara yol açarak belli bir kesimi devletin içine çekmiştir. İşbirlikçileşen bu ihanetçi kesimler devletin toplum üzerinde geliştirdiği kirli siyasette çok etkili rol oynamış ve Alevilerin devletin içine çekilmesine yönelik politikalarda büyük bir uğraş içinde olmuşlardır. Bu noktada Bektaşiliği bir nevi bu realitenin bir sonucu olarak ortaya çıkan iradesi kırılmış, direniş geleneğinin dışına çıkmış, teslimiyetçi kesimin devlet eliyle örgütlendirilmesi olarak değerlendirmek yanlış olmaz.

Bektaşilik direnişçi Aleviliğe karşı bir alternatif olarak geliştirilmiştir

Bektaşilik 13. yüzyılda Anadolu'da Hacı Bektaşi Veli tarafından geliştirilen bir tarikattır. Yerleşik tekke örgütlemesine dayanan bu tarikat, dönemin devlet sultanları tarafından desteklenmiş ve kırsala dayanan direnişçi Aleviliğe karşı bir alternatif olarak siyaset malzemesi yapılmıştır. Alevilerden koparak liberal bir çizgiye kayan ve devletle uzlaşan, devletin hizmetine giren bu eğilim süreç içinde tümden özüne ihanet ederek işbirlikçileşmiştir.

Osmanlı sürecindeki Bektaşi tarikatı işbirlikçi ve kaypak bir yapılanma kazanarak merkezi devletin Alevi politikasında etkili bir araç olarak kullanılmıştır. Bektaşilik, Osmanlının Aleviliğin genel toplum üzerindeki etkisini kırmak için direnişçi Alevi geleneğine karşı geliştirdiği alternatif bir yapılanmadır, oluşumdur. Bektaşilik, Osmanlının siyasi çıkarlarına hizmet eden, günümüzde de TC devletine aynı hizmeti gören işbirlikçi bir tarikatlaşmadır. Bu gerçeği Önder Apo şu sözlerle ifade etmiştir: *" Pir Sultan geleneği Osmanlıya karşı direniş iken, yine Alevilik de direniş iken Yavuz'un bir Bektaşi ocağını geliştirmesi ve bizzat kendisini ve Yeniçerileri Bektaşi yapması vardır. Osmanlı'da Bektaşicilik; direnen Aleviciliğe karşı devletle birleşen Alevilik veya kendine göre taktıkları bir isimdir. Devletleşmiş, devletle çıkar bütünlüğüne girmiş, devletin bizzat örgütlediği bir Alevi inanç kesimini sözüm ona temsil ediyor. Pir Sultan bu yıllarda darağacına çekilirken, Yavuz gibi Osmanlı sultanları kendini Bektaşi ilan eder. Yeniçerileriyle kafaları uçururken, kırk bin kişiyi kuyuya doldururken kendilerini sözüm ona Alevi olan Bektaşi ocağına, dergâhına kapatırlar. Buranın mezhebine girerler. Bu büyük bir saptırmadır, benim bildiğim kadarıyla Alevilik tarihinde ihanet hareketidir."*

Önder Apo'nun da dikkat çektiği gibi Osmanlının Bektaşiliği örgütlemesinin temel nedeni devlete muhalif olan Alevilerin etkisini kırmak, Bektaşilik yoluyla Alevilik inancında ve kültüründe yozlaşma yaratmak, Aleviliği sistem içine çekmek ve yumuşak maske işlevi gören Bektaşilik ile Müslümanlığı diğer etnik ve dini azınlıklara yaymaktır. Bu açıdan Bektaşiliği Alevilik olarak değerlendirmek büyük bir yanlıştır. Alevi geleneği tarihin başlangıcındaki komünal demokratik değerlerden kaynağını alan, İslam'ın sol eğilimi ile de bir bütünleşmeyi yaşayan halkların devlet dışı demokratik özgürlük eğilimidir. Aleviliğin Bektaşilik gibi devlet işbirlikçiliği ile hiçbir ilgisi olmadı, olamaz.

Alevilik Ortadoğu'nun kök kültürünü tüm şiddetli baskı ve zora rağmen günümüze kadar getirmiştir. Bin yılların buhranını aşa aşa neolitik kültürün, komünal değerlerin en iyi taşıyıcılığını yapmıştır. Bu değerleri içinden geçtiği her çağın demokratik, özgürlük değerleriyle buluşturarak en mükemmel inanç harmanlamasına

gitmiş, insanlığın kök değerlerine yeni değerler eklemiş, inancını zenginleştirmiştir. Bu açıdan Alevilik sadece bir kesimle de sınırlı bir inanç olgusu değildir. Toplumsallığın, komünal demokratik değerlerin olduğu, birey ile toplum arasında belli bir dengenin sağlandığı her yerde Alevilikten bahsedilebilir. Alevilik ne yere ne zamana ve ne de bir halk kesimine özgü bir inanış biçimidir. Komünal demokratik, özgürlük değerlerini bir İngiliz de taşısa onda da Alevilik vardır denilebilir. İnsanlığın yüce değerlerini kim daha çok temsil ediyor ve bünyesinde taşıyorsa onun Alevi olduğunu söylemek yanlış olmaz. Çünkü Alevilik tarihin başlangıcından bu ana kadar bu değerlerin en güçlü taşıyıcılığını yapan toplulukların kendisidir.

Alevilik komünal yaşamın devamını sağlamada en temel zemin olmuştur

Devletçi-iktidarcı, hiyerarşik sistemin ve kültürün hâkim olduğu her yerde komünal değerlerde aşınmalar yaşanmıştır. Devletten uzak, dağların ve ormanların derinliklerinde özgür, eşit bir yaşam sistemi kurularak bu değerler hep korunmuş ve geliştirilmiştir. Bu özgür ve eşit yaşam olmasaydı insanlığın komünal, demokratik değerlerini korumak mümkün olamazdı. Alevilik demokratik duruşta ısrar ederek ve bu duruşu direnişçi bir geleneğe dönüştürerek komünal yaşamın devamını sağlamada en temel zemin olmuştur.

Alevilik gerçeği buyken Bektaşilik de Aleviliktir demek gerçeği ters yüz etmektir. Zira Bektaşilik için özünden saptırılmış ve işbirlikçileşmiş, devlet içileşmiş devşirilmiş Alevilik demek belki bir anlam ifade edebilir, ancak tersi yaklaşım hiçbir anlam ifade etmeyecektir. Osmanlı güdümünde ve direkt desteği ile kurulan Bektaşi tekkeleri, Aleviler için hem bir zoraki sığınak hem de bir asimilasyon ocağı olarak görev yapmıştır. Bu tekkeler Müslümanlıkla Hıristiyanlık arasında bir köprü görevi yapmıştır. Hıristiyan devşirmeler açısından da bir "ocak" işlevi görmüştür.

Devşirilenler devşirme işinde en büyük ustalığı sergilemişlerdir. Yavuz Sultan Selim zamanında Yeniçeri ocağının bir Bektaşi ocağı haline getirilmesi bu gerçeklikle bağlantılıdır. Yeniçeri ocağının hangi amaçla kurulduğu malumdur. Küçük yaşta Hıristiyanlar başta olmak üzere gayri-Müslim birçok azınlıktan toplanan çocuklar bu ocaklarda Osmanlı İmparatorluğunun kirli-kanlı planlarını hayata geçirmek için çok özel eğitimlerle devşirilerek yetiştirilmektedir. Köksüzleştirilen bu gençler kendi halkına karşı düşman olarak yetiştirilip halkların soykırımında kullanılmışlardır. Yeniçerilerin eğitim yerleri ocak olarak tanımlanmış ve bununla Alevi ocaklarının anlamsızlaştırılması hedeflenmiştir. Yeniçeriler Bektaşi tarikatının üyesi yapılarak Müslüman olmayan toplum kesimlerinin Müslümanlaştırılmasında politik bir örgütleme aracı olarak kullanılmışlardır. Bektaşi maskesiyle toplumda devlete karşı sempati geliştirilmeye çalışılmıştır. Osmanlı sürecinde en kanlı katliamlara yeniçeriler damgasını vurmuştur. Ocakta yetiştirilerek imparatorluğun en keskin silahlı askeri haline getirilen bu gençler, insani duyguları öldürülerek hayvanlık sınırına çekilmişlerdir. Öyle ki yeniçeriler gözünü kırpmadan tarlada tırpan kullanır gibi kılıçla bir anda onlarca insanın başını kesen duygusuz birer insan taslaklarına dönüştürülmüş, fetihlerde Osmanlının en etkili vurucu gücü haline gelmişlerdir. Hacı Bektaşi Veli dergahından destur alan yeniçeriler devletin silahşörlüğünü yaparak topluma büyük acılar yaşatmışlardır. Yeniçeriler özellikle Alevileri Osmanlı denetimine sokmak ve teslim almak için çok acımasız bir şiddet uygulamış ve katliamlar gerçekleştirmişlerdir.

Hacı Bektaşi Veli Aleviliği devlet yandaşlığına dayalı yorumlamaktaydı

Hacı Bektaşi Veli Anadolu Alevileri üzerinde büyük bir otoritesi olan etkili kişilerin başında gelmektedir. Halkçı yanları olmakla birlikte devlete çok uzak biri de değildir. Selçuklular döneminde gelişen Babailer isyanında ciddi bir rol oynamamıştır. Devlet yandaşlığına dayalı Aleviliği yorumlayan Hacı Bektaşi Veli tarikatı, Osmanlılar sürecinde devletin Alevilere dönük asimilasyoncu kirli politikalarının uygulanmasında aktif bir rol üstlenmiştir. Hacı Bektaşi Veli dergahı Osmanlı imparatorluğuna yaptığı katkılardan dolayı Osmanlının kuruluşunda temel bir ayak olarak anılmaya başlanmıştır. Bu tarikat ve tekkelerin gelir-gideri devletçe karşılanmış, bu durum bir gelenek biçiminde sürüp gitmiştir. Osmanlının çözülüş döneminde ortaya çıkan Batıcı akımın içinde birçok Jön Türk de kendilerine Bektaşi demişlerdir.

Osmanlı dönemine genel bir pencereden baktığımızda Aleviler üzerin-

de baskıların ağırlaştığı ve katliamların yoğunlaştığı süreçlerin 15. ve 16. yüzyıllar olduğunu görürüz. Bu yüz yıllarda Osmanlı Doğu Roma'yı fethetmiş, topraklarını oldukça genişletmiş ve nüfuzunu çok büyük bir alana yayarak güçlü bir monarşik imparatorluk haline gelmiştir. İmparatorluk içinde ise kendi çıkarlarını tehlikeye düşüreceğini düşündüğü toplulukları, devlet dışı inanç ve kültürel oluşumları direkt hedef almıştır. Bunların başında ise devletçi-iktidarcı sistem karşıtı bir inanç ve kültürel yapılanmaya sahip olan Aleviler gelmiştir. Osmanlı İmparatorluğu Alevileri en büyük hasım olarak görmüş ve vahşice bir yönelim içine girmiştir. Bu yüzyıllarda Celali olarak nitelendirilen Alevi isyanları çok kanlı ve vahşice bastırılmış, isyancılar bir bir kılıçtan geçirilmiş, toplu olarak kuyulara doldurulmuştur. Osmanlı tarihinde Kuyucu Murat Paşa olarak ünlenen ve metedilen cani Murat, insanlığın yüz karası olarak insanlık tarihine geçmiş ve lanetle anılmıştır.

Devletin yarattığı Alevi-Sünni çelişkisi bu güne kadar sürekli canlı tutulmuştur

Osmanlının yıkılış dönemlerinde Sultan 2. Abdülhamit tarafından kurulan ve işbirlikçi Sünni Kürtlerden oluşturulan Hamidiye Alayları, Ermeniler ve Aleviler başta olmak üzere bazı azınlıklara yönelik imha planlarında kullanılmışlardır. Bu politika ile hedeflenen ise tarihin başlangıcından beri birlikte yaşayan halkları çatıştırarak düşman hale getirmektir. Sünni Kürtleri kendisine bağlayarak ve Sünni Kürtleri Alevi, Yezidi Kürtler üzerine sürerek Kürtler arasında parçalanma ve düşmanlık yaratmaktır. Tabii bu politikaların çok başarısız kaldığı söylenemez. Çok sayıda Alevi'yi katleden Hamidiye Alayları, Alevi Kürtlerde Sünni Kürtlere karşı ciddi bir güvensizliğe ve önyargılara yol açmıştır. Cumhuriyet sürecinde de bu politikalar daha da etkili bir biçimde sürdürülmüştür. Devletin bizzat kendisinin yarattığı Alevi-Sünni çelişkisi sürekli canlı tutulup ve çeşitli provokasyonlarla da beslenerek çelişkinin-çatışmanın sürekliliği sağlanmaya çalışılmıştır.

Cumhuriyetin kuruluşuyla birlikte Aleviler üzerindeki uygulamalarda çok ciddi bir değişiklik olmamıştır. Baskıların yoğunluğu Alevilerin inançlarını korkusuzca yaşamalarını engellemiştir. Aleviler ibadetlerini Osmanlı sürecindeki gibi gizli yapmaya başlamış, Alevi olduğunu söylemekten korkmuş, Alevi oldukları anlaşılmasın diye kılıktan kılığa girmek zorunda kalmışlardır. Alevi ocakları ve cem evleri faaliyetlerini gizli, dikkat çekmeyen yerlerde yapmaya başlamışlardır. Alevi kültürünün yaşatılmasında, direnişçi özünün korunmasında ve demokratik-komünal değerlerin sürdürülmesinde belirleyici bir işlev gören bu eğitim kurumları, baskı altında tutularak ve adı konmamış bir yasağa tabi tutularak Alevi inancının öğrenilmesinin, toplumsal dayanışmanın, komünal kültürün yaşatılmasının önü alınmaya çalışılmıştır. Alevilik unutturulup, yozlaşma yaratılarak devletin güdümüne sokulması hedeflenmiştir. Sonuç olarak Alevi ocaklarının ve cem evlerinin işlemez duruma gelmesi büyük oranda toplumsallığı parçalamış ve birçok olumsuz etkilenmeye açık bir durum ortaya çıkarmıştır. İnanç ritüelleri gizli yapılsa da artan baskılar ve dış etkilenmeler süreçle önemli bir erimeye yol açmıştır. Sonradan devlet destekli kurulan bazı cem evleri devlet politikalarına hizmet etmenin dışına çıkamamıştır. Aksine Alevi kültürünün eritilmesinde bu cem evlerinin çok büyük katkıları olmuştur. Bektaşilik bu erime sürecinde Aleviler açısından en büyük tuzaklarından biri olmuştur. Cumhuriyet tarihi boyunca kurulan birçok Bektaşi Cem evi ve dernekleri, Yeniçeri ocaklarının Aleviliğini çok fazla aratmayacak sahte Alevilik örnekleri sergilemişlerdir. Kendisini Alevi-Bektaşi gösteren Yavuz Sultan Selim ne kadar Alevi olabilmişse bu kurumların başını çekenler de bir o kadar Alevi olabilmişlerdir. Aleviliğin, devlet dışı yaşam biçimini, demokratik, komünal, direnişçi, özelliklerini tasfiye ederek devlete yamamaya çalışan devşirmeci Bektaşi Cem Vakfı ve çevresindeki cem evleri ve dernekleri, özel savaşın hizmetinde asimilasyonu geliştiren en etkili oluşumların başında yer almışlardır.

Alevilik inancı iktidarı hedeflemeyen komünal demokratik ve özgür yaşamı esas alan bir inançtır

Cem evlerinin diyanete bağlı bir kurum haline getirilme tartışmaları da bu asimilasyon politikalarının bir parçası olarak gündeme girmiştir. Devletin Aleviliği Diyanet İşleri Bakanlığı'na bağlayarak kontrole alma hesapları, Cem Vakfı tarafından ilgiyle karşılanmış, destek görmüştür. Aleviliğin Diyanet İşleri Bakanlığı'na bağlanması demek Aleviliğin devlet kontrolüne alınarak eritilmesi ve iktidarın bir aracı haline getirilmesi demektir. Alevilik inancı iktidarı hedeflemeyen, komünal, demokratik ve özgür yaşamı esas alan bir inançtır. Diyanet yoluyla devlete bağlanması demek komünal, demokratik özünü tümden kaybederek Sünnileşmesi demektir. Ortaya çıkacak böyle bir durumun da Alevilik ile hiçbir ilgisi ve bağı olamaz.

Aleviliğe yönelik asimilasyon politikalarında diğer bir argüman ise Aleviliği Orta Asya'ya dayandırma safsatalarıdır. Bu tür basit ve sıradan iddialarla amaçlanan şey ise, Alevilerin Orta Asya kökenli Türk olduğu yalanını kabul ettirip Alevi Kürtleri devletin kuyruğuna takarak hem devlet dışı komünal demokratik değerlerinden uzaklaştırmak, hem devrimci hareketlerin dayandığı zemini kurutmak hem de Kürtleri bölmektir. Bu teori halen de çok sıcak bir biçimde gündemde tutuluyor ve devletçi partilerin temel bir propaganda aracı haline getiriliyor. Oysa konunun birçok yerinde belirttiğimiz gibi Aleviliğin kökleri neolitik devrimin ilk yaşandığı yer olan Ortadoğu'nun ana soy ağacına dayanıyor. Ve her yere olduğu gibi Orta Asya'ya da neolitik kültür Ortado-

ğu'dan yayılıyor. Neolitik kültürü güçlü özümsemiş bir toplum olan Aleviler, İslamiyet'in ezilenlere, baskı gören toplum kesimlerine yakın olan Ali-Ehl-i Beyt geleneğini de özümseyerek, komünal, demokratik, özgür yaşama dayalı inançlarını zenginleştirerek yeni bir senteze ulaştıklarında, Türkler halen Ortadoğu'ya gelmiş değildirler. Türklerin Ortadoğu'ya gelişi ve yerleşmesi 1071 yılında Kürtlerin desteğiyle Malazgirt savaşını kazanmaları sonrası gerçekleşebiliyor. Daha önce de belirttiğimiz gibi Şaman inancının etkilerini yoğun taşıyan, neolitik kültürden de biraz etkilenerek iktidar odaklarına mesafeli duran ezilen Türk halk kesiminin önemli bir bölümü Anadolu'da Alevilik inancıyla tanışınca çabucak kaynaşıp bu inancı sahipleniyor. Kendi geleneksel inançlarını da katarak kendi halk özgünlüğünde yeni bir sentez ortaya çıkarıyor.

Aleviler laiklik demagojisiyle devletin etki sahasına çekilmeye çalışılmıştır

Devletçi egemen güçler her konuda olduğu gibi bu konuda da gerçekleri odukça çarpıtıyor. Gerçekleri çarpıtmalarındaki temel amaç ise güç ve iktidar kaygılarıdır, iktidarlarını sağlama alma arayışlarıdır. Türkiye Cumhuriyeti de demokrasinin temel dinamik gücü olan Alevileri bir yandan katlederken, bir yandan da asimile etmenin bin bir türlü yöntemini geliştiriyor.

Cumhuriyet'in kuruluşundan bir süre sonra nüfusunun yaklaşık yüzde 98'i Alevi Kürt olan ve 1936 yılına kadar binlerce yıl özerk yaşayan Dersim, işgal edilmiş, sayıları 90-100 binlere varan sayıda Alevi Kürt korkunç bir biçimde katliamdan geçirilmiş, binlercesi göçertilmiş, binlerce çocuğa ve gence ise eğitim adı altında devşirilmek üzere el konulmuştur. Diğer yandan çok planlı bir biçimde Alevi düşmanlığı geliştirilmiş, Alevileri öldürenlerin sevap işleyeceğine dair camilerde fetvalar verilmiştir. Farklı bir biçimde ise, Aleviler, laiklik maskesi ve demagojisiyle devletin etki sahasına çekilmeye çalışılmıştır. Sözde laiklik söylemleriyle devlet ve din işleri birbirinden ayrıymış gibi bir görüntü oluşturulmuş, egemen mezhep Sünniliğin etkisi kırılmış havası yaratılarak binlerce Alevi bu yanılsamanın tuzağına düşürülmüştür. Bu aldatmacaya kanan çok sayıda Alevi, cumhuriyetin kurucu partisi CHP'yi adeta bir Hızır-kurtarıcı gibi karşılamıştır. Oysa CHP, Cumhuriyet tarihi boyunca Alevilerin başına en büyük felaketleri ve katliamları getiren bir partidir. Laikçi kesilen CHP hem sol hareketlerin devlet kontrolüne alınmasında hem de Alevilerin devlet içine çekilmesinde çok arsızca ve ahlaksızca bir rol oynamıştır. Devrimci-direnişçi kesimler üzerinde devlet ideolojisini hâkim kılarak bu kesimlere en büyük saldırıyı ve kötülüğü CHP gerçekleştirmiştir. Ve maalesef bugün bile bu gerçeği yeterince idrak edemeyen çok sayıda Alevi halen "benim partim CHP'dir" demektedir.

"CHP, Cumhuriyet tarihi boyunca Alevilerin başına en büyük felaketleri ve katliamları getiren bir partidir. Laikçi kesilen CHP hem sol hareketlerin devlet kontrolüne alınmasında hem de Alevilerin devlet içine çekilmesinde çok arsızca ve ahlaksızca bir rol oynamıştır"

Emevilerin İslamiyet'in özünü saptırması gibi ve bu çağın Emevi hareketi olan AKP'nin de bu sapmayı derinleştirmesi gibi, CHP de laikliği saptırıp kendine göre yorumlayarak yeni bir dincilik ideolojisi üretmiştir. İnsanların din-vicdan özgürlüğünün ifadesi olan laiklik, özünden saptırılarak dinciliğin yeni bir formu-versiyonu olarak topluma içirilmiştir. Böylelikle kapitalist sisteme laikçilik ideolojisiyle yeni bir açılım getiren CHP, kapitalist sistemin sadık bir savunucusu ve bekçisi olma rolünü layıkıyla üstlenmiş ve kusursuzca oynamıştır ve halen de oynuyor.

Bazı Alevilerin hala CHP'nin etkisinde olması trajik-komik bir durumdur

CHP'nin temel amaçlarından biri Alevileri Kürt halkının sorunlarından uzaklaştırmak, mezhepçiliği ön planda tutarak Kürt birliğinin önüne geçmek ve Alevileri Kürdistan Özgürlük Hareketinden koparmaktır. Alevilerin dini bağnazlığa olan tepkilerine hitap ederek, egemen Sünniliğe ve dinciliğe karşıymış gibi bir hava yaratıp yumuşak maske takarak, Alevileri kendi şoven ve milliyetçi siyasetine alet etmeye çalışmaktadır. Diğer yandan ise bu biçimde etkilediği Alevi tabanına dayanarak kendi iktidarı önünde engel gördüğü dinci partilere karşı iktidar mücadelesini de güçlendirmektedir. Tabii, Alevilerin CHP'nin bu sahte yüzüne aldanmaları çok acı verici ve şaşırtıcı bir durumdur. Halbuki hiçbir güç ve politika bin yıllardır iktidarcı güçlere karşı direnen Alevileri, kendi ilkelerinden uzaklaştıramamıştır. Maalesef halen Alevilerin önemli bir kısmının bu partinin etki sınırlarında bulunması trajik olduğu kadar komik bir durumdur da.

İşin aslına bakılırsa CHP'nin yaptığı da bir tür dinciliktir. Alevileri Kürt halkının sorunlarından uzak tutarak kendi milliyetçi-şoven politikalarına alet etmek en derin bir dincilik biçimidir. Milliyetçilik de bir dinciliktir. Hem de kapitalist toplumlar çağına damgasını vuran en tehlikeli bir dincilik biçimidir. İnsanların yurtseverlik duygularını çarpıtarak iktidarın hizmetine sürmek kadar tehlikeli ve etik dışı bir dincilik biçimi olamaz.

Alevilerin yarıdan fazlası Kürt'tür. Erkek egemen tarih boyunca sürekli ezilen bir kesim olan Aleviler, hem Alevi olmaktan kaynaklı sorunlar yaşamaktadırlar ve hem de Kürt olmaktan kaynaklı ciddi sorunlar yaşamaktadırlar. Kürt Alevilerin ezilmeleri-sömürülmeleri bu iki kimlik üzerinden olmaktadır. Bu açıdan Alevilik kimli-

ğini Kürt kimliği ile buluşturmayan bir Alevinin insanlık değerlerini temsil etmesi ve savunması mümkün değildir. Kürtlüğünü inkâr eden bir Alevinin gerçek kimliğini kazanması hakikat dışıdır. Kürt olduğu halde Kürtlüğü reddeden bir anlayış ve zihniyet de hiç şüphe yok ki devletçi bir zihniyettir. Bin yıllarca devlet zihniyetinin ve sisteminin dışında yaşayan bir Alevinin bu kadar devlet zihniyetli olması düşünülebilir mi? Bir Alevi insanı veya toplumu açısından, devletin çok bilinçli ve planlı politikaları sonucu ortaya çıkarılan Alevi-Sünni çelişkisine dayanarak Kürtlüğü geri plana itmek ya da inkâr etmek devletin kuyruğuna takılmak, zihniyetinin devamını sağlamak ve şövalyeliğine soyunmaktır. Kürt haklarını savunmayan bir Alevinin, Alevi kimliğinden kaynaklı haklarını savunması da düşünülemez. Demokratik değerlerin yaşam bulmasında ve kalıcılaşmasında Kürt halkının demokratik, özgür yaşaması temel bir kıstas ise o halde Alevilerin de Kürt halkının haklarını savunan ve onun mücadelesini veren kesimlerin başında yer almaları gerekiyor. Şu bir gerçektir ki Türkiye'nin genelde de bölgenin demokratikleşmesinin yolu Kürt sorununun demokratik çözümünden geçmektedir. Kürtlerin demokratik ve özgür yaşamasından geçmektedir. Bu gerçeklikten uzak bir yaklaşım ezilmenin, köleleşmenin dışında bir durum ortaya çıkarmaz. "Biz Aleviyiz, Kürt değiliz" diyen anlayış komünal, demokratik, özgür, eşit bir yaşam arayışının dışına çıkan ve devletin sömürgeci politikalarıyla bütünleşen bir anlayıştır.

Alevilik gerçeğinde bu güne kadar gelen aynı zamanda direnen insanlık gerçeğidir

Aleviler tarihin her döneminde çok büyük baskı ve zulüm yaşamalarına rağmen varlıklarını koruyarak bu güne kadar gelmişlerdir. Kaynağını toplumlar tarihinin başlangıcından ve Ortadoğu'nun kök hücrelerinden alan, demokratik uygarlığın sürdürücüsü olan bu direnişçi toplum kesimi, insanlık değerlerinin bu güne gelmesinde çok büyük bir pay sahibidir. Alevilik gerçeğinde yaşam bulan ve yaşayarak bu güne gelen aynı zamanda direnen insanlık gerçeğidir. Bu gün Alevilerin haklarından, sorunlarından, ihtiyaçlarından bahsediliyor, tartışılıyorsa bunda temel etkenlerden biri Alevilerin baskılara boyun eğmeden bu güne gelen direnişçi duruşları ve tutumlarıdır. Yoksa CHP gibi partilerin ve sözde laiklik devrimlerinin bir sonucu değildir. Bu konuda hiç kimse kendisini aldatmamalı ve Aleviliğin, milyonlarca ağır bedelin mirası olan direnişçi geleneği üzerinde kirli siyasetler yapmamalıdır. Alevilik bu gün bu kadar gündemdeyse bu altı bin yıldır devletçi-iktidarcı uygarlığa karşı direnen demokratik uygarlığın gücünün ifadesidir. Devletçi-iktidarcı partiler Alevileri dikkate almadan başarılı olamayacaklarını düşünebiliyorlarsa bu Alevilik gerçeğinde somutlaşan komünal demokratik, özgürlükçü değerlerin gücüyle bağlantılıdır. Aleviliğin iç dinamiklerinin direnç gücüyle alakalıdır.

Cumhuriyet tarihi boyunca bu direnci besleyen çok önemli bir faktör de 1960'lar sonrası ortaya çıkan sol-sosyalist hareketlerdir. Bu hareketler Alevi direnişçiliğini beslerken, Alevilik de devrimci demokratik sol hareketlere önemli bir yaşam kaynağı olmuştur. Alevilerin yaşadığı alanlar devrimci demokratik hareketlerin dayandığı temel alanlar olmuş ve devrimci, demokratik hareketler açısından hazır ve doğal örgütlü bir taban olma özelliği taşımıştır. Alevilerin devrimci hareketlerle buluşması aslında bir bakıma siyasal, sosyal ve kültürel bir açılım anlamına da gelmiş ve komünal demokratik değerlerine yeni özgürlük değerleri kazandırmıştır.

Mevcut durumda Alevilik Kürt sorununun demokratik temelde çözümünde ve Ortadoğu'nun demokratikleşmesinde çok tarihi bir rol oynayabilir. Alevilik demokratik toplumun ve sistemin kuruluşunda belirleyici bir rolün sahibi olabilir. Komünal demokratik değerleri canlı yaşayan Alevilik bu değerleri daha da geliştirip yayarak bölgede demokratik, özgür yaşamın inşa edilmesinde öncü bir toplum olma görevi üstlenebilir. Batı'nın bencil, bireyci, ezici, tüketici, öldürücü yaşam gerçeğine karşı, Ortadoğu'nun komünal, demokratik, özgürlükçü, eşitlikçi, çoğulcu yaşam gerçeğini çok daha etkili temsil edebilir. Alevilik nasıl ki altı bin yıldır insanlığın yüce değerlerini koruyan bir mevzi idiyse bundan sonra da bu mevzi olma rolünü özgür yaşam seçeneğinin hayat bulacağı bir vahaya dönüştürebilir. Aleviliğin şimdiye kadar yapamadığı da budur. Devletçi hiyerarşik sistemin baskı, zor ve zulmü karşısında kendi kabuğuna çekilerek marjinal bir durumu yaşadı. İnancını, kültürünü, felsefesini çağın yükselen demokratik değerleriyle doğru temelde güçlü bir temelde buluşturup bir açılım yapamadı. Kendi dar kalıpları içinde sıkıştı ve tutuculaşarak dar bir mezhep seviyesine düşme tehlikesi yaşadı, yaşıyor. Bu durumu aşmanın yolu, komünal, demokratik direnişçi özünü Ortadoğu'ya yayarak ve her halk gerçeğinde var olan olumlu insanlık değerlerini kendisine katarak kültürel alış-verişi güçlü geliştirebilmektir.

Devletçi sisteme yamanan Alevilik tükenişe gider

Alevilik kendisiyle sınırlı, dar kaldıkça komünal demokratik değerlerini kalıcılaştıramaz, direnişçi geleneğine sahip çıkamaz ve siyasal, sosyal, ekonomik anlamda açılım sağlayamaz. Bu ufuksuzluk süreçle var olma koşullarını ortadan kaldırabilir. Tabii ki açılım, zulüm üreten sömürgeci sistemin çarkına girerek kendisini yitiren ve değerlerine tümden ters düşen keklik soyluların çizgisi de değildir. Devletçi sisteme yamanan Alevilik tükenişe gider. Devletçi-iktidarcı sistemin son sınırı olan kapitalist sistemin insanlık değerlerini tüketen modernizmine kapılmış bir Alevilik özüne ters düşmüş ve bitmiş bir Aleviliktir. Zalim-sömürgeci sistemin maskarası durumuna gelen insanların Aleviliğin iradeli, özgür, hümanist, direnişçi gerçeğiyle bağı, alakaları olamaz.

Bazıları, Alevi inancında, yaşam kültüründe hâkim olan doğallık ve serbestlik özelliklerini, kapitalist modernitenin özden, insan doğallığından yoksun biçimciliği-biçimsizliği içinde eritilerek tipsiz-tanımsız bir kişilikle toplum karşısına çıkıp "ben Aleviyim" diyebiliyor. Ama maalesef bu kişilikler özgürlük, doğallık, sadelik düşmanı bir sistemin kuklası olmanın dışında bir gerçeği temsil edemezler.

Yine belli bir kesim Alevi hem ulusal ve hem de genel toplumsal sorunlar karşısında kayıtsız kalarak Alevicilik yapmaktadır. Oysa bu anlayışın da Alevilik ile bağdaşır bir yanı olmamaktadır. Alevicilik anlayışı da bir tür dincilik anlayışıdır. Muhafazakâr, marjinal ve bağnaz zihniyetten kaynaklanan anti demokratik, bireyci, hiyerarşik ve tüketici bir anlayıştır. Bu durumda son derece komünal, evrensel ve hümanist olan Alevi inancını tasarrufuna almanın tek anlaşılır bir yanı varsa o da basit iktidar hesaplarıdır. Yani iktidar ve güç olmak için Alevi inancını kendine göre yorumlayarak politik bir araç olarak kullanmaktır. Aslında bu yaklaşım bazı Alevi dedeleri ve kurumları tarafından çok bilinçli bir biçimde geliştirilmektedir. Bu kesimler için Alevicilik adeta bir sermaye işlevi görmektedir. Sığ bir zihniyetle Alevi propagandası yaparak itibar ve güç toplamaya çalışmaktadırlar. Alevileri dünya toplumuna ve diğer kültürel zenginliklere kapatarak marjinal ve etkisiz bir mezhep düzeyine indirmektedirler. Alevi toplumunda günden güne gelişen çürümenin temel bir nedeni de kesinlikle bu anlayıştır. Dünyadaki değişim ve dönüşüme arkasını dönerek içine kapanan, gelişim diyalektiğini kendisinde durduran bir toplumsal gerçeklik, kendisindeki zenginliği dışarıya veremez ve dışarıdan da yeni zenginlikler alamaz, toplumsal siyaset yapamaz ve dolayısıyla tutuculaşarak çürümeyle yüz yüze kalır. Nitekim Alevi toplumunun karşı karşıya kaldığı bir diğer gerçeklik de budur. Konuyla bağlantılı olarak Önder Apo'nun şu değerlendirmesi son derece çarpıcıdır; *"sadece Ehl-i Beyt'e haksızlık yapıldı demekle reform gerçekleştirilemez. Ehl-i Beyt'e yapılan zulmün sosyal ve siyasal nedenlerini çözümleyemez. Dolayısıyla haklı ve mazlum bir zemine dayanmasına rağmen, Alevi gelişimi bir Hıristiyanlık reformasyonu düzeyinde değildir. Beklenen ilerici rolü oynayacak kapsamdan yoksundur."*

Bağnazlığı içinde barındıran her anlayış iktidarcılıktan beslenmektedir. Ve dolayısıyla içinde özüne ters düşen büyük sapmaları taşımaktadır. Özüne ters düşen her sapma toplumun ve insanlığın aleyhine bir biçim almakta, gerici ve tüketici bir işlev yüklenmektedir. Bir bakıma Alevicilik anlayışı da ilerici Alevi inanç gerçeğinden bir sapmadır. Bu sapma Alevi toplumuna hizmet eden bir anlayış değil, tamamen devletçi-iktidarcı sistemi besleyen bir anlayıştır. Tutuculaşan ve dogmatikleşen her inanç ve ideoloji kesinlikle bir biçimde egemen sistemin mezhebi durumuna gelmektedir. Sorun sübjektif olarak sistemle işbirliğine girip girmeme sorunu da değildir. Böyle de olabilir, olmayabilir de. Zira egemen sisteme karşı ciddi bir mücadele iradesi ve inancı ortaya koymayan, genel topluma açılmayan, tüm toplumsal sorunları kendi sorunu görüp sahiplenmeyen her toplumsal olgu, egemen sisteme hizmet etmenin ötesine geçemez. Tersini düşünmek ve sonuç beklemek doğanın ve toplumun yasalarına terstir.

PKK Kürdistan'a ilk açıldığı alanlar Kürt Alevilerin yerleşim yerleri olmuştur

Alevi toplumunu günden güne tükenişe götüren dar mezhepçiliği aşmanın en temel yollarından biri etnik ve ulusal çapta yaşadığı sorunlara yüksek bir duyarlılık göstermek ve sorunları sahiplenerek mücadeleye atılmaktır. Aleviliğin özünde var olan komünal, demokratik değerleri geniş bir sosyal ve siyasal taban yaratarak yaymaktır.

Sonuç olarak; Alevilerin yaşadığı yerler genelde dağlık, ormanlık ve derin vadilere sahip devletin etki sahasından uzak yerler olmuştur. Kendilerini koruma ancak bu temelde gelişmiştir. Devlet etkisinden kendilerini en fazla yalıtan ve koruyan da Kürt Alevileri olmuştur. Ciddi bir devlet gelenekleri olmayan Kürtler, komünal demokratik değerlerin temel koruyucu ve savunucu toplumu olmuştur. Kürt Alevi toplumsal yapısı birçok devrimci hareketin dayandığı taban olduğu gibi PKK'nin de dayandığı temel toplumsal tabanlardan biri olmuştur. PKK Kürdistan'a açılırken ilk açıldığı alanların başında Kürt Alevilerin yerleşim yerleri gelmiştir.

Maraş katliamı, özünde PKK'nin Kürt Aleviler içinde taban bulmasını engelleme girişimidir. PKK'nin Alevi Kürtler içinde etkisini kırmak ve Alevi Kürtleri PKK'den kopartmak için devletin geliştirdiği çok planlı bir katliam konseptidir. Benzer bir konsept 1993 yılında Sivas Madımak'ta da yaşandı.

PKK Alevi toplumuna her zaman büyük değer vermiş, Alevi kimliğinin korunması için ciddi bir mücadele içinde olmuştur. Devletin Aleviler üzerinde geliştirdiği baskıları sürekli değerlendirip işleyerek toplumda duyarlılık yaratmıştır. Aleviliği her zaman demokratik uygarlığın en temel dinamik toplumu olarak ele almıştır. Komünal demokratik özgür toplum inşasında Alevilere çok temel bir rol biçmiştir. Baskıcı, sömürgeci devlet zihniyeti olan dinciliğin aşılmasında Alevi inancını ve yaşam felsefesini değiştirici bir motor güç olarak görmüş, Aleviliğe bu biçimde de bir anlam yüklemiştir.

Alevilik, devletçi hiyerarşik tarih boyunca çok büyük baskılar, saldırılar, katliamlar ve ezilmelerle karşı karşıya gelse de direnişçi geleneği sürdürmedeki iddiası, komünal demokratik duruşuyla, egemen sistemin sert yüzünü esneten bir rolün de sahibi olmuştur. Gelinen aşamada Alevilik marjinal mezhepçiliği aşıp ciddi bir demokratik açılım sağlayabilirse Ortadoğu gericiliğinin ve dinci bağnazlığının aşılmasında ve demokratikleşmenin sağlanmasında belirleyici düzeyde bir katkının sahibi olabilir.

Barış süreçleri ve Kürt diplomasisi

"Eldeki imkânlar ve olanaklar temelinde aktif bir diplomasi çalışmasına acil ihtiyaç vardır. Olası tuzak ve saldırılara kendisini hazırlayan gerilla kadar, eldeki imkânları doğru kullanma, hareketin amaçlarını ve haklılığını dışımızdaki güçlere de anlatmada aktif bir diplomasi çalışması içine girilmelidir. Doğru ve etkili yapılacak bir diplomasi, mücadeleyi daha ileri mevzilere götüreceği gibi karşı tarafın oyunlarını da boşa çıkarabilir. Bizim açımızdan demokratik ve kalıcı bir çözüme ulaşmak için temel kriter Önder Apo'nun yol haritası temelinde diplomasi yapmaktır"

Barış: İki tarafın, savaşının belli bir noktaya geldiği ve artık denge durumunu yakaladığı ya da yenişememe aşamasına ulaştığı bir noktada o güne kadar kullandığı yöntemleri bırakıp başka bir yöntemle kendi çıkarları çerçevesinde yeni yöntemler arayışına girmesidir. Kısacası karşılıklı tarafların istemiyle yürütülen süreçlerdir barış süreçleri. Yine bu tür süreçler için iki tarafın bu mantığa ulaşmasının yanında iç dengeler, dış dengeler, zamanlama, dil, yöntem de uygun olmalıdır. Aksi takdirde zamansız başlayacak herhangi bir girişim çıkarı bozulan çevreler tarafından çok çabuk sabote edilebilir.

Her ülkenin, her örgütün koşulları ve özellikleri farklıdır. Bazı konular özgün olduğu kadar, bazıları benzerdir, yine bazıları da tamamen zıttırlar. Taraflar barış süreçlerine genel stratejilerine göre yaklaştıkları veya yaklaşmak zorunda oldukları için, herkes kendi amacına göre barış süreçlerini ele alıp değerlendirir.

Barış süreçleri uzun süreli süreçler olarak değerlendirilir, çünkü, savaş sürecinde taraflar arasında hassasiyetler doğmuştur. Bu dönemden kalan psikolojik ve sosyolojik etkiler vardır. Bunun için böylesi süreçler ısrar ve sabır ister. Savaşla karşılaştırıldığında ekonomik anlamda çok pahalı değildir ama yine de oldukça masraflı süreçlerdir. Gücün varsa süreci kazanmanın üstesinden gelebilirsin. Gücün varsa sınırların da bellidir ve geniştir. Sınırların genişse taviz veriyormuş gibi görünüp de istediğin her şeyi her türlü manevrayı yapabilirsin. Stratejine göre her şeyi ileri götürme imkânın vardır.

Son dönemlerde Türkiye devletinin ve hükümetinin Kürt sorununun çözümüne ilişkin Kürtsüz ve tek taraflı dayatarak 'açılım' adı altında süreci götürme istemi gerçek niyetinin barış ve çözüm olmadığını ortaya koymaktadır. Barış ve çözüm süreçlerini tek taraflı irade ve baskı ile dayatarak başarıya götürmenin mümkün olmadığını ve kendi iradesi dışında gelişen süreçlerin sonuç alamayacağını bilen Kürtler haklı olarak bu durumu eleştirmekte ve her türlü dayatmayı ret etmektedir. Nitekim dayatma ve baskıyla çözüm süreçleri gelişmez ve barış kalıcı olamaz.

Barış süreçlerine girme amaçları

Genel kavramlar ışığında bakıldığında barış süreçlerine giren tarafların değişik hedeflerinin olacağı veya olduğu da bilinmektedir. Bunları dört noktada toparlamak mümkündür:

Birincisi: Karşı tarafı cephede yenemeyince masa başında barış görüşmeleri adına çeşitli taktik ve aldatıcı yaklaşımlarla, barış süreçlerine görüşmelerini uzatarak girilebilinir. Bu çoğu zaman boş-beklenti yaratılarak olmaktadır.

Örneğin, İsrail-Filistin meselesi bu durumun bilinen en iyi örneğidir. Karşılıklı anlaşmalar yapılmasına rağmen sorun halen kalıcı bir şekilde çözülememiştir. Çünkü İsrail savaş alanında yakalayamadığı başarıyı masada çeşitli taktik ve aldatıcı yaklaşımlarla elde etmek istemekteydi. Bu yaklaşımını "Toprak İçin Barış" adı altında Filistin tarafına da kabul ettirmiştir. İlk etapta Filistinlilerin kulağına hoş gelen bu yaklaşım özünde savaşı bitirmeme ve sorunu çözmeme taktiğiydi. İki tarafın antlaşmasının üstünden 15 yıldan fazla bir zaman geçmesine rağmen halkların milliyetçi tarzda sürekli savaştırıldıkları gerçeği bunu kanıtlamaktadır.

Buna benzer bir durum Tamiller'de de oldu. Tamiller, barış görüşmeleri ne kadar uzun sürer ve yıllara yayılırsa Sri-Lanka hükümeti yorulur ve bıkkınlık ile "ver–kurtul" mantığına gelir düşüncesi ile görüşmeleri hep uzatarak aslında amaçladıklarının tersi bir sonuca ulaştılar.

İkincisi: Barış süreçlerine, karşı tarafın fikrini değiştirmek için girilebilineceğidir. Karşı tarafı kendi esas amacından saptırmak için barış süreçlerine girilebilinir. Karşı tarafın talepleri küçültmek ve hedefinden uzaklaştırmak amacıyla barış süreci başlatılabilir. Daha çok devletler ve arkasındaki sistemler tarafından sıkça başvurulan bir yöntem olmak-

tadır. Bu güçler, karşısındaki gücü (tarafı) sistemiçileştirmek ya da gücünü kontrol edilebilinir (kabul edilebilinir) ölçülerde tutmak için çeşit-çeşit taktik ve manevralara başvururlar. Bunda temel amaç kalıcı barış olmadığı gibi egemenliklerini idame etme arayışıdır.

Üçüncüsü: Barış süreçleri savaşı veya mücadeleyi başka yöntemlerle devam ettirmek için kullanılabilinir. Örneğin, IRA ile İngiltere arasında gerçekleştirilen barış süreci gibi. Hem İngiltere hem de Sin-Fein sorunun tam olarak çözülmediğini devam edeceğini sadece mücadele yöntemlerinin değiştiğini belirtmektedirler. Sıcak savaş yerine toplumsal siyasal yöntemlerin artık devreye girdiğini söylüyorlar. 1997'de Tony Blair, "bu sorun askeri değil siyasal bir sorundur" demiştir. Bu söylemin Sin-Fein tarafından da kabul görmesi ile müzakereler hız kazanmıştır. Siyasi bir sürecin başlaması için de silahın bırakılması gerekiyordu. Bundan dolayıdır ki, G. Micheal prensipleri denen yaklaşım devreye sokulmuştur. Kısaca DDR (Silahsızlandırma, Tehris ve Entegre etme) olarak adlandırılan bu sürecin aynısı Kürt sorunu için kısa süre önce ABD'li David Philips tarafından önerilmişti. Hatta bu konuda Güneyli Kürt güçlerin aktif bir şekilde kullanılması ve bunun sağlanması için başta ABD olmak üzere AB'nin aktif destek vermesi gerektiği vurgulanmıştı. Özünde Kürt Özgürlük Hareketini izole ve tasfiye etme amacını taşıyan bu tür önermeler bu aralar sık sık yapılmaktadır.

En gerçekçi barışçıl çözüm Önder Apo'nun çözümüdür

Dördüncüsü: Bizim için temel olan ve aslında kalıcı demokratik bir barışın sağlanması için en makul, hatta uluslararası tecrubelerden de izlediğimiz kadarı ile en gerçekçi çözüm yolu olarak başvurulan Önder Apo'nun yaklaşımına benzer olanıdır. Önder Apo, kapitalist modernitede barış süreçlerinin tuzaklarla

dolu olduğunu söylüyor. Öz savunma ile süreç yürütülmezse zorlukların üstesinden gelinemeyeceğini belirtmektedir. Önder Apo: *"Öz savunması olmayan barış, teslimiyetin ve köleliğin ifadesi olabilir. Liberalizmin günümüzde halklara, toplumlara dayattığı öz savunmasız barış, hele hele demokratik istikrar, uzlaşı denen oyun, tek taraflı gırtlağına kadar silahlı güç ile yürütülen burjuva sınıf egemenliğinin örtbas edilmesi halinden, yani savaş halinin örtülü yürütülmesinden başka bir anlam taşımaz."* demektedir.

Politik ve ahlaki çözüm ihtiva etmeyen bir ateşkes barış olamaz

Önder Apo yine: *"Bir kez daha tanımlarsak, barış ne tümüyle savaş halinin ortadan kaldırılmasıdır, ne de bir tarafın üstünlüğü altındaki istikrar ve savaşın olmaması halidir. Barışta taraflar vardır. Bir tarafın kesin üstünlüğü söz konusu değildir ve olmaması gerekir...*

"...Birincisi, tarafların tümüyle silahsızlandırılması öngörülmemektedir. İddiaları ne olursa olsun, birbirlerine sadece silahlarla saldırmamayı ahdetmektedirler. Silahlı üstünlük peşinde koşulmamaktadır. Kendilerini güvenlik altında tutma haklarına ve olanaklarına saygılı olmayı kabul etmektedirler. İkincisi, bir tarafın nihai üstünlüğü söz konusu değildir. Belki silahların üstünlüğü altında sağlanan bir istikrar, sakinlik olabilir, ama bu durum barış olarak adlandırılamaz. Barış, hangi taraf (haklı-haksız) olursa olsun, üstünlük (silahla) sağlamadan savaşı durdurmayı karşılıklı olarak kabul etmeleri durumunda gündeme gelebilir. Üçüncüsü, taraflar sorunların çözümünde toplumların (yine konumları ne olursa olsun iki taraf, toplum veya iktidar) ahlaki (vicdan) ve politik kurumsal işleyişine saygılı olmayı kabul etmektedirler. Adına 'politik çözüm' denen koşul bu çerçevede tanımlanmaktadır. Politik ve ahlaki çözüm ihtiva etmeyen bir ateşkes barış olarak yorumlanamaz." demektedir. Önder Apo bu belirlemeler ile aslında savaş barış koşullarını ortaya koymaktadır. Kürtlerin olası barış süreçlerine yaklaşım kriterlerini ortaya koyan Önder Apo böyle bir sürecin KAZAN/KAZAN perspektifi ile ele alınması gerektiğinin altını çizerek herhangi bir tarafın tek başına kazanacağı bir durum olmadığını belirtmektedir.

Makul olan silahların karşılıklı susturulması yerine, Türk devleti ve hükümeti, barışın kural ve kavramlarını bilmesine rağmen, Kürt Özgürlük Hareketine önce silah bırakmayı dayatmakta ve kamuoyunu böyle şekillendirmeye çalışmaktadır. Savaşı PKK'ye karşı yürüttüğü gerçeğini kendisi de kabul etmesine rağmen savaşı durdurmak için yine onu muhatap almaya yanaşmamaktadır. Oysa ancak olası barış sürecinin sonu-

cunda mevcut durumda Türkiye'de olan hukuki ve bürokratik sistem yerine ahlaki ve politik toplumun oluşturulması hedefine ulaşılırsa silahların devreden çıkması veya güçlerin öz savunma temelinde konumlandırılması gündeme gelebilir.

"Barış süreçleri kadar, sonrası süreçte toplumsal demokratik yaşam için projeler ve örgütlenmeler geliştirmek de büyük önem arz etmekedir. Örgütsel perspektif sadece barış sürecinin başlaması temelinde yapılır ahlaki ve politik toplumu kurmayı hedeflemezse kalıcı barışa ulaşmak da olmaz. Bunun doğru öncülüğünü yapmak gerekir"

Tarih uygarlıkların topluma karşı savaş hali olarak da tanımlanabilir

Bu anlamda barış; devlet ile Kürt demokratik ulusunun koşullu uzlaşmasıdır diyebiliriz. Bir nevi toplumsal sözleşmedir.

Önder Apo barış ve savaş gerçekliliğini "Demokratik Toplum Manifestosu" adlı savunmalarında şöyle açmaktadır: *"Uygar topluma yakıştırılan kibarlık, incelik, centilmenlik, kurallara saygılılık, ölçülülük, planlı olma, akıllılık, haklara bağlılık, barışçıllık gibi sıfatlar tamamen yakıştırmacadır ve sadece propaganda değeri taşır. Uygar toplumun gerçek yüzü şiddet, yalan, kandırma, kabalık, entrika, savaş, talan, esaret, yok etmeler, kulluk, vefasızlık, gasp, talan, vicdansızlık, hukuk tanımama, güç ilkesine tapınma, kutsallık ve tanrısallık ilkesini bir avuç çıkarcı azınlık için saptırıp kullanma, tecavüzkâr, cinsiyetçi toplumsallık, bir taraf mal ve mülke boğulmuşken diğer tarafta açlık ve sefaletten ölme, geniş köle yığınları, avare köylüler, işsiz işçiler gibi yaşamın doğasına aykırı toplumsal hastalık ve çarpıklıklarla yüklüdür...*

"...Toplumun kendini sürdürmesi için gerekli ahlaki ve politik kurumlarını oluşturup çalıştıramama, işlevsel kılamama durumuna düşünce baskı ve sömürü cenderesine alınmış demektir. Bu durum 'savaş hali'dir. Tarih, uygarlıkların topluma karşı 'savaş hali' olarak da tanımlanabilir..."

Demek ki önemli olan barışı kimin için ve ne için yapmak istediğidir. Eğer barış klasik burjuva kesiminin çıkarlarını gözetecekse böyle bir barış sonrası oluşacak sistem kapitalist modernitenin dişlisi haline geleceği büyük olasılıktır. Ama yok, toplumun demokratik çıkarları için yapılması hedefleniyorsa bu inşa edilecek toplumun eşitlikçi ve ahlaki yaşam özlemlerini giderecek demokratik karakterli olmasına özen göstermek gerekecektir. Yoksa Güney Kürdistan'da olduğu gibi fakirin yine fakir, zenginin yine zengin, hatta eskiden düşman ile çalışan işbirlikçinin yeni dönemin yöneticisi olduğu bir düzen ile karşı karşıya kalınıp kitleler ile karşı karşıya gelme durumu ortaya çıkar. Bu anlamda barış süreçleri kadar bu süreçler sonrası toplumsal demokratik yaşam için proje ve örgütleme geliştirme temelinde ciddi yaklaşmak büyük önem arz etmektedir. Örgütsel perspektif sadece barış sürecinin başlaması temelinde yapılır, ahlaki ve politik toplumu kurmayı hedeflemezse kalıcı barışa ulaşmak da mümkün olmayacaktır.

Bu konuda iki zıt örnek vermek gerekirse; Sin-Fein amaç olarak barış sürecini yürütürken bir yandan da kendini yeni toplum oluşturmaya odaklandığı için her geçen gün büyümekte ve ekonomik tabanı genişlemektedir. Ortega (Nikaragua) ise kendisini sadece barış sürecine kilitlediği ve sonrası için plan ve proje geliştirmediğinden sürecin sonunda kaybetmekten kedisini kurtaramamıştır.

Genel anlamda barış şekilleri ve koşullarını anlattıktan sonra bu süreçlerde sık sık kullanılan bazı kavramları da açacak olursak:

Müzakere: İki veya daha fazla zıt güçlerin farklılıklarını belli bir yöntem ve süreç dahilinde karşılıklı tartışmaya hazır olduklarını belirtmeleridir. Müzakerenin amacı tatmin edici ve doyurucu bir çözüm olmalıdır. Müzakereler direkt olabileceği gibi tarafların bir araya gelememesi durumunda kolaylaştırıcı bir yöntem olarak üçüncü tarafın aracılığı ile de olabilir. Daha çok birbirine güvenin olmadığı ortamlarda, güven durumunu güçlendirici üçüncü taraf devreye girer. Müzakereler genellikle ön çalışma ve araştırma süreçlerinden sonra başlar. Bunların amacı ise, ilerde yapılması planlanan esasa ilişkin müzakereler için format, yer, şartlar ve garantiler sağlamaktır.

Barış Süreci: Müzakere imkânları yaratıldıktan sonraki süreçtir. Üzerinde anlaşılan müzakere sürecinde planlanan sağlamlaştırma, gündemini belirleme, izlenmesi gereken prosedürü tespit etme, zamanlamayı ve kolaylaştırıcı yolları netleştirme gibi içeriklerden oluşur.

Çalışma Grupları: Üzerinde anlaşılan konuların detaylarını ve genel uluslararası ve ulusal yasalara uygunluk yanında tarafların beklentilerini ayrıntıda ele alan uzman, bilge, tecrübeli kişilerden oluşur. Genellikle üçüncü taraf bu konuda yardımcı veya ilerletici rol oynar. Bu gruplar taraflar tarafından üzerinde anlaşılan esasa ilişkin konular temelinde tartışırlar. Esasa ilişkin konular her sorun için ayrı ayrı olabileceği gibi benzer konular da olabilir. Ama genelde; politik konular, kültürel, sosyal-ekonomik konular, silahsızlanma, militanların durumu, tutukluların durumu, demokratikleşme, göç, yenideninşa gibi temaları içerir.

Güçlü liderlik ve iradi duruş

Barış sürecinin diplomasisini yapmak kuşkusuz ait olduğun gücün stratejik önderliğinin belirleyici gücü ile mümkündür. Nitekim bu tür süreçlerin en önemli kriteri güçlü bir

önderliğin olmasıdır. Bu kriterler, önderliğin adil olması, vizyon, ideolojik derinlik ve politik esnekliğe sahip, çekici olması ve tarih ile günümüz arasında kurduğu diyalektik bağla halklar arası doğru yaşam özlemine cevap olması gibi meziyetler sayılmaktadır. Önder Apo'nun tüm bu meziyetlere sahip olması, bunu mücadelesi ve eserleri ile de ortaya koymuş olması ve en son somut olarak yol haritası ile çözüm iradesini ortaya koyması, onun adına diplomasi yürütenlerin işini epey kolaylaştırmaktır. Yapılması gereken bunu iyi kavramak ve anlatmaktır.

Güçlü dostluklar ve hakikat

Anlatıldığında Kürtlerin taleplerinin en doğal insani hak ve özgürlükler olduğu ve zaten birçok halka yasal ve anayasal garantiler ile tanındığı her kesimce hemen kabul görecektir. Bu anlamda sadece karşı tarafın yapacaklarını beklemeden kendi diplomatik stratejisine sahip olan bir dış ilişki çalışması ancak başarıya ulaşabilir. Kürt Özgürlük Hareketinin çeyrek asırdır yürüttüğü diplomasi çalışmasının birikimi ve tecrubesi az değildir. Yine bu süre zarfında edinilen çevreyle doğru ve somut ilişki kurulduğunda desteğini esirgemeyecektir. Belki devletin devlet olmaktan kaynaklı imkân ve olanakları çoktur, ama Özgürlük Hareketi ve Kürt halkının çevresinde bir o kadar gönüllü dost ve kurum mevcuttur. Bu anlamda biri devlet imkânları ile etkili olmak isterken bizim gönüllülük temelinde ve haklılığımıza dayanarak daha başarılı olacağımız kaçınılmazdır. Yeter ki ortak stratejiye odaklanmış ve birbirini tarz, tempo ve sonuçları itibarı ile tamamlayan bir koordinasyon olsun.

Güç dengesi ve lobi

Bu tür süreçlerde önemli bir diğer faktör, taraflar arasında güç dengesinin olmasıdır. Bu müzakere için önemli bir kıstas olarak ele alınmaktadır. Bu konuda yukarıda değindiğimiz strateji temelinde kendi cephemizde ısrarlı bir şekilde çalışılırsa belli bir dengeye ulaşmak mümkündür. Ayrıca böylesi süreçlerde kendi çıkarları gereği de olsa birçok güç bizimle ilişki arayışında olacaktır. Önemli olan bizim bu ilişkilenmeyi doğru değerlendirmemizdir. 'Devletin dostu, ilişkisi çoktur. Lobisi güçlüdür. Örgüt ise terör listesindedir dolayısıyla denge sağlanamaz veya muhatap alınmaz' gibi öz güvenden yoksun değerlendirmelere girmek, ideolojik, siyasal, örgütsel, öz savunma ve kitle gücümüzü güvenmemek olabilecek en büyük hata ve yanılgıdır. Barış süreçleri savaş yürüten güçler arasında yapıldığı gerçeği göz önüne getirildiğinde bu dezavantajlar çalışmanın önünde engel teşkil eden bir durum olmayacaktır. Başka türlüsü zaten düşünülemez. Bunun için herhangi bir engel yokmuş gibi aktif ve girişken olmak temel kuraldır. Nitekim FKÖ ve ANC gibi örgütler de kapitalist modernite tarafından terörist yapılar olarak ele alınmaktaydı ve liderleri Arafat ve Mandela da bir zamanların muhatap alınamazları olarak algılanıyordu.

İç ve dış dengeler ve muhataplık

Kürt meselesi gibi bol aktörlü, çok faktörlü bir meselede esas aktörlerin belirleyiciliği üzerine strateji kurmak önem arz etmektedir. Dış faktörler bu dönemde kendi çıkarları gereği; enerji hatlarının güvenliği, radikal İslam'ı barajlama, egemenlik arayışları, İran'ın yalnızlaştırması, kendi güvenlikleri gibi daha pek çok sayabileceğimiz nedenden ötürü belli bir rol oynamak isteyeceklerdir. Kuşkusuz kendi çıkarları temelinde çeşitli oyun ve tuzaklar ile bunu yapmak isteyeceklerdir. Burada asıl önemli olan iç dengelerdir; mücadelenin haklılığı, halkın bağlılığı, Önderliğin güçlü olması, hareketin tüm sahalarda başarılı olması ve Türkiye içerisinde halkların barış istemleri gibi iç dinamiklerdir. Zamanlama ve şartların uygunluğu gibi diğer temel kriterleri tamamlayan bu durum diplomasiye geniş bir manevra sahası sunmaktadır. Yine 25 yıllık savaşta Özgürlük Hareketinin kendisini sürekli büyütmesi ve yenilmemesi, tam tersine karşı tarafı denge durumuna getirmiş olması barış süreçleri için temel şart olan yenişememe-denge durumu hareketin muhatap alınmasını daha da kaçınılmaz kılmaktadır. Önemli olan bunu iyi anlatabilmek ve sorunların ancak gerçek muhatapları ile çözülebileceği diplomasisine odaklanmaktır. Mevcut durumda Türkiye'deki muhataplık tartışmalarının yürütülmesinin esas nedeni hareketimizin bu konumda olmaması değil, karşı tarafın kendi içinde muhatap sorununu netleştirmemiş olmasıdır. Esas sorun Türkiye nezdinde kimin ya da hangi kurumun tam yetkili olarak muhatap olduğunun netleştirilmemiş olmasıdır.

Katılımcılık ve Kürtler arası diplomasi

Kitleler ve STÖ (Sivil Toplum Örgütleri) ile sağlanacak ilişkiler ve bunların sürecin içine çekilmesi çözüm tartışmalarını güçlendireceği gibi kamuoyu vicdanını uyandıracak ve kalıcı demokratik çözümün garantisini de sağlayacaktır. Hem Önderliğin temel paradigması olan katılımcı ve çoğulcu demokrasi gereği hem de sadece üst perdeden diplomasi ile çözümün sağlanamayacağı gerçeğinden hareketle bu kesimler ile ilişki daha önemli olmaktadır. Zaten hareketimizin bu sahadaki tecrube ve ilişki ağı devletinkinden kat be kat fazladır. Bu anlamda bu tür bir çalışma üzerine kurulacak Hakikat ve Uzlaşı Komitesi önemli destek görecektir.

Kürtler arası diplomasinin de olması gerektiği gerçeğinden hareketle başta ulusal birlik olmak üzere Kürt dayanışmasını sağlamak için çalışma yürütmek süreci Kürtlerin lehine çevirmek oldukça önemlidir. Eskiden beri uygulanan ve zaman zaman başarılı olan böl-yönet politikası Türk tarafının sürekli denediği bir yöntem olduğundan bu dönemde de bu yönlü çalışma yaptığı bilinmektedir. Bu emellerini boşa çıkarmak, yine Kürt diplomasisinin temel çalışma sahasıdır. Türk devleti, içinde ABD, Irak ve kendisinin aktif olarak yer aldığı ve büyük bir hevesle Güneyli Kürt güçleri katmak istediği üçlü mekanizmayla özünde Kürt Özgürlük Hareketini bir an önce tasfiye etmeyi istemektedir. Bunun uluslararası kamuoyu ve Kürt halkı nezdinde teşhir edilmesi ve boşa çıkarılması için bir an önce bir Kürt Ulusal Konferans çalışmasının yürütülmesi gerekmektedir.

Kürtler onurlu bir barışa ulaşmanın kavgasını yıllardır vermektedir

Şimdiye kadar yürütülen diplomasi çalışmasının elde olan imkânlar ve olanaklar temelinde yeterince etkili olmadığı gerçeğinden hareketle, aktif bir diplomasiye başlama aciliyeti vardır. Olası tuzak ve saldırılara kendisini hazırlayan gerilla kadar eldeki imkânları doğru kullanma ve hareketin amaçları ve haklılığını dışımızdaki güçlere anlatma konusunda diplomasi çalışması içine girilmelidir. Doğru ve etkili yapılacak bir diplomasi, mücadeleyi daha ileri mevzilere götüreceği gibi karşı tarafın oyunlarını da boşa çıkaracaktır. Böylesi süreçlerde herkes kendi açısından ulaşmak istediği hedefe göre diplomasi yapması çok doğaldır. Bizim açımızdan demokratik ve kalıcı bir çözüme ulaşmak için temel kriter olan yol haritası temelinde diplomasi yapmak önem taşımaktadır. Türk tarafının gerçek niyetinin sorunu çözmek olmadığı ve başka yöntemlerle Kürt Özgürlük Hareketini tasfiyeyi amaçladığı; aradan haftalar geçmesine rağmen hem Türk hem Kürt ve hem de sorunla alakalı olan tüm kesimlerin büyük bir merakla beklediği, Önder Apo'nun yol haritasını vermemiş olmasından da belli olmaktadır. Buna rağmen onların adım veya yaklaşımlarını beklemeden Kürt tarafının kendi hedefleri temelinde diplomasi yapması ve kendi çözüm perspektifini anlatması için ciddi bir çalışma içerisine girmesi gerekmektedir. Türk tarafının amacı sorunu sürüncemede bırakma ve uzun bir zamana yayma olurken, bunun karşısında Kürtlerin olabilecek en kısa sürede çözüm için diplomasi ve hazırlık yapması önemlidir. Bu, hem varsa oyunları boşa çıkarma hem de bir an önce ana konulara odaklanmayı beraberinde getirecektir.

Sonuç olarak:

Kürt coğrafyasında yaşanan ağır toplumsal ve siyasal travmanın ve savaşın yerine onurlu ve özgür bir barışın gelmesinin kaçınılmaz olduğu bir gerçektir. Kürt halkı ve ana-ata yurdu barışa hasret, özgürlüğe susamış bir durumdadır. Kürtler onurlu bir barışa ulaşmanın kavgasını yıllardır vermektedir. Bu topraklarda barışın nasıl mümkün olduğunu, olabileceğini Önder Apo 'Özgürlük Sosyolojisi' adlı eserinde şöyle belirtmektedir: *"Barış, ahlaki ve politik toplum güçleriyle devletli tekel güçlerinin silahsız, öldürmesiz bir arada yaşama iradeleriyle mümkündür. Toplumun devleti, devletin toplumu yok etmesinden ziyade, demokratik uzlaşı denilen koşullu barış durumları tarihte yaşanan durumlardır. Tarih ne tümüyle ahlaki ve politik toplumun ifadesi olarak demokratik uygarlık, ne de tümüyle sınıflı ve devletli toplumun ifadesi olarak uygarlık sistemleri biçiminde yaşanır. İç içe yoğun ilişki ve çelişkilerle savaş ve barış durumlarının birbirlerini kovaladığı haller olarak yaşanır. En az beş bin yıldan beri süren bu durumu acil devrimlerle hemen ortadan kaldırmak ütopik olmakla birlikte, geçmişten beri süregelen akışı kader olarak benimseyip akış seyrine müdahale etmemek de doğru ahlaki ve politik durumlar olamaz. Sistemlerin mücadelesinin uzun süreceğini bilerek, ahlaki ve politik toplumun özgürlük ve demokratik alanını genişletecek stratejik ve taktik yaklaşımlar daha anlamlı ve sonuç alıcıdır."*

Politika ve sanat-sanatçı ilişkisi

"Politikanın doğru ve gerçekçi bir tanıma kavuşması ancak özgürlükle doğrudan bağı kurulursa sağlanabilir. Bu tanım kapsamında politika ve sanat ilişkisini anlamak, tanımlamak önemlidir. İkisi de öz olarak toplumun özgürlük eğilimine dayanmaktadır. Bu eğilimden beslenmekte ve bu eğilimi beslemektedirler. Çok sayıda ortak yanları bulunmakta ve birbirini koşullamaktadır. Sanat bir toplumun ortak duygu ve ruh yoğunluğu-yapısı iken politika ise O toplumun ortak zihin ve vicdan yoğunluğudur, yapısıdır. Bir toplumun duygu ve ruh yapısı o toplumun zihin yapısını şekillendirir"

Verili düşünce ve yaşam kalıplarında genelde sanat ve politika karşı karşıya konulan iki temel olgudur. Sanki birinin varlığı diğerini sınırlandırıyormuş ya da ortadan kaldırıyormuş gibi bir algılayış hâkim. Politika ile sanat fazla bir arada düşünülmez. Gerçekten de acaba politika sanatsız, sanat politikasız düşünülebilir mi?

Hâkim zihniyet ve sistemde politika ve sanat ilişkisinin ele alınışı, ya tümden kutuplaştırma ya da iç içe geçirerek toplumu iliklerine kadar sömürme temelindedir. Mevcut haliyle politika ve sanat kapitalist tekellerin elinde maskaraya çevrilmiştir. Ve toplumsal olgular olan politika ve sanat toplumun aleyhinde etkili birer silaha dönüştürülmüş durumdadır.

Politika ve sanat üzerindeki hâkim düşünce kalıplarını biraz çözümleyerek her iki olgunun özüne inmeye çalışalım. Sanıyorum ancak bu şekilde ikisi üzerindeki giz perdesini az da olsa aralamış olacağız. Politika deyince algımıza ilk çarpan ve aklımıza ilk gelen şey; devleti yönetenlerin veya siyasi oluşumların idare tarzı, yöntemi ve üslubudur. İnsan algısını genelde yaşama hâkim olan olgu belirler.

Genel-geçer anlayışta ve algılayışta politika esas olarak devlet ve iktidar olgusuyla özdeş kılınır ya da devleti ve iktidarı kurumlaştırmanın-sürdürmenin retorik sözleri politika olarak ifadelendirilir. Böyle olunca da politika devleti yönetme tarzı-sanatı olarak lanse edilir. Devleti yönetmek ile toplumu yönetmek özdeş kılınarak, devlet ile toplum bütünleştirilir ve politika bir bakıma toplumu yönetme tarzı olarak algılara kazılır. Belki de tarihte yaşanan en büyük çarpıtmalardan biri bu noktada yapılır. Toplumu ve ulusları devlet olgusuyla özdeşleştirmek insanlık tarihinin en büyük ve en etik dışı saptırmalarından biri olmalı.

Sömürücü bir aygıt olan, varlığını, toplumun-ulusların sömürüsüne dayandıran lanetli devlet aygıtı, nasıl olur da toplum olgusu ile aynı tanımı paylaşır ve aynı kefeye konulur? Bundaki amaç ne olabilir? Amacı sorguladığımızda karşımıza çıkan gerçeklik bu biçimde toplumun özgürlük alanlarının daraltıldığı ve öz dinamiklerine büyük bir darbe vurulduğudur.

Hâkim egemen zihniyette sömürgeciliğin kendisini konuşturma biçiminin her türüne politika adı verilmektedir. Sermaye ve iktidar birikimini sağlayan her türlü sözün, kararın ve işin adı politika olmaktadır. Devlet çıkarı adına yapılan her türlü hile, yalan, entrika, gasp, hırsızlık, işkence ve zulüm politika adını almaktadır. Ve bu kavramları içeren idare biçimi politika olarak insanlara kanıksatılmaktadır. Sanat ise bu tarzda ele alınan politikanın karşısına yerleştirilmektedir. Yaratılan suni kutuplaşmalar kavramların özünü boşaltmaya hizmet etmekte ve sömürü sahasını genişletmektedir.

Sanat anlam ve güzellik yaratımıdır. İnsan toplumsallığının mayasıdır. Yaşamın ruhudur. Sanat insandaki özgürlük eğiliminin en güzel tanıma ve biçime kavuşma şeklidir.

Duygunun ve ruhun kimlik kazanmış halidir. İnsandaki özgürlük eğilimi kendisini en güzel ve en sade sanat ve kültür yolu ile yansıtır. Sanatın özgürlük ve güzellik ile çok sıkı bir bağı-ilişkisi vardır. Sanatta somutlaşan özgürlük eğilimi, yaşamın güzelleşmesinde, anlam kazanmasında temel etkendir. Sanat insanın insanlaşma serüveninde kök hücre rolündedir. Sanatsız ve kültürsüz bir insan toplumu düşünülemez. Toplumu toplum yapan insandaki özgürlük-güzellik eğilimidir. Duygu ve ruh yüceliğidir. Yücelmiş ve eğitilmiş yaratıcı-güzel duyguların yaşama kattığı yüksek anlam gücüdür.

Bir toplum kültürü ve sanatı ile kendisini geleceğe taşır

Özgürlük eğilimi sanatı tetikler, sanat özgürlük eğilimini tetikler. Her iki olgu da birbirinin içinden çıkar, birbirini besler ve büyütür. Türkü, müzik, şiir, destan, roman, folklor, resim, heykeltıraşlık, tiyatro, sinema, dans ve daha sayısızca sanat alanı insan toplumuna anlam katan ve yaşamı yaşanılır kılan güzelliklerdir. Bütün bu değerler insana, topluma, yaşama gerçek anlamını kazandıran değerlerdir. Toplumsal kültürü oluşturan değerlerdir. Bir toplum kültürü ile kendisini geleceğe taşır. Sanatsız bir toplumu nasıl düşünemiyorsak, kültürsüz bir toplumu da sanattan yoksun olarak düşünemeyiz. Kültürü oluşturan ve o kültürün kalıcılığını sağlayan sanattır. Sanat kültürü zenginleştirir ve çoğaltarak yaşamsal kılar, süreklileştirir. Sanat kültürleşen ve kültürü çoğaltan bir özelliğe sahiptir. Sanat hem kültürün aşısı hem çekirdeği hem de meyvesidir. Bir toplumun sanat kalitesi o toplumun kültür kalitesini ortaya koyar. Bir toplumun sanatta yakaladığı düzey o toplumun özgürlükte yakaladığı düzeydir. Sanat bir toplumun özgürlük, kültür ve ahlak düzeyini yansıtır. Önderliğimiz; *"ahlak özgürlüğün katılaşmış halidir"* derken bu gerçeğe dikkat çekmektedir.

Sanatın gerçeği buyken günümüzde adına politika denilen olgu ile ilişkilendirmek veya aralarında bir bağ oluşturmaya çalışmak nerdeyse imkânsız gibidir. Mevcut haliyle politika yalan-dolan, sömürü, zulüm, talan, öldürme-yok etme-yıkma ile özdeş hale gelmiştir. Varoluşun devamını, çoğalımını sağlayan sanat ile yok etmeyi ve yıkımı prensip edinen bir olgu nasıl bir araya gelebilir ki? Buradan yola çıkarak politikanın özüne inmeye çalışalım. Günümüzde adına politika denilen olgunun kendisi gerçekten ne kadar politikadır? Politikanın özünü-biçimini ne kadar yansıtıyor? Devlet-iktidar olgusu ile politikayı bir arada tutmak ne kadar doğrudur? Bu tarz ele alış egemenlerin bir hilesi midir?

Özünde politika ilk insan toplumu oluştuğundan beri mevcuttur. halidir. Yaşama canlılık, dinamizm kazandıran enerji yoğunluğudur. İnsan toplumuna yararlı-faydalı olanı bulma, insan toplumunun üremesini, beslenmesini, korunmasını güvenceye alma, bu varoluş haline anlam kazandırma sanatıdır politika. Bu anlamda politikanın yaratım ile çok yakından ilişkisi vardır. Politika insan toplumu için yararlı olanı arar, bulur ve yaşamsallaşmasının koşullarını oluşturur. Bu noktada özgürlük ile de bütünleşir. Politika toplumun özgürlük eğiliminden çıkarak eyleme dönüşen toplumsal enerjidir. Politika bir nevi özgürlüğün savunma silahıdır. Yani Önderliğimizin ifadesi ile *"Politika bir özgürlük sanatıdır."* Politikanın da özgürlük ile bağı çok sıkıdır. Politikasız özgürlük düşünülemediği gibi özgürlüksüz politika da düşünülemez.

"Politika, toplumun harekete geçmiş, dinamizm kazanmış enerjisidir. Toplumun enerji halidir. Yaşama canlılık, dinamizm kazandıran enerji yoğunluğudur. İnsan toplumuna yararlı-faydalı olanı bulma, insan toplumunun üremesini, beslenmesini, korunmasını güvenceye alma, bu varoluş haline anlam kazandırma sanatıdır politika"

Önderliğimizin ifadesi ile *"Toplum politik bir olgudur. Ahlakın işlevi hayati işleri en iyi yapmaksa politikanın işlevi ise en iyi işleri bulmaktır. İyi işleri bulmak kolay değildir. İşleri çok iyi tanımayı yani bilgi ve bilimi, bir de bulmayı ve araştırmayı gerektirir."* Demek ki tıpkı sanat gibi politikasız bir toplum da düşünülemez. Politika toplumun kendi hayati ihtiyaçlarını ve çıkarlarını tespit etmesi ve bu konuda söz, karar sahibi ve eylem halinde olması demektir. Bir toplumun hayati çıkarları ve ihtiyaçları özgürlük, eşitlik ve demokrasi ise politika o toplumun kendi hayati ihtiyaçları üzerinde tartışarak kendi söz, karar ve irade gücünü oluşturmasıdır. Öz iradesini eyleme dönüştürmesidir. Politika, toplumun harekete geçmiş, dinamizm kazanmış enerjisidir. Toplumun enerji

Toplumsal özgürlük politika ile güvenceye alınır ve politika ile anlam kazanır. Toplumsal özgürlüğün güvenceye alınmasını sağlamak için toplumsal enerjinin ortaya çıkacağı ve yayılacağı alanları sürekli çoğaltmak ve zenginleştirmek gerekir ki, bunun da adı politikadır.

Politika ve sanat öz olarak toplumun özgürlük eğilimine dayanmaktadır

Politikanın doğru ve gerçekçi bir tanıma kavuşması ancak özgürlükle doğrudan bağı kurulursa sağlanabilir. Bu tanım kapsamında politika ve sanat ilişkisini anlamak, tanımlamak önemlidir. İkisi de öz olarak toplumun özgürlük eğilimine dayanmaktadır. Bu eğilimden beslenmekte ve bu eğilimi beslemektedirler. Çok sayıda ortak yanları bulunmakta ve

birbirini koşullamaktadırlar. Sanat bir toplumun ortak duygu ve ruh yoğunluğu-yapısı iken politika ise O toplumun ortak zihin ve vicdan yoğunluğudur, yapısıdır. Bir toplumun duygu ve ruh yapısı o toplumun zihin yapısını şekillendirir. Zenginliği ve derinliği oranında ortak zihni yaratıcı ve yapıcı kılar. Tersi de geçerlidir. İki olgu da birbirini koşullandırır ve besler. Bir nevi politika ile sanat bütünlüğü duygusal zekâ ile analitik zekâ arasında bir uyuma yol açar. Bu uyum yaşamı güzelleştirir, zenginleştirir ve ilerletir. Sanat da politika da yaratıcıdır, yapıcıdır, çoğaltıcıdır ve yaşamın temel sürdürücü güçleridir. Sanat anlamın farklılaşarak çeşitlenmesi ise politika da bu farklı anlam çeşitlilikleri arasında ahengi-uyumu sağlayan, farklılıklara-çeşitliliklere alan açan enerji yoğunluğudur. Sanat toplumun ruhu-manevi dünyası ise politika da toplumun ortak zihni ve vicdanıdır. Biri olmadan diğerini düşünmek imkânsızdır. Sanatı insanın ruhuna benzetirsek politika da o insanın bedenidir. Nasıl ki ruhsuz beden bedensiz ruh düşünülemezse, sanatsız politika politikasız da sanat düşünülemez.

Politika karşıtı olan sömürü olgusu politika ile özdeş hale getirilmiştir

Politikayı sanattan sanatı politikadan koparan anlayış devletçi-iktidarcı anlayıştır. Politika ve sanat toplumun temel yaratım değerleri iken devletçi-iktidarcı zihniyet-anlayış, bunları toplumun elinden almıştır. Toplumu temel özgürlük ve demokrasi değerlerinden kopararak savunmasız bırakmıştır. Politikasız ve sanatsız kaldıkça toplum, özgürlük ve demokrasi alanlarından yoksun kalmış ve sürüleşmiştir. Kapitalist uygarlık, tekelleri idare etme ve işletme biçimine politika adını vererek toplumsal bir olgu olan politikayı da özünden saptırmıştır. Sömürü çarkının adını politika olarak değiştirmiştir. Politika karşıtı olan sömürü olgusu politika ile özdeş hale getirilmiştir. Tekelci uygarlık topluma en büyük darbeyi bu noktada vurmuştur.

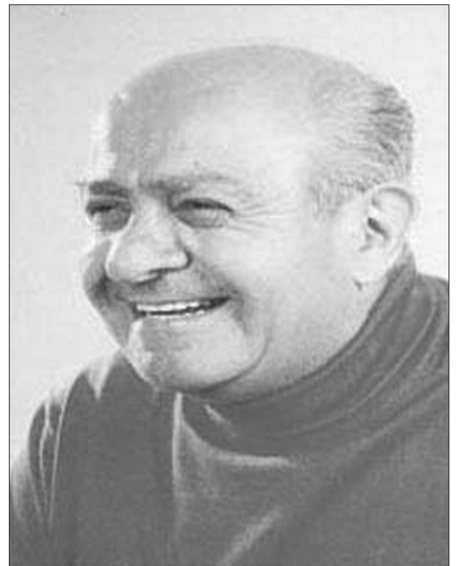
Politika kavramı sömürü, savaş ve talan ile o kadar iç içe geçirilmiştir ki, özgürlük eğilimi taşıyan kişi veya toplumlar politika kavramından vebadan kaçar gibi kaçmışlardır. Kuşkusuz egemen anlam çerçevesinde bu kavramın kendisinden ve bu kavram kullanılarak yapılanlardan kaçmak onurlu ve özgürlükçü bir tutumdur. Ancak işin özünü anlamadan salt bir kaçış durumu, toplumun kendi değerlerine ve dolayısıyla kendisine yabancılaşmasına yol açmış, kölelik zeminlerini güçlendirmiştir. Erkek egemen tekelci uygarlık, toplumun kendi öz değerlerine yabancılaşmasında politika ve sanatı özünden boşaltıp hizmetine koymayı temel ilke haline getirmiştir.

Mevcut haliyle adına politika denilen şey, sömürü çarkını döndüren, bu çarkı idare eden analitik zekâ becerisi iken, mevcut haliyle sanat ise bu çarkı döndüren su gücü rolündedir. Her ikisi de metalaştırılmış, kırıma uğratılmıştır. Bu kırıma kültür kırım demek gerçeği daha iyi görmeye yardımcı olabilir. Tekelci uygarlık, kültür kırımı esas olarak sanat ve politikayı metalaştırarak geliştirmiştir. Politika ve sanatı özünden boşaltıp toplumun karşısına büyük bir baskı ve sömürü silahı olarak çıkarmıştır. Adına politika ve sanat denilen olgular, erkek egemen tekelci uygarlık elinde sürekli zehir üreten ve zehir saçan araçlara dönmüştür. Bu zehir toplumun demokratik-komünal değerlerini çözerek ahlaki çöküşe yol açmıştır. Toplumu toplum yapan temel insanlık değerlerini aşındırarak toplumu toplum olmaktan çıkarmıştır.

Sanat toplumun hayallerinin özlem ve arayışlarının dile geliş biçimidir

Sanat, toplumun ahlaki örgüsünü oluşturmada çimento gibi bir işleve sahiptir. Toplumun ahlakına ve kültürüne öz ve estetik kazandıran temel toplumsal güç kaynağıdır. Toplum acılarını, sevinçlerini, özlemlerini, umutlarını en güzel sanat yoluyla dile getirir. Sanat toplumun hayallerinin, özlem ve arayışlarının dile geliş biçimidir. Toplumun manevi dünyasıdır. Toplum yaşamı bu dünyayla örülür ve bu dünyayla anlam kazanır. Maneviyatsız bir toplum düşünülemez. Bir toplum insanca yaşamak için ihtiyacı olan her şeyi sanat ve kültürle dile getirir. Sanat ve kültür bir toplumun duygusal ve ruhsal ihtiyaçlarını, özlemlerini görünür kılar. Bir bakıma toplumun ihtiyaç ve özlemlerinden beslenen hayallerin kendisini görünür-görsel kılmasıdır. Sanat ruhun kanatlanmasıdır. Ruhsal ve duygusal yüceliş sanatla olur. Sanat insanın ve toplumun ruhsal ve duygusal dünyasını eğiten, güzelleştiren, ona estetik kazandıran

sınırsız bir özgürlük alanıdır. Yaşamın anlam kaynağıdır.

Kapitalist sistem sanat yoluyla toplumu kendi kontrolüne almıştır

Ancak maalesef sanat Kapitalist uygarlık tarafından tekelci sistemin temel endüstri sahası haline getirilmiştir. Toplumun demokratik-komünal değerlerini yutan bir girdap haline dönüştürülmüştür. Her gün her yerden mantar biter gibi ne idüğü belirsiz sanatçı taslakları türemiştir. Ortalık 'sanatçı'dan geçilmez olmuştur. Popülizm, sanatı afyonlaştırmada adeta ilah rolü oynamıştır. Erkek egemen tekelci uygarlık tarafından değersizleştirilen ve hiçleştirilen insan sürüleştirilerek, varlığını hissetmeyi popülerleşmede görür hale gelmiştir. Popülizm, duygusal ve ruhsal bunalımı yaşayanların sığınağı olarak görülmüş, sanat kendine yabancılaşmanın, yozlaşmanın-yozlaştırmanın en etkili aracı haline getirilmiştir. 'Sanatçı'lar adeta tekelci sistemin elinde birer oyuncağa dönüşmüşlerdir. Kendileri metalaştıkça toplumun sanatsal ve kültürel değerlerini de metalaştırmışlardır. Bu biçimde kapitalist sistem sanat yoluyla toplumu kendi kontrolüne almıştır. Sanat yoluyla toplum uyuşturulmuş ve sistemin hizmetine koşulmuştur. Sömürü sisteminde sanatın oynadığı rol askeri şiddetten daha etkili hale gelmiştir. Sanat ahlaki ve politik toplumun aşındırılmasında demir silahtan daha şiddetli ve etkili bir yıkım silahına dönüşmüştür. Tekelci sistem özellikle kadını ve gençliği sanatla zehirlemiş, ahlaki ve politik değerlerini zayıflatarak kendisine bağlamıştır. Bu konuda özellikle müzik, edebiyat ve sinemayı oldukça etkili kullanmıştır, kullanmaktadır.

Erkek egemen uygarlık, sanatı, bir afyon haline getirmektedir. Müzikle genç kızları ve erkekleri kendinden geçirmekte, toplumsal yaşamdan ve sorumluluklarından koparmakta, niçin yaşadığını, nasıl yaşaması gerektiğini bilmeyen alık bir gençlik ortaya çıkarmaktadır. Erkek egemen sistem afyonlaştırdığı sanatla gençlikten başlayarak tüm toplumun yaşam biçimini kendi çıkarına uygun düzenlemektedir. İnsanların her anına müdahale ederek insanları, uyuşuk, alık ve programlanmış robotlara dönüştürmektedir. İlişki biçiminden davranış biçimine, giyim biçiminden yeme biçimine kadar insani özden ve değerlerden uzaklaşma akıl sınırlarını zorlar noktaya gelmiştir. İnsanlar tv'lere, internete ve bin bir çeşit tekniğe, teknik yoluyla yaratılan sanal dünyalara tutsak edilerek toplumsal paylaşım, dayanışma ve komünal yaşam aşındırılarak toplumsallık dağıtılmaktadır. Bireysel özgürlük adına birey hücrelerine kadar sömürülmekte, özgür sanat adına sanat sistemin kâr hücresi haline getirilmektedir. Özünden koparılan politika ise sadece artık-değerin tekelci sisteme akmasında motor rolünde yürütülmektedir.

"Erkek egemen sistem, afyonlaştırdığı sanatla gençlikten başlayarak tüm toplumun yaşam biçimini kendi çıkarına uygun düzenlemektedir. Her anına müdahale ederek insanları, uyuşuk, alık robotlara dönüştürmektedir. İlişki biçiminden davranış, giyim, yeme biçimine kadar insani özden ve değerlerden uzaklaşma akıl sınırlarını zorlar noktaya gelmiştir"

Egemen sistemin tüm oyunlarına rağmen ne sanat ve ne de politika tümden yozlaşıp ortadan kalkmıştır

Toplum tekelci sistemden etkilenmekle birlikte politik ve sanatsal değerlerini koruma mücadelesi ve direnişi içinde hep olmuştur. Hegamonik sistemin şiddetli baskı ve darbeleri altında ciddi bir ezilmeyi yaşayıp politik ve sanatsal gücünde zayıflama yaşasa da bu değerler tümden ortadan kalkmış değildir. Erkek egemen tekelci uygarlık içinde kadın eksenli demokratik uygarlık değerleri sürekli bir direniş içinde kalarak kendilerini günümüze taşımayı başarmışlardır. Bu konuda kadının rolü başattır. Dil de kültür de sanat da ahlak da demokratik politika da, kadının soylu direnişinde ve varlığında kendisini gizleye gizleye, direne direne bu güne özgürlük, demokrasi, barış umudu olarak gelmeyi başarmıştır. Egemen sistemin tüm oyunlarına rağmen ne sanat ve ne de politika tümden yozlaşıp ortadan kalkmıştır. Her ikisi de toplumsallık içinde kendisini zayıf da olsa hep var etmiştir. Bu anlamda Kürdistan ve Ortadoğu coğrafyası sayısızca değerli, özgürlükçü aydın ve sanatçıya tanıklık etmiştir. Demokratik komünal değerlerin günümüze taşınmasında bu değerli kişiliklerin rolleri büyük olmuştur. Bu topraklar Pir Sultanlara, Ahmede Xanilere, Feqi Teyranlara, Cigerxwinlere, Hallacı Mansurlara, Sühreverdilere, Aşık Veysellere, Ayşe Şanlara, Meryem Xanlara, Rewşen Bedirxanlara, Nazım Hikmetlere, Ahmet Ariflere, Ahmet Kayalara, Mehmet Uzunlara, Aram Tigranlara, Mizginlere, Saryalara, Serhatlara, Halillere, Delilalara beşiklik etmiştir. Benzer biçimde sayısızca ozan ve derviş bu toprakların bağrından çıkmış, bu topraklarda özgürlük, demokrasi ve barış umudunu büyütmüş, yüce ve soylu özlemlerle tekrar bu toprağın bağrına düşmüşlerdir. Halkların gönlünde taht kurmuşlardır. Demokratik uygarlığın köşe taşlarından olmuşlardır.

Şu anda yapılması gereken esas işlerden biri, tekrardan politika ile sanatın özüne, ana kaynağına inerek her iki olguyu gerçek işlevine kavuşturmaktır. Ve tekrardan ah-

laki politik toplumun inşasında bu iki toplumsal olguya gerçek anlamını vermektir.

En derin kriz zihniyet değişimi ve aydınlanma konusunda yaşanıyor

Ortadoğu aydınlanmasında gerçek politika ve sanatın rolü baş sıralarda yer almaktadır. Ortadoğu'da Reform, Rönesans ve aydınlanma gelişmeden toplumun demokratik-komünal değerlerinin kurumlaşması ve kalıcılık kazanması mümkün değildir. Bunun için de tekelci sistemin toplumdan çaldığı temel değerlerin yeniden tanımlanarak gerçek işlevine kavuşturulması gerekir. Bu konuda da sanatçı ve aydınlara çok büyük roller düşmektedir. Gerçek sanatçı ve aydınlar rolünü oynamadan sanat erkek egemen tekellerin endüstri ve kâr alanı olmaktan kurtulamaz ve bu çölleşme aşılamaz. Ortadoğu'nun en büyük çıkmazlarından biri gerçek sanatçı ve aydınlarını ortaya çıkaramaması, Reform, Rönesans ve aydınlanmayı sağlayamamasıdır. Ortadoğu'da ve başta da Kürdistan'da çok ciddi bir sanatçı-aydın krizi yaşanmaktadır. En derin krizin zihniyet değişimi ve aydınlanma konusunda yaşandığı herhalde inkâr edilemez. Hiç mi aydın ve sanatçı yok? Kuşkusuz vardır. Ancak mevcut sanatçı ve aydın gerçeği sermaye ve iktidar tekellerine hamallık etmenin ötesine geçemiyor. Kendilerini tekel sisteminin sermayesi haline getiren aydın ve sanatçıdan toplum adına ne beklenebilir ki? Aydın ve sanatçı toplumun acı ve özlemlerini derinden hisseden, ihtiyaç ve sorunlarını bilen-anlayan, toplumsal özgürlüğün, eşitliğin, demokrasinin peşinde koşandır. Bunun için çalışandır, fikir üretendir, yeni bir zihniyet yapısı yaratandır, kültür oluşturandır. Hakikat peşinde koşandır, hakikati söyleyen ve söylettirendir.

Toplumun özgürlük, demokratik ve komünal değerlerini savunmayan, bunu sözüyle, eylemiyle, kalemiyle, sanatıyla ortaya koymayan bir sanatçı ve aydın, aydınlık zamanları yaratmak yerine, karanlık zamanlara suç ortaklığı ediyor demektir. Ve günümüzde ağırlıkta yaşanan durum da budur.

Gerçek sanatçı ve aydın, tekellerin değirmenine su taşımaz. Gerçek aydın ve sanatçının yüzü her zaman topluma dönük olur. Yüreği özgürlük, demokrasi ve barış için çarpar. Çünkü gerçek sanatın ve politikanın boy vereceği ortamlar barış ve demokrasi ortamlarıdır. Ahlaki ve politik düzeyi yüksek olan toplumlar en büyük sanatçı ve aydını ortaya çıkarmaya aday toplumlardır. Sanatçısına ve aydınına en büyük değeri veren toplumlardır. Ahlaki ve politik toplumun inşasına tüm varlığıyla katılmayan aydın ve sanatçı gerçek aydın ve sanatçı olmaktan bahsedemez.

Gerçek aydın ve sanatçı tüm hegamonik-sömürgeci sistemlerin düşmanı ve cehaletin panzehiridir

Günümüz sanatçılarında toplumsal sorumsuzluk hat safhadadır. Çok sayıda sanatçının toplumla, toplumsal sorunlarla ve toplumun hayati çıkarlarıyla alakası yoktur. Sanatçının ve sanatın toplum maneviyatını, duygusunu ve yaşamını anlamlı kılması, güzelleştirmesi ve toplumun özgürlük, demokratik komünal değerlerini işleyip geliştirmesi, zenginleştirmesi, çoğaltması gerekirken tam tersine; olanı da boğması, kültürsüzlüğü ve cehaleti derinleştirmesi, toplumu tekellerin güdümüne sokarak hizmetine koşturması afedilmez bi suçtur. Gerçek aydın ve sanatçı tüm hegamonik-sömürgeci sistemlerin düşmanı ve cehaletin panzehiridir. Bunun dışında bir aydın ve sanatçı duruşu ancak çok ağır bir biçimde yargılanabilir. Özgürlük, demokrasi ve barış düşmanı olarak nitelendirilebilir.

Kürdistan ve Ortadoğu coğrafyası, özgürlüğün, demokrasinin ve komünal yaşamın binlerce yıl hüküm sürdüğü bir coğrafyadır. Kadının da erkeğin de yaşlının da çocuğun da özgürce ve eşitçe birlikte yaşadığı bir coğrafyadır. Farklı farklı toplumların, kültürlerin, inançların barış ve demokrasi içinde bir arada özgürce, eşitçe yaşadıkları bir coğrafyadır. Demokratik politikanın ve sanatın bu toplumsal dokuyu oluşturmada başat rol oynadığı bir coğrafyadır.

Ortadoğu, çeşit çeşit insanı-toplumu ve renga renk doğasıyla yaşamın gürül gürül aktığı bir mekândır. Dağların, suların, güneşin, yeşilin, mavinin beşiği olan bu coğrafya bu gün koca bir çöle dönüşmüştür. Bu çölleşmeyi ancak özgürlüğe, demokrasiye, barışa aşık insanlar, demokratik, ekolojik, özgürlükçü hareketler, gerçek aydın ve sanatçılar ortadan kaldırabilir. Ve tekrardan bu coğrafyayı her yerden özgür ve demokratik yaşamın fışkırdığı bir coğrafyaya ancak aydınlanma devrimi dönüştürebilir.

ANLATILAMAYANLARDAN BİR PARÇA

"Karargâh ve karargâha bağlı kurumlar Zap alanından ayrıldılar. Böylece biz de Kure Jaro'dan geri çeklime yapabilirdik. Kure Jaro'nun eteklerinde geçirdiğimiz 5-6 gün sonunda, düşmanın gittiğini anladık. Böylece bir operasyon daha bitmiş oluyordu. Kure Jaro'da 97 yılında yaşananlar ne birkaç sayfalık anı ile ne de bir iki söz ile anlatılabilir. Kure Jaro hafızalarda yaşanıldığı kadar canlıdır. Şehitleri, çatışmaları, kıran kırana mücadelesi ile Kure Jaro, hala yüreğimin sihirli dağıdır"

Kure Jaro'yu yıllardır tanıyor gibiydim

Gıre Jaro ya da Kure Jaro; Behdinan'ın görkemli ve boyun eğmez tepesi olan Gıre Jaro tepesi üzerinde sayısız kavgalar verilmiş yıllarca ve hiç bitmemiş. Bazen onu sahiplenmek, bazen de ona boyun eğdirmek için savaşlar yürütülmüştür. Yine son yıllarda da görkemliliğine yaraşır bir mücadeleye tanıklık etmişti. İsminin çeşitliliğini ve bulunduğu coğrafyadaki etkisini düşününce, hâkimiyet savaşlarının hangi boyutta yaşandığını anlamak zor olmaz. Çünkü o, bin yıllardır ele geçirilemeyen topraklardan sadece bir parça.

Uzunlamasına dar ve zirveleri sivri tepelere sahip olan Gıre Jaro, kuzey tarafı kayalıklı ve çıplaktır. Güney tarafı ise geçit vermeyen büyük kayalıklarla kaplı sık bir ormana sahiptir. Uzaktan görünümü hırçın, yaşlı bir kadına benzese de, şafak sökerken sisin arkasından bakan, bu dağa çıkan her gerillada, hâkimiyet duygusunun yanında, bu coğrafyaya ait olduğu hissi de uyanıyordu.

Gıre Jaro sanki kirli kalmak ve üzerinde başka bir yaşam istemezcesine tüm çeşmelerini kurutmuştu. Öyle ki, ne zirvelerinde ne de eteklerinde tek bir damla su bulunamazdı. Kendisine yarenlik edenlere ise, derinliklerinde sakladığı, mevsimlerin bile işlemediği kunberflerinden (kar kuyuları) su verirdi. Kendimizi 7-8 metre sarkıtarak kar sularını çıkartıyor ve Gıre Jaro'nun efsanevi havasını soluyorduk. İnsanlar yaşam koşulları bulamadıkları için bu dağa fazla gelmemişlerdi. Bu nedenledir ki, Gıre Jaro'ya hiçbir patika çıkmaz. Çünkü insanlar, ne böylesi bir dağa çıkmaya cesaret edebilmiş ne de Gıre Jaro buna izin vermişti. Kendini yalnızlığa terketmişti. Belki de bu tarihi yalnızlığından dolayı ona bu isim verilmişti. Gır- tepe, Jaro- yazık.

Gıre Jaro'nun gerilla yaşamında apayrı bir yeri vardır. Gerillalar, Jaro'nun asırlardır yaşadığı yalnızlığı bozmuş ve yaşamın tüm zorluklarını, sancılarını, güzelliklerini, sevincini birlikte paylaşmıştır. Gıre Jaro da gerillalara kapısını açmış, onlara cömert davranmış, yabancıya, işgalciye ve düşmana karşı korumuştur.

Hep merak ettiğim, zirvesinden Zap'a bakmak için sabırsızlandığım bu dağa ne yazık ki gece çıkmış ve aynı gece inmek zorunda kalmıştım. 1995 yılının 26 Ağustos'uydu. Hamle esnasında bir arkadaş yaralanmıştı. Onu almak için iki arkadaşla birlikte Zap vadisinden Gıre Jaro'nun zirvesine çıktık. Gıre Jaro'ya bu gidişim, beni heyecanlandırmış olsa da onun gizemliliğine dair hiçbir şey duyumsayamamıştım. Uzun zaman sonra operasyon hazırlıkları amacıyla Gıre Jaro'ya bir kez daha çıktım. İşte o zaman tüm hasretimi gidermiştim. Onu yıllardır tanıyor gibiydim. Kimsenin duymadığı bir ortamda sohbet ettim onunla. Ona, uzun uzun onu ve yüreğimdeki yerini anlattım. O gün bu gündür sınırsız bir yoldaşlığı paylaşırım onunla.

Tarih 25 Eylül 1997'yi gösteriyordu. Sonbaharın serin rüzgârı Zap'ı boydan boya geçip, Kure Jaro'nun zirvelerini aşarak gidiyordu uzaklara. Sarı renge bürünmüş vadilerde dereler yağmur suları ile daha bir gür akıyordu. Kışın habercisi sonbaharı Zap'ta yaşamak, pastel renkli bir tablo içinde yaşamaya benziyordu.

14 Mayıs operasyonunda düşman neredeyse geldiğine pişman olmuştu. Her alanda çok güçlü eylemler yapılmış, pusular kurulmuştu. Üstüne üstlük iki kobranın da düşürülmesi moralimize moral katmıştı. Böylelikle düşman Zap'a girmenin öyle kolay olmadığını anladı. Operasyon sonrasında tüm bölgelerdeki güçler ya kendi alanlarında, ya da bir araya gelerek eylemler yaptı. Bamerne, Kadişe-Enişke, Sergele ve Segirke eylemleri ve Amediye şehri kuşatması oldukça başarılı geçmişti. KDP oldukça zorlanmış ve savunma pozisyonuna geçmişti. Tek başına hiçbir güç sergileyemediği gibi, sıkıştığı anda TC'yi imdadına çağırıyordu ve kutsal topraklarında ihaneti tekrar tekrar yaşatıyordu.

Yılın son eylemini yapmayı planlıyorduk. Deraluk şehrini kuşatacaktık. 7 bölük bir araya gelmiş planlama yapıyorduk. Bu eylemin başarısı ile '97 yılındaki tüm atılımların başarılarına bir yenisi eklenecekti. Hazırlıkların farkına varan KDP; Türk ordusunu yeniden yardıma çağırmıştı. Bir davetiye üzerine düşman tankları, zırhlı araçları ve binlerce askeri ile Güney Kürdis-

tan'ın birçok alanına girdi. Artık bu savaşın "Brakuji" olmadığını, yüzyılların ihanetinin nasıl yaşatılmak istendiğini herkes görmüştü.

Kaygılanmak bazen çalışmayı başarıya götürür

Operasyon hazırlıkları yapıldığını anlayınca, Deraluk şehir kuşatma eylemini ertelemiş, tüm güçler savaş durumuna göre mevzilenmiştik. Her bölük Zap ve Metina bölgesinde bir alanı tuttu. Bizim bölüğümüz ise Şıkefta Bırindara alanına gidecekti. Bu alan savaş için stratejik olduğu kadar, manevra sahası da genişti. Doğusu Kure Jaro, kuzeyi Zağroslar ve güneyi Zap vadisiydi. Gecenin ilerleyen saatleriydi. Bahar tepesinden ayrıldığımızda soğuk bir rüzgâr esiyordu. Karanlığın içinde ilerlerken, yarının belirsizliği benim olduğu kadar birçok arkadaşın kafasını kurcalıyordu. Hazırlıklar yapıyorduk, ama hazırlıkların ihtiyaçlarımızı ne kadarını karşılayacağı, düşmanın nasıl yöneleceği konusunda net bilgimiz yoktu. Kaygılanmak bazen çalışmayı başarıya götürür, bazen de yapılabilecek en kolay işin başlamasını dahi engellerdi. Neyse ki, her şey yolunda gidiyordu ve kaygılar bizimle kalıyordu.

Şehitlik noktasına ulaştıktan kısa bir süre sonra takımımız savunma amaçlı olarak tepeye çıktı. Tepeye ulaşır ulaşmaz ilk işimiz çatışma pozisyonuna göre mevzilenmek oldu. Günün yorgunluğu göz kapaklarımıza çöküyordu. Uyumak yasaktı ama kendimizi tutamayıp uyumuş, yorgunluğumuzu birkaç dakikalık kestirmelerle gidermiştik. Behdinan'ın üzerine çöken sessizliği dinliyorduk. Belki de sessizliğin bekçileriydik. Kimsenin bu gizemli sessizliği bozmasına izin vermemek için bekliyorduk.

Gün yavaş yavaş ışıyordu. Ne olursa böyle anlarda olur. Düşman geceye en uzak bir zamanda başlatır saldırıyı, yani sabaha doğru. Bu nedenle çevreme pür dikkat bakıyor, arada bir ağırlaşan göz kapaklarımı ovuyordum. Gözüme ilk çarpan, Garzan arkadaşın yüzündeki hüzünlü ifadeydi. Nedenini sorduğumda,

"Düşman şimdiye kadar burada olmalıydı. Görünürde bir şeyin olmaması beni kaygılandırıyor" diye cevap verdi. Haksız da değildi. Bir gerilla için en kötüsü saldırdığı mevzinin boş çıkması ve savaşmayı beklerken düşmanın gelmemesidir. Oysa çok geçmeden, Garzan arkadaşın kaygılarının yersiz olduğunu anladık. Çünkü düşman, gece tepeye sızmış, hemen üstümüzde duran zirveye mevzilenmişti.

Günün ilk ışıkları ile birlikte çatışma başladı. Silah sesleri gittikçe yükseliyordu. Tepedeki arkadaşları merak etmeye başladık. Takviye güç göndermek istediysek de, bunun yarar getirmeyeceğine dair hepimiz hemfikirdik. Çünkü onların hızla geri çekilmeleri gerekiyordu. En iyi yardımın, bulunduğumuz yerden suikast yapmak olduğunu düşünerek, sürekli ateş açıyorduk.

Birkaç saat süren çatışmadan sonra, tepe düşmanın eline geçti. Biz de zaman kaybetmeden Karker tepesine doğru çekildik. Karanlık çöker çökmez noktaya vardık. Çatışmalı bir gün yaşanmıştı. Gerçi çatışmaya bizler hazırlanmıştık, ama tepeciler başladı. Onlara yardım edememek bizi her ne kadar zorlamışsa da geri çekilmek daha bir üzmüştü. Operasyon devam edecekti ve biz daha kim bilir kaç kez çatışmaya girecektik. Kure Jaro'yu KDP tutmuştu. Zap'a ne zaman operasyon yapılsa Kure Jaro'ya KDP gelirdi. O haşin ve sert arazide ancak onlar yaşayabilirdi. Askerler fazla ilerleyemiyor ve savaşamıyorlardı. Belki de bu nedenle en zor yerler KDP'ye veriliyordu. Anlıyordum. Coğrafyaya hâkim olmak için, o coğrafyanın insanlarını birbirleri ile savaştırıyordu. Çünkü kendileri asla ne coğrafyaya hâkim olabilirlerdi ne de o coğrafyanın insanlarına.

Kure Jaro'yu ihanetçiler tutmuş olsa da, onu koruyacak, tarihi boyunca el sürdürtmediği değerlerine sahiplenecek gerillaları vardı. En az kendisi kadar savaş halindeydi onlar da. Bu nedenle bir bölüğümüz Kure Jaro'da mevzilenmişti. Akşam bir eylem yapacaklarını, eğer başarılı olamazlarsa bir dahaki eylemde bizim Kure Jaro'da olmamızı söylediler.

Bir yandan eylemin başarısını, diğer yandan Kure Jaro'da savaşmanın ayrıcalığını yakalamak istiyordum. Her gerillaya nasip olmayabilirdi orada savaşmak, ama ben bu kadar istiyorken ve yakınlaşmışken, bunu kaçırmayı hiç istemiyordum. Bu duygu çatışması eylem başlayıncaya kadar da sürdü. Uzaktan izlediğimiz eylemin içinde olma istemi, gecenin karanlığını parçalayacak güçteydi. Bunu sadece ben yaşamıyordum. Yanımdakilerin iç geçirmelerinden, eyleme dair iyimser tahminlerinden ve mermilerin karanlıkta bıraktığı izlerin yansıdığı bakışlarından anlayabiliyordum. Bunu hissetmek zor değildi. Çünkü bu ortak duygularımızdan sadece biriydi.

Düşmana Kure Jaro'da darbe vurmanın anlamı daha büyüktü

Eylem planlandığı gibi yürümemişti. Önceden söylendiği gibi Kure Jaro'ya doğru yol aldık. Sonunda isteğim olmuştu. O erişilmez dağda savaşın tadına varacaktım. Vazgeçilmez bir istem gibi gelip oturmuştu yüreğime. Kendisini bu kadar gizemli kılmayı nasıl beceriyor diye, sorumuşumdur çoğu kez. Cevabını bulmak istemediğim bir soru olarak hep kaldı. Belki de sihri buradadır. Cevapsız sorular. Hissediyor diyemem, ama tanıdığım birçok gerillanın Kure Jaro'ya özel duygular taşıdığını gördüm.

Başarısız olan eylemden dolayı arkadaşlarda moral bozukluğu olmuştu. Fakat gidişimiz ve bizim moralimizle onlar da canlandılar. Zaman kaybetmeden eylem hazırlıklarına başladık. Üç günlük keşiflerden sonra eylemin yapılabileceği kararını aldık. Böylece taburdaki arkadaşların hepsinin katılacağı eylem planlama toplantısı yapıldı. Eylemin gerekçelerinin yeterliliği konusunda hepimiz hemfikirdik. Düşmana Kure Jaro'da darbe vurmanın anlamı daha büyüktü. Hele KDP'nin yenilgiye uğraması, en büyük başarılarımızdan sayılacaktı. Kure Jaro'ya, ihaneti ve utancı yaşattırmamaya kararlıydık. Yaşanılacak bir yenilgi tüm operasyona damgasını vuracaktı. Kure Jaro'yu denetimimize almazsak da orada kolay yaşanılmadığını onlara göstermeliydik.

Gerekçelerimiz bunlarla sınırlı değildi. Merkez Karargâh ve YAJK Karargâhı Zap vadisindeydi. Onların gü-

venliği açısından Kure Jaro'nun denetime alınması gerekiyordu.

Akşam ağır ağır geliyordu Zap'a. Ya içimizdeki sabırsız duygulardı bunları yaşatan ya da gerçekten zaman yavaş işliyordu. Güneş Amediye boğazının arkasına gizlenmeye başladığında gökyüzünde renk oyunları sıraya girerdi. Bulutların dakikalar içindeki renk değişimi, bir ressamın hiç beklemeden fırçasını tabloya sürmesi gibiydi.

Saat beş sularıydı. Eylem başladı. Arkadaşlar çok güçlü vurdular. Sesler Zap'ta yankılanıyor gibiydi. Sabırsızlık ve heyecanın karıştığı garip bir duygu içindeydim. Ve sanıyorum herkeste de bu duygu hâkimdi.

Düşman, merkez olarak tuttuğu alanlardan havan, top ve obüs atışları yapmaya başladı. Kuzeyden Çukurca alaya, Tepe Sor, Eriş, Şıkefta Bırindara tepesi, güneyden Deraluk ve Şeladizê şehir merkezlerinden neredeyse birer karış mesafelerle havan atışları yapılıyordu. Bir alay asker ve sayılarını hiçbir zaman tahmin edemediğimiz peşmergelerin denetiminde olan Kure Jaro'yu onların elinden aldık. Büyük bir zafer kazanmıştık. Hem de en ağır bedeli ödeyerek. **Bınevş, Serhat** ve **Şervane Musa** arkadaşları şehit vermiştik.

Bınevş arkadaş, üç gerilla kız kardeşin en büyüğüydü. Uzun dalgalı saçları ve narin bir duruşu vardı. Gören, onun doçkacı olduğuna, hatta Zele'de bir uçağı vurduğuna asla inanmazdı. Yüzündeki masumiyet bir kız çocuğu saflığındaydı. Şervane Musa arkadaş genç yaşının dinamikliği ile iş yapardı. Zağroslarda uzun süre kalmış ve tüm arkadaşlarla tanışmıştı. Şervan deyince akla cesaret geliyordu. Soğukkanlılığı ve pratik zekâsı her zaman örnek alınırdı. Sabah yanımdan ayrılmadan önce cebine koyduğu şutik parçasını ne yapacağını sordum.

"Eğer yaralanırsam yaramı bağlamak için kullanacağım" demişti. Bacağından yara almış, kanı durdurmak için şutiği bağlamak isterken, başından aldığı mermi ile şehit düşmüş. Cenazesini oturur bir vaziyette bulduk. Acısının derinliği, ne şahadeti ne de şahadet biçimiydi. Onun güzelliği ve militanlığıydı. Yokluğu hala bir yara gibidir.

Cephe savaşı gerilla için tercih edilir bir savaş tarzı değildir

Kure Jaro'nun ele geçirilişinin üçüncü günüydü. Günlük yaşamımızı düzenlemiş, iş bölümünü yapmıştık. Her an yeniden başlayacak bir çatışmaya göre kendimizi hazırlamıştık. Nöbetleşe mevzileniyorduk. Her an saldırabilirlerdi. Bazen geç bile kaldıklarını düşünüyorduk. Böylesi bir yenilgiyi kendilerine yedireceklerini zannetmiyorduk. Geleceklerdi ve bu tek bir anlama geliyordu. Artık cephe savaşındaydık.

Cephe savaşı gerilla için tercih edilir bir savaş tarzı değildir. Çünkü teknik eşitsizlik bizi savunma konumunda tutacaktı. Oysa gerilla saldırı demektir. Gizlilik ve örgütlülük demektir. Vur ve kaç. Örgütle ve saldır. Gerilla tarzında gizlilik teknik eşitsizliği ortadan kaldırıyordu. Düşman merkezlerinin ortasına kadar gidebilir ve çok etkili bir vuruş yapılabilir. Böylece düşmanın tüm tekniği anlamsız kalır. Ancak iki karargâhın da güvenliği açısından Kure Jaro'yu bırakmamalıydık.

Zaman çok geçmemişti ki, saldırıya geçtiler. Önce saatler süren bombardıman yapıldı. Ardından belli aralıklarla havan atışları devam etti. Havan atışları karadan saldırı yapıldığı mesajını veriyordu. Daha doğrusu tecrübelerimiz bize bunu söylüyordu. Birbirini savunacak biçimde mevzilenmiş olan üç manga arkadaş olduğu halde, arkadaşlar akşama kadar savaştılar. Hava kararmadan Şeladizê'ye getirilen tanklar top atışına başladı.

Öğleden sonra çatışmalar hiç durmadan devam etti. Takım komutanı arkadaş yanımıza geldi. Sinirli görünüyordu.

"Düşman Balende tarafından geliyor. Sen ve bir arkadaş daha gelin, boğazda pusu atalım" dedi. Hazırlanmak için noktaya indiğim sırada Karker arkadaş

"Zaman arkadaş gecikebilir, onun yerine ben geleyim" demiş. Ve boğazda pusu attılar. Üç defa çatıştılar. Bizde hemen aşağı yamaçlarda savunma yapıyorduk. Düşmanın arkadaşları arkadan çevirmesine izin vermiyorduk. Akşama doğru, yukarı çıkmamız için talimat gönderildi. Karker, diz kapağından topuğuna kadar açılan büyük bir yara almıştı. Cihazda "Karker'i kurtarın!" talimatı sık sık tekrarlanıyordu. Karker'i kurtaracaktık elbette, ama nasıl? Hiç aralık vermeden sağımıza solumuza düşen havan ve toplardan başımızı kaldıramazken, Karker arakadaşı güvenlikli ve tedavi olabileceği bir yere taşımak oldukça güçtü. Her şeye rağmen, onu götürmeye kararlıydık. Çantamdaki yarım battaniyenin üzerine yatırdık. Yüzü gerilmişti. Hiç inlemiyor, bağırmıyordu. Elimi alnına götürdüm. Terlemişti.

Mevziden silah sesleri azalınca düşman ilerlemiş, çok yakınımıza kadar gelmişti. Bunu fark eder etmez, üzerine Karker'i yatırdığımız battaniyenin uçlarından tutup koşmaya başladık. Obüs-

lere karşı korunmamız için Karker arkadaş bizi sürekli uyarıyordu. "Kendinizi yere atın" diye sesleniyordu. Zaten düşe kalka gidiyorduk ve Karker arkadaşı oldukça zorlamıştık. Hem kan kaybediyordu, hem de ani düşüşlerle sarsılıyordu. 300 metre kadar ilerledikten sonra, onun için ağaçlardan ve şutikten bir sedye yaptık. Çatışma hafiflemişti. Sedye işimizi daha da kolaylaştırmıştı. Karker arkadaşı yatırdığımız sedye fazla sağlam olmasa da koşmak daha kolaydı ve daha sarsıntısızdı.

Karanlığın tüm endişelerimi örtmesini istiyordum

Kayalıklı bir yere geldiğimizde silah sesleri artık duyulmuyordu. Onu orada bırakıp, ilk yardımını yapmayı düşünüyorduk. Sedyeyi yere koymuştuk. Ayağını tuttum. Yara oldukça açılmıştı ve tedavisi oldukça güç olacağa benziyordu. Karanlığın, tüm endişelerimi örtmesini istiyordum. Karker arkadaş şehit düşmemeli, diye geçiriyordum içimden. Parti çocuğuydu. Ailesi uzun yıllar önce parti ile tanışmış ve kendisini partiye adamıştı. Karker arkadaş böyle bir ortamda büyümüş ve kendisini geliştirmişti.

Ayağını kavramış ve yukarı doğru kaldırmıştım. Birden bire buz gibi oldu. Anladım. Aramızdan ayrılmıştı. Onu kurtarmayı her şeyden çok istiyordum. Karker arkadaşı böylesine çabuk ve kolay bırakamazdık! Ama artık çok geç idi.

3 Ekim

Hava sisliydi ya da bana öyle geliyordu. Bulutlar mavi gökyüzünü kapatmış, sanki birazdan üstüme çökecekti. Dağlar aralarındaki mesafeyi kapatmış, birbirine yapışacak gibi duruyordu. Şehitlik noktasına bir şehit verecektik... 20 yaşının tüm tazeliği ile verecektik toprağa. Mezarını kazıyorduk. Gerillanın adetinden değildi kazma kürek kullanmak. Ya silah şişidir bulduğumuz ya da kasatura. Derin kazamayız bu yüzden. Kazdığımız her avuç toprağı, birazdan Karker'in üzerine atacağımızı biliyorduk. Yağmur yağsın isterdim. Tepeden tırnağa ıslatan yağmurları duymak ve yüzüme düşen her damlasını hissetmek. Belki de acılarımın yağmurla birlikte toprağa karışmasını istiyordum. Kimbilir..?

Düşman ertesi gün Geliye Balında tarafından, şehitlik noktasına saldırdı. O bu alana girmekte ne kadar ısrarlıysa, biz de onu Kure Jaro'ya sokmamada o kadar kararlıydık. Düşman birkaç gün önce bırakmak zorunda kaldığı tepeye girerken, sayısız pusu ile karşılaştı ve oldukça kayıp verdi. Geceler bizimdi. Düşman tek adım bile ilerleyemedi. Gündüz ise tüm silahlarını devreye sokarak ilerlemek istedi. O gün akşama kadar kıran kırana bir mücadele verildi. Kure Jaro'da her yer toz dumana karışmış patlamalarla yer sarsılıyor gibiydi. Gerillanın cephe savaşına girmiş olması, ayrıca böylesi bir inatla mücadeleyi sürdürmesi düşmanı şaşkınlığa uğratmıştı. Cihaz konuşmalarından bunu anlayabiliyorduk.

Belki de Kure Jaro, ilk kez böylesi bir çatışmaya tanık oluyordu. Erzak sorunumuz vardı ama bizi en çok etkileyen suyun olmamasıydı. Barut kokusunun genzi yaktığı an, bir avuç suya nasıl da ihtiyaç duyuyorduk. En çok da yüzümü yıkamak isterdim. Belki tüm arkadaşlar benim gibi düşünüyordu. Ama kimse bir şey söylemiyordu. Öyle bir anı paylaşıyorduk ki, olumsuzluğa ya da yokluğa dair hiçbir şey söylemiyorduk. İhtiyacımız olan şey ne ekmek, ne su, ne de rahat bir uykuydu. Tek şey istiyorduk: Başarı. Bu duyguyu tüm arkadaşlarımla ortak yaşıyordum. İçimizden kimse başaramayacağımıza dair tek cümle bile söylemiyordu. Çünkü öyle bir sınıra gelip dayanmıştık ki, başarısızlık ölüm, başarı ise zafer anlamına geliyordu. Kendi yaşamımızı düşünmüş olsak dahi, bu savaştan zaferle ayrılmalıydık.

Peki madalyonun öbür yüzü ne diyordu? Gerekli miydi orada kalışımız? Bu kadar mücadeleden sonra ne olacaktı? Düşman, "Alamadım, Kure Jaro sizin olsun" mu diyecekti? Peşmergeler, "Sizinle savaşamıyoruz, biz gideceğiz" mi diyecekti. Aksine Kure Jaro'yu bizden almak için gerekirse aylarca çatışırlardı. İstedikleri toprak parçası değil, direnç gücümüzü kırmak ve 'yenilmezlik' unvanına bir yenisini eklemekti. Yoksa en fazla yirmi gün kaldığı bu tepeyi istemiyordu.

Bunları savaş anında düşünemiyorduk. Bize göre, mevzileri terk etmeden kıran kırana savaşmak en doğrusuydu. Açlık, susuzluk, şahadet engel olamazdı. Tüm gücümüzle savaşacaktık. Oysa o gücümüzü, inancımızı, kararlılığımızı üç eylem için harcasaydık, düşman değil, yirmi gün; iki gün bile kalamazdı. İşte bu sefer koşullar bizi cephe savaşını yapmaya zorlamıştı.

Karanlık çöktüğünde silahlar susmuştu

Hüseyin arkadaşın komutasındaki takım, ertesi gün sabahın erken saatlerinden başlayarak çatışmaya girmişlerdi. Düşmanın uzun menzilli silahlarından dolayı arkadaşlar bir kademe geri çekildiler. Öğleden sonra çatışma daha da şiddetlenmiş, Batmanlı Garzan arkadaş, aldığı mermi ile şehit düşmüştü. Karanlık çöktüğünde silahlar susmuştu. Sadece yankılar vardı engin kayalıklarda. İki takımımız, düşmanın gelebileceği yola pusu attı. Diğer arkadaşlar ise, günlerden sonra ilk kez dinlenme fırsatı yakalamışlardı. Ancak şehitleri düşündükçe gözüme bir nebze olsun uyku girmedi. Yorgunluğumuzu tek bir şey giderebilirdi, bu savaştan en az kayıpla ve başarı ile çıkmak.

Saldırılar her gün biraz daha artıyordu. Yine her sabah olduğu gibi o sabah da, silah ve bomba sesleri ile uyandı Kure Jaro. Ama bu sefer daha cüretkârdılar. El bombasını atacağımız mesafeye kadar gelmişlerdi. Bir yandan çatışmayı sürdürüyorduk, diğer yandan ise eylem hazırlığı yapıyorduk. Günlerden sonra ilk kez erzak ve su getirilmişti. Bunları değerlendirmeliydik. Nasıl mı? Eylemle tabi. Gerilla bulduğu erzağı en iyi şekilde değerlendirirdi. Birkaç koyun kesilmiş, kunberf başında ekmek pişiriliyordu. Adaletli lojistikçimiz Şengal arkadaş, ekmekleri ve etleri takımlara bölüştürüyordu. Tuhaf bir sahne yaşıyorduk. Top ve havan atışları altında biz, et ve ekmek pişiriyor, cephanemizi tamamlıyor, eylem için hazırlık yapıyor, tabi hiç eksilmeyen şakalarımızı ihmal et-

miyorduk. Çünkü güzel ve işlerli bir iş bölümü yapmıştık. Takımlar dönüşümlü olarak mevzilere gidiyor, diğerleri ya dinleniyor ya da lojistik ihtiyaçlarını karşılıyordu. Böylece hiçbir işimiz aksamadan yürüyordu. O günkü çatışmada, Faraşin ve Diyar arkadaşlar şehit düşmüşlerdi. Moralim gittikçe bozuluyordu. Bir şahadeti daha kaldırabilecek gücüm kalmamıştı.

Öğleye doğruydu. Güneş sonbahara yakışır bir eda ile yükseliyordu. Öyle sakindi ki, Kure Jaro'daki bu gürültüden bile habersizdi sanki. O gün dinlenecektik. Mangalarımızı kayalıkların arasına kurmuştuk. Böylece hiçbir obüs, havan veya top işlemeyecekti. Kayalıkların bir tarafına biz, diğer tarafına ise bayan arkadaşlar konumlanmıştı. Tam dinlenmeye, güneşin tadını çıkarmaya başlamıştık ki obüs topu atıldı. Daha topun patlama sesi susmadan, bayan arkadaşların haykırmaları duyuldu. Obüs topu mangalarının hemen önüne düşmüştü. Toza ve dumana bulanmış yüzleri tanınmaz haldeydi. Gülelim mi, ağlayalım mı? derken bir obüs topu da bizim yanımıza düştü. Kayalıklar arasına mevzilendik. Birbirini izleyen toplar, noktada bir toz bulutu oluşturmuş, göz gözü görmüyordu. Şarapnel parçaları kayalıklara çarpıyor, onlarca küçük kaya parçası koparıyordu. Görevden dönen arkadaşlar, şaşkın bir vaziyette oldukları yere mevzilenmişlerdi.

Bazı arkadaşlar doğal, küçük mağaralara sığınmıştı. Ben de tek başıma bir mağarada oturmuş, olup biteni izliyordum. Hani derler ya, "Dünya başımıza yıkılacak sanki" işte öylesine bir kızılca kıyamet kopuyordu önümde. Toz bulutu etrafı öyle sarmıştı ki, mavi göğü süsleyen bulutları görmek mümkün değildi. Yer, gök olmuştu sanki. Her top, en az on insanın hayatını sona erdirebilecek güçteydi. "Bu kadar sık aralıklarla atmaları neyin işareti?" diye düşündüm. Acaba sayımızı çok mu zannediyorlardı? 80 arkadaş ya var ya yoktuk. Bir de şehitlerimiz vardı. İçimden "Belli ki bizden korkuyorlar?" diye geçirirken, farkında olmadan sanki duyacaklarmış gibi yüksek sesle "Evet hem de çok korkuyorlar" dedim. Ön mevzilerden çatışma sesleri geliyordu.

Gördüklerime ne ad koyacağımı bilemiyordum

Mağaradan çıkıp çıkmamakta karar veremiyordum. Tam bu sırada küçük sığınağımın önüne bir top düştü. Her tarafı toza bulamıştı. TNT kokusu soluk almamı zorlaştırıyordu. Sanki düşman uzaktan boğmak istiyordu. Elleri ulaşamayınca bu bombalarla boğmak istiyordu. Mağaradan çıktıktan sonra, arkadaşlara ulaşmak için koştum. Birden bire haykırışlar ve bağırmalara karışmış inleme sesleri duydum. 6 arkadaş ayaklarından parça almıştı. Aşırı kan kaybediyorlardı ve ilk yardım olanağı fazla yoktu. Onları kurtarmaya çalışan arkadaşlar, zorlansalar da ellerinden geleni yapıyorlardı.

İlerlediğim patikada kan izleri vardı. Kan izlerini takip ederek, yaralı arkadaşa ulaşmayı başardım. Ayağından yaralanmış olan Aysel arkadaş, kötü görünüyordu. Bu haliyle yürümüş olması bile şaşırtıcıydı. Ayak tabanı kopmuştu ve aşırı kan kaybediyordu. Ne yapacağımı bilemez bir halde yarasına bakarken, üç bayan arkadaş geldi. Yanlarında sağlık malzemeleri vardı ve hızla ilk müdahaleyi yaptılar. Sonra onu sırtıma alarak tehlikeli yerden çıkardım. Noktadaki arkadaşları merak ettiğim için hızla geri döndüm.

Nokta, bıraktığım gibi değildi. Mevzideki arkadaşlar yerlerinden ayrılınca, top isabet etmiş ve şehit düşmüşlerdi. Yardım sesleri geliyordu. Yadım etmek için uzandığım bazı arkadaşlar ise "Beni bırak, arkadaşlara yardim et" diyordu.

Gördüklerime ne ad koyacağımı bilemiyordum. Tesadüf müydü? Yaralı arkadaşların hepsi ayaklarından ve kollarından yaralanmışlardı. Böyle olunca onları taşımak daha da güçleşiyordu. Hatta kıpırdayamıyorduk. Ne bir sedyemiz vardı ne de ilacımız. Durmadan kan kaybediyorlardı ve çatışma giderek kızışıyordu.

Bir an elimi kolumu bağlı hissettim. Çaresizdim. Çatışma giderek kızışıyor ve düşman adım adım yaklaşıyordu. Top ve havan atışları, hareket etmemize fırsat tanımıyor bir yandan da uçak ve kobralarla vuruyorlardı. Binlerce asker saldırıya geçmişti.

Karargâh ve karargâha bağlı kurumlar Zap alanından ayrıldılar. Böylece biz de Kure Jaro'dan geri çeklime yapabilirdik. Kure Jaro'nun eteklerinde geçirdiğimiz 5-6 gün sonunda, düşmanın gittiğini anladık. Böylece bir operasyon daha bitmiş oluyordu.

Kure Jaro'da '97 yılında yaşananlar ne birkaç sayfalık anı ile ne de bir iki söz ile anlatılabilir. Kure Jaro hafizalarda yaşanıldığı kadar canlıdır. Şehitleri, çatışmaları, kıran kırana mücadelesi ile Kure Jaro, hala yüreğimin sihirli dağıdır.

Operasyonda, Pervin, Faraşin, Berivan, Canda, Xemgin, Şervan, Şengal, Aras, Sosin, Garzan, Amed, Adar ve Zelal arkadaşlar şehit düştüler.

Zaman Kızılırmak

TEK AVUNTUMUZ İNTİKAM YEMİNİMİZDİR

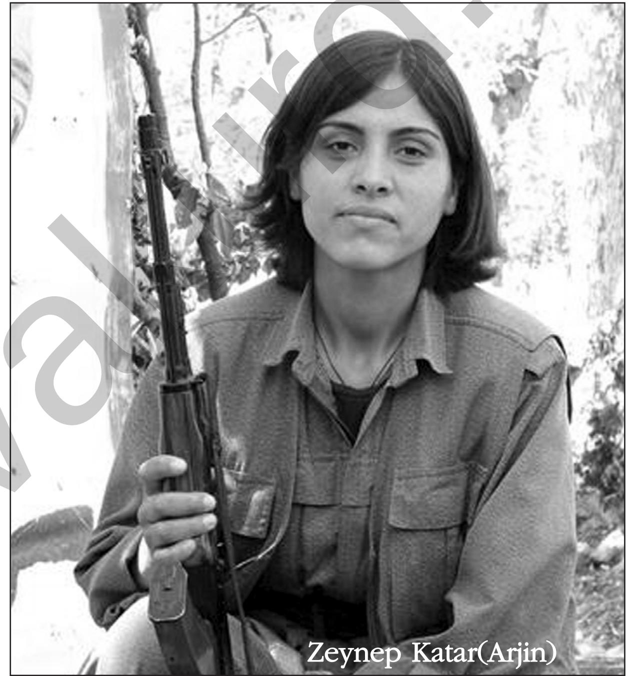
"Belki Amed'e gidiş öncelikli dileğiydi ancak çıkan Serhat kararına karşı da kayıtsız değildi. Koşar adım başlamıştı bu serüven dolu yolculuğa. Sadece biraz ertelemişti Amed'e gidişi. Yoksa Karaca dağlarında o uçsuz bucaksız tarihin sırrına ermek, Amed'te yarım bıraktıklarını bir gerilla olarak tamamlamak, önüne koyduğu en büyük hedefti. Tarihin en canlı tanığı olan Ben u Sen Burcu, Keçi Burcu, şehri içine alan tüm surlar, yine sur içi mahallelerinin taşlı dar köşelerinde daha önce attığı turlar bu defa bir gerilla ordusunda askeri bir nizam ile baştan başa özgürce dolaşmayı hayal etmeye devam etmekteydi"

Bir ömür ne ki? Anlatımcı için başlamak veya bitirmek kadar sade bir yorum! Peki yaşayan için bu anlatımın nasıl bir kıymet-i harbiyesi olur? Bahara, yaza, kışa, güzün hüznüne anlam katan yaşanmışlıklar nasıl dillendirilir? Bir nefes alışını, bir soğuk su içişini, bir yalnız kalma anının hayallere daldıran rahatlatıcı duygusunu... Ya acılarını nasıl anlatır? Yapamadıklarının can alıcı acizliğini, başarısızlıkların yenilgili havasını, beklenmedik şokların donukluğunu. Betimleyebilir mi karınca yoğunluğundaki çabasıyla ortaya çıkarmak istediği eserinin kumdan laleler gibi denizin asi dalgalarına dayanamadığını görme anını? Anlatımcı hissedebilir mi onun hedeflerine, hayallerine ulaşmaya çabalarken yaşadığı eşsiz heyecanı, coşkuyu, her şeyiyle duygularını?

Yoksa beceriksiz bir yazıcının kalemine takılan ve beyaz sayfalara sızan üç kelimelik "başladı ve bitti" cümlesiyle özetlenebilir mi bir şehidin sonlanmayan yaşamı?

Arjin yoldaş, bu gün ben de acemi bir yazıcı gibi bu anlatımcıların kervanına katıldım. Bilemiyorum tüm acemiliklerime rağmen adına birkaç sayfa karalamak, yoldaşça bağlılığımızın hakkını verecek mi? Ama biçare yüreğimizi acıyla harlayan, intikam duygusuyla hırslandıran kaybını "yaşamın en diri gücü" yapmayı ve bunu bir yerlere kaydetmeyi bir borç olarak görmekteyim.

İyi bilinir sarptır Bitlis kalesi. Kendi komutanlarından birine yaptıran Büyük İskenderin ordusunun dahi fethedemeyeceği kadar korunaklı ve sarptır. Kahramanlıkları, destansı aşkları unutulmuş eski bir söylencenin tek şahididir Bitlis toprağı. Dağlara tebessüm eden baharlarıyla reyhan ve nergiz kokusu yayılır ovalarına. Bir yalnızlık türküsünün melodisidir çokça dinlenen köprü altı kurbağa sesleri ve her boş minarenin kayıp kimliklerini arayan şaşkın, pusulasız topluluklarıdır şehrin sokaklarında dolaşanlar. Zihinlere yerleştirilmek istenen hastalık mikroplarına rağmen kenti gizlice bölen derenin kendisiyle alıp götürdüğü kirliliklerden arınan bakire bir topraktır. Bitlis şehri; İdrisi Bitlis dahi kıramamıştı yeşermeye devam eden onu ve özgürlük umutlarını.

Zeynep Katar(Arjin)

İşte bu topraklarda asi kızımızın doğumuna şahitlik eden kutsal diyar. Ama çok kalmamıştı tarihin kök saldığı kutsal topraklarda. Kadere isyanda da olsa seçeneksiz yol almış bir sürgündü tarihine, kültürüne yabancı olduğu yeni mekânına. Kendine ait bir tek kırıntı bulamıyordu. Yunan mitolojisinin, modern zamanların plaj insanlarına mübalağa edilerek anlatıldığı Antalya ellerinde... Aidiyet duygusunun özsel arayışı başlar başlamaz tanışmıştı kaybedilmek istenen kimliğiyle. Ve '90'ların serhıldan havasının metropollerde fırtına yaratan etkisi buluşturdu onu özgürlük mücadelesiyle. İlk çocukluk şarkılarını, kültüründen damıtılan motifler ve dağların destansı kahramanları olan gerilla elbiseleriyle girdiği folklor gurubunda Kürt arkadaşlarıyla birlikte söylemeye başlamıştı. Söylenilen şarkılar inkârın, imhanın sıcak savaşın Kürdistan'da yarattığı etkiyi taşıyan ama barış umutlarını da içinde yeşerten şarkılardı. O çocukluk hayallerini bu umutlar üzerine yeşertmiş bir fidandı. Çocukluğundan aldığı kültürün ilhamıyla gençlik halaylarının da başını çekmişti. Artık aidiyetiyle tam bir tanışma haliydi yaşanan ve sonra başladı Antalya'nın Kürdistani

mahallelerinde yapılan korsan eylemlerdeki eylemciliği ve gençlik kitlelerine öncülük yapma ihtiyacı.

'99 yılı gençliğin öfkesine ket vuramayacak kadar kızgın bir süreci başlattı. Her Kürt genci gibi Arjin yoldaş da en aktif haliyle bu sürece katılmıştı. Adım adım yürüdüğü mücadele yolunu gittikçe daha iyi tanımaya başlamıştı. Tanımak, ihtiyaçları yerine getirme gerekliliğini doğurunca siyasi çalışmalara da girmişti. Aktif katılımının kendisiyle yeni ihtiyaçları giderme gerekliliğini yaratacağı da kaçınılmazdı. Arjin yoldaş başladığı bu yolda ilerlerken hiçbir durakta durmayacağına söz vermişti bir defa. Bu sözdü birkaç yıl içerisinde Arjin yoldaşın yönünü Kürdistan'a çeviren. Biraz da şanslı sayılırdı ilk dış görevine Kürdistan'ın kalbinde başlarken.

Amed onu zindan direnişlerinin kahramanlık öyküleri ve başkent gururunun insanı yücelten duygularıyla karşılarken O da kaygısızca başlamıştı yürüteceği gençlik çalışmalarına. Sıcakkanlılığı yüksek çalışma azmi, dost canlılığı alandaki yapıyla kaynaştırmıştı onu.

Birbirinden uzak bölgelerde kalıyor olsak da yürüttüğümüz gençlik çalışmaları bir araya gelişimize vesile oluyordu. Arjin yoldaşın belleğimden hiç silinmeyen en belirgin karesi ilk karşılaşmamızda ki ağız dolusu gülüşüydü. Yine pırlanta parlaklığındaki gözlerini üzerime kilitleyip "merhaba" demesiydi. Onda dikkatleri üzerine toplayan, kendini erken fark ettiren bir tılsım vardı sanki. Gençliğin geniş katılımlı bir tartışma zemininde sade ama merak yüklü yüz ifadesinin etrafı tesiri altında bıraktığı anlık bir bakışmayla hiç bitmeyen coşkusu, heyecanı, yüzüne yansıyan merakıyla karşı karşıya kalmıştım. Daha sonra birçok defa tekrarlanmıştı böylesi karşılaşmalar. Birçok şey değişmişti geçen zamanla birlikte. Bir yüzündeki çocuksu tebessüm mesken tutmuştu gül pembe yanaklarını. Bir de heyecanıydı bir an bile yerinde duramayacak kadar canlı kişiliğinin köşe taşıymış gibi ondan ayrılmayan. Onunla bir yerde oturup iki kelamlık bir sohbet etmek olanaksız olduğu kadar o bir pratiğe girdiğinde bir yerlere gittiğinde onun rüzgârına kapılmamak da bir o kadar olanaksızdı. Bize kalan nerede dinginleşeceğini bilmediğimiz bir rüzgâra kapılmaktı.

Bulunduğumuz çalışmalarda bireysel gelişim bir rüzgâr gibiydi. Kiminde fırtınalı, kiminde yumuşak bir meltemi andırıyordu. Çalışmalarımızı değerlendirdiğimiz toplantılarımızda yine pratiğe yön verecek merkezi yoğunlaşmalarda Arjin yoldaşın gelişiminin an be an geldiği düzeyi görebiliyorduk. Belki de onu sürükleyen rüzgâr gelişim arayışıydı. En son Amed Eğil'de yaptığımız toplu gezide buluşmuştuk aynı karede. Ve belleğimde anı defterlerimin sayfalarına sızan en kalıcı kareydi kuşe kağıtta parlayan asi kızın gülüşü.

Aktıkça yatağına doğru ilerleyen akarsular gibi başlamıştı bu yola. Bir halka hatta dünyaya mal olan bir serüvenin serüvencisiydi o da. Her heyecanı bir adım attırıyordu, her adım bin yeni heyecan yaşatıyordu. Artık sıra daha geniş bir adım atmaya gelmişti. O bunun bilinci ve telaşıyla en büyük serüvencilere doğru yol almaya başlamıştı. 2004'te vedalaşırken tekrardan buluşuruz sözümüzün rahatlatıcı duygusu kalmıştı içimizde. Zaten yoldaşın geçtiği topraklara er ya da geç selam vermem bir yazgı gibi benimle geziniyordu. Dağa gelişte de bu tesadüfler gölge gibi bağlanmıştı bedenime. Ancak bu defa hep bir adım geride varıyordum yoldaşımın geçtiği mekânlara. Kandil, Xınere, Metina, Xakurke, Zap az evvel kalkıp gitmiş, Arjin yoldaşın anılarını çınlatıyordu kulağıma. Tanıştığı her yoldaşa kalıcı bir anısını armağan etmişti. Bir toplayıcı edasıyla geride bıraktığı her anıyı yaşanmışlığı torbama sıkıştırırken Arjin yoldaşın öyküsüne yeni bölümler eklemenin telaşına dalmaktayım. Gerilla koşulları işte bazen bir adım öndeki yoldaşa merhaba deme fırsatı bulamıyor insan. Belki biz de birçok kez gözlerimiz dahi buluşmadan transit geçtik mekânsız diyarımızda. Daha, bir daha kavuşuruz sözümüzü yerine getirmenin uğraşısıyla çırpınırken gönlüm, bakışlarımızın buluşmasını engelleyen aceleciliğin yoldaşı Kuzey'e taşımasına hüzünle karışık bir gururla refleks göstermiştim.

Artık Serhat yolcusuydu Arjin yoldaş, yüreğindeki tüm özlem ve sevgilerle birlikte. Ben ona yetişememiştim ama Kuzey'de buluşma ihtimali en sıcak ve büyük umut olarak kalmıştı ellerimde. Ne de olsa Kuzey kervancılarına katılmak için yaptığımız tüm hazırlığı sonuçlandıracağımız gün gittikçe yaklaşıyordu. Hayallerimizi süsleyen Kuzey gidişi Arjin yoldaşın büyük bir emek sonucu gerçekleştirdiği bir gidiştir. Belki Amed'e gidiş öncelikli dileğiydi ancak çıkan Serhat kararına karşı da kayıtsız değildi. Koşar adım başlamıştı bu serüven dolu yolculuğa. Sadece biraz ertelemişti Amed'e gidişi. Yoksa Karacadağlarında o uçsuz bucaksız tarihin sırrına ermek, Amed'te yarım bıraktıklarını bir gerilla olarak tamamlamak, önüne koyduğu en büyük hedefti. Tarihin en canlı tanığı olan Ben u Sen Burcu, Keçi Burcu, şehri içine alan tüm surlar, yine sur içi mahallelerinin taşlı dar köşelerinde daha önce attığı turlar bu defa bir gerilla ordusunda askeri bir nizam ile baştan başa özgürce dolaşmayı hayal etmeye devam etmekteydi. O ilk defa Amed'te düşman gerçekliğini tüm çıplaklığıyla görmüştü. Halkı ve hareketi Önderliksiz bırakma istek ve girişimleri, inkârı ve imhayı, açlık politikalarını, gençliği düşürme, yozlaştırma oyunlarını gördükçe tepkisi artıyordu. Zaten bu tepkiydi dağa gelişini ve erkenden sıcak savaş ortamına geçmesini tetikleyen.

Uzun yıllardan sonra Serhat'a giden ilk kadın gurubunda yer alması ciddi misyonunun ağırlıyla pratiğe girmesini sağlamıştı. Çok şey hedeflemişti kadın gerillacılığa yabancılaşmış bu alanda. Ve ilk adımları zor da olsa atılmıştı artık. Ama ilklere sevdalı yoldaşım uzun yıllardan sonra Serhatta ilk kadın şehit olma gerçeğiyle de baş başa bıraktı bizi. Şimdi gözlerimizi buluşturmayan hayırsız yıllara dönüp bakarken tek avuntum olan intikam yeminimi yeniliyorum.

Mücadele arkadaşı T. Varjin

Yaşamlarını uğruna ölünecek kadar sevdikleri topraklarına ve halkına adamaktan çekinmediler. Pervasızca saldıran düşmana inat, Onurlu Kürt'ün duruşunu sergilediler. Onlar onurlu yaşamı seçtiler tüm sahteliklere inat

Adı, soyadı:**Murat İrikmen**
Kod adı:**Ali**
Doğum yeri-tarihi:**Karlıova 1972**
Şehadet tarihi:**26 Temmuz 2009 Erzurum**

Adı, soyadı:**Metin İğne**
Kod adı:**Rodi Bingöl**
Doğum yeri-tarihi:**Karlıova 1979**
Şehadet tarihi:**26 Temmuz 2009 Erzurum**

Adı, soyadı:**Celal Dinç**
Kod adı:**Ferhat Yılmaz**
Doğum yeri-tarihi:**Mardin 1980**
Şehadet tarihi:**22 Ağustos 2009 Dersim**

Adı, soyadı:**Aliye Timur**
Kod adı:**Sıla Van**
Doğum yeri-tarihi:**Van 1986**
Şehadet tarihi:**8-15 Eylül 2009 Çukurca**

Adı, soyadı:**Hanife Ali**
Kod adı:**Hedar Afrin**
Doğum yeri-tarihi:**Halep 1982**
Şehadet tarihi:**8-15 Eylül 2009 Çukurca**

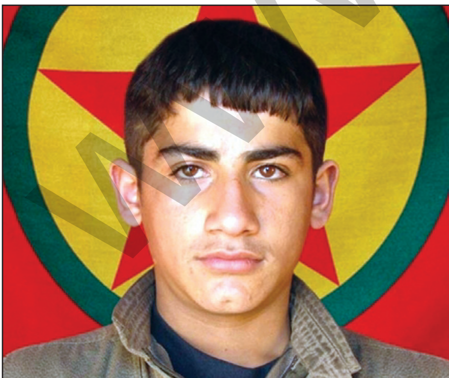
Adı, soyadı:**Yahya Musazade**
Kod adı:**Mazlum Azeri**
Doğum yeri-tarihi:**Xoy 1988**
Şehadet tarihi:**8-15 Eylül 2009 Çukurca**

Adı, soyadı:**Kahraman Şex Ali**
Kod adı:**Abbas Baran**
Doğum yeri-tarihi:**Haseki 1991**
Şehadet tarihi:**8-15 Eylül 2009 Çukurca**

Adı, soyadı:**Salih Güleç**
Kod adı:**Çekdar Cudi**
Doğum yeri-tarihi:**Şırnak 1987**
Şehadet tarihi:**8-15 Eylül 2009 Çukurca**

Adı, soyadı:**Rızgar Aşkan**
Kod adı:**Cudi Faraşin**
Doğum yeri-tarihi:**Beytüşşebap 1991**
Şehadet tarihi:**8-15 Eylül 2009 Çukurca**

Adı, soyadı:**Aziz Özer**
Kod adı:**Kemal Kato**
Doğum yeri-tarihi:**Çukurca 1979**
Şehadet tarihi:**8-15 Eylül 2009 Çukurca**

Adı, soyadı:**Ramazan Yıldız**
Kod adı:**Dılgeş Serxwebûn**
Doğum yeri-tarihi:**Çukurca 1977**
Şehadet tarihi:**8-15 Eylül 2009 Çukurca**

Aliye TIMUR
SILA WAN